RODICA

OJOG-BRAȘOVEANU

anonimă de

MIERCURI

Ed. Ladrian

PROLOG

Anunțul apăruse vreme de o săptămână în principalele cotidiane ale Capitalei: Universul, Adevărul, Cuvântul, Viitorul

În dimineața zilei de 10 noiembrie 1940 a fost găsit pe Bulevardul Brătianu, printre ruinele blocului Carlton, un sugaci — sex bărbătesc de circa 7-8 luni. Este unicul supraviețuitor care în momentul cutremurului se afla în incinta hotelului. Oricine poate da o informație asupra identității copilului și a familiei sale este rugat să se prezinte de urgență la Prefectura Poliției. Copilul poartă la gât un medalion de aur reprezentându-l pe Sfântul Cristofor și poate fi văzut zilnic între orele 10 și 13 la sanatoriul Saint-Vincent de Paul.

Directorul general al Poliției Capitalei.

— Până la zece, mai avem puțin, spuse sora pipăindu-și aripile cornetului apretat.

Vizitatoarea, președinta uneia din cele mai cunoscute societăți de binefacere, își zise că seamănă cu un fluture ostenit. Capul, corabia de pânză albă, te așteptai în orice clipă să zboare.

— În general, vine multă lume?

— Cu miile, surâse blând sora. Acum fac rând în curte. Din păcate, nici măcar unul dintr-o sută nu-și închipuie că l-ar putea identifica...

— Atunci?

— Vin din curiozitate.

Vizitatoarea se uită la leagăn. Era un coșuleț elegant, înzorzonat, numai dantelă fină și panglici de atlas bleu. În el fusese găsit copilul, dormind liniștit, fără să i se fi clintit un fir de păr. Dormea și acum, cu pumnii strânși. Pleoapele străvezii, irizate, îi zvâcneau delicat.

— Este extraordinar! șopti. Ce înseamnă să ai zile... Îți vine să crezi că a zburat pe fereastră.

Sora își atinse crucea de argint prinsă în șiragul mătăniilor.

— Dumnezeu a avut ochiul ațintit asupra pruncului. Mâna Lui e cea care l-a purtat prin văzduh și l-a depus neatins în mijlocul străzii. Șopti cucernică: Fiat voluntas Tua...

Cealaltă îi strecură o privire sceptică: avea rezerve în privința mâinii nevăzute care baladează ditamai leagănul prin aer, dar diplomată, se mulțumi să-şi dreagă glasul.

— Mă întreb cine or fi fost părinții lui... Desigur oameni înstăriți.

— Poate...

— Precis! decise vizitatoarea şi după ton se simțea că e o femeie care ştie să surprindă imediat aspectul practic al oricărei probleme. În primul rând nu oricine îşi poate permite să locuiască sau să tragă la Carlton. Al doilea, se vede după lenjeria copilului, lucrată categoric la o casă mare, după medalion...

— Domnul nu face distincții, suspină călugărița şi indiferent cine ar fi fost părinții lui, rămâne un biet şi sărman micuț. Orfan înainte de a şti cum îl cheamă...

— Aveți vreo nădejde că i s-ar putea descoperi rude sau prieteni?

— Nu prea... Au trecut aproape două săptămâni de când lumea se perindă pe aici fără nici un rezultat. De obicei, asemenea situații generate de un mare dezastru se clarifică imediat. Înclin să cred că părinții erau străini.

Vizitatoarea se uită instinctiv spre sugar.

— Cred că aveți dreptate. De altfel, Sfântul Cristofor nu-i... român. E mai degrabă de-al dumneavoastră...

„Papistaş", vrusese să spună, dar îşi înghiți cuvântul. Călugărița surâse încet, plimbându-şi privirea în lungul pereților albi. Ploaia de noiembrie, rece, piezişă, necăjea ferestrele perdeluite cu linon trandafiriu.

— Ce se va întâmpla cu copilul?

Călugărița îşi ridică ochii. Părea să se fi întors de la mii de kilometri.

— Poate se va găsi un suflet caritabil care să-l adopte. Dacă nu, va fi încredințat orfelinatului.

Amândouă îşi coborâră reciproc privirile. Ştiau bine ce însemna asta... O copilărie mutilată, cenuşie, cu educatoare lipsite de vocație, în cea mai mare parte fete bătrâne. O copilărie fără Moş Crăciun şi iepuraşi de Paşti, fără primăveri...

Pe coridor se auzi tumult de glasuri şi paşi. Călugărița se ridică.

— Au început să vină.

Printre ultimii vizitatori se afla un bărbat înalt, bine îmbrăcat, de vreo treizeci de ani. Expresia mohorâtă, aproape cruntă, îndărătnicia bărbiei şi a gurii botoase atrăgeau imediat atenția.

Întârzie mai mult decât ceilalți curioşi, părând că nu se poate desprinde de leagăn, cercetă atent medalionul de aur. Toată atitudinea, în general, trăda o tulburare bine stăpânită şi călugărița se apropie surâzând sfioasă:

— Ne-ați putea spune ceva despre bietul micuț? Ştiți... Orice informație, cât de vagă, ne-ar fi extrem de prețioasă.

Străinul întoarse capul brusc. Avea o privire neagră, direcționată şi, instinctiv, sora făcu un pas înapoi. Rosti nesigură, cu inima strânsă:

— Mi s-a părut că...

Bărbatul ridică din umeri.

— Eu?! Ce idee! Adăugă ceva mai domolit: Regret, dar nu vă pot fi de nici un folos. Bună ziua!

Călugărița privi lung în urma lui:

„Păcat. Sunt convinsă că ştie ceva."

Se apropie de leagăn. Băiețelul se trezise şi râdea fericit.

CAPITOLUL 1

Se părea că inginerul Cris Gregorian nu voia să remarce femeia înaltă pe care de la un timp o întâlnea aproape zilnic când se întorcea de la serviciu, căci tânăra făcea parte din categoria persoanelor ce nu pot trece neobservate indiferent de perimetrul în care ar fi evoluat: pe stradă, într-o sală de spectacol sau restaurant, la o coadă sau (mai ales!) la defilare. Foarte înaltă — statură accentuată şi de o suplețe excesivă — nu era frumoasă în sensul academic al noțiunii, ci extrem de interesantă. Intriga, mai ales îngrijora, fascina atmosfera particulară ce părea să o degaje şi despre care îți închipuiai că trebuie să fie o reverberație palidă a climatului ei interior. Cercetându-i chipul, părea limpede că voința, hotărârile neaşteptate şi o senzualitate greu de stăpânit sunt componentele de bază ale personalității acestei femei. Bizară însă, până la perplex, era ținuta vestimentară arborată, căci întâlnind-o pe stradă, în peisajul Bucureştilor contemporani, pietonul simțea nevoia să se frece la ochi: o siluetă desprinsă din Vogues-urile ani-

lor '30 străbătea Calea Victoriei ca o fantomă, iar unii se întrebau dacă nu cumva „se filmează” pe undeva. Stârnea stupefacție mai cu seamă vara când peste rochii de mătase naturală — mixtură de panglici, godeuri şi pliuri — zvârlea o pereche de vulpi argintii, sau când iarna, pe vremea cumplită umbla în escarpeni cu toc de cristal, fără fular la decolteuri adânci, en-coeur-uri despicate până aproape de centură. Evident, machiajul şi coafura păstrau linia aceloraşi ani. Interesant era însă faptul — poate din cauza tinereții, a liniei desăvârşite şi a lucrurilor de excelentă calitate — că nu stârnea zâmbete sarcastice. Cei mai mulți o socoteau doar excentrică, iar dezinformații îşi închipuiau că devansează moda. Nu o dată, femei în vârstă care o întâlniseră întâmplător pe stradă mărturiseau entuziasmate prietenelor: „Să ştii că iar se poartă canotierele de pai în februarie... Am văzut azi în față la Eva o femeie foarte bine, străină cred. Avea o borsalină olive splendidă. Am purtat una exact la fel când m-am logodit cu Petrică. Sunt vreo cincizeci de ani de atunci... Extraordinar cum se întoarce moda!...”

În realitate era posibil ca Cris Gregorian să-i ignore persoana pentru că femeia se mulțumise adesea doar să-l observe: din spatele unei vitrine, la volanul unei maşini care staționase în fața blocului, sau de pe celălalt trotuar. Îi ieşise în întâmpinare doar de două ori, dar Cris nu observa în general pe nimeni. Nu era propriu-zis un tip distrat, ci totdeauna preocupat de ceea ce şahiştii numesc mişcarea imediat următoare, indiferent că se ducea la un spectacol sau în vizită la Coleta Miclescu.

Şi acum, de pildă, ieşit la o scurtă plimbare — îi plăcea vremea rece, ploioasă, cu aromă de flori de toamnă ude şi ciufulite —, reflecta că avea să traverseze la celălalt capăt al cheiului, unde traficul mai redus nu i se părea atât de enervant.

O smucitură bruscă, de parcă cineva l-ar fi apucat de poale, îl țintui locului. Mânerul unei umbrele i se încurcase în cordonul trenciului descheiat. Femeia întoarsă din drum încercă să-l elibereze îngânând câteva cuvinte de scuze. Gregorian râse cu amabilitate:

— Vedeți... Dacă v-aş fi „agățat” eu, v-ați fi supărat.

Îl privi în ochi, fără să zâmbească. Rosti grav, cu o seriozitate deplasată în contextul incidentului care, socotea Cris, putea fi considerat în funcție de dispoziție amuzant, sau în cel mai rău caz imbecil:

— Nu m-aş fi supărat.

— Interesant..., zâmbi Gregorian, neştiind de fapt ce să spună.

Nu era ceea ce se cheamă un bărbat direct şi afirmațiile, atitudinile fără un minimum de ambalaj îl luau prin surprindere. Se uită mai atent la femeia din fața lui. Avea ochi mari, întunecați, gura puternică şi senzuală. Părul, feuille morte, îl purta strâns într-un coc care-i lăsa liberă ceafa. Întreaga făptură emana o aromă de Arpèges.

„O persoană derutantă...” îşi zise Gregorian. În general, nu-şi pierdea lesne cumpătul, dar acum încerca o senzație bizară. Se simțea nelaîndemână în prezența femeii, fiind în acelaşi timp conştient că personalitatea ei captiva.

— Ce facem? Nu mergem?

Gregorian pică din nori.

— Unde?!

— Oriunde, mi-e indiferent.

Cris încercă să-i descifreze chipul: grav, concentrat, fără urmă de zâmbet. Vizavi, pe Splaiul Independenței, trecea tramvaiul 13, cu zgomot asurzitor, metalic. În lumina gălbuie, dincolo de geamuri, se vedeau figuri anonime, indiferente, un pardesiu, poate balonzaid, roşu.

— Să presupunem..., începu Cris.

— Nu mă interesează ipotezele.

— ...că eu mă duceam la serviciu...

— Nu la ora asta, nu cu aerul ăsta, nu cu pasul ăsta.

— ...sau că mă aşteaptă nevastă-mea.

— N-ai nevastă.

— De unde ştii?

— Ştiu. Hai!

Aproape că îl trăgea. Gregorian încercă să râdă:

— Recunosc, duduie dragă...

— Spune-mi Adina.

— ...că mă simt descumpănit. Sunt un bărbat oarecare şi nimeni n-a încercat până acum să mă încredințeze de contrariu, nu am nici una, dar absolut nici una, din calitățile care ar putea seduce o femeie ca dumneata.

— Asta o decid eu.

— Ajută-mă să pricep...

— Îmi placi. E de ajuns, nu?

Un surâs blând, vag maliții os, lumină chipul lui Gregorian.

— Spune-mi, procedezi totdeauna — mă refer la situații similare — la fel de... impetuos?

— Fireşte, replică liniştită Adina. Nu văd de ce „accroche”-ul, să-i spunem pe nume, ar constitui un privilegiu rezervat doar bărbaților...

Gregorian îşi trecu mâna liberă peste bărbie, o lăsă să lunece, până la nodul cravatei.

— Da... E un punct de vedere.

— Ce facem? Mă inviți la tine?

Cris întoarse capul râzând încetişor. Povestea începea să-l amuze.

— La urma urmelor, de ce nu?

Adina respiră ostentativ.

— În sfârşit! Începusem să cred că m-am înşelat.

— Adică?

— Mi-e suficient să mă uit la un bărbat, ca să-mi dau seama dacă merită calificativul. Uneori e de-ajuns să-l văd doar din spate.

— Nu te lauzi?

Adina surâse vag, strângându-i brațul.

— Eşti cel mai în măsură s-o ştii.

— Oricum, urmă Gregorian pe un ton doct, abstract, ca şi cum, de la înălțimea unei catedre ar fi încercat să dezvolte o teorie, o lege ştiințifică, însuşirea presupune o experiență... hm... da... o experiență considerabilă.

„Ce vârstă să aibă? se întrebă în aceeaşi clipă. Nu pare mai mult de douăzeci şi opt, maximum treizeci... Dacă a debutat la cinşpe, şaişpe ani... Da, are ceva vechime...”

— Nu experiență, spuse Adina. Nu neapărat.

— Dar ce?

— Talent.

— Interesant! aprecie Gregorian, căutându-şi yalele în buzunar.

Adina privi în jur. Un bloc mic, cu parter şi etaj, în fundul unei grădinițe neîngrijite.

— Ia loc şi scuză-mă. La mine nu-i niciodată ordine.

— Nu fi burghez.

Se lăsă dezbrăcată de pardesiu — asimetric, fără guler şi revere, cu nasturi mari ca nişte farfurioare de cafea; Bette Davis în „Corabia” anul 1933 — şi se aşează într-un jilț cu brațele de lemn.

Gregorian se instală în fața ei cercetând-o deschis şi nedisimulându-şi curiozitatea. Fără să fie vreun expert în materie de vestimentație feminină, realiză că femeia arborează un out of fashion plin de rafinament. Rochia fumurie de triple voile cu corseletă şi decol-

teu tăiat în trapez — baza era punctată de două clipsuri din duble — pantofii ajurați, poşeta de piele creponată, îl catapultau, cu decenii în urmă, într-un Bucureşti cunoscut din poveşti de familie, fotografii, reviste vechi păstrate pentru cine ştie ce rețetă culinară ori practică. Păstrate, dar neconsultate vreodată, căci aşa se întâmplă totdeauna, uitate, răsfoite azi cu anume nostalgie şi surâs îngăduitor. Mutrele, sfaturile, reclamele, stilul par naive, totul transpiră o înduioşătoare lipsă de preocupări serioase.

Adina arătă cu bărbia spre o fotografie înrămată: o fată blondă cu ochii încrețiți de soare şi râs. Chipul nu era frumos, dar radia tinerețe şi puritate.

— Cine-i?

— Soția mea.

— Când era minoră! Şaptesprezece ani?

— Nu, douăzeci şi cinci. Părea totdeauna foarte tânără.

— Părea?!

— A murit acum zece ani.

— Îmi pare rău.

Cris surâse.

— În sfârşit, primul act convențional.

— Din când în când, mai dau şi bună ziua.

Gregorian deschise un scrin şi scoase două pahare verzui.

— Cu ce te ocupi, Adina?

Femeia îl privi ironică.

— Nu poți folosi dormitorul fără o fişă de cadre completă?

— În regulă. N-am pus întrebarea. Bei o vodcă? N-am altceva în casă.

— Beau... Argintăria ta e foarte frumoasă. Nu mă omor după sfeşnice Adler, scoase în serie, dar setul rusesc are mare valoare. Şi vasul Secession e splendid.

— Care-i ăla? întrebă amuzat Cris întinzându-i paharul.

— Amfora cu peşti în relief de pe birou. Cere însă o floare mai nobilă. Tufănelele se simt foarte bine într-o oală de pământ sau eventual o ceramică olandeză.

— Iau act.

Se aşeză pe canapea şi începu să-şi caute țigările în buzunar. Adina se răsuci să-l privească mai bine. Era prezentabil, convențional îmbrăcat — costum şi cravată — potrivit de înalt. Pe fața brună, cu tră-

sături agreabile, dar lipsite de personalitate, stăruia o expresie de melancolie, sau mai degrabă resemnare, impresie înşelătoare poate, dar sentimentul era că omul acesta suferise foarte mult. O suferință care îi ucisese pentru totdeauna capacitatea de a fi fericit. Zâmbetul lui era trist, râsul n-avea veselie, părea fără culoare.

— Spune-mi, tu ai sărit vreodată în sus de bucurie?

Gregorian întoarse capul amuzat.

— E singura modalitate de a-ți manifesta entuziasmul?

— Ştii foarte bine ce vreau să spun. Există în tine o nefericire mocnită, veche. Parcă le-ai lua pe toate în bernă...

Cris lăsă paharul. Se foi căutând o poziție mai comodă şi îşi rezemă cotul pe spătarul canapelei.

— Nici tu nu-mi pari din cale afară de vioaie.

— Cu mine se petrece altceva.

Cris tăcu. Adina îl cercetă intrigată.

— Nu mă întrebi ce?

— Țț! făcu Gregorian clătinând capul. Pot folosi dormitorul şi fără să clarific chestiunea.

Femeia îşi azvârli uşor capul pe spate. Privirea era sfidătoare, nările vibrau.

— Dovedeşte-o.

Cris o cercetă câteva clipe cu acelaşi zâmbet trist. Întinse brațul şi îi cuprinse umerii.

Când Adina ieşi din dormitor, Cris, lângă pian, îşi înnoda cravata.

— Parcă ai fi funcționar în City. Costum închis, cravată. Îți lipsesc melonul şi umbrela.

— Nu-mi lipsesc

Adina râse:

— Ai purtat vreodată blugi?

— Niciodată.

— De ce? Eşti încă tânăr, silueta ți-o permite.

— Mi se pare aberant atâta vreme cât nu lucrez pe un şantier, nu iodleresc înfigându-mi cortul în creştet de munte şi nu domesticesc mustangi în Texas, să umblu îmbrăcat ca un salahor.

— Ai dreptate... Îmi aduci pardesiul?

Gregorian dădu din cap. În fața oglinzii, cu câteva spelci între dinți, Adina îşi înnoda expertă cocul.

— Gata! Mulțumesc...

Pendula începu să bată.
— Extraordinar! se miră Adina. Şapte şi jumătate. N-aş fi crezut.
— Nu-i târziu...
— Depinde. Îi întinse obrazul. La revedere, Cris.
— Îmi permiți să te conduc?
— Nu.
— Să-ți chem un taxi?
— Nu.
— Am să te mai văd?
Femeia îi căută ochii.
— Nu, Chris.

*

În bucătărie, bătrânul Ştefan Popa rupse foaia calendarului de perete: Miercuri, 25 noiembrie 1981. Consultă textul de pe verso. „Siderurgia şi viitorul petrochimiei...” Se strâmbă, şi azvârli ghemotocul de hârtie în găleată. Cu paşi târşiți, ticăit, se apropie de masă şi îşi trecu palma peste muşamaua decolorată. Nu, nu erau firimituri... Gândacii ăia roşii, o adevărată calamitate... Da, gunoiul îl dăduse afară la prânz. Verifică a patra oară focurile de la aragaz şi în sfârşit închise lumina.

În odaie era cald — peste un sfert de ceas avea să scoată radiatorul din priză — patul aşternut, îl făcuse înainte de a cina. Tot atunci îşi pregătise pe lada studioului paharul cu apă pentru proteză, ochelarii de lectură lângă Biblie, chibriturile şi țigara. Unica țigară pe care i-o permitea enfizemul pulmonar. O fuma seara, la televizor. Deschizând aparatul, se gândi că avea să petreacă o seară minunată. De când luase hotărârea aceea mare, trăia într-o stare de continuă şi dulce mulțumire. Mânca bine şi cu apetitul de altădată „atenție, tinere, se amenința cu degetul în oglindă, la colesterol!”, dormea țeapăn, iar casa, care i se păruse altădată sordidă şi rece (abia aştepta să iasă în târg şi se întorcea silnic), devenise îmbietoare şi prietenoasă.

Era de fapt o mostră tipică a garsonierei anilor '50: un studio cu o mică vitrină dreptunghiulară la lada în formă de L, două fotolii englezeşti, adânci şi confortabile îmbrăcate în creton, o măsuță rotundă, nelipsita veioză pântecoasă, vârfuită de un abajur pagodă. Pe fețele de pergament gros, evoluau gheişe şi mandarini.

Ştefan Popa deschise televizorul. Peste zece minute avea să înceapă filmul. Ginger Rogers! Ce muiere îndrăcită! Le bătea pe toate... Rita

Hayworth, Vivien Leigh, Judith Garland nu însemnau nimic pe lângă ea, nu-i ajungeau nici până la călcâi... Se ducea de câte trei-patru ori la filmele ei...

„Ca un licean, râse bătrânul aducerii-aminte. Şi doar eram măgar în toată firea. Sărisem din treizeci... Pe urmă, când am cunoscut-o pe ea..."

Se făcuse livid, nu-şi mai găsea cuvintele.

„Ginger..."

„Nu! Eliza. Se spune că semănăm extraordinar!"

Extraordinar? Surori gemene! Aceeaşi siluetă mlădioasă, s-o treci printr-un cercel, aceeaşi coamă blondă, gura, râsul, privirea, identice. Evident, Eliza exploata la maximum asemănarea, îi copia toaletele, coafura, gesturile. Din prima clipă se îndrăgostise ca un nebun.

„De fapt, eram gata îndrăgostit, reflectă Ştefan Popa. Sunt îndrăgostit şi astăzi... N-am încetat niciodată s-o iubesc..."

Semnalul muzical al „Telecinematecii" îl scutură de gânduri. Stinse lustra şi se aşează în fotoliu, răsucind între degete ţigara.

„Am s-o aprind la primul ei cadru... Ce bine că m-am decis! Mă simt liber... Liber ca la doisprezece ani, când alergam cu plasa după fluturi... Trebuia s-o fi făcut mai demult... Fred Astaire! Hm! N-am înţeles niciodată ce găseau muierile la maimuţoiul ăsta acrobat..."

Uşa de la baie se deschise încet. Ştefan Popa nu observă nimic. Stătea cu spatele, iar sonorul, dat aproape la maximum, acoperea orice zgomot. Oricum, n-avea ochi şi urechi decât pentru Ginger, care evolua pe pista de sticlă într-un furou de paiete.

„Eliza... Dragostea mea..."

Mâna îi tremura, abia izbuti să aprindă chibritul. Trase adânc din ţigară. Se auzi o bufnitură parcă ar fi căzut o carte pe covor şi Ştefan se întoarse speriat. Ochii i se lărgiră de groază:

— Dumneata?!

Văzu laţul şi în aceeaşi secundă îşi simţi grumajii prizonieri. Apoi se făcu întuneric.

CAPITOLUL 2

Maiorul Cristescu ridică ochii din gazetă. O împături cu zgomot, interesându-se:

— Ce s-a întâmplat?

Sergentul, tânăr, bălan cu fața roşcovană, puse plicul pe masă:

— S-a primit acum, cu mențiunea urgent.

Cristescu se uită reflex la ceas. Era un Doxa vechi, extraplat. Îl avea din liceu şi nu consimțise să se despartă niciodată de el. Drăciile moderne, unde trebuie să pui ochelari ca să ghiceşti că e miezul nopții îl iritau: „oamenii dovedesc o fantezie inepuizabilă când e vorba să-şi complice existența...”

— Hm! Opt şi jumătate... Cui dracu' îi mai arde de corespondență la ora asta?!

Deschise plicul cu silă necamuflată. Îi repugnau anonimele, dar din nefericire trebuia să țină seama de ele. În majoritatea cazurilor, realitatea le confirma conținutul. O ştiau toate polițiile din lume.

Astăzi, miercuri, 25 noiembrie 1981, a fost ucis pensionarul Ştefan Popa, la domiciliul lui din strada Plantelor nr. 15 A. Asasinul se numeşte Cristian Gregorian, inginer.

Un cetățean iubitor de adevăr şi dreptate.

Cristescu îşi înghiți înjurătura. „Evident, trebuia să fiu eu de serviciu. Şi mai e o chestie pentru care nu există nici o explicație ştiințifică pe lumea asta. De ce toate dandanalele îmi pică miercurea?” Mobilizează echipa operativă prin telefon şi îşi îmbrăcă trenciul.

*

Toată lumea era de acord că la Coleta Miclescu interiorul, amicii şi atmosfera sunt fără egal. Ospitalitatea ei, de factură specială, te câştiga spontan, Coleta având vocația gazdei perfecte şi în alte condiții ar fi făcut o carieră strălucită în orice domeniu care presupune „relații cu publicul”. Cine intra în casa ei se simțea imediat la îndemână şi încerca reconfortantul sentiment că dacă doamna Miclescu tânjise în clipa aceea să vadă vreun ins de pe întreg mapamondul atunci acela era chiar el, Popescu, Ionescu sau Vasilescu...

Nici o notă, nici un accent nu răsunau fals sau convențional, plăcerea Coletei fiind autentică; se bucura sincer de oaspeți — nu concepea o zi fără opt-zece vizite — şi spre deosebire de alți oameni în vârstă, era receptivă la noi contacte sociale. Mereu abătându-se de la regulile senectuții, nu vorbea niciodată despre tensiune, colesterol sau urină, ştia să asculte cu interes sincer orice aberație, rămăsese culantă şi nu-şi asasina interlocutorii răscolind interminabile şi neinteresante amintiri. Fără îndoială, îşi spunea mereu Cris Gregorian, unul

din obişnuiţii casei, că această putere de seducţie, faţă de care nimeni nu se dovedise imun, asigura acel du-te vino permanent şi eterogen din casa Micleascăi; o vizitau oameni de toate condiţiile şi structurile şi, fenomen aproape unic fiind bine cunoscută repulsia tinerilor faţă de societatea celor în vârstă, aceştia nu numai că nu o ocoleau, dar o frecventau asiduu.

La Coleta era seară de pocher, şi Gregorian găsi lume puţină. Micleasca îl primi fără să-şi ascundă mirarea — nefiind amator de cărţi, inginerul îşi făcea program separat miercurea şi sâmbăta, zilele de joc —, dar realmente încântată:

— Ce surpriză, Cris! Intră mai repede că se face frig... Miroşi bine! Pariez, oricât, că vii de la o cucoană distinsă! Arpèges! Asta e! Cred că-s patruzeci de ani de când nu l-am mai simţit. Copii! A venit Cris!

În ciuda corpolenţei, era vioaie şi sprintenă. Împlinise şaizeci şi opt de ani, dar de cel puţin două decenii arăta la fel, făcea impresia că nu se schimbase deloc. Nu fusese niciodată frumoasă — nasul prea puternic, dubla bărbie evidentă încă din tinereţe, silueta dolofană de femeie căreia îi place să mănânce bine se arătaseră vrăjmaşi fideli —, dar rămânea agreabilă datorită tonicităţii ei şi felului cum ştia să-şi „poarte" defectele: Ca pe un stindard. Arbora orice fel de modă fără să ţină seama în ce măsură o avantajează: nasul prea mare n-o împiedicase să umble cu fruntea cheală sau cu turban, îşi plimba obezitatea cu îndrăzneală. Spre deosebire de majoritatea femeilor masive nu apelase niciodată la trucuri. Habar n-avea de ghene sau corsete ucigătoare cu balene, adevărate instrumente de tortură, nu căuta culori închise sau imprimeuri cu desen mic, se anfişa „éperdument" de deux-pièce-urile clasice. Ba dimpotrivă, roşul strident şi galbenul canar erau culorile predilecte din garderoba Micleascăi, nu ocolise fustele creţe sau rochiile ample atunci când acestea defilau în legiuni pe Calea Victoriei, iar dacă fasoanele modei aduseseră în actualitate saricele, fecioru-său Valeriu, consternat — singurul din intimitatea Coletei excedat de fanteziile ei vestimentare —, o văzuse arborând o ţundră ciobănească de toată frumuseţea.

O altă curiozitate a Micleascăi o constituia faptul că de dimineaţă până seara era gătită ca de oraş. N-avea capoate, căci pur şi simplu nu înţelegea utilitatea lor. Acum, purta o rochie de lenaj galbenă cu dungi orizontale late, albe, escarpeni cu toc cui, cercei lungi, fantezi, care

aproape îi dezmierdau umerii. Vreo cinci brățări-sclave îi zornăiau la mâna stângă.

— Ce drăguț din partea ta, Cris, că ai trecut să ne vezi, îi zâmbi Melania Lupu, plimbând zațul în ceaşca de cafea.

Era una din amicele bune ale Coletei, o femeie de şaizeci şi patru sau şaizeci şi cinci de ani, cu aspect delicat şi zâmbet plăcut. Oamenii o tratau cu condescendență, dar n-o prea luau în seamă, socotind-o cam sărăcuță cu duhul. Prietenul ei cel mai bun era un motan negru, Mirciulică, de care nu consimțea să se despartă nici în vizite.

O nesecată bunăvoință şi politețea grațioasă îi deschideau toate uşile asigurându-i amiciții devotate. „E prostuță biata Melania, dar fermecătoare...” Spontan şi general — fără să se cunoască exact motivul — i se spunea „biata Melania”.

Cris, care avea oroare de pisici, se aşeză pe o canapeluță, în colțul opus. Zâmbi liniştit:

— Mă bucur că vă văd, doamnă Lupu. Arătați minunat. Se pare că şi prietenului nostru Mirciulică îi merge foarte bine.

— Te cred şi eu, râse Coleta. Numai de când a venit, a hăpăit împreună cu maică-sa o kilă de jeleuri.

Melania Lupu îşi ridică privirea. Era luminoasă, palid albastră; două violete presate de mult, într-un album.

— Exagerezi, draga mea. Nu era un kilou, doar opt sute de grame. Domnişoara de la cofetărie care este o persoană foarte gentilă şi ține la Mirciulică a scotocit şi în depozit, dar din nefericire, stocul se epuizase.

— I-ai zis individei că jeleurile sunt pentru motan?

În vocea groasă, bărbătească, de fumătoare înrăită, se desluşea mustrare. De altfel, toată înfățişarea Violetei Bordeianu, exceptând chipul cu trăsături nobile şi care-şi păstrase frumusețea la aproape şaptezeci de ani, era masculină. Înaltă, imensă — altfel decât Coleta, doar grasă şi pufoasă —, avea oase mari, spate de atlet, picioare enorme şi grele. Purta numărul 43 la pantofi şi din copilărie fusese silită să se încalțe doar la comandă.

— De ce să nu-i fi spus? se miră Melania Lupu. De la ea mă aprovizionez totdeauna şi, ți-am mai zis, îl apreciază pe Mirciulică. De câte ori îi vine ceva mai special, de pildă şocolată austriacă, îmi opreşte o cutie sau două.

Violeta Bordeianu trase din țigară, închizând ochiul stâng.

— Nu ştiu dacă procedezi cu tact. E o sfidare să cheltuieşti averi pe merindea dobitocului.

Melania se strânse în ea, vag ofensată.

— Nu ştiu ce vrei să spui cu merindea dobitocului. Mirciulică este prietenul meu...

— Ceea ce nu-i schimbă regnul. Dă-o încolo, Melania, uneori îmi vine să cred că eşti smintită de-a binelea!

— Probabil că sunt, dar te asigur că aceasta n-a împiedicat pe nimeni să se poarte politicos cu mine... Şi pe urmă ce înseamnă avere? Cu o sută de lei nu cumperi o casă şi nici un tramvai.

— Corect! râse Gregorian.

Violeta Bordeianu se uită semnificativ la Gregorian: „E capie rău! Nu merită să-ți pui mintea...”

— Cu ce să te servesc, Cris? se interesă Coleta. Dacă vrei ceva de băut, îți iei singur. Mi-a adus Vali un coniac Napoleon... Să-ți fac o cafea?

— Nu la ora asta! înseamnă să nu mai dorm toată noaptea. Din licoarea lui Valeriu însă am să încerc. Mai bea cineva?

— Toarnă la toată lumea, ce mai întrebi!

Cris scoase patru boluri dintr-un bufet normand, transformat cândva de doctorul Miclescu în bar. Fusese un mare băutor şi, îndrăgit de zei, murise aşa cum îşi visase toată viața: lângă nevastă-sa pe care o divinizase, cu paharul într-o mână şi țigara de foi în cealaltă.

— Cred că nu mă înşel, Cris, spuse zâmbind delicat Melania, dar n-ai numărat bine. Vreau să spun, l-ai uitat pe Mirciulică. Am constatat că puțin alcool îi stimulează apetitul şi în general dispoziția.

Violeta Bordeianu pufni ostentativ. Se mulțumi să ridice paharul.

— Bonsoar!

— Cât e ceasul? întrebă Coleta.

— Aproape opt.

— Curios! Ştefan nu întârzie niciodată...

— Astă-noapte, spuse Melania Lupu cu ochii agățați de un tablou cu flori albe, am avut un vis ciudat.

Violeta Bordeianu o întrerupse plictisită:

— Se făcea că... şi ta-ta-ta şi la-la-la... Hai să batem câmpii!

— Las-o! interveni Coleta care întindea cel puțin patru pasiențe pe zi şi îşi închipuia printre altele că este un mediu excelent, cu vocație particulară pentru ceea ce va să zică ştiințele oculte.

— N-o să vă maturizați niciodată?

— La vârsta noastră n-ar mai avea haz. „Lăsați copiii să vină la mine”, a zis Cristos.

— Drum bun! rânji Bordeianca.

Melania clipi speriată. Își duse mâna la piept, astâmpărându-și bătăile inimii.

— Mi se pare extraordinar că acestea sunt exact cuvintele pe care le-am visat azi-noapte. Dragul de Ștefan călărea un armăsar ca neaua de o extraordinară frumusețe.

Bordeianca pufni pe nări.

— I-ai povestit lui Mirciulică Harap Alb. De aici ți se trage.

— Nici gând. Aseară i-am spus Fetița cu chibrituri. Gonea grăbit...

— Cine?

— Ștefan! Despre cine vorbeam?... și la un moment dat a ajuns dinaintea unei ape mari, cu unde negre extrem de învolburate. Părea că ezită, vântul șuiera, armăsarul necheza...

— ...porcul guița, vaca Zimenthal răgea, și Melania delira! pastișă Violeta. Ce naiba, ne confunzi cu motanul?

Cris Gregorian începu să râdă. Coleta amuzată, dar și stârnită, stătea cu ochii pe Melania. Aceasta continuă cu însuflețire:

— Dintr-o dată, s-a auzit un glas de pe celălalt mal: „Lăsați copiii să vină la mine!” Calul s-a ridicat în două picioare, apoi s-a avântat vitejește, străpungând valurile neguroase. Ștefan a mai răsucit o dată capul și a făcut un semn de adio... Când m-am trezit, trebuie să vă spun că mă simțeam extrem de emoționată...

— Fantezii! respinse Violeta Bordeianu.

Doamna Miclescu se întoarse din dormitor, aducând o cărticică ferfenițită. Paginile erau galbene, marginile frânjurite lipite cu scotch. Începu s-o răsfoiască, urmărind rândurile cu unghia vopsită violet.

— Cal alb și gras întristare însemnează... Explică: Am cartea de la bunica. Cred că a împlinit peste o sută de ani... Stai să vedem ce zice și la apă neagră... Doamne sfinte! Puhoi întunecat de va visa cineva, moarte de bun prieten vestește...

Îi privea consternată, cu gura uitată deschisă. Câteva clipe domni liniștea. Melania bătu ușor în lemn. Și dintr-o dată, toți avură aceeași senzație: că în odaie s-a făcut frig.

*

Era evident și pentru un ageamiu că asasinatul fusese comis de cel mult două ore. Cadavrul abia se răcise, membrele își păstraseră

flexibilitatea. Între degetele cu pete caracteristice — flori de mormânt — rămăsese o țigară ce se stinsese probabil singură.

Cercetând micul apartament, maiorul Cristescu se întreba care ar putea fi mobilul crimei. Ştefan Popa era un bătrân anonim, fără nici un fel de relevanță socială, prezentând din toate punctele de vedere un interes limitat. Aparent, cel puțin aşa stăteau lucrurile. Pensia de două mii şapte sute — găsise talonul — îi asigura o existență înlesnită, dar era departe de a fi vreun rişisim, ale cărui comori să stimuleze apetituri asasine. Casa părea bine întreținută şi spre deosebire de alte locuințe ocupate de bătrâni, nu surprindeai nici un amănunt care să denote delăsarea, o anume neglijență specifică a plictisului, a lipsei de energie sau avariției. „Toți meşterii ăştia sunt nişte bandiți, ieri am dat douăzeci şi cinci de lei ca să-mi schimbe o garnitură...” În consecință, nu existau robinete sau clanțe stricate, aşchii sărite din parchet, geamuri plesnite, fotolii desfundate, colb de două degete sau scrinuri şchioape, stâlpite în cărămizi învelite cu jurnal. Lipseau însă cu desăvârşire obiectele de valoare şi dacă ar fi fost să vinzi tot ce se afla în cele două odăițe, n-ai fi încropit nici zece mii de lei. Ca amănunt notabil, Cristescu reținu că bătrânul Ştefan Popa avusese probabil obsesii mistice: o bibliotecă întreagă de cărți religioase — Patericul, Biblia, Viețile Sfinților, Învățăturile lui Avram Sirul etc, etc..., multitudinea icoanelor (ieftine de altfel) şi a candelelor, ba chiar şi o cădelniță vorbeau singure îndeajuns. Pe ziduri, chiar şi în bucătărie, erau țintuite un soi de tăblițe asemănătoare cu cele musulmane, cuprinzând texte pe teme clasice: „Curăță-te de toată întinăciunea sufletului şi a trupului, făcând sfințenie întru frica lui Dumnezeu”... „Aleargă spre nevoința cea bună, gol să fii şi nebun pentru mine şi la multe bunătăți vei fi părtaş în ziua împărăției mele...” Iar în bucătărie, deasupra frigiderului: „Este bine ca în fiecare zi să se mănânce câte puțin, pentru că aceasta este calea împărătească, mai uşoară şi mai lesnicioasă, ca mintea să nu se trufească...”

— De, dom'le, aşa o fi, cugetă Cristescu.

Locotenentul Azimioară, subalternul preferat al maiorului, se apropie verificându-şi cu o mişcare maşinală nodul cravatei.

— Mort prin ştrangulare clasică, cu un laț de sârmă. Atât de clasică, încât autopsia devine o simplă formalitate.

Cristescu se strâmbă:

— Clasică, dar ăsta a murit. În rest, nimic nu mă dezmiardă.

Azimioară, gras, jovial, de un optimism organic irefutabil, acceptând aprioric cu o înțelepciune singulară toate capriciile destinului, arboră o mină de circumstanță.

— Aveți dreptate...

— Mă întreb, rosti maiorul cu privire imprecisă, care ar putea fi mobilul crimei. Exclud dintr-un bun început unul material. Rămân — dată fiind statistica în materie de ticăloşii specifice senectuții şi din care li se trage adeseori moartea — vendeta şi şantajul.

Locotenentul întrebă din ochi: „Adică?”

Cristescu deschise palma în care ținea țigara.

— Fie bătrânul Popa a săvârşit cândva o mare netrebnicie, iar în mintea unora cu memorie, aşa ceva se cere plătit, fie el însuşi efectua un şantaj periculos.

— Spre care ipoteză înclinați?

Maiorul începu să râdă:

— Fiule, nu mă cheamă Mafalda şi nici Laila.

Netezi coperta de muşama a unei agende descoperite pe noptiera bătrânului şi se apropie de telefon. Formă un număr şi locotenentul auzi după câteva secunde declicul receptorului ridicat la celălalt capăt al firului.

— Cu domnul avocat Valeriu Miclescu.

*

Doamna Miclescu rămase fără grai. Melania părea resemnată, Cris absent. Violeta Bordeianu căscă plictisită:

— Toate sunt aberații de oameni fără ocupație, iar tu, Coleta, m-am convins, te-ai sclerozat. Ştefan ne-a avertizat de sâmbătă că azi e nu ştiu ce prostie la televizor, pe care nu vrea s-o scape. Textual! Arătă spre masa de joc pregătită: Credeam că ai aranjat al patrulea partener sau că se sacrifică eventual Valeriu.

Coleta îşi pocni degetele peste frunte, fericită:

— Extraordinar cum am uitat! Bine că-i aşa! M-am luat cu treburile şi mi-a ieşit complet din minte...

— Mie-mi spui! se strâmbă Violeta. Abia îți tragi sufletul de atâta roboteală. Prânzul la Capşa, seara, vizite şi sindrofii, başca saună, croitoreasă şi coafor.

Micleasca începu să râdă:

— Iată citate fidele din agenda mea de lucru. În realitate, sunt o femeie neserioasă.

— Ți-a mers foarte bine aşa, ciripi Melania Lupu, şi nu văd de ce ai încerca să te schimbi acuma.

Violeta Bordeianu interveni brutal:

— I-a mers, că l-a avut pe Miclescu în spate, care aducea bani cu sacul. Ia să fi trăit colea, dintr-un salariu, ca mine, atunci să văd dacă o mai aranja să fie neserioasă.

Doamna Miclescu, deşi obişnuită cu ieşirile Violetei, o cercetă mirată:

— Ce-i cu tine? Eşti prost dispusă?

— Ai haz! Mă mai şi întrebi! Din cauza ta, am ratat seara. Crezi că mi-e moale să vin tocmai din Berceni? Barem de-ar pica Valeriu, s-o mai dregem.

— Ştii bine că Vali nu se aşează la aceeaşi masă cu mine. Zice că nu-l interesează să joace pe banii lui.

— Da, apropo, tu de ce-l mai storci de parale? Nu ți-a lăsat bărbatu-tău destul?

— Draga mea, nimeni nu are niciodată prea mulți bani, iar Vali dacă nu ar fi dispus de un venit confortabil, nu mi-ar fi dat.

— A fost totdeauna un copil delicios, interveni Melania Lupu. Era un țânc de şapte ani când mi-a dăruit trotineta lui.

Violeta Bordeianu deşertă ultimele picături pe gât şi întinse paharul lui Gregorian ca să i-l umple.

— Şi tu ai luat-o?

Cris începu să râdă, dar Melania Lupu răspunse cât se poate de serioasă:

— Nu, căci eu după cum ştiți, n-am fost niciodată o sportivă talentată. Am apreciat însă gestul, care dovedea multă generozitate, şi i-am cumpărat un iepuraş.

— Tic, surâse Coleta amintirii. Era un iad în casă, îşi lăsa cartea de vizită peste tot. Până s-a enervat Miclescu şi l-a dus la țară.

Violeta Bordeianu îşi pipăi cocul, înfipse mai adânc o agrafă.

— Pe Melania au chinuit-o toată viața ideile fistichii.

— E mai bine, replică doamna Lupu, decât să n-ai nici una. Cel puțin, aşa socotesc eu.

— Ai avut şi tu noroc cu colonelul. Altul dacă te auzea povestindu-i motanului Scufița roşie, îşi lua demult câmpii.

— Depinde de felul în care povesteşti. Contează enorm, iar eu, în privința aceasta, am un talent înnăscut. Uneori, colonelul era mai captivat chiar decât Mirciulică.

Violeta Bordeianu n-o mai asculta. Se răsti la Gregorian:

— Dar dumneata de ce nu joci?

Cris, cu gândul la Adina, tresări:

— Poftim?! Iertați-mă, dar nu ştiu poker.

— Păi să-nveți, domnule! Cu ce distrezi dumneata o societate?

— E o problemă pe care nu mi-am pus-o, dar vă făgăduiesc să reflectez.

— Ce-o fi cu Ştefan de nu răspunde? se miră Coleta Miclescu, lângă telefon. De trei ori am format numărul.

— Dar ce-ai cu el?

— I-am făcut rost de Difrarel. Voiam să-l anunț. Să nu mai umble mâine, de pomană, prin farmacii.

— Cine ştie cu ce teleleică s-o fi încurcat şi ne-a păcălit pe noi că vrea să vadă filmul. Observă că motanul îi adulmecă pantoful trotteur şi bătu cu piciorul în duşumea: Zât!

— Vino încoace, Mirciulică, se sesiză Melania Lupu. Trebuie să ştii că nu toată lumea ți-e prietenă.

— Eu, rânji Bordeianca, pot să-i dau cuvântul de onoare.

Melania îşi țuguie buzele şi sorbi câteva picături de coniac.

„N-o lua în seamă, draga mea. Totdeauna a fost geloasă pe orice femeie măritată, pe orice persoană despre care i se părea că-i merge bine. Sărăcuța a avut ghinion şi nici măcar acum, la bătrânețe, statutul de celibatară n-a încetat s-o umilească. Sunt sigură că trebuie să-ți fie milă de ea.”

Coleta lăsă receptorul în furcă:

— Totuşi e ciudat... Lui Ştefan nu-i place să iasă seara.

— Dar aici cum vine?

— Asta-i altceva. În viața lui n-a avut decât o singură pasiune: cărțile. Dacă stau şi mă gândesc, n-a existat nici o femeie care să însemne ceva pentru el...

— De zgârcit! decretă Violeta Bordeianu. Acum vreo douăzeci de ani, se încurcase cu o funcționară de-a mea, de la Poştă. Ce-a putut să-mi povestească nenorocita, e inimaginabil. Îşi plăteau separat biletele la cinema, tramvaiul, înghețatele pe băț. N-ați văzut şi la cărți? Când pierde un pol, doi, se face livid şi i se încrucişează ochii.

Micleasca ridică receptorul.

— Mai încerc o dată.

— Inutil, suspină Melania Lupu. Presimt, de fapt am certitudinea, că i s-a întâmplat ceva neplăcut, dacă nu chiar foarte grav.

Violeta o măsură ironică.

— Uite unde era Pythia!

— Mă cheamă Melania-Evelina-Adelaida. Am trei nume...

— Şi minte pentru fiecare. Eşti deprimantă, soro, cu profeţiile astea lugubre.

— Sunt doar logică. Oamenii în vârstă nu-şi schimbă uşor tabieturile. Dacă totuşi o fac, înseamnă că a intervenit ceva deosebit de important. Şi pentru că bucuriile sunt puţine în existenţa bătrânilor, acest important e de obicei dezagreabil, dacă nu fatal...

— Raţionamentul n-are fisură, aprecie Gregorian surâzând. Să sperăm însă că de astă dată realitatea va infirma logica.

Începuse să se plictisească, dar îi era lene să se ridice, să se urnească, să se ducă acasă.

Coleta Miclescu ridică degetul:

— Staţi o secundă! Am auzit uşa... Da, e Vali.

Un bărbat de vreo treizeci şi cinci de ani năvăli în casă cu trenciul pe el. Era înalt, bine făcut, cu un aer de degajare şi eleganţă aparte, şi pe care unii îl numesc vestic. Uită să dea bună seara, pradă unei evidente tulburări. Micleasca îl cercetă îngrijorată:

— S-a întâmplat ceva, Vali?

Fiu-său rosti răguşit:

— Ştefan a fost asasinat.

„Încă o dată ai avut dreptate, draga mea, suspină Melania dezmierdând urechile motanului. Nu zău, uneori mi-e şi frică să stau de vorbă cu tine... Mă înfioară atâta adresă, mai ales când e vorba de nenorociri...”

Simţi privirea otrăvită, neagră, a Violetei şi clipi nedumerită.

— Vrei să-mi spui ceva?

Bordeianca observă cu tâlc, apăsând pe fiecare silabă:

— Unii ştiu al dracului de multe!

CAPITOLUL 3

Picăturile de ploaie alunecau pe chipul turnat în bronz. Cătălina observă înveselită:

— Uite că şi statuile pot plânge... Cine e?

Dorin, bosumflat, se uită în direcția scuarului.

— Dobre Enăchescu.

— N-am auzit de el.

— N-ai pierdut nimic. Era un tip din ăla cu elanuri edilitare. Păstorea târgul.

— Cum adică?

— Primar... Ei, ce facem?

Cătălina oftă.

— Ți-am spus de ieri că astă-seară sunt ocupată.

Dorin trase de gulerul lucios al vindiacului. De enervare îi tremurau buzele şi bărbia. Făcea impresia că e gata să plângă. Enumeră, ridicând din ce în ce mai mult tonul:

— Spectacol n-ai, repetiție n-ai, oră la dentist n-ai!

— Există şi altele, spuse încet fata.

Dorin o privi dintr-o parte. Coada blondă în care Cătălina împletise tot felul de mărțişoare se confunda cu balonul auriu.

— Domnul avocat Valeriu Miclescu, nu-i aşa?

Cătălina îşi muşcă buzele. O păpuşă blondă, diafană şi puțin tristă.

— De ce nu?

Îi era milă de Dorin, în general nu-i plăcea să facă pe nimeni să sufere din cauza ei, dar n-avea încotro.

— Taică-tu ştie?

— Am crescut destul de mare ca să nu-i mai cer voie să mă plimb cu un băiat.

— Eu atâta te întreb. Ştie?

— Nu cred că-l interesează asemenea probleme.

— Ştie, insistă Dorin, că „băiatul” a împlinit doi poli?

— Doar treizeci şi şase.

— Ce mi-e treizeci şi şase, ce mi-e patruzeci?

— La vârsta lui ai să gândeşti altfel.

— Observ că te-ai familiarizat cu gândirea quatragenarilor libidinoşi. Ce mă surprinde e că nu ți-e greață, că nu intri în pământ de ruşine.

Fata clipi mirată şi întoarse capul. Dorin simți că i se taie respirația. Niciodată nu i se păruse atât de frumoasă. Luminile oraşului plouau licurici în ochii negri.

— Ruşine? De ce naiba să-mi fie ruşine?

— Pentru că toată chestia asta e imorală şi perversă. O fată de nouăsprezece ani nu are ce căuta în patul unui crai bătrân.

— Nu-ți permit...

Glasul răsunase moale. În general, reacțiile Cătălinei n-aveau vigoare, păreau decolorate. Cine o vedea dansând în „Carmen" sau temperamentoasele concerte ale lui Paganini, cunoscând-o ulterior, încerca o surpriză care friza stupefacția.

— E un act împotriva naturii! Un fluture pângărit de un coiot, o floare lăsată în labele infecte ale unui... unui... Căuta disperat ceva nimicitor. Izbucni: Şobolan râios, asta-i!

Strigase şi câțiva trecători întoarseră capetele. Jenată, Cătălina grăbi pasul, cu privirea în pământ.

— Crezi că ponegrindu-l ai să mă faci să-l iubesc mai puțin?

— Nu-l ponegresc. Îți deschid ochii.

— Prefer să-i țin închişi.

— Pentru banii lui? Spune! Explică-mi şi mie cu ce te-a aiurit?

În mod sincer, Dorin nu înțelegea ce anume ar îndrăgi o fată la un bărbat care-i poate fi părinte. Pe de altă parte, teoretician al dragostei „inteligente" îşi închipuia că apelând la rațiunea oricărui ins — bineînțeles dacă nu avem de-a face cu imbecili —, argumentând logic şi documentat o iubire necorespunzătoare poate fi înfrântă. Şi, tot în mod sincer, nu-şi dădea seama că acelaşi tratament aplicat asupra lui însuşi se dovedise jalnic de ineficient.

— Te credeam mai presus de asemenea josnicie.

— Eu nu sunt vinovată că ți-ai închipuit despre mine mai mult decât sunt în realitate. Îl iubesc, Dorin, şi trebuie să accepți situația. Nu ți-am promis niciodată nimic. Am fost doi țânci care au copilărit şi au bătut mingea în aceeaşi mahala. Din când în când am văzut un film împreună.

Dorin îşi vârî pumnii strânşi în buzunarele vindiacului. Din profil, semăna cu un cangur.

— Bineînțeles! scrâșni. Eu nu am lovelele magistrului și nu mă țin de ciubucuri jegoase. Sunt un student prăpădit, care nu-ți poate oferi cârpe, bibiluri de aur, mese la Capșa — Capșa neapărat!, dă bine, e distinguished! — week-end-uri crăiești la Aro-Brașov.

— Nu asta am vrut să spun, suspină Cătălina.

— Ba exact asta! Când te-am rugat în iulie să mergem în camping la Mamaia mi-ai zis că nu-ți place „la pânză”.

— Sunt obișnuită cu confortul.

— Serios? Și dacă nu erau „ateneurile” marelui tribun, tot la Internațional trăgeai?

Obosită, Cătălina își trecu palma peste fruntea înaltă. Sprâncenele ude, cu arc îndrăzneț, păreau de mătase.

— Câștig suficient ca să-mi pot permite o dată pe an un concediu civilizat.

Dorin tăcu. În relațiile lor banii constituiau o problemă dureroasă. Cătălina — balerină bine cotată, deja vedetă — câștiga excelent. Era solicitată frecvent de televiziune, avusese câteva turnee mari în străinătate. El, student, rezista din bursă și mici ciupeli, „ajustări de portofel”, când făcea piața pentru maică-sa. Uneori, reflecta îngrozit că o singură rochie cumpărată de Cătălina la Fondul Plastic costase două mii două sute de lei, adică viitoarea lui leafă după câțiva ani de inginerie. Iar în materie de zdrențe, fata se dovedea colecționară înverșunată.

— Tocmai de-aia! Câștigi destul ca să nu accepți bacșișurile moșului.

— Folosești termeni oribili. Ce înseamnă bacșiș? După teoria ta, un bărbat nu poate face un cadou femeii pe care o iubește fără s-o umilească. Ești caraghios.

— Pardon! Una e o atenție, un cadou făcut pe măsura posibilităților dintr-un salariu cinstit...

— Te rog! îl întrerupse fata. Nu mă interesează din ziar decât rubrica Spectacole. De fapt, ce vrei de la mine? Să te iubesc cu sila?

— Să întrerupi relațiile cu Miclescu. Ți-o cer ca prieten.

Cătălina clătină tristă din cap. Își duse mâna la gât de parcă s-ar fi sufocat. Dorin observă cu amărăciune safirul prins în gheare de leu, un cadou recent al avocatului.

— Niciodată, Dorin. Niciodată! Țin mult la tine și îmi pare rău că te necăjesc, dar nu pot și nu vreau să mint. Voi rămâne a lui Valeriu, atâta timp cât mi-o va permite el.

Dorin se opri în mijlocul drumului. Se interesă cu glas gâtuit de răutate:

— Chiar dacă gentlemanul mai permite în preajma-i două contemporane de-ale tale?

Cătălina îi susținu privirea. Rosti palidă:

— Chiar.

— Te interesează cumva să ştii despre cine-i vorba? Îți pot oferi nume, adresă, ocupație, origine etnică.

— Nu mă interesează... Am ajuns, Dorin. Îți mulțumesc că m-ai condus. Să ştii că nu sunt supărată pe tine...

— Mersi! Se uită la blocul vechi, cu intrare de marmură neagră, construit înainte de război: Ce naiba cauți aici?

Cătălina avu un gest scurt de rămas bun şi împinse cu umărul uşa grea în fier şi sticlă.

Nedumerit, Dorin privi în jur. Se gândi să intre în hol să consulte lista locatarilor, dar renunță. Chiar în fața blocului se afla parcată maşina — un Ford Mustang bleumarin — avocatului Miclescu.

Furios îşi repezi piciorul într-unui din cauciucuri.

„Mama ta de escroc! Măcar de ți-ai frânge gâtul cu ea!..."

Ridică ochii spre ferestrele luminate, nădăjduind că ar putea-o zări pe Cătălina. Măcar o clipă...

Ploaia îi spăla lacrimile.

*

— De unde ştii? se interesă sugrumată de emoție Coleta Miclescu.

Fiu-său se azvârli pe primul scaun liber.

— Nu-i nici un sfert de oră, am primit la birou un telefon de la miliție. Ştefan a murit strangulat.

— Cum de te-au sunat pe tine? întrebă nedumerit Cris Gregorian. Nu-i eşti rudă, nu...

— Am ridicat aceeaşi chestiune. Mi-au găsit numărul în agenda nenorocitului şi m-au contactat. În plus, maiorul care anchetează mă cunoaşte din tribunal. Am colaborat — râse sardonic — mai mult sau mai puțin onest, nu o singură dată...

Coleta îşi plecă ochii. Cunoştea afacerile lui Vali, evident în linii mari. De altfel, nu trebuia să fii vreun intuitiv ca să realizezi că Valeriu câştigă mult peste plafonul stabilit de colegiu.

„În fond, îşi zicea Micleasca, nu te poți duce la o modestă asistentă medicală, fără să-i dai 10-15 lei de injecție. Vali depune o muncă superior calificată, şi e normal să fie răsplătit ca atare!”

— Vali, nu vrei să te aşezi lângă mine?

Avocatul ridică o privire cețoasă. Abia atunci o observă pe Cătălina. Era aşezată pe aceeaşi canapea cu Melania Lupu, ascunsă însă de o vitrină Louis XV. Avu un gest de sâcâială:

— Nu pot să stau jos acum. Sunt prea agitat... Chestia mi se pare senzațională... Lugubră şi senzațională. Alaltăieri l-am întâlnit pe stradă. Se ducea la Capşa să-şi cumpere pateuri.

— Față de evenimentele grave, comentă Melania Lupu visătoare, cotidianul pare totdeauna absurd.

Violeta Bordeianu îi îndreptă o privire întunecată:

— Te apucă filozofeala!

Gregorian stinse țigara. Degetele pătate de nicotină tremurau uşor.

— Nu-ți vine să crezi că asemenea lucruri se întâmplă. Le citeşti într-o carte, sau în vreo gazetă străină, dar le excluzi aprioric şi cu desăvârşire din existența ta.

— În realitate, oamenii nu au fantezie, susură Melania. Mie nu mi se pare nimic extraordinar...

O priviră năuciți. Valeriu Miclescu mimă surpriza groasă:

— Cum vine asta, coană Melanio? Moare un creştin strangulat şi ți se pare comun?! Aşa ne lepădăm noi, valahii, potcoavele? Linşați, sugrumați, ghilotinați?

Bătrâna replică senină:

— Ştefan n-a fost ghilotinat, deşi poate ar fi meritat-o. Era deajuns să te uiți la el ca să-ți dai seama că nu va sfârşi în mod obişnuit.

— Dar ce-avea, soro? o repezi Bordeianca.

— Era crunt. Doar cineva cu un trecut îngrozitor, plin de păcate, putea să capete expresia aceea de fiară... Trebuie să vă spun că Ştefan a fost prezent în toate coşmarurile mele. Cred că acum voi dormi mult mai liniştită.

Miclescu începu să râdă:

— Eşti mare, cucoană!

— Sunt doar logică, îl corectă modestă Melania, mângâind motanul, şi îndeajuns de bătrână pentru a fi constatat că oamenii trec prin

viață cu o bandă neagră pe ochi. Nu ştiu sau nu vor să privească în jurul lor.

Violeta Bordeianu îşi pipăi piciorul greu, bărbătesc. Un varice gros cât un deget palpita dureros. Propuse caustică:

— Învață-ne tu.

— Mi-e teamă că sunt prea ocupată pentru aşa ceva.

Îi privea senină, cu ochi albaştri, cuminți. Aceeaşi privire, a elevei de pension de acum cincizeci de ani şi care nu îmbătrânise nici măcar cu o singură zi. La serbări, interpreta roluri de serafimi, iepuraşi, mărgăritărel suav...

Cătălina o privea fascinată. Îi plăcea bătrâna, fără a putea defini exact ce anume o captiva în personalitatea ei. Incapabilă să-şi analizeze emoțiile, balerina practica rubrici infantile, nenuanțate: îmi place, nu-mi place, mă plictiseşte sau nu..., m-am distrat, am căscat. Acum se simțea derutată; îi venea să râdă, dar nesigură, cercetă instinctiv chipul avocatului. Zâmbea cu gândurile evident în altă parte.

Cris Gregorian cerceta fundul paharului gol. Rosti, ridicând din umeri a mare nedumerire:

— Bun, domnilor, în regulă! Popa a fost asasinat. S-au mai văzut cazuri din astea, nu-i primul, nu-i ultimul...

Glasul avea rezonanțele specifice ale gândului continuat cu glas tare.

— Dar? întrebă Miclescu.

— Orice crimă are un mobil. Exclud maniacii... L-am achitat pe ăsta aşa, pentru că am un tic nervos. Ce interes putea să prezinte nefericitul de Popa?

— Nu se ştie niciodată, spuse mecanic Coleta.

Violeta Bordeianu interveni categorică:

— Ba se ştie! Era plin de bani.

— Banii! exclamă Coleta Miclescu. Vechea ta obsesie. Ai tradus, totdeauna, totul în taleri.

— Da' în ce? În balegă?

— Pentru câteva miişoare acolo, cât o fi avut Ştefan...

— Pe Cristos l-au răstignit pentru zece parale... Iar ghiujul stătea pe bani grei...

— De unde ştii tu?

Bordeianca râse cu satisfacție:

— Nebun cum era, nu ținea banii la C.E.C....

— Dar unde?

— Sub saltea. A urinat pe ei — un purcoi de peste o sută de mii — şi p-ormă a venit să-i schimbe. Mi-a povestit o fostă funcționară de-a mea. E chestie de vreo şapte-opt luni.

— Nu cred că acesta ar putea fi motivul pentru care Ştefan a fost asasinat, spuse ţuguindu-şi buzele Melania Lupu.

— Dar care?

— Bineînțeles, emit simple supoziții, dar presupun că moartea lui a fost generată de rațiuni mai speciale... Dacă aş ancheta eu acest caz aş pleca de la un vechi aforism: destinul omului, pe măsura lui. E valabil acelaşi metru.

— Bine că nu anchetezi tu! observă Violeta Bordeianu. Dacă stau şi mă gândesc...

O întrerupse soneria. Micleasca privi instinctiv pendula.

— Cine o mai fi picat, soro? E zece.

Fiu-său ridică palma, oprind-o:

— Stai, mamă, deschid eu.

Ascultau toți cu urechile ciulite şi răsuflările tăiate. Avocatul se ivi în prag însoțit de un bărbat cărunt, suplu şi elegant. Anunță cu voce uşor răguşită:

— Maiorul Cristescu de la Miliția Judiciară.

CAPITOLUL 4

În mod ciudat, primul pe care-l văzu fu motanul. Recunoscu spinarea încovrigată, parcă trasă cu compasul, coada mânioasă, ochii saşii.

Inima lui Cristescu începu să bată neliniştită: Mirciulică! Iar în blana neagră, lustruită, odihneau degetele Melaniei Lupu.

O ceață fină tulbură privirea maiorului. Rezemă o comodă florentină şi închise ochii.

„Hotărât, e un blestem! Ce are, domnule, femeia asta cu mine? Ce are?! Explicați-mi, oameni buni! Şi evident, dacă Melania e amestecată într-o istorie, înseamnă că dandanaua trebuie să fie una co-lo-sa-lă!...”

Cutremurat, îi auzi glasul firav gângurind melodios:

— Oh! Ce surpriză nebănuită! Ți-ai fi închipuit, Mirciulică?! E chiar prietenul nostru, domnul maior Cristescu. Am presimțit de dimineață că azi vom avea o zi excepțional de plăcută!

Coleta Miclescu o cercetă uluită: „Melania nu-i în toate mințile! Ne moare un prieten, un om pe care-l cunoaştem de treizeci de ani şi ea consideră că-i o zi excepțional de plăcută...”

Maiorul, ca totdeauna descumpănit de farmecul şi politețea desăvârşită a bătrânei, bâlbâi câteva cuvinte de circumstanță. Melania dădea din cap radioasă, obrajii îi înfloriseră, violetele palide din ochi păreau înstelate şi, aşa cum se înşelau mulți, Cătălina îşi zise că odată, cândva, bătrâna trebuie să fi fost superbă. Ciripea cu răsuflarea precipitată şi mâinile împreunate ca de rugăciune, îşi flutura genele, vibra, era toată numai emoție şi bucurie spontană, copilărească.

— N-aveți idee, cât de des mă gândesc la dumneavoastră. Iar gândurile pe care vi le adresez, vă asigur, sunt doldora de recunoştință.

Amețit, Cristescu îşi trecu palma peste fruntea asudată. „Îşi bate joc de mine... Îi dau lacrimile de recunoştință că am vârât-o în puşcărie...”

— Trebuie să vă spun, urmă Melania Lupu, că ficatul meu vă datorează foarte mult.

— Poftim?!

Bătrâna râse încântată:

— Ştiți, a avut posibilitatea să se odihnească. Am petrecut aproape un an în... În sfârşit, în pensiunea aceea unde mi s-a administrat un regim ştiințific... vreau să spun sobru... Realmente, pot să spun că m-am simțit admirabil.

Maiorul Cristescu îşi muşcă buzele:

— Poate că dacă i-ați ruga frumos, ar fi dispuşi să vă mai țină o stagiune. Din câte vă cunosc, nu trebuie să faceți eforturi prea mari pentru ca porțile unei asemenea ă...ă...ă ... pensiuni să vă fie larg deschise. Cu generozitate chiar, aş zice.

— A, nu! dădu din cap Melania. N-am fost niciodată de acord cu exagerările. Şi apoi, nu cred că Mirciulică ar face față unei a doua despărțiri. E adevărat însă că şi acolo am întâlnit persoane deosebit de bine, care mi-au devenit prieteni îi revăd astăzi cu plăcere.

Cristescu îşi scărpină discret ceafa. Cunoştea „persoanele bine”, colegele de pensiune ale Melaniei şi care beneficiaseră o dată cu ea de ultima amnistie. Cici Zuluf — prostituată cu degete extrem de înde-

mânatice — Vanda Trai-Dulce... Poseda un apartament de patru camere în centru, pe care ziua, contra unei caniote substanțiale, îl închiria unor pocherişti profesionişti, iar noaptea cuplurilor încurcate în amoruri clandestine. Nu lipseau din garnitură Ioana Aragaz — din escrocheria cu butelii câştigase peste o sută cincizeci de mii — şi nici Mireasa. Era protagonista a peste douăzeci de nunți cu dar, operând practic pe întreaga hartă a țării. În noaptea cu pricina, după strângerea darului, ajutată de un complice, dispărea pentru totdeauna. Ginerii lefteri şi mofluzi băteau după aceea zadarnic drumul milițiilor. Femeia avea însă categoric un farmec irezistibil. La proces, câțiva dintre soții păcăliți renunțaseră să se mai constituie parte civilă, iar unul de prin Vlaşca se oferise s-o ia încă o dată de nevastă, dar de astă dată „de-adevăratelea...” Judecătorului intrigat, individul îi răspunsese prompt: „Fată săracă, a făcut şi ea ce-a putut! Şi are o pupelniță!...”

— Mda... mă bucur că ați avut o companie agreabilă. Îşi drese glasul, rotindu-şi ochii prin încăpere: Probabil că avocatul Miclescu v-a informat despre asasinarea bătrânului Ştefan Popa.

— E îngrozitor! exclamă Coleta Miclescu. Încă nu-mi vine să cred.

Fiu-său îi azvârli o privire de reproş:

„Ce naiba îl întrerupeți mereu?! Întâi coana Melania cu scrântelile ei, acuma tu...”

— Înainte de a lua alte măsuri, urmă maiorul, am ținut să vin în contact cu dumneavoastră, prietenii victimei. Încerc să definesc climatul, parametrii existenței sale. Popa n-avea rude, nu întreținea relații cu nimeni, nici măcar cu vecinii. Este posibil ca aceasta să fi fost singura casă în care intra.

— Puteți paria pe oricât, interveni Violeta Bordeianu. Îl cunosc de treizeci de ani. Cât era de ciufut şi neguros, nimeni nu se grăbea să-l îmbie duminica la masă.

Cristescu cercetă cu interes capul splendid, chiar la aproape şaptezeci de ani. În ochii migdalați se citea răutate şi o indiferență cutremurătoare față de tot ce nu avea legătură cu propria-i persoană.

— Interesant, murmură Cristescu. Cum vă numiți?

Bordeianca îşi pronunță numele cu emfază de parcă acesta ar fi avut cel puțin rezonanțe Cantacuzineşti. Avocatul Miclescu îi prezentă pe ceilalți. Privirea maiorului zăbovi o clipă asupra Cătălinei, „prima balerină pe care o văd complet nevopsită”, se aprinse — o fracțiune de secundă — când auzi numele lui Cris Gregorian. Îl cercetă scurt, fără

să aibă aerul că o face înadins. O înfățișare banală cu o singură trăsătură distinctivă: tristețea. O tristețe iremediabilă, pe care nefericitul părea condamnat să o târască umbră până la capătul zilelor.

„Îl văd în stare de orice! își zise maiorul. Să creeze o operă celebră, nemuritoare, să ajungă misionar în Insulele Polineziene sau printre melancolicii care se sfârșesc pe un pat de balamuc, dar nu capabil de crimă.” Știa însă că aparențele nu rimează totdeauna cu realitatea, nu toți asasinii seamănă cu gangsterii fioroși din filmele de categoria a treia.

Trecu oftând la întrebările clasice, de rutină: starea materială a victimei, vrăjmășii, eventuale neliniști, stări deosebite manifestate de Popa în ultima vreme. Răspunsurile concordau cu tuşe mai dulci sau mai veninoase în ce priveşte caracterul dezagreabil al bătrânului: aprig, ermetic, lipsit de generozitate.

— De o zgârcenie apocaliptică, sublinie Violeta Bordeianu. Tăia bățul de chibrit cu lama pe lungime, gâdilat că dintr-o cutie a scos două.

Ochii Coletei se opriră la icoana splendidă de deasupra consolei.

— De vreo câțiva ani căzuse în misticism şi încerca să ne convertească pe toți. Curios e că în prima tinerețe își bătea joc de biserică. Nu-i ajungea un tratat de zoologie ca să-i eticheteze pe toți sfinții din calendarul ortodox.

Maiorul, care inventariase întreaga colecție de obiecte bisericeşti ale bătrânului, se răsuci spre doamna Miclescu.

— Rețin precizarea dumneavoastră: De vreo câțiva ani... Ce credeți că a determinat acest reviriment?

— Damblale de-ale bătrânului! săltă din umeri cu dispreț Bordeianca. Pe unul îl apucă mătăniile, altul o ia razna fie cu muierile, fie cu pisicile sau cu şoarecii ăia infecți, hamsteri. E la modă să-ți mişune prin odăi.

Melania Lupu își țuguie buzele în felul ei caracteristic.

— Eu nu cred deloc că ar fi vorba despre vreo... originalitate de-a lui Ştefan.

— Dambla! sublinie Bordeianca.

— Nu văd de ce am folosi cuvinte nepoliticoase, rosti calmă Melania, având aerul că nu se adresează nimănui. Cu Ştefan s-a întâmplat cu totul altceva. Sunt convinsă.

— La ce vă gândiți? se interesă maiorul.

O privea circumspect şi se întreba cu inima strânsă în ce măsură era amestecată bătrâna în povestea asta. Un dosar în care figura şi

numele Melaniei Lupu se anunța de la început isteric, absurd, fantastică bufonadă. Nenorocirea era că bătrâna avea idei, nu putea să-şi vadă de treabă, să ronțăie bomboane cu Mirciulică în fața televizorului şi să joace canastă de două ori pe săptămână, ca orice pensionar normal căruia nu-i vâjâie glandele.

„Există, domnule, o ironie a destinului pe care aş vrea să mi-o explice cineva dialectic. Am avut trei dosare cu nebuna asta — toate trei pe cale să mă vâre în spital — şi acum îmi pică al patrulea. De ce tocmai mie? De ce trebuia să fiu eu de serviciu astă-seară şi nu altul?"

Şi se gândea crispat la comentariile suculente, la zâmbetele ucigătoare ale colegilor, mâine dimineață când se va afla că lui Cristescu i-a picat iar o dandana cu Melania şi Mirciulică. „Se anunță un dosar... zburdalnic..."

— Mă ascultați?

Ochii bătrânei îl cercetau senini, două dimineți de primăvară. Continuă zâmbind:

— Am avut impresia că vă gândiți la altceva.

— Vă ascult...

— Părerea mea este că Ştefan devenise atât de evlavios — şi trebuie să vă spun că a fost unul din epitropii de nădejde ai Bisericii Sfântul Vasile cel Mare, iar o bună parte din venit îl cheltuia în folosul acestui lăcaş...

— De unde ştii? o întrerupse brutal Violeta Bordeianu. Astea le scoți din capul tău!

Melania îşi coborî pleoapele modestă:

— Am prieteni pretutindeni. Unul dintre ei se întâmplă să fie tovarăşul Anton, paracliserul bisericii. În timpul liber tunde câței: caniche, fox-terrieri sau caraghioşii aceia mici cu breton...

„E clar, oftă Cristescu. Am început deja să intrăm în isterii fantasmagorice. Paracliser, coafor de câini. Şi încă ce? Dumnezeule mare, ce încă?!"

— ... dar în afară de aceasta este şi un foarte priceput veterinar. L-a îngrijit pe Mirciulică acum câteva luni, când a găsit deschis frigiderul doamnei Dobriceanu despre care tot blocul ştie că găteşte extrem de indigest.

Avocatul Miclescu începu să râdă. Cătălina, înveselită, arătă un rând de dinți mărunți şi strălucitori. Bordeianca se uită căpiată la Melania.

— Doamne sfinte! exclamă doamna Miclescu. Cum poți fi atât de caraghioasă?

— Am constatat, replică mereu calmă bătrâna, că e de ajuns să spui adevărul pentru ca oamenii să râdă. Deci realitatea e caraghioasă şi nu eu. Domnul maior Cristescu mă cunoaşte de mult şi ştie că-i suficient să deschid gura pentru ca lumea să se distreze straşnic. S-ar putea ca eu să fiu o persoană spirituală deşi nimeni nu mi-a spus-o răspicat.

Maiorul, lac de sudoare, îşi tamponă obrajii.

— Vreți să continuați?

— Nu-mi doresc nimic altceva. Deci tovarăşul Anton este sursa mea de informare. Discutam însă despre cu totul altceva. Ştefan a devenit atât de evlavios, şi aceasta e o poveste foarte veche, numai că în ultima vreme fenomenul se accentuase, pentru că avea mustrări de conştiință. Nimic nu-ți dă un brânci mai vârtos ca să cazi în misticism.

— Logic e! comentă avocatul zâmbind.

Cristescu îşi pipăi buzunarele, căutând bricheta.

— Aveți cea mai vagă idee despre motivul care ar fi putut genera aceste mustrări?

— Nu.

— Atunci ce vă determină să fiți atât de categorică?

Melania Lupu îşi netezi grațios poalele rochiei. Mărgelele, două şiraguri, de un verde oliv, păreau picături de otravă, însuflețind cenuşiul țesăturii. Rosti pe ton de sentință:

— Ştefan avea privirea caracteristică a omului care se simte vinovat.

— Hm! făcu sceptic Cristescu. Vreți să mi-o descrieți?

— Cu plăcere. Este o privire lăturişă, care fuge tot timpul. Gândiți-vă la o lăcustă şi o să înțelegeți exact ce vreau să spun. Cam aşa ar fi...

Fără nici o jenă, şi spre consternarea Coletei, începu să-şi rostogolească ochii în toate direcțiile, străduindu-se să fie cât mai sugestivă.

— Ai înnebunit?! se holbă Bordeianca. De la o vreme bați câmpii mai repede decât toate lăcustele.

Melania o ignoră, urmând imperturbabil:

— În afară de aceasta, pe mine instinctul nu mă înşeală niciodată, iar domnul maior a avut destule ocazii să se convingă.

„Din nefericire!” aprobă în gând Cristescu. Colțurile gurii îi zvâcneau. Se adresă celorlalți:

— Împărtășiți aceeași părere?

Cris Gregorian se derobă cu un gest larg:

— Nu mi-a atras atenția privirea lui Popa, dar s-ar putea ca eu să nu fiu un observator bun — sau să nu mă uit îndeajuns la oameni. Adică să trec pe lângă ei fără să-i văd. Presupun însă că ar putea exista şi alte motive care să-l transforme pe un individ din ateu ori indiferent în credincios fervent. Lipsa de nădejdi, sentimentul de neputință, cu accente acute la bătrâni, dar mai ales frica de moarte.

Avocatul Miclescu se ridică în picioare. Ca mai toți colegii de breaslă nu putea perora stând aşezat.

— Categoric. Aş pune pe primul plan frica de moarte. Nu de iad, ci efectiv spaima de neant. Aveam un client, îl obseda până la demență cum avea să-şi petreacă prima noapte în mormânt.

— Ar mai putea fi ceva, îndrăzni cu glas şovăitor Cătălina.

O priviră toți surprinşi. Balerina era de obicei timidă şi complexată între oameni pe care-i bănuia mai inteligenți şi mai instruiți, lua rar parte la discuții, n-avea intervenții, conversația ei reducându-se la răspunsuri stricte şi fraze-schemă.

— Ce anume, domnişoară?

Cel mai curios o urmărea avocatul. O curiozitate muşcătoare îndulcită de un surâs amabil. Trăia cu dansatoarea de aproape un an. Îi plăcea — o jucărie splendidă şi grațioasă —, dar nu conta în viața lui. Cătălina, ațintită de toți, roşi, cu pleoapele plecate. În mod vădit, îşi căuta cuvintele. Nu pentru că nu i-ar fi fost limpede ce avea de spus, ci pentru că ar fi vrut să se exprime cât mai „intelectual”.

— E posibil ca domnul Popa să fi suferit o anumită influență. L-am întâlnit astă-primăvară pe bulevard şi m-a condus până la Operă. Tot drumul mi-a vorbit despre „prietenii lui Isus”. N-am înțeles exact ce se întâmplă cu aceste... persoane, dar mi-a spus că de când i-a descoperit, viața lui a căpătat altă perspectivă. Mi-a sugerat că ar fi bine să-i cunosc...

— Şi tu? râse Miclescu.

Cătălina săltă din umeri:

— Am destule cunoştințe. N-am timp de altele. În fiecare zi repetiții, spectacol...

— Mulţumesc, domnişoară, interveni maiorul. Mi-aţi furnizat o informaţie foarte preţioasă... În această încăpere vă aflaţi cinci persoane, toţi prieteni de-ai lui Ştefan Popa. Trase adânc aer în piept şi întrebă brusc: Consideraţi că unul din cei de faţă l-ar fi putut asasina?

Miclescu îl privi năuc: „A înnebunit Cristescu? Adică-l suspectez pe Cris sau pe Cătălina, sau pe Melania şi o spun aşa, în gura mare, de faţă cu ei?! Ce naiba, îl ştiam mai dibaci!...”

Maiorul îi urmărea cu atenţie. Ştia că formula contravine oricăror reguli de anchetă, dar experienţa îl învăţase că uneori abdicând de la convenţie obţii rezultate nebănuite. Nu miza nici o secundă pe răspunsuri directe „da, criminalul ar putea fi X”, ci pe acelea inconştiente. Privirile reflexe, spontane. Căci prima privire ţine tandem gândului ascuns şi nu poate fi controlată. Înregistră cu interes şi oarecare surpriză — chestiune de secundă şi atenţie concentrată — rezultatul.

Ochii Violetei Bordeianu fixară silueta firavă a Melaniei Lupu. Ai Micleascăi fugiră spre Cris Gregorian, ai acestuia se încrucişă cu ai avocatului. Cătălina şi-i ridică — spaimă şi dragoste pătimaşă — spre Miclescu. Doar albăstrelele Melaniei nu părăsiră chipul maiorului. Dezmierda spinarea motanului care adormise, iar pe buze îi flutura un surâs blând.

„După cum vezi, draga mea, domnul maior Cristescu şi-a împrospătat trucurile. Fii atentă, fetiţo!”

Clipe lungi se auzi doar respiraţia şuierătoare a Violetei Bordeianu, apoi scrâşnetul chibritului pe care-l ţinea pregătit în mână. Avocatul Miclescu rupse primul tăcerea. Întrebă râzând:

— Şi chiar vă aşteptaţi să primiţi vreun răspuns la întrebarea dumneavoastră?

Maiorul îi cercetă chipul inteligent, viril, de bărbat cu succes la femei. Surâse blând.

— L-am şi primit. Vă mulţumesc.

*

— Să recapitulăm deci datele problemei, spuse colonelul Ionaş. În seara zilei de 25 noiembrie a fost asasinat pensionarul Ştefan Popa...

Cristescu dădea maşinal din cap, urmărindu-i gesturile. Colonelul sălta câte un deget la fiecare propoziţie, şi în ritmul ăsta, îşi zise maiorul, până la sfârşitul expozeului, i-ar fi trebuit aşa, cam la şase perechi de mâini.

— În definitiv, conchise Ionaş cu sprâncenele ridicate a mirare, nu înțeleg de ce eşti atât de enervat. Nu anchetezi prima crimă aparent fără mobil. Cu unele variațiuni piesa e totdeauna aceeaşi. Ce, ai început să ai nervi de fecioară şi emoții de debutant!?

Pe buzele maiorului Cristescu înflori un surâs ambiguu: sarcasm, iritare, satisfacție amară a celui care ştie că va avea de îndurat, dar conştient că-i de ajuns să deschidă gura pentru a-şi lăsa perplex interlocutorul.

— Hm! Da, hm... N-am apucat să vă spun chiar totul.

— Ce ar mai fi?

Cristescu nu-l scăpa clin priviri. Rosti, apăsând pe fiecare silabă:

— Presupun că nu-i lipsit de interes să vă aduc la cunoştință că din distribuție face parte şi hm... da... vechea noastră prietenă Melania Lupu.

Ochii lui Ionaş crescură dintr-o dată şi maiorul îşi zise că, pentru un individ care l-a văzut brusc pe omul negru, colonelul avea o figură extrem de reuşită.

— Nu se poate!! Melania?

— Ea. Mereu fermecătoare, într-o formă excelentă şi acompaniată bineînțeles de amicul Mirciulică.

Figura colonelului se strâmbă dintr-o dată. Izbucni într-un hohot de râs fantastic. În biroul de alături, zgomotul maşinii de scris încetă. Maiorul ar fi putut paria oricât că secretara a rămas cu mâinile în aer şi urechea ciulită, încercând îngrijorată să definească exact zgomotele. Colonelul striga literalmente de râs, se învinețise, şi Cristescu, prevenitor, îi umplu un pahar cu apă.

— Şi Mirciulică! exclamă sufocat Ionaş, izbucnind într-o nouă cascadă de hohote.

Maiorul aşteptă calm să se liniştească. Declară tacticos, tamburinând cu unghiile pe cristalul mesei:

— Mde, nu trebuie să fii profet ca să intuieşti că nu va fi un dosar ăăă... plictisitor...

— În privința asta, dispui de toate garanțiile, aprecie colonelul abia răsuflând. Măi băiete, ce să-ți spun, în materie de ghinion eşti campion. Formidabil! Femeia asta nu se mai potoleşte? Abia a ieşit din puşcărie.

— S-a simțit admirabil în acel „mic hotel drăgălaş...", pe care l-a părăsit cu părere de rău şi proaspătă ca un toporaş.

Ionaş îşi tamponă buzele ude cu batista.

— Lăsând la o parte gluma, nu te invidiez deloc! Când or auzi băieţii în ce dandana ai picat...

Începu din nou să râdă. Cristescu replică pe acelaşi ton suspect de liniştit:

— Am suficientă fantezie ca să-mi închipui. Râsete, pariuri — cine câştigă manşa? Pun o sută de lei pe Cristescu etc. — şi glume „inteligente”.

— Ascultă-mă, hai să fim optimişti. S-ar putea să fie o simplă coincidenţă, iar bătrâna să n-aibă nici o legătură cu crima.

— Dacă nu are, o s-o născocească.

— Asasinatul nu e stilul ei.

— Bineînţeles, e prea bine crescută ca să-l lichideze pe unul cu o sârmă de telegraf. Dacă mobilul însă-i interesant, devine peste noapte vedetă, vedeta incontestabilă a afacerii. Amintiţi-vă circul de la muzeul Chiuzbaian cu pânzele lui Goya şi Rembrandt, balamucul din dosarul Fecioarei de aur.

— Poate de astă dată mobilul e mai modest.

Cristescu oftă, clătinând trist din cap.

— În două decenii de meserie am învăţat că lipsa aparentă a mizei camuflează de obicei o miză reală, uriaşă.

Colonelul îl cercetă amuzat:

— Ce ai de gând?

— Să predau dosarul unui coleg mai competent din punct de vedere profesional şi nervos.

Ionaş sări în picioare.

— Asta în nici un caz!

— Permiteţi-mi să vă amintesc — glasul maiorului clocotea de mânie abia reţinută — că nu mi-am luat concediu de doi ani, iar medicii mi-au recomandat repaus total. O confruntare acum cu fantezia, ideile şi personalitatea trepidantă de un machiavelism patologic al Melaniei Lupu ar fi total contraindicată.

Colonelul îl cercetă cu privirea filtrată. Ce-i drept, maiorul nu arăta faimos. Era palid, încercănat, nările parcă se subţiaseră, mâinile neliniştite îşi căutau în permanenţă de lucru cu cheile, pixul sau bricheta.

— Vrei să pleci chiar acum în concediu?

Vocea emana o blândețe neașteptată și Cristescu se simți impresionat.

— Între o întâlnire cu Melania Lupu și o vacanță pe un litoral pustiit de noiembrie, trist și cenușiu nu voi ezita niciodată să optez pentru a doua variantă.

— Mda, e limpede, înțelese Ionaș. Uite, dragul meu, hai să încheiem o convenție care să ne avantajeze pe toți. Rămâi deocamdată titularul dosarului și în clipa când vei dobândi certitudinea că partitura e semnată de Melania Lupu...

— Nu cred că a semnat-o, îl întrerupse maiorul.

— ...sau, în sfârșit, că e marea soprană, predai imediat ancheta lui Macri. În regulă?

Cristescu își lăsă capul în piept. Presimțea că și de astă dată colonelul îl păcălise.

— În regulă, oftă, dar știa că nu-i deloc așa.

CAPITOLUL 5

Freziile de pe pian umpleau odaia cu o aromă suavă, a cărei dulceață Dorin o simțea aninându-i-se de cerul gurii. Așezat câș pe taburetul înalt cânta cu un singur deget, bâjbâind firul unei melodii, care putea fi blues sau dixilend. Se ajuta fluierând și... poticnindu-se la fiecare notă. Lângă teancul de partituri se afla fotografia înrămată a Cătălinei în „Copelia”. Fulg de zăpadă surprins în aer, pe mare șpagat. Mișcarea perfectă, desăvârșită, fermeca ochiul cât de novice, stârnea admirația „tehnicienilor”.

Cătălina intră în halat de baie cu părul ud strâns într-un prosop înnodat ca un turban.

— Nu știu de ce m-a obosit așa de tare spectacolul de azi.

Abajurul portocaliu al lămpii îi rumenea obrajii palizi și lui Dorin nu i se păru mai ostenită ca altă dată. Se azvârli într-un fotoliu și se interesă inchizitorial:

— Ce-ai făcut azi-noapte? Pesemne iar ai dormit scurt.

Balerina își duse mâna la frunte.

— Ah! Iar începi! Pentru Dumnezeu, isprăvește dacă vrei să-ți mai deschid ușa.

Dorin n-o luă în seamă.

— Cred că până la urmă am să-l iau pe taică-tău la o parolă serioasă. Chiar dacă s-a încurcat cu o muiere cu cinşpe ani mai tânără, responsabilitatea față de fiică-sa nu încetează. Libertatea de care dispui e inadmisibilă.

— Dacă ai fi beneficiat tu de ea, era perfect admisibilă.

— Eu aş fi ştiut să nu abuzez.

În realitate, îl sufoca odaia Cătălinei, care prezenta toate avantajele unei garsoniere: izolare perfectă, un duş şi intrare separate; doar bucătăria era comună întregului apartament.

— Taică-tău nu exercită nici un control asupra ta.

— Eşti ridicol, Dorin. Ce control? Să mă ducă de mână la Operă ca pe preşcolari?

— Şi asta la nevoie. Te-ar împiedica să comiți greşeli care-ți pot fi fatale.

— Am înțeles. Tot ce-i legat de persoana lui Vali devine fatal.

— Exact! sări Dorin împungând acuzator aerul cu degetul. Ai spus o vorbă mare! Individul acesta e fatal, seamănă nenorociri la tot pasul.

Cătălina, obosită, plictisită, resemnată, îşi aprinse o țigară.

— Eşti penibil, ai început să vorbeşti ca în „Femei celebre”.

— Nu-ți ajung sorbonismele magistrului?

— Ba da şi tocmai de aia nu mai vreau să te ascult.

— Ai să mă asculți, tovarăşa, şi te sfătuiesc ca înainte de asta să iei loc.

Balerina îl privi printre gene. Dorin era încordat arc, ochii, întreaga făptură emanau o satisfacție răutăcioasă. Şi glasul căpătase rezonanțe speciale.

— Spune, rosti Cătălina cu inima ghem, ce murdărie ai mai inventat?

— Sunt curios ce o să mai inventeze Miclescu. Şi nu în fața ta, ci a gentlemenilor de la miliție.

— Miliție? Ce naiba caută miliția aici?

— Întreabă-l aşa, de-o curiozitate, pe unde s-a plimbat ieri în jur de ora opt seara.

Balerina scutură scrumul, afişând un aer nepăsător:

— Dacă vrei să-mi comunici că a fost la o femeie, află că nu mă interesează.

— Lasă gonzessele! Aia-i altă rubrică.

— Ascultă, dragul meu, sunt ostenită...

Dorin se opri în fața ei. Își încleștă mâinile pe spătarul unui scaun. Rosti dintr-o răsuflare:

— Ieri, miercuri, l-am văzut cu ochii mei ieşind dintr-un imobil de pe strada Plantelor.

— Ei şi? Cu fleacuri din astea vrei să mă dai de-a dura? O fi fost la un client.

Dorin rânji.

— Nu ştiu dacă-s fleacuri şi dacă afacerea e chiar atât de simplă. L-am urmărit până acasă...

— Ai avut bani de taxi? se interesă zeflemitoare.

Tânărul roşi, dar pară:

— Eu nu jefuiesc văduve şi orfani. Eram cu Mobra lui Titi.

— Aha! Cu un semn de exclamație!

— Lasă spațiu că mai bagi vreo trei! După o oră, m-am întors în Plantelor. Voiam să consult tabelul locatarilor, să descopăr eventuala şoricuță. Bărbatul e colecționar, iar eu am manii statistice.

— Şi?

— Am dat peste miliție.

— Neinteresant!

— Aşa mi-am închipuit şi eu, rânji Dorin. Caraliii se plictiseau probabil la sediu, şi aşa, pentru variație, veniseră să constate la fața locului comiterea unei crime. Dacă te interesează, pot să-ți spun numele victimei: pensionarul Ştefan Popa. Pe al asasinului îl ştii...

Cătălina se crispă. Miercuri seara nu avusese spectacol şi totuşi Vali refuzase s-o vadă, pretextând o întâlnire de afaceri extrem de importantă la Ploieşti. Urma să fie ocupat după-amiaza şi toată seara.

Dorin, cu acelaşi rânjet insuportabil, puse mâna pe clanță.

— Reflectează la chestia asta, milady. Te-am pupat pe Zeiss!

*

Maiorul Cristescu preferase să-l vadă pe avocat la el acasă — ocupa o garsonieră dublă în acelaşi imobil cu maică-sa —, şi nu la biroul lui, un mic apartament închiriat pe o stradă din apropierea Tribunalului.

Miclescu îl primi afabil, cu zâmbetul acela cuceritor — „jinduiam să te văd, vizita nimănui nu mi-a făcut atâta plăcere” —, moştenit de la maică-sa.

Interiorul, bogat, pretențios, extrem de „lucrat” — ți-l puteai închipui pe avocat studiind ceasuri întregi poziția unui vas scump sau cen-

timetrul, mai la stânga ori mai la dreapta, unde trebuie bătut tabloul —, era dintre acelea care obliga imperios pe vizitator să-şi manifeste extazul sau cel puțin admirația.

Colecția de icoane prețioase era de-a dreptul impresionantă. Bineînțeles, prezența sfinților pe pereți avea cu totul altă semnificație decât în locuința lui Popa. Pe buzele maiorului tremură un surâs: „Te închini la ele, fiule?”

În ciuda fastului însă, a multitudinii de obiecte simandicoase — abunda argintăria, jadul şi abanosul —, maiorul presimțea că nu i-ar fi plăcut să trăiască într-un asemenea decor. N-avea intimitate, iar atmosfera particulară, o neclintire de muzeu, nu era de natură să-l îmbie. Un amănunt cât de cât „neglijent” i-ar fi adus o tuşă de căldură: franjuri deranjate, o scrumieră cu urmă de țigară, sticlele acelea de pe măsuța volantă aranjate mai întâmplător (preferabil deloc aranjate, iar etichetele mai camuflate), sticksurile din farfuria de argint să nu fie aliniate.

Indiscutabil însă că rămânea „o casă”, şi Cristescu, zicându-şi că ar fi suficiente câteva trucuri pentru a o „umaniza”, recită aprecierile de circumstanță.

Avocatul zâmbi, arătându-se nici pe jumătate atât de încântat, pe cât se simțea de fapt.

— În realitate, toți urmăm mai mult sau mai puțin conştient, acelaşi traseu. Până la treizeci-treizeci şi cinci de ani, te obsedează femeile şi maşina. O dată cu vârsta mijlocie te preocupă casa, iar după ce începi să-ți iei sistematic tensiunea — locul de veci. Ce vă pot oferi de băut?

Tonul era al barmanului de la restaurantul 21 din New-York, a cărui spinare reazămă un zid de circa zece metri blindați cu sticle. Cristescu, amuzat, se întrebă ce i-ar putea cere ca să-l pună în încurcătură. Declară nonşalant, cu nonşalanța clientului aceluiaşi stabiliment newyorkez:

— Un Bourbon.

— Aveți gusturi rafinate, surâse Miclescu deschizând un bahut fantezi agățat pe perete.

— Aş, ulcer! E singura băutură care nu-mi provoacă arsuri... Îi întinse scrisoarea anonimă primită în ajun: Aş vrea să cunosc părerea dumneavoastră.

Avocatul îl privi curios. Ținea țigara ciudat, la rădăcina degetelor. Maiorul rămase cu ochii la un tablou care i se păru emoționant. O femeie tânără cu un copil în brațe. Pânza era pictată în maniera lui Ra-

fael, îți purta gândul la Fecioara cu pruncul. Aceeaşi dulceață, aceeaşi desăvârşire pură, cuminte.

— Ce mârşăvie! exclamă Miclescu. Ți se face greață. Nu înțeleg cum puteți ține seamă de asemenea fițuici murdare.

— Aveți suficientă experiență pentru a şti că orice polițist din lume e obligat s-o facă, indiferent de efectul pe care-l are asupra digestiei.

— N-am să mă împac niciodată cu lichelismul semenilor mei.

Maiorul surâse şters:

— Ciudat... ar fi fost cazul să vă obişnuiți.

— Nu te obişnuieşti niciodată. Moartea-i un fenomen de fiecare zi şi totuşi impresionează.

— Dacă e vorba de rude sau cunoştințe apropiate. Când parcurgeți rubrica „Decese" din „Mica publicitate" lăcrimați pentru fiecare repauzat?

Miclescu deschise larg brațul: „Dacă o luăm aşa...."

— Nu afirm că Gregorian ar fi un sfânt, în orice caz nu-l văd înnodându-i cuiva o panglică de gât până-i sar ochii din orbite.

— Îl cunoaşteți de mult?

Avocatul îşi înnodă degetele sub bărbie:

— Din adolescență. E unul din protejații mamei. Protejat şi suporter. O iubeşte sincer şi ea îl consideră uneori mai aproape, mai fiu decât pe mine însumi.

— O relație interesantă.

— Frumoasă, aş zice. Cris a fost un copil orfan — nu cunosc exact amănuntele — şi presupun că a rămas nu complexat, însă cu un anume dor din unele puncte de vedere. Mama a avut totdeauna talentul să se facă iubită.

— Mă întreb, spuse Cristescu mişcând mâna de parcă ar fi cântărit un obiect, ce faptă teribilă să fi comis Gregorian pentru a genera atâta resentiment încât să i se arunce o crimă în spinare.

Miclescu săltă din umeri şi sprâncene.

— Nu văd, nu văd deloc. E cuminte, blând, serviabil şi cumplit de indiferent. L-am adus o dată la o petrecere. Nu din milostivenie samaritheană, mărturisesc, ci din curiozitate. Din interes pur tehnic.

— Adică? întrebă amuzat maiorul.

— M-a interesat totdeauna natura umană. Doream să-l zgâlțâi, în fond să mă edific dacă poate fi zgâlțâit. Era un party vesel, cu o mul-

țime de fete drăguțe, dintre care cel puțin trei ar fi putut stârni interes la Hollywood. Râse ştrengăreşte: Am ochiul format...

— Nu mă îndoiesc.

— Mulțumesc. Una din paraşute — scuzați-mă, dar ăsta-i termenul de specialitate —, montată de mine, l-a asaltat toată noaptea. Vă spun fără să exagerez, fata ar fi scos din minți orice bărbat între zece şi nouăzeci de ani, inclusiv sfinții zugrăviți pe ziduri de biserică.

— Nu şi pe Gregorian, interveni Cristescu. O pricep după tonul dumneavoastră.

Avocatul bătu indignat brațul fotoliului.

— Da, domnule! Ai fi zis că l-am dus la Calist Arhiereul, nu la chermeză. Stătea ca pe cuie şi s-a agățat de primul pretext ca s-o întindă.

— Poate că nu-l inspiră femeile de... hai să zicem o anume factură.

Miclescu abandonă paharul şi se aplecă spre maior.

— Ce înseamnă anume factură? Câte femei care au avut un singur bărbat în viața lor cunoaşteți? Şi cum arătau? Asta, în special, aş vrea să ştiu. E lesne să fii virtuoasă când ai acnee şi şolduri care pleacă de la subțioară! Dar ce mai tura-vura! Conspectați calendarul bisericesc! Sfinte cu activitate cucernică serioasă — luați-le doar pe Magdalena, pe Maria Egipteanca sau Eudoxia — au avut legiuni de bărbați.

Cristescu surâse:

— Constat că ați aprofundat chestiunea. Oricum, teoria dumneavoastră nu-i de natură să învioreze. În concluzie, nu-l vedeți pe Gregorian omul care ar putea stimula apetituri de vendetă.

— Categoric! reteză Miclescu aerul cu palma. Nu-i îndeajuns de interesant... Scuzați-mă că vă întreb: Cris este informat de existența acestui denunț?

Maiorul răspunse fără şovăială:

— Nu.

Surprins, Miclescu îl cercetă surâzând nesigur:

— Înseamnă..., înseamnă că discuția noastră are un caracter confidențial.

— V-aş fi atras atenția, spuse maiorul. Mi-este absolut egal dacă-i veți face o dare de seamă lui Gregorian sau nu.

Avocatul trase adânc din țigară. Îi îndreptă o privire atentă, caracteristică: „Nu ştiu unde vrei să ajungi, dar am impresia că pregăteşti o cacealma”. Zâmbi în chip de concluzie:

— Mda... Am încă o dată ocazia să constat că practicați un gen de anchetă sui-generis. Mă întreb ce urmăriți...

Cristescu râse. Un râs tineresc, care-i schimba complet figura.

— Dar e simplu! descoperirea asasinului.

— Ca să vezi! marşă avocatul. Nu-mi trecuse prin minte... Vă mai torn?

— Nu, mulțumesc. Vă mai rețin foarte puțin. Ce părere aveți despre ceilalți prieteni ai lui Popa?

— Vreți să ştiți dacă-i văd în ipostaza de asasini?

— Eventual.

Miclescu săltă din umeri:

— Ce pot să vă spun? Nu mi-o închipui pe mama jucându-se cu lasso-ul şi nici pe biata Melania, chiar dacă a petrecut un sejour în aşezămintele dumneavoastră.

— Vi se pare puțin lucru?

— Nu, evident. Vă mărturisesc însă că dosarul acela nu m-a convins cu adevărat niciodată. Prea era fantastic...

— Pe potriva protagonistei.

Miclescu clătină capul a îndoială.

— Poate..., dar ipoteza unei Melanii criminale, sângeroase, mi se pare de-a dreptul ilară. N-am cunoscut persoană care s-o egaleze în blândețe, generozitate şi politețe...

— În acest sens, sunt de acord cu dumneavoastră.

— ...iar uneori, o găsesc direct naivă, ca să nu spun prostuță.

„Aici te înşeli, gândi maiorul, sau vrei să cred eu că te înşeli...”

— Dacă aş fi în locul dumneavoastră...

— Ce ați face? zâmbi maiorul.

— Mi-aş lărgi aria cercetărilor, dincolo de cercul de pocher şi trăncăneală al mamei.

— Dacă va fi cazul, o voi face. Nu mi-ați spus nimic de Violeta Bordeianu...

Miclescu se strâmbă:

— Baleniera! nu vă ascund că pe asta o detest. Nu o suport organic. Mama are însă sentimentalismele ei — au fost colege de pension — şi, cât o vedeți de agreabilă şi urbană, ştie să-şi impună cu fermitate punctele de vedere. Iar eu n-am nici un drept să-i cenzurez relațiile.

— În definitiv, ce-i reproşați doamnei Bordeianu?

— Tot! Până şi faptul că s-a născut. E prototipul personajului negativ. Totul îmi repugnă la ea: răutatea şi picioarele de infanterist, avariția odioasă şi degetele date peste cap, moi, parcă fără falange, invidia şi spinarea de dihanie... Bestialitatea...

Cristescu îl privi mirat:

— Bestialitatea?!

— Urăsc delatorii, domnule maior, şi nu sunt eu omul, prin vocație şi profesie, să împing pe cineva în prăpastie. Aspectul la care vreau să mă refer n-are nici o legătură cu moartea lui Ştefan. Adică n-o suspectez nici o secundă pe Violeta... Vreau să mă înțelegeți...

— Vă înțeleg foarte bine.

— Sper, altfel n-aş trăncăni. Bordeianca e licențiată în geografie şi ştiințele naturale şi ani de zile a profesat în învățământ. Era teroarea elevilor şi a cancelariei. Victimele se cutremură şi azi când îşi amintesc de ea...

Cristescu observă:

— Şcolarii, mai cu seamă când devin adolescenți, au tendințe să amplifice. În ochii lor, un profesor sever e un călău feroce, un dascăl care „nu poate fi dus", o bestie şi aşa mai departe.

— Dar ce părere aveți de un profesor care pentru o simplă omisiune — o planşă a şcolii uitată acasă — îşi bate elevul până la sânge, vârându-l în spital?

Maiorul îl privi neîncrezător:

— Chiar aşa? Incidentul a luat, bănuiesc, proporții penale...

Miclescu dădu din mână:

— S-a muşamalizat. Chestia s-a întâmplat în '48. Situația era încă tulbure, toată lumea zăpăcită cu aplicarea reformei. A fost doar exclusă din învățământ. Aşa a ajuns la Poştă...

— Înțeleg..., îl privi deschis în ochi. Ați mai rămas dumneavoastră, domnule Miclescu...

Avocatul tresări:

— Poftim?

— Spuneam că ați omis să-mi vorbiți despre dumneavoastră.

— Aşa e! exclamă după o clipă de şovăială. Avocatul Miclescu: jurist bunicel, fustangiu şi jouisseur. Oleacă superficial, incapabil de sentimente profunde, care să-l poată împinge la crimă. Considerând crima ca rezultantă a unor stări excesive.

— Crima premeditată, îl întrerupse Cristescu, nu implică o stare excesivă. Ba, dimpotrivă, mult sânge rece. Dumneavoastră v-aţi referit la crima pasională când cea care apasă pe trăgaci e inima. Asasinarea lui Ştefan Popa nu intră în această categorie.

Miclescu rămase pe gânduri. Rosti cu o voce străină:

— Sincer... sincer să fiu nu ştiu dacă aş fi în stare să iau zilele cuiva. În orice caz, îmi închipui că miza ar trebui să fie foarte mare. Uriaşă.

Cristescu se ridică.

— Vă mulţumesc... Să nu uit... O întrebare pentru... harta anchetei. Ce aţi făcut miercuri în jurul orei opt seara?

Miclescu răspunse fără să clipească:

— Discutam cu un client la restaurantul Berbecul din Ploieşti.

Maiorul îşi căută din ochi trenciul:

„De ce minte?”

CAPITOLUL 6

Plimbându-se prin living-room, cu părul bine strâns într-o panglică, Adina îşi masa obrazul uns cu cremă din abundenţă. Pluto, cockerul roşcat, părea lipit de căminul fals. O urmărea cu un singur ochi, pendulând a plictis coada franjurită. Afară ningea uşor viscolit şi Adina se gândea cu voluptate că va petrece o seară într-adevăr frumoasă. Singură — de când nu mai avusese o seară a ei, numai a ei? —, doar cu muzica lui Nat King Cole, un scotch dublu (nu mai mult, căci afectează prospeţimea obrazului) şi ultimul roman al lui Gérard de Villiers: „La panthère d'Hollywood”... Ah! plăcerea de a te întinde goală între cearşafuri proaspete şi parfumate sub plapuma pufoasă din atlas bleumarin... Nimeni în stânga sau în dreapta, nimeni de care să ţii seama... Iubea iarna, atmosfera de intimitate, de „la mine”, pe care o dobândeşte orice locuinţă, cât de searbădă, în luni ca noiembrie sau decembrie, băile fierbinţi, prelungite, cu aromă de vanilie, căpşuni, lămâie sau brad, ceaiul englezesc Lipton preparat în samovar de Tula...

Trilul estompat al telefonului îi strâmbă trăsăturile. Se uită instinctiv la micul orologiu de pe cămin, o jucărie franțuzească, încărcată, care strălucea ca un pom de Crăciun.

„La naiba! Aproape zece...”

— Adina?

— Da. Ce s-a întâmplat?

— Eşti ingrată. Trebuie să se întâmple ceva ca să te sun?

— Îhî ! La ora asta eşti ocupat cu „le grand écart”. Nu-i cazul să flirtezi. Ce vrei?

— Te iubesc.

— Asta s-a întâmplat săptămâna trecută. Altceva!

— Mi-e îngrozitor de dor...

— Înălțător, dar neinteresant. Bagă alt text.

— Toată ziua m-am gândit la tine.

— Îți dau voie să te gândeşti şi la noapte!

— Pot să vin să te văd?

— Nu!

— De ce?

Adina respiră adânc:

— Ascultă-mă, Vali! Ți-am spus o dată pentru totdeauna că eu una nu-mi împart bărbații.

— Eşti rea. Cătălina nu înseamnă nimic pentru mine. O fetiță prostuță, scandalos de candidă şi atât.

— N-ai decât s-o inițiezi şi în dansul de aşternut. Pentru numele lui Dumnezeu, Vali! În afară de o partidă cu picioarele în aer mai vrei ceva?

— Mâine trebuie să te văd neapărat. Două sute de grame.

— Aha! Începi să devii mai interesant. La ce oră?

— Şase!

— Tot acolo?

— Bineînțeles. Deci, hotărât nu mă poți primi?

— Hotărât!

— Dar explică-mi de ce? Cătălina e un pretext, te cunosc prea bine ca să nu-mi dau seama. Spune-mi, de ce?

Adina respiră uscat:

— Nu mă mai tulburi.

Închise brusc. Glasul lui Nat King Cole răsuna cald, catifelat. Adina îşi reluă lectura.

*

— Pe unde ai umblat, craiule?

Coleta Miclescu surâdea din toată inima, sincer mulțumită că-l vede pe Basile Nicolau, un bărbat scund, bine legat, mai aproape de şaizeci de ani decât de cincizeci. Spilcuit, lins ca o pisică, amintea ceva din eleganța dandy-ului anilor de după război: raglan camel-hair, costum corect, fular de caşmir, pantofi de antilopă maro, dar fără scârț. Când îşi dezbrăcă pardesiul, o aromă de Chypre inundă vestibulul.

— Iar te-ai parfumat ca o damă! râse Coleta. Ce naiba, Basile, după ce pleci trebuie să aerisesc două zile!

Bărbatul îşi arătă dinții, încântat:

— Cunosc unele cucoane pe care nu le deranjează...

Din hol, se auzi vocea groasă, ca totdeauna pusă pe harță, a Violetei Bordeianu:

— Ce cucoane cunoşti tu?!

— Ba pardon, coană Violeto!

— Ce pardon, că doar cu târâturi te-am văzut.

Micleasca, într-o rochie chimono fastuoasă, interveni veselă:

— Ia nu vă mai luați la harță. Stai jos, Basile! Povesteşte-ne ce-ai mai făcut? Ai dispărut de o săptămână.

Nicolau îşi potrivi atent dunga pantalonilor, trase de manşetele cămăşii cu un gest devenit tic.

— Doar de trei zile. Am fost la Timişoara.

— Ce Dumnezeu ai căutat acolo?

— Mi-am comandat două perechi de pantofi. Au un cizmar extraordinar, Nedelcu, adevărat artist!

— Eşti capiu! exclamă Bordeianca.

— Depinde. N-am mai pomenit asemenea meşter de la Shull şi Raul Michăilescu.

Pieptul masiv şi pântecele Coletei Miclescu se scuturau de râs.

— Nu eşti în toate mințile, Basile. Cămăşile ți le comanzi la Brăila, costumele la Cluj...

— ...şi izmenele la Chitila, completă scârbită Violeta. Uite ce va să zică să ai timp şi bani. Om serios de, azi-mâine, şaptezeci de ani!

— Cincizeci şi opt, corectă nițel ofensat Nicolau. Dar aşa eşti dumneata, generoasă.

— Eu zic cât pari şi mult, dacă greşesc, un an-doi. La o adică, buletinul pe masă!

Basile Nicolau scoase din buzunarul interior un portact de plastic negru. I-l întinse:

— Poftim!

Cu o periuță de dinți îşi netezi şuviţele de păr savant aduse de la o tâmplă spre cealaltă, peste chelie. „Coafura” era complicată, penibilă, şi privindu-l nu te puteai împiedica să te gândeşti că pentru Nicolau vântul, cea mai dulce briză, constituie un vrăjmaş redutabil.

Bordeianca îşi puse ochelarii, consultând cu atenție fiecare pagină a buletinului. Basile îşi îndreptă nodul cravatei, smucindu-şi gâtul spre stânga. Un tic nervos, ca şi frecatul nasului la rădăcină şi a părului la ceafă. Traversă de câteva ori încăperea apoi se aşează pe alt fotoliu. Nicolau suferea de un soi special de nomadism, care îl împiedica să se fixeze. Schimba gazdele — de când isprăvise facultatea de teologie, cu treizeci şi cinci de ani în urmă, nu locuise decât în camere mobilate —, cravatele, femeile şi scaunele. „Nu ştiu dacă ai băgat de seamă, Mirciulică, se confesa Melania Lupu motanului, însă dragul de Basile este incapabil să reziste mai mult de treizeci şi cinci de minute într-o vizită, dar chiar şi atunci schimbă pe puțin patru-cinci scaune...”

— Nu minte! conchise Bordeianca închizând buletinul. Face şaizeci la anu'! Ce folos dacă te-ai trecut! Muierile şi viața fără căpătâi te-au isprăvit.

— Asta-i părerea dumitale, coană Violeto! Nu te contrazic făcu o reverență țeapănă —, datorând respect vârstei, dar eu, mulțumesc lui Dumnezeu, mă simt ca la treizeci de ani, nici cu o sâmbătă mai mult.

Coleta Miclescu bătu din palme:

— Dar asta-i superb, Basile! Deții secretul tinereții veşnice?

— Te uiți la el?! pufni Violeta. O fi acroşat iar vreo putoare, o „cotletistă” cum zice nepotu-meu, şi acum îşi închipuie că e Armand Duval! Domnule! zbieră brusc şi exclamația şuierătoare împrăştie scrumul din farfurioara de argint, dacă erai un om serios, în primul rând îți vedeai de profesie...

— N-am avut chemare, o întrerupse Nicolau, frecându-şi nervos nasul. Mi se pare meritoriu că deşi isprăvind facultatea magna cum laude, având deschise toate drumurile spre o mare carieră ecleziastică, am renunțat fără şovăială. Din respect pentru Dumnezeu, oameni...

— ...şi şezut de muiere! urlă Bordeianca.

— În fond, ce-ți pasă dumitale?

Bordeianca respiră adânc. Mârâi cu ură concentrată:

— Mă întreb adeseori dacă există un Dumnezeu. Izbutesc în viață nemernicii, mincinoşii, curvele şi fustangiii.

— Probabil că sunt simpatici, sugeră Coleta Miclescu. Eşti îngrozitor de otrăvită, Violeto. Aproape că devii infrecventabilă. Numeşte-mi un singur om pe care-l iubeşti... Sau nu, e prea mult. Care-ți place... Pe care-l accepți cât de cât...

— Nu există!

Coleta îşi consultă unghiile:

— Pe tine te accepți? Eşti mulțumită de tine?

Violeta Bordeianu îşi săltă nasul superb:

— Nu pot afirma că sunt perfectă, dar în orice caz sunt mai bună decât oricare dintre voi.

— De ce n-ai izbutit atunci mai mult?

— Am izbutit tot ce mi-am propus.

Coleta îşi pipăi surâzând părul proaspăt coafat:

— Ce anume?

— O viață cinstită, o bătrânețe onorabilă, o existență în care nu-mi pot reproşa nimic.

Nicolau se mută pe canapea. Întrebă în doi peri:

— Chiar nimic?

— Nimic, domnule! strigă montată Bordeianca. Am muncit din greu, n-am primit un capăt de ață pe gratis!

Coleta întrebă cu tâlc:

— Ți s-a oferit?

— Nu! Urmă vânătă de mânie: Nu, pentru că eu una m-am respectat şi fițe n-am ştiut să fac. Iar astăzi, la păr cărunt, sunt mândră că mă pot uita în ochii oricui fără să roşesc.

— Tot n-ai fi roşit, surâse Micleasca. După treizeci de ani, performanța e greu de realizat.

— Eu ştiu una! Nu regret nimic din ceea ce am făcut, ci doar ce n-am făcut.

— Aşa e! aprobă, dând violent din cap Nicolau. În '38, am cunoscut o contesă estoniană la Balcic. Avea nişte ochi... Şi o crupă!... Îmi muşc şi azi mâinile! Când mă gândesc la ea, am impresia că mi-am pierdut timpul. Că practic n-am cunoscut femeie.

Coleta clămpăni din genele date din gros cu rimei:

— În fond, de ce ai ratat-o?

— Eram în luna de miere cu Aurelia. Ce dracu' vroiai să fac?

Violeta Bordeianu, încolțită de invidie — în ciuda capului splendid, nu avusese niciodată succes, nu se întâmplase în toată viața ei să fie o singură dată agățată pe stradă, la plajă, ştrand sau cinema —, se avântă cu patimă:

— Sunteți oameni imorali şi lipsiți de orice pudoare. Că ăsta-i un curvar bătrân, o ştie o lume! Dar să zicem că Aurelia a fost o femeie simplistă, care n-a izbutit să-l rețină. Dar tu, Coleto? Ce ți-a lipsit ție alături de Miclescu? Ce ți-a refuzat? Aducea sacul cu bani, îi rânduia în şifonier, nu număra niciodată cât şi pe ce ai cheltuit, şi în vremea asta — hai că nu mă feresc de Basile, prea era chestia de notorietate —, în vremea asta, tu trăiai cu marțafoiul ăla cu treizeci de ani mai tânăr, Iuliu sau Iulian, cum dracu-l chema! Îi plăteai gazda, spălătoreasa, cursurile litografiate, masa. Când era Miclescu de gardă, dormea aici. Singură mărturiseai că jocul ăsta nu mai e de tine. Dimineața aveai grijă să fie storurile coborâte, nu te demachiai, dormeai toată noaptea — mai bine zis vegheai, că ți-era teamă să nu sforăi — vopsită ca o sorcovă! Auzi, mi-e silă!

Coleta Miclescu rosti cu buzele pungă:

— Sunt curvă, perversă şi neruşinată. De ce mă mai frecventezi?

Bordeianca răspunse cu naturalețe:

— Le cunosc pe altele mult mai rele. Şi, pe urmă, n-am să îndrept eu lumea cu umărul...

Basile Nicolau îşi mută sediul pe canapea. Puse — cu intenții de muşamalizare — prima întrebare ce-i trecu prin minte:

— L-ați mai văzut pe Ştefan?

— Ce?! se minună Violeta Bordeianu. Nu ştii că a murit?

Nicolau tresări:

— A murit bătrânul Popa? Cum?! Imposibil! Când?

— A murit, suflă Coleta. Ca să vezi, comentă filozofic, ce puțin înseamnă viața unui om! Sunt abia trei zile de când şi-a dat sufletul, iar noi ne enervăm...

Violeta Bordeianu şuieră:

— Tu te enervezi.

— ...ne ocupăm de nişte fleacuri. Ştefan a fost asasinat.

Năuc, incapabil să realizeze nenorocirea, Nicolau se ridică brusc de pe canapea, traversă de două ori încăperea şi îşi dădu drumul în fotoliu.

— Extraordinar! Ca să vezi... Eram convins că a înnebunit... Uite ce-am găsit în cutia poştală când m-am întors de la Timişoara...

Scoase un plic din buzunarul de la piept şi-l întinse Coletei. Era netimbrat, textul scrisorii, bătut la maşină. Micleasca îşi cățără pe nas ochelarii cu rame subțiri, aurite:

Dragă Nicolau, vreau să ştii, să se ştie, că dacă mi se întâmplă să mor ucis, vinovat este amicul nostru comun Cris Gregorian. Am presimțiri funeste şi încredere în probitatea dumitale. Ceva îmi spune că nu ne vom mai vedea niciodată. Rămâi cu bine. Ca un frate. Ştefan Popa. Marți 24 noiembrie 1981.

Cei trei se priviră consternați. Tic-tacul pendulei ghilotina liniştea încăperii.

CAPITOLUL 7

După ce fusese amnistiată, Melania Lupu îşi reluase existența obişnuită, garsoniera din strada Toamnei şi tabieturile. Iar în ziua când îl recuperă pe Mirciulică, găzduit provizoriu la nişte prieteni, bătrâna avu sentimentul că viața e într-adevăr frumoasă. Se simțea tânără, gata să înfrunte viitorul, nu încerca complexul deținutului proaspăt eliberat, considerând cu seninătate anul petrecut în „pensiunea aceea drăgălaşă" interesant şi instructiv. La început fără bani, vânduse un set de argintărie socotit unicat şi îşi împrospătase întreaga garderobă. „Dacă vreme de un an nu-ți cumperi sau nu-ți coşi nimic, se resimte şi apoi nu cunosc ceva mai înviorător decât o rochiță nouă arborată într-o dimineață de primăvară. Îți ridică imediat moralul."

Melania n-avea nevoie să-şi salte moralul, excelent ca totdeauna, dar îi plăcea să se îmbrace şi pusese toată viața preț pe ținuta exterioară. Cochetăria ei era de esență deosebită şi trebuia un ochi avizat ca să bage de seamă cu câtă grijă era cântărit fiecare amănunt al toaletei. Aparent simplu îmbrăcată, simplitatea aceea atât de costisitoare şi atât de dragă franțuzoaicei de gust, evita stridența, ostentația sau vestimentația juvenilă. „Nimic nu îmbătrâneşte mai mult, draga mea (era una din teoriile ei favorite), decât o haină prea tinerească. Contrastul cu chipul ofilit îți trădează vârsta mai mult decât însuşi buletinul, ți-o

arată cu degetul. E ca şi cum mi-aş pune acum spilhozen şi ciorapi trei sferturi...”

Era însă neîntrecută în alegerea amănuntelor subtile care îi înviorau toaleta: un passe-poile discret, un cordon original, o batistă colorată, ca o flacără, un şirag de mărgele de cristal...

După o săptămână de program administrativ — croitoreasă, coafor, pedichiuristă, cosmeticiană — Melania făcuse o cură de filme, cam trei pe zi, şi studiase cu conştiinciozitate la biblioteca de cartier, rubricile „Micii publicităţi” din ultimele câteva luni. Decesele — „să vedem ce prieteni ne-au mai părăsit”, Vânzările şi Cumpărăturile „căci nimic nu este mai edificator, nu constituie o oglindă mai fidelă a fenomenului viaţă cotidiană. E de ajuns să vezi ceea ce oamenii vor să achiziţioneze, ori, dimpotrivă, să înstrăineze...”

Melania reflectase de multe ori că pentru un escroc, lectura „Micii publicităţi” este deosebit de instructivă. Din coloanele ei afli produsul de ultimă oră solicitat pe piaţă: butelii de aragaz, piese de schimb pentru „Fiat” ori „Renault”, blue jeans-i, tricouri cu tot felul de ştampile pe piept sau capete de păpuşi din porţelan.

„Ce-o fi făcând domnul acesta — presimt că este un domn —, se întreba bătrâna nedumerită, cu asemenea jucărioare?” După cum nu înţelegea nici pasiunea unui alt bucureştean pentru aparate de radio vechi, de circulaţie înainte de război: „Phillips”, „Telefunken”...

Evident, nici discuţiile cu Mirciulică nu lâncezeau. În dimineaţa aceea de noiembrie, Melania îi dezvolta teoria ei în legătură cu asasinarea lui Ştefan Popa. Se simţea extrem de bine dispusă. Afară ploua, ba începuse chiar să şi fulguiască, un vânt rece şi turbulent zgâlţâia obloanele de lemn, iar asemenea vreme mohorâtă îi stimula în mod special pofta de viaţă. În capot călduros de lână albă, Melania îşi savura ceaşca cu cacao fierbinte vârfuită de două linguri de frişcă. Motanul, sobru dimineaţa, îşi consumase laptele peste care bătrâna turnase un deget de rom.

„Un grog bun, iată ce-şi doreşte un bărbat într-o dimineaţă rece de toamnă.” Acum, zăcea pe fotoliu, ascultând cu ceea ce Melania îşi spunea că ar fi atenţie încordată. De fapt, moţăia.

— Ştii, dragul meu, de trei zile nu încetez să meditez la soarta bietului Ştefan. Cred că niciodată, de când îl cunosc, nu m-am gândit atâta de el. Mi se părea, în afară de alte defecte, teribil de neinteresant. Una din puţinele lui trăsături originale era faptul că vorbea extrem de

mult la telefon, ceea ce după cum ştii constituie specialitatea doamnelor. Bărbații n-au răbdare să trăncănească, sunt expeditivi... Da, da... teribil de neinteresant. Dacă-ți aminteşti, vorbea în scheme ca toți cei cărora le e lene să gândească. Cuvintele lui favorite — bagă de seamă, Mirciulică, amănuntul mi se pare simptomatic — erau „canalie”, „toți nişte bandiți”, apropo de persoanele care lucrează în comerț, „nimeni n-o să mă mai convingă că...” „de-aş avea eu o putere...” Slavă Domnului că nimeni nu i-a dat-o!... Ni s-ar fi urcat în cap... Ar mai fi: „m-a ținut o avere”. Ştii, când a dat cincizeci de lei pe sandale! Şi: „ați auzit? a crăpat cutare...” Niciodată a murit, ci a crăpat. Cred că bunăvoința nu era însuşirea care să-l caracterizeze. Frazele şi le începea totdeauna la fel: „Dacă vreți să ştiți ce cred eu...”, deşi nimeni nu ofta s-o afle. În concluzie, Ştefan nu a fost ceea ce aş numi eu un campion al conversației... Acum să vedem, Mirciulică, ce deducem din toată salata aceasta!

Motanul căscă un ochi somnoros. Fix, lucios, impenetrabil. Melania începu să râdă:

— Parcă ai avea un monoclu verde!... Dacă vrei să dormi, poți să mi-o spui, căci eu nu fac parte din persoanele care se formalizează... Ah! eşti curios să afli concluziile mele referitoare la personalitatea lui Ştefan? Ei bine, nu trebuie să-mi scotocesc prea mult buzunarele. Nu sunt multe şi nici măgulitoare. Cred că a fost un om de un egoism feroce, avar şi ranchiunos. Crud, fără nici un pic de dragoste sau înțelegere pentru semenii săi. Iar un astfel de om avea toate şansele să moară într-un fel mai puțin comun. Te-ai sculat, Mirciulică?

Motanul se întinse cu voluptate, lăsându-şi toată greutatea pe labele din față şi săltându-şi mult şezutul arcuit. Sări de pe fotoliu, îşi scutură blana ca de apă şi se opri în fața uşii închise. Melania i-o deschise reflectând amuzată:

— Majoritatea persoanelor pe care le cunosc ar considera că nu-i o vreme ideală de plimbare... A! O vizită! Asta-i cu totul altceva. De... tinerețe!

În treacăt, culese câteva jeleuri dintr-un coşuleț de porțelan. Afară, vântul se întețise, nu-i rezista nici o umbrelă. Melania îşi consultă chipul în oglindă, pipăindu-l delicat cu degetele fragile.

— Nu arăți tocmai rău pentru o doamnă de şaizeci şi patru de ani. Colonelul a murit de aproape cincisprezece... Mă întreb dacă, întâlnindu-vă acolo sus, te-ar recunoaşte. În sfârşit, o vei afla într-o

bună zi. Nu există nici un motiv de grabă... Despre ce vorbeam, draga mea? Te rog concentrează-te! Da, deci moartea — moartea violentă ar spune domnii aceia politicoşi de la miliție — lui Ştefan nu te surprinde. Ceea ce aş dori grozav să aflu este motivul pentru care a fost ucis. Ce interes putea oare să prezinte un bătrân posac şi neputincios? De ce mă preocupă pe mine problema? Chicoti ştrengăreşte: Ei bine, draga mea, nu-ți ascund că mă cam plictisesc şi mi-e teamă că şi domnul maior Cristescu nu se distrează mai bine. L-am găsit cam schimbat, lipsit de vioiciune... Şi apoi, presimt, nu mă întreba de ce, că afacerea aceasta îți deschide perspective interesante. Hai, fetițo, suflecă-ți mânecile — vorba vine căci e destul de răcoare în casă — şi pune-te pe lucru!

Se plimba prin încăpere, încercând să urmărească desenul arabescurilor de pe covor. Din pricina concentrării, albăstrelele din privire, diluate de obicei, deveniseră neobişnuit de vii.

— Nu te-a înşelat niciodată instinctul, draga mea. Rămâne-i fidelă. Ai intuit totdeauna că Ştefan trebuie să fi avut un trecut urât, plin de amintiri fioroase. Ochiul acela vicios nu putea să aparțină decât unui om rău. Şi genunchii indiscreți care se profilau prin stofa pantalonilor. Erau direct antipatici şi rimau perfect cu privirea. Unde citeai că indivizii cu protuberanțe osoase pronunțate sunt primejdioşi?... Da, fetița mea, trebuie să scotoceşti în trecutul lui. În trecutul lui îndepărtat căci de douăzeci şi cinci de ani îl cunoşti tu.

Se opri brusc, sub lustra de bronz: un arhanghel grațios, cu aripile întinse, în echilibru pe un glob din care țâşneau cinci brațe. Chipul îi strălucea ca un far:

— Ştiu cine te poate ajuta, fetițo! Vezi, am susținut totdeauna că e bine să-ți asiguri pretutindeni prieteni, iar Vanda, Vanda Trai-Dulce, este o persoană absolut fermecătoare. Sunt sigură că i-ai notat numărul de telefon. Da, da, fetițo, ciripi încântată în timp ce-şi răsfoia agenda, sunt sigură că i-ai făcut o impresie bună şi nu o dată şi-a manifestat devotamentul față de tine... Asta e!

Peste un sfert de oră, Melania Lupu părăsea locuința, având grijă să lase deschis pentru Mirciulică oberlihtul de la bucătărie. Oamenii treceau nepăsători pe lângă doamna micuță, subțirică, de o eleganță sobră. Dacă ar fi putut ghici ce se petrece sub toca bleumarin care-i reteza cochet fruntea, ar fi fluierat lung, ca vardiştii de odinioară.

* * *

Maiorul Cristescu îşi convocase colaboratorii la ora nouă dimineaţa. Se simţea plictisit, fără chef de lucru, şi, răsfoind neatent revista „Flacăra”, îşi zise că de când se trezise, deci în mai puţin de trei ceasuri, se enervase de patru ori. Întâi îl scosese din sărite cafeaua prea rece. Câteodată se întreba, cât se poate de serios, dacă nevastă-sa nu cumva procedează aşa, urmărind cu tot dinadinsul să-l vadă ieşit din fire. Vara îi oferea fierturi de iad, în vreme ce iarna îţi dădea impresia că face economie de gaze sau chibrituri. Încăpăţânată, oferea invariabil aceeaşi explicaţie: e un sistem chinezesc de echilibrare a temperaturii organismului, de notorietate fiind că ochii oblici se scaldă pe arşiţă în apă clocotită. În bazinele ştrandurilor poţi fierbe fără dureri de cap raci sau ouă de struţ. Iar chinezii or fi ştiind ei ceva, de vreme ce au o civilizaţie milenară...

A doua oară se înfuriase căutându-şi umbrela. Cristescu îşi închipuia că nu are pretenţii nesăbuite cerând ca diferitele mobile sau obiecte din casă să-şi păstreze destinaţia iniţială. Adică, după părerea lui, normal era ca în casetele inferioare ale bibliotecii să se pună cărţi, discuri, eventual diferite hârtii mai importante şi nu maldăre de izmene, feţe de masă sau serviciul „cel bun” de Bohemia, după cum n-aveau ce căuta în biroul lui două perechi de foarfeci, cutii cu ace de siguranţă, aţă şi cuie. Tot aşa, găsea normal ca umbrela, indiferent de anotimp, să atârne în cuierul din vestibul. Oricât şi-ar fi zdrobit mintea, n-ar fi putut să înţeleagă niciodată raţiunea pentru care nevastă-sa o camufla ca pe un corp delict în debara, printre mături cu coadă, dintre care una du-te-vino Felix, peria de tavan, făcăleţ, bătător şi două bastoane rămase de la un unchi răposat.

Tot nevastă-sa îl înfuriase şi a treia oară. Erau de douăzeci de ani împreună şi tot nu învăţase că el are un program aiurit, cu ore fistichii, că ăsta-i specificul muncii lui, că lucrează în miliţie şi nu e contabil la cooperativa „Avântul încălţămintei”. Şi totuşi, de douăzeci de ani, îl soma invariabil: „Vezi să nu întârzii cu masa. Nu pot să stau toată ziua la dispoziţia ta! Chiar şi pentru o bucătăreasă plătită ai mai multă consideraţie...”

De fiecare dată, maiorul scrâşnea. Nevastă-sa nu-l aştepta niciodată cu crătiţile ţinute la cald, în cuptor, masa aşternută şi o floricică graţioasă într-un pahar de cristal. Cu rare excepţii, mânca singur, din oale sleite, cel mai ades direct din frigider şi stând în picioare.

În sfârşit, se enervase pe drum. Era a treia zi de când zăluda aia cu ochi imenşi şi haine fluturânde — eşarfe, pelerine largi, şaluri cu franjuri de două palme peste pardesiu croit pe corp (ziceai că încontinuu bate vântul) — îi aținea calea. Încercase să-l acosteze direct, cu naturalețe, fără pic de jenă.

Maiorul nu era obişnuit cu asemenea procedee directe, făcând parte, îşi zicea, din generația aceea depăşită, care-şi închipuie că cel puțin în start inițiativa aparține, trebuie să aparțină, bărbatului. În general, fusese considerat un tip bine, avea genul de siluetă pe care veşmintele cad minunat, părând elegant în cea mai modestă haină cumpărată de gata. Vârsta nu-i alterase linia, punând însă o tuşă de distincție pe chipul unghiular. Oricum, deşi conştient că are o înfățişare prezentabilă, nu se suspectase niciodată că ar fi vreun Făt-Frumos şi, în consecință, insistențele necunoscutei îl surprindeau, sfârşind prin a-l agasa. Nu-i ardea de aventuri, era sătul de ale lui — doar cu Melania să ai de-a face e de ajuns pentru a suspina după o existență pustnicească în vârf de munte — şi trecuse ani de când nu se mai gândise la eventualitatea ca el să se îndrăgostească. În orice caz, nu l-ar fi inspirat o nebună — şi iar se gândi la Melania, zicându-şi că-i sătul până în gât de genul excentric —, care se baladează prin târg, căutând probabil senzații tari...

Când Azimioară şi Moşoianu pătrunseră în birou, îl găsiră cu obrazul rezemat în palmă şi ochii aproape acoperiți de pleoapele grele, de nesomn. Îi pofti să ia loc, cercetându-i pe gânduri. Locotenentul Azimioară rotund, satisfăcut, cu jovialitatea caracteristică oamenilor corpolenți — „ce poate să se îngraşe băiatul ăsta, săracul, e extraordinar!” —, celălalt iute, neastâmpărat, îndreptându-şi mereu ochelarii cu degetul arătător, cum fac copiii, şi gata s-o ia din loc.

Rezemându-şi bărbia în vârful degetelor împreunate, maiorul le expuse detaliat situația. O făcea totdeauna cu risipă de amănunte ştiind că de multe ori un fleac poate genera o idee neaşteptată, ca un fulger care foarfecă brusc întunericul.

— Mda... O precizare, care cred că va stârni interesul colegului nostru Azimioară. Trase din țigară, privindu-l țintă. Printre persoanele implicate — nu ştiu încă la ce mod — se află şi vechea noastră cunoştință hm, da... hm... doamna Melania Lupu.

După licărul care aprinse scurt ochii locotenentului, Cristescu înțelese că acesta fusese deja informat.

— Ai şi aflat! Bănuiam... Nimic nu circulă mai repede concurând viteza luminii ca întâmplările care te umplu de ridicol... Poți să râzi în voie, dragul meu, la urma urmei, în competiția cu distinsa doamnă, amândoi suntem nişte caraghioşi, chiar dacă eu dețin rolul principal.

Azimioară zâmbi larg, ai fi spus că se amuză nespus.

— E fantastică! Are şaizeci şi patru de ani şi tot nu se potoleşte.

— Nu cobi, dragul meu. Poate că prezența ei în toată afacerea asta constituie o simplă coincidență. O primă măsură se impune însă. Pentru liniştea noastră, va fi urmărită pas cu pas, oriunde s-ar duce: la piață, în vizită, la cinema, plimbare, dentist, ghicitoare, şedință de spiritism — te poți aştepta la orice din partea ei — pocher sau la mama dracului, ceea ce mi-aş dori-o din suflet. O vei urmări dumneata, Azimioară! Deschis, fără camuflaj, salutând-o, ajutând-o eventual să urce în troleibuz ori să-şi care sacoşele.

Locotenentul Moşoianu desenă un chip surprins şi Cristescu oftă:

— Faptul că-l cunoaşte pe Azimioară şi-l va repera urgent, ceea ce e şi de dorit, o va deruta. Trebuie şocată, intimidată, obligată să renunțe la idei. Bătrâna nu e genul de persoană pe care s-o poți astâmpăra cu metode clasice. Deci, rămâne stabilit. Dumneata, Moşoiene, te duci la Arhivă. Mă interesează dacă Popa nu figurează cumva în fişele anilor '37 să zicem, ca să avem un punct de plecare — până spre '50. O muncă de ocnaş, dar căpitanul Vlad e un as în materie. Pariez că în cel mult douăzeci şi patru de ore o să ne prezinte un raport complet...

— Aveți impresia că Popa e un fost client al poliției?

— Poliției sau Siguranței. Nu ştiu, sincer nu ştiu. Dar pentru că prezentul e mut, nu ne poate sugera nici un mobil care să fi provocat moartea lui Popa, sper ca trecutul să fie mai generos. În fine, vom vedea. De fapt dumitale îți rezerv altă partitură, supravegherea lui Cris Gregorian.

— Credeți că el e asasinul?

— Nu, spuse moale maiorul, în principiu nu cred, dar suntem obligați să vedem în ce ape se scaldă. Trebuie să fii însă foarte atent, dragul meu. Nici o imprudență, filaj ultradiscret, să nu simtă nici o secundă...

Îl întrerupse trilul telefonului. Moşoianu şi Azimioară observară cum chipul maiorului se schimbă cu fiecare secundă, căpătând o expresie de sfâşietoare suferință.

— Da... Sărut mâinile... Mă copleşiți, dar mi-e imposibil... Mulțumesc, bineînțeles că am să-i comunic. Omagiile mele... Nu, nu, n-am să uit.

Lăsă receptorul în furcă şi-i privi rătăcit.

— N-ați ghicit?... Mă surprinde! Melania! Auzi? i se adresă locotenentului Azimioară. Îți transmite salutări. Pe mine m-a invitat la o prăjitură cu nuci şi albuş de ou care se numeşte „Figaro” şi nu i-a ieşit atât de bine de pe vremea când trăia bărbatu-său. S-a gândit să-i facă o mică pomenire, la care bineînțeles pofteşte prieteni dragi...

Azimioară şi Moşoianu izbucniră în râs. Maiorul clătină trist din cap:

— E clar, băieți! A început circul.

CAPITOLUL 8

Când ieşi de la Politehnică, Dorin Popescu luă tramvaiul 12 şi coborî la Operetă. Reteză Podul Senatului înfrigurat, pătruns până la oase de umezeală. Vântul se înăsprise şi Dorin îşi ridică gulerul canadienei albastre. Umbla — stil lansat încă de studenții anilor '50, preluat şi de generațiile următoare şi abandonat odată isprăvite studiile — cu umerii săltați până în dreptul urechilor, bărbia în piept şi mâinile încrucişate jos de tot, pe poalele canadienei. Sub braț ținea un curs şi un caiet subțirel. Zări din capul străzii Ford-Mustangul avocatului. Vântul devenise atât de puternic, aici în preajma Tribunalului, încât Dorin fu silit să se întoarcă cu spatele.

„E o vreme creață! Strânge al naibii.” Azvârli o privire întâmplătoare spre restaurantul „Bucur”. Luminile sclipeau cald, îmbietor şi Dorin îşi zise că i-ar fi făcut plăcere să stea acum la o masă, să mângâie mâna Cătălinei, să bea țuică fiartă şi să-i explice pe îndelete şansele „Rapidului” de a reintra în A. Bineînțeles, Cătălina s-ar fi gândit la cu totul altceva... Pe „Moşilor” e o tipă care face nişte cercei foarte şoking, sau câte perechi de cizme trebuia să-şi ia în turneul din Moldova...

Când avocatul Miclescu coborî din bloc, era exact ora opt şi zece. Biroul lui se afla la etajul al doilea, într-un apartament elegant de patru piese. Proprietăreasa, văduva unui dentist, îi cedase două camere

şi în prețul chiriei, substanțial, intrau şi unele oficii de jupânească: curățenia, cafelele, mici servicii...

Miclescu se îndreptă cu pas sigur şi grăbit spre maşină. Cercetându-l scurt, galben de invidie, Dorin aprecie că-i de-ajuns să te uiți la el ca să simți imediat „bossul”. Avea dezinvoltura individului care a izbutit, mulțumit de el însuşi, simțindu-se admirabil în propria piele. Purta un raglan bej superb, capul gol şi o cravată achiziționată pe malul drept al Senei.

„Banii! conchise Dorin. Asta-i totul, restul vrajă! Aş vrea să-l văd cu o bursă de şase sute de lei. Când ajustez portofelul bătrânei cu zece creițari, zice că exagerez...”

Văzându-l pe Dorin, avocatul, surprins, făcu ochii mari, apoi începu să zâmbească. Băiatul avea un aer crunt, bătăios, în contrast cu aspectul adolescentin al chipului, care mai păstra ceva din rotunjimile dulci ale copilăriei.

— Bună seara, tinere! spuse bine dispus. Aproape că m-ai speriat. Ai o expresie de contrabandist. Ce mai faci?

Dorin mormăi ceva de circumstanță. Stătea țeapăn şi, din încordarea şi neclintirea lui, avocatul sesiză că întâlnirea nu-i întâmplătoare.

— Mă aşteptai cumva pe mine?

— Da.

— Presupun că vrei să-mi vorbeşti.

— Ați ghicit, rânji Dorin.

— Perfect. Propun să mergem undeva să ne încălzim. Ce zici de „Capşa”?

Avea un ton afabil, bărbat de lume — de club ai fi spus pe alt meridian —, politicos, agreabil şi totdeauna, pretutindeni, la îndemână.

— Aici, sublinie Dorin răstit.

— Ce aici?!

— Discutăm aici.

Miclescu îl privi scurt. I se păru că a văzut suficient şi săltă din umeri.

— Cum vrei. Nu-mi place să stric cheful nimănui. Despre ce e vorba?

Aprinse o țigară Pall-Mall. Bricheta electronică splendidă, placată, funcționa fără greş. Amănunte de prosperitate stridentă pe care Dorin le înregistra crispat. Îşi aminti de teoria unui doctrinar burghez studiat la socialism ştiințific: „La baza tuturor revoluțiilor stă invidia...” Mai ştii? Poate că avea dreptate...

— Te ascult, tinere.

— Am un nume, se oțărî Dorin. Spuneți-mi domnule, tovarăşe sau pur şi simplu Popescu, dar scutiți-mă de familiarisme.

Miclescu începu să râdă, sincer amuzat:

— Nu suntem niciodată mulțumiți cu vârsta noastră. Peste douăzeci de ani, o să te deranjeze când fiul dumitale o să-ți spună „babacule”... În regulă, domnule Popescu, am luat act.

— Lăsați-o pe Cătălina în pace! izbucni Dorin.

Acasă, la facultate, în timpul cursului de Rezistență, îşi pregătise o introducere virulentă, aducând a filipică, dar acum nu-i mai veneau în minte cuvintele. De emoție, îi transpiraseră mâinile.

Avocatul se interesă calm, cu oarecare blândețe chiar:

— Te-a rugat ea să-mi vorbeşti?

— Nu. O fac din proprie inițiativă.

— Scuză-mă că te întreb. În ce calitate?

— De prieten sincer şi devotat.

— Numai atât?

— Asta nu vă priveşte.

— Deci o iubeşti, rosti pe gânduri Miclescu. Şi... ea?

— Şi ea!

O spusese cu violență. Violența omului nu ferm convins în forul său interior de ceea ce afirmă, dar care se mistifică, luând drept fapt ceea ce ar dori el să fie realitate.

— Atunci, surâse Miclescu, chestiunea mi se pare foarte simplă. Ipso-facto, eu ies din competiție.

— Nu-i aşa şi dumneavoastră ştiți foarte bine. Cătălina trăieşte un moment de rătăcire. Este incapabilă să-şi analizeze sentimentele. De multe ori am impresia că-i în transă.

— Ia te uită! Se pare că eşti un fin psiholog.

— Ironiile dumneavoastră nu mă ating. Să vă fie limpede un lucru. Ea nu vă iubeşte, e doar amețită. Ați amețit-o cu poziția pe care o aveți, cu Mustangul, cu restaurantele, cadourile, week-end-urile şi celelalte.

Miclescu îşi ciupi bărbia hotărâtă, despicată. Aruncă într-o băltoacă țigara din care nu fumase nici măcar jumătate.

— Dragă domnule Popescu, ceea ce-mi spui dumneata mă întristează...

— Asta-i realitatea, fie că vă place sau nu!

— ...pentru că gândeşti îngrozitor de urât despre fata pe care o iubeşti. Afirmațiile făcute înainte de dumneata nu te înnobilează, iar pe ea o umilesc. O consideri deci pe Cătălina o gâsculiță, pe care o poate „ameți” o plimbare cu maşina sau o friptură consumată într-un restaurant bun. În unele cercuri, asta se numeşte cotletistă, mi se pare. Nu-i prea măgulitor pentru biata fată.

Dorin se roşi de furie. Începu să gesticuleze dezordonat şi avocatul îi atrase atenția:

— Ai să scapi caietele.

— N-am vrut să spun că-i o paraşută! Dimpotrivă! Tocmai pentru că n-are experiență, a împlinit abia nouăsprezece ani, şi, până acum zece luni, când i-ați ieşit în cale, practic, n-a cunoscut pe nimeni, n-a fost nicăieri, e total dezarmată. Iar dumneavoastră n-o iubiți. Vă distrați cu ea aşa cum te-ai distra cu o jucărie drăgălaşă.

Miclescu, din ce în ce mai amuzat, îl privi dintr-o parte:

— De unde ştii?

— V-am urmărit. Afară de Cătălina mai întrețineți trei legături. Vreți nume? Vi le dau. Doamna Otilia Mardare, căsătorită cu medicul de la Colțea, Viorela Done, colegă cu Cătălina, ceea ce mi se pare culmea sadismului şi încă o tipă, gen star Hollywood sau asta ar vrea ea să pară. Nu ştiu cum o cheamă, dar ați fost cu ea acum două săptămâni la Snagov. Ați petrecut trei zile la motel. Mint?

Avocatul nu-l slăbea din priviri. Dorin era drăguț, chiar frumuşel, însă chipul n-avea personalitate. Existau mii de tineri identici care-şi plimbau blugii şi ranițele sau cum se numeau gențile acelea ultraburduşite — ce dracu' or fi cărând la orice oră din zi? —, agățate de umăr. Şi-l putea lesne închipui la patruzeci de ani, tată de familie cu burticică şi figura ştearsă, decolorată a blonzilor ajunşi la vârsta mijlocie. Dar acum avea tinerețe, o anume grație şi temperament.

— Mint? repetă Dorin.

Avocatul surise ambiguu:

— Ai fi făcut carieră în poliție, dragul meu.

— Deci recunoaşteți!

Miclescu îşi desfăcu brațele:

— Nu sunt îndeajuns de dobitoc pentru a nega însăşi evidența. Spune-mi, ai informat-o şi pe Cătălina despre existența doamnelor în cauză?

— Bineînțeles. Eu joc cu cărțile pe față.

— Şi?

Chipul lui Dorin se adumbri. Tăcu câteva clipe.

Miclescu insistă:

— Şi?

— V-am spus că-i ameţită. Nu-i mai pasă de nimic. Adăugă cu greutate: Va accepta orice compromis numai s-o îngăduiţi în preajma dumneavoastră.

— Mda! făcu, oftând, avocatul. Îşi prinse bărbia în palmă. Iată o situaţie al dracului de neplăcută, nu-i aşa?

— E la latitudinea dumneavoastră să-i puneţi capăt, mai ales că nu aveţi pentru ea nici un sentiment.

— Asta n-ai de unde s-o ştii, dragul meu.

Dorin azvârli o privire batjocoritoare:

— Vreţi să-mi spuneţi că iubiţi concomitent patru femei?

— Pe fiecare în alt fel. Eşti prea tânăr ca să înţelegi lucrurile astea.

— Hm! De câte ori cineva n-are argumente, îmi spune că sunt prea tânăr.

Valeriu Miclescu râse:

— E ceva adevăr aici, doar că eu nu te mint. Ţin sincer la Cătălina.

— Atunci de ce nu vă însuraţi cu ea?

— Nu toţi bărbaţii au bosa căsătoriei. Vreau să spun, vocaţie matrimonială.

— Astea sunt subterfugii. N-o iubiţi şi comiteţi o crimă faţă de Cătălina. De altfel... poate că nu e prima sau singura.

Miclescu îl privi surprins:

— Ce vrei să spui?

Dorin trase adânc aer în piept. Aşteptă o pereche întârziată să intre în bloc. Femeia scutura umbrela de apă, în vreme ce bărbatul zornăia cheile nerăbdător.

— Vă amintiţi unde aţi fost miercurea trecută? Preciză: Seara!

Se uită încordat la avocat, cu privirea subţiată. Miclescu îşi încreţi fruntea, părând că încearcă să-şi adune gândurile:

— Nu în mod special, dar aş putea să-mi consult agenda.

— Nu e nevoie. V-o spun eu. Pe strada Plantelor... Aţi ieşit din imobilul respectiv la ora opt. În jurul aceleiaşi ore, în acelaşi imobil, a murit asasinat bătrânul Ştefan Popa.

Avocatul clipi de câteva ori. Izbucni în râs. Un râs forţat i se păru lui Dorin.

— Mon ami, ai halucinații.

— În nici un caz, replică liniştit tânărul. V-am văzut cu ochii mei.

— Perfect. Şi la ce concluzie ai ajuns? Că l-am omorât eu?

— Asta va decide miliția,

Miclescu îşi vârî mâinile în buzunare. Îl măsură pe Dorin din cap până în picioare, cu căutătură de geambaş:

— La urme urmelor, ce urmăreşti? Practic, ce vrei?

— S-o lăsați în pace pe Cătălina. În caz contrar, voi informa organele de anchetă că v-am văzut miercuri părăsind la o oră interesantă — râse din gât — „casa groazei". Aveți patruzeci şi opt de ore termen de gândire.

Miclescu îşi înfipse unghiile în podul palmei, încercând să se stăpânească. Încă puțin şi simțea că-l va lua pe prăpăditul, broscoiul, pigmeul ăsta la pumni. Rosti cu glas răguşit, aproape sacadat:

— Uite ce se întâmplă, mon cher! Cu mine nu ține şantajul. Dacă ai fi avut mai mult tact, poate că aş fi fost dispus să ți-o cedez pe Cătălina. În fond, eşti un nefericit care stârneşte milă. Milă şi nimic altceva, să-ți intre bine în cap. Acuma, atâta-ți spun: Passe parole! Du-te la miliție, denunță-mă, fă ce pofteşti. Te sfătuiesc un singur lucru: nu-mi mai ieşi în cale! Râmele îmi repugnă şi nu mai răspund de mine.

Se îndreptă furios spre maşină şi deschise portiera. Dorin strigă în urma lui.

— Voia dumneavoastră, maestre. Eu v-am avertizat.

— Hai sictir! mârâi printre dinți Valeriu Miclescu şi demară.

*

Garsoniera Violetei Bordeianu era atât de impersonală, încât în mod paradoxal căpăta semnificații absconse. Era imposibil ca din banalitatea interiorului simptomatică, îşi zise maiorul Cristescu, să nu tragi anumite concluzii în ce priveau individualitatea şi stilul de viață al bătrânei. Cert rămânea faptul că nu preocupările de ordin estetic îi răpeau cea mai mare parte din timp, după cum, cercetându-i biblioteca ieftină, puteai constata de la prima privire că nu-i o cititoare înverşunată. Cristescu număra consternat zece volume în toată casa, dintre care patru cu profil gastronomic. Celelalte, câteva romane străine, publicate pe vremuri în traducerea lui Jul Giurgea, se rătăciseră acolo întâmplător.

Cu mâinile în poale, Violeta Bordeianu se uita la maior, răsuflând pe o singură nară. Semăna cu un rumegător uriaş, sătul, savurându-

şi siesta. Cristescu îşi zise că pentru femeia aceasta picioarele constituiseră totdeauna o calamitate şi înțelese brusc ce izbea din primul moment ca anormal, aproape de monstruos, la bătrână: capul splendid cu trăsături nobile părea împrumutat, furat de la alt trup şi aşezat pe grumajii de dihanie ai Violetei Bordeianu. Contrastul era atât de strident, încât devenea obscen.

— Nu cred, îşi continuă bătrâna ideea, să-l fi omorât Gregorian. E prea bleg, n-aş da două parale pe scrisorica aia.

Maiorul întrebă de formă:

— Cine ar putea fi după dumneavoastră autorul crimei?

Era obosit, bătrâna îi repugna din toate punctele de vedere, iar discuția o angajase nu pentru că l-ar fi interesat panseurile Violetei, ci pentru a-l deruta, a-l intriga pe Gregorian. Stătuse de vorbă cu toate celelalte personaje ale dramei, nu le ascunsese existența scrisorii anonime, fiind încredințat că-l vor informa pe inginer despre aceasta, iar el, Gregorian, deocamdată cap de afiş ca principal suspect, era ignorat cu desăvârşire.

Violeta Bordeianu îşi suflecă buza inferioară, împingând-o cu un dispreț nejustificat înainte.

— Ca să fiu sinceră, pe doi îi văd capabili să țină cuțitul în mână: pe Melania şi pe Miclescu. Ea e nebună de legat, mă şi miră c-o lăsați să umble singură pe stradă, şi de la smintiți te aştepți la orice, Valeriu n-are scrupule. A făcut toată viața ce a poftit şi nu-i obişnuit să-i stea cineva în cale. Dar, dacă totuşi s-ar încumeta, l-ar distruge fără şovăire.

— Afirmația dumneavoastră e sugerată de fapte concrete sau de intuiție?

Bordeianca îşi aprinse o țigară. Ca toți zgârciții, ținea degetele strâns lipite; mişcarea de aprindere a chibritului pleca din afară spre înăuntru.

— Pe Melania o cunoaşteți, ştiți de ce e în stare.

— Mă referem la avocatul Miclescu.

— Asta, de dragul banilor, e în stare de orice. I-am recomandat cândva un client, o veche cunoştință de-a mea. Adevărat că afacerea era gravă, persoana fusese trimisă în judecată pentru delapidare, dar şi să ceri cincizeci de mii ca să-l asişti, şi asta acum doisprezece ani!...

— Unii apărători, observă maiorul pe un ton neutru, consideră firesc, moral, recomandabil chiar să-i jecmănești pe hoți şi escroci. Un act de reâmpărțire mai justă a unor valori sociale.

— O fi! Numai că nenorocitul nu era nici măcar vinovat, hrănea nouă guri şi după un an, s-a prăpădit de inimă rea. Vânduse tot din casă. N-am să uit niciodată: dormeau ca în timpul refugiului, pe saltele puse direct pe duşumea... Bine că mi-adusei aminte! Aţi vorbit cu Nicolau?

Fruntea maiorului se încreţi:

— Nicolau?!

— Da, Basile. Craidonul! Tăuraşul mahalalelor...

— Nu ştiu la cine vă referiţi.

— E un prieten de-al nostru. În fine, vorba vine. Cine ţi-e prieten în ziua de azi?... A primit şi ăsta un răvaş... Cică l-ar fi scris chiar Popa în ajunul morţii. „Dacă mor asasinat, să ştiţi că Gregorian e criminalul.” Parcă aşa zicea.

Maiorul îşi cuprinse bărbia şi gura în palmă, privind-o lung. De fapt, n-o vedea.

„Ciudat... Gregorian... Numele se vehiculează prea des... Unde-i cacialmaua?... Şi cine o semnează?”

Telefonul sună. Bătrâna întinse mâna şi ridică receptorul.

— Da?! Fruntea i se încreţi a mirare. Se uită la maior: E pentru dumneavoastră.

Cristescu recunoscu vocea locotenentului Moşoianu:

— ...îmi pare rău că vă deranjez... Sun de la Spitalul de Urgenţă. Studentul Dorin Popescu, camaradul balerinei, se află în stare gravă.

— Accident? întrebă gâtuit maiorul.

— Nu. Tentativă de crimă.

CAPITOLUL 9

Vanda Trai-Dulce avea un apartament pe strada Maria Rosetti, cincizeci şi cinci de ani, optimism şi un farmec personal irezistibil. Făcea parte dintre femeile cu succes fulgerător la bărbaţi şi pentru care — indiferent de vârstă — dragostea constituie polul central al existenţei; genul de femeie, extrem de rar, care şi la şaptezeci de ani răpune inimi, având totdeauna în rezervă cel puţin doi-trei adoratori dispuşi s-o ia de nevastă în următoarele cinci minute. Nu prea înaltă, împlinită, pe punctul de a deveni grasă, cârnă şi cu ochi însetaţi, veşnic râză-

tori, câştiga spontan simpatiile. O iubeau vânzătoarele de la Alimentara, poştaşul, încasatorul de la I.D.E.B., şoferii de taximetre şi chiar anchetatorii, vechi cunoştinţe, îi rezervau un zâmbet special.

Interesant pentru un observator atent era faptul că Vanda nu făcea nici un efort să placă. Exista şi surâdea. Se părea că-i suficient.

O îmbrăţişă călduros pe Melania apoi se dădu câţiva paşi înapoi, măsurând-o cu mâinile în şolduri:

— Cucoană, arăţi superb!

— Oh, nu cine ştie ce, făcu modestă Melania. În realitate, am început să consum gaz de vreo două luni şi constat că are un efect binefăcător.

Vanda izbucni în râs:

— Gaz?!

— Da. Iau cinci linguri pe zi. În afară de asta, îmi torn câteva picături în ochi şi, bineînţeles, mă spăl tot cu gaz. M-a învăţat portarul de la cimitirul Bellu — o persoană încântătoare, cu o imagine optimistă despre existenţă — şi cred că are tot dreptul să-i fiu recunoscătoare.

— Splendid! aprecie Vanda, amuzându-se copios.

Cuprinse umerii bătrânei şi o conduse spre unicul fotoliu din încăpere. Camera era aproape goală şi Melania se interesă cu nevinovăţie:

— Renovezi, draga mea?

— Poţi să-i spui cum îţi place. După proces, mi-au confiscat tot. Acum încerc să mă dreg.

— Şi sunt încredinţată că vei izbuti, draga mea. Eşti o persoană atât de energică!...

Îşi roti ochii prin odaie. Unele indicii de prosperitate imediată dovedeau că Vanda nu trândăveşte. În colţul de lângă fereastră erau depozitate cartuşe de Kent, sticle de whisky, două navete de bere Radeberger, şocolată austriacă şi chinezească, multe, foarte multe pachete aurii cu cafea boabe.

— Poţi să te serveşti cu ce ai poftă! spuse Vanda, urmărindu-i privirea. Tipul meu e angrosist...

Melania făcu ochii mari, clipind des:

— Te-ai căsătorit? Oh, te felicit din toată inima.

— La vârsta mea nu te mai căsătoreşti! râse Vanda. Prostiile au haz până te laşi de fumat.

— Eşti cea mai în măsură să hotărăşti. Presupun însă că-i un domn foarte bine.

— Dacă n-ar avea hemoroizi, vată în urechi şi pantaloni prea întinşi de bretele, ca să mă exprim în stilul tău, sunt trei amănunte care nu-i dau un aer viril. În rest, plin de calități. Nu poate să vadă o pereche de fese nostime fără să i se aprindă ochii ca unui taur comunal.

Melania roşi. Îşi întoarse pudică privirile.

— Nu sunt deloc sigură că am înțeles ce vrei să spui. Voi tinerii, folosiți un limbaj cam extravagant.

Vanda Trai-Dulce o cercetă zâmbind. Două brățări, una subțire, de jad, cealaltă de aur, îi încătuşau poignetul.

— Ai înțeles perfect. Ştii bine, Melania, că pe mine nu m-ai păcălit niciodată. Ți-am zis-o din prima zi că faci pe toanta, dar în realitate ai o minte excepțională şi îți bați joc de toată lumea. Pesemne îți place jocul ăsta, iar pentru tine a devenit a doua natură să simulezi o țicneală, soră geamănă cu scleroza. Cred că încerci delicii subterane puțin comune.

— Mi-e teamă că ai o părere mult prea măgulitoare despre mine, dar mă voi strădui să nu te dezamăgesc.

— Străduieşte-te. Vrei un whisky?

Melania îşi ridică privirile albastre:

— Dumnezeule! N-am băut în viața mea.

— Odată şi odată tot trebuie să începi.

— Numai o picătură. Ştii, n-aş vrea să capăt un aer îndrăzneț. Detest femeile mult prea independente. În orice caz n-ar trebui să lase impresia că sunt. Prefer chiar o figură mai demodată, ştii, genul care se plimbă cu o carte la subțioară şi un crin în mână, decât duduile acelea parcă trase la xeros: burți plate, strânse în pantaloni de rândaş...

— Blugi, râse Vanda.

— ...probabil, mai adăugă: tricouri de bumbac şi pedichiură neîngrijită. Şi toate vorbesc prea tare...

Vanda Trai-Dulce îşi trase fusta plisată peste genunchi.

— Ei bine, nici una nu facem parte din specie, aşa că totul e în regulă.

— Da, ciripi Melania, şi consider aceasta drept un privilegiu.

Vanda rosti blând ironică:

— Ai dreptate, nu-i nici o scofală să ai douăzeci de ani. Spune-mi, Melania, ce ai mai făcut? Povesteşte-mi despre tine.

— N-am nimic interesant de istorisit. Mă duc foarte des la cinema, iar serile le petrec cu Mirciulică. Ca să fiu foarte sinceră — cu tine vorbesc deschis — mi-e dor de ceva picant.

— De aia m-ai căutat?

Bătrâna clătină din cap cu multă vioiciune.

— M... O existență monotonă mă deprimă. Eşti foarte tânără, draga mea, dar cu vremea ai să constați că dacă te plictiseşti, începi să bagi de seamă că ai un ficat sau tensiune.

Vanda, aşezată pe o ladă de portocale, se aplecă înainte. Nu se sătura uitându-se la Melania; în ochi, bucuria de a o vedea aprinsese focuri bengale. Ținea la bătrână, o îndrăgise din primul moment şi ştia că, datorită ei, ultimul an petrecut în penitenciar trecuse mult mai uşor, devenind chiar suportabil. Îi plăceau politețea cu jabou a Melaniei şi calmul infailibil, îi admira spiritul de aventură, îi presimțea toate acele daruri pentru care îți trebuie mult timp ca să le determini veritabila esență şi valoare. Privindu-i figura imposibil de fixat pe o pânză — practic Melania n-avea trăsături: tot chipul părea alcătuit din umbre şi adieri dulci (blândețe, grație uşor ofilită, surâs de casă bună şi privire nevinovată vopsită cu sineală) —, era greu să-i faci radiografia sufletească. Vanda îşi închipuia că bătrâna e o fantastă a existenței, o individă selenară, tot atât de selenară ca şi nocturnele lui Chopin. O amuzau însă gras, până la antologic, ceea ce maiorul Cristescu ar fi numit „gangsterismele" Melaniei. Din păcate, bătrâna era parcimonioasă cu genul acesta de confidențe şi o idee vagă despre năzdrăvăniile ei nu-şi putuse face decât din zvonuri.

Vanda se ridică şi luă o sticlă de whisky. Îi rupse sigiliul şi turnă în două recipiente de plastic în care fusese lipici.

— Ce original! chicoti bătrâna. De fapt, ador mirosul de „Pelicanol".

— Mă întreb, spuse Vanda gânditoare ce te-ar putea interesa. În materie de bişniță posibilitățile sunt nelimitate. Doxa se ocupă acum cu coloniale şi delicatese.

Melania făcu ochii mari:

— Doxa?

— Ăsta-i individul de care-ți vorbeam, râse Vanda. Cândva „lucra" în sectorul ceasuri. Le lua cu kilogramul de la vaporeni şi pe urmă le vindea cu bucata. De aici i-a rămas porecla. Doxa sau Tic-Tac.

— Hm, cred că eu nu m-am familiarizat cu expresiile astea noi. Ce înțelegi prin coloniale şi delicatese?

Vanda îi arătă marfa depozitată lângă perete:

— Tot ce vezi acolo. Mai adaugă alune, cafea yota-sport, unt-delemn de măsline, ciuperci la cutie. Mai sunt şi altele... Afacerea e rentabilă — bani de coşniță —, dar nu senzațională. În aşteptarea unui tren însă, şi ca să nu şomezi între timp...

Ridică din umeri cu sensul „asta-i situația!” Melania îşi țuguie buzele:

— Ştii, eu nu cred că ăsta ar fi genul meu. Mă gândeam la cu totul altceva...

— Adică?

— Ți-aduci aminte... Într-o noapte, mi-ai povestit un episod din viața ta. M-am gândit mult la el, mai cu seamă în ultima vreme.

Vanda o cercetă intrigată, uitând să scuture țigara. Scrumul îi căzu pe fustă şi bătrâna i-l suflă grațioasă.

— Care episod?!

— Referitor... la... la prima ta dragoste.

— A! Apreciez termenii delicați, dar pe mine nu trebuie să mă menajezi mai mult decât o fac eu însămi. În ce mă priveşte, n-a fost dragoste, ci o simplă afacere. Ți-ai adus deci aminte de comisar...

— Chiar aşa. Am reținut că ați trăit împreună vreme de zece ani. Locuiați aici.

Vanda începu să dea din picior, nerăbdătoare.

— Ai o memorie perfectă, dar nu înțeleg unde vrei să ajungi.

— Imediat, draga mea, surâse Melania, voi tinerii sunteți atât de grăbiți! Domnul acela, am reținut, avea slăbiciuni de arhivar şi păstra toate dosarele cazurilor pe care le anchetase.

— Copii sau rezumat.

— Bineînțeles, nici nu mi-am închipuit altfel... Spune-mi, draga mea... Emoția pâlpâia în ochii şi pe buzele Melaniei: hârtiile acelea mai există?

— Da. După ce a murit Anton în '50, le-am expediat în boxa pe care o am la demisol. Cred că sunt vreo treizeci de ani de când nu m-am mai gândit la hârțoagele alea.

Bătrâna făcu ochii mari:

— Cum de ai ținut boxa atâta vreme blocată?

— Eu n-am fost niciodată ceea ce se numeşte în mod curent o gospodină. Numai gândul de a mă duce acolo să fac ordine — cred că-i

nevoie de un buldozer — îmi dă amețeli. Şi pe urmă, apartamentul ăsta dispune de două boxe.

— Da, încep să înțeleg... Spune-mi, Vanda, mi-ai îngădui să arunc o privire printre hârtiile acelea?

Femeia ridică nepăsătoare din umeri.

— Natural, deşi nu văd cum ai să te descurci în harababura aia.

— Destul de simplu, surâse bătrâna. Orice colecționar pătimaş ține un index conştiincios al comorii sale, indiferent că e vorba de timbre, cărți rare, monede sau dopuri. Totul e să găsesc catalogul respectiv.

— În definitiv ca cauți?

Ochii Melaniei se îndreptară spre fereastră.

— Dosarul unei persoane extrem de neînsemnate, dar al cărei trecut se pare că a fost interesant.

Îşi țuguie buzele, dând să se înțeleagă că nu e dispusă să spună mai multe. Vanda râse:

— Poate că într-o zi, vei fi mai puțin misterioasă şi ai să-mi povesteşti totul. Eu îți urez succes. Lasă-mi însă o zi, două, să găsesc cheile.

Telefonul, aşezat direct pe parchet, sună strident.

Melania Lupu se ridică. Îşi căută din ochi mănuşile şi umbrela. Vanda, cu receptorul la ureche, îi făcu semn să mai aştepte câteva clipe.

— ...Când vrei să vii?... Diseară, pe la ce oră?... Perfect, Adina, te aştept. Din curiozitate, spune-mi cât?

Microfonul, pesemne foarte puternic, aduse în încăpere glasul de la celălalt capăt al firului: „Două sute de grame!”

Sprâncenele fine ale Melaniei desenară un semn de întrebare: „Două sute de grame? Ce poate să însemne asta?... Aur?...”

— Te grăbeşti?

— Fetițo dragă, surâse Melania trăgându-şi mănuşile, bunica mea avea o teorie care mi s-a părut totdeauna plină de miez. „Pentru ca o vizită să fie cu adevărat reuşită, iar tu dorită şi altă dată, ea nu trebuie să dureze mai mult de o oră, când te duci la prieteni şi nici într-un caz peste jumătate de ceas când mergi la rude.” De altfel, susținea că e bine să locuieşti îndeajuns de departe de neamuri pentru ca, dacă le vizitezi, să fie nevoie să pui pălărie.

— Ce te faci azi, râse Vanda, când pălăriile nu mai constituie un accesoriu obligatoriu al toaletei?

Melania replică senină, încheindu-şi nasturii pardesiului:

— Să fii obligată să aştepți patruzeci şi cinci de minute autobuzul 134.

*

Starea lui Dorin Popescu era într-adevăr gravă. Fusese înjunghiat în plină stradă, seara către orele nouă, la nici cincizeci de metri de locuința lui. Îl găsise un pensionar care alertase „Salvarea” şi, extrem de orientat, imediat după aceea, Miliția. Medicul de la reanimare îi explică maiorului că stiletul se oprise la doi centimetri de miocard, dar primejdia consta în cantitatea uriaşă de sânge pe care o pierduse tânărul. Strada era relativ izolată, fără trafic, vremea urâtă îi încuiase pe oameni în casă. De aceea fusese descoperit târziu, la circa o oră după atentat. Acum, se afla sub perfuzie, i se administrau intens transfuzii, dar încă nu-şi revenise.

La spital, maiorul o cunoscu pe mama lui Dorin, o femeie de vreo patruzeci şi şapte-patruzeci şi opt de ani, funcționară superioară în Ministerul Industriei Uşoare. O femeie înaltă, dreaptă ca un i, de-o eleganță sobră, energică. Foarte sigură şi stăpână pe ea, reprezenta prototipul salariatei capabile, unanim apreciată, dar nu din cale afară de îndrăgită. Genul, îşi zise maiorul cântărind-o scurt, prob, principial până la uscăciune şi, în consecință, incomod.

Glasul amplu, fără semne de întrebare sau exclamație, era al femeii obişnuite să conducă în familie şi la serviciu, pentru care fiecare frază reprezintă o sentință.

— Convingerea mea, tovarăşe maior, este că acest atentat nu poate avea decât o singură cauză: dragostea nesăbuită a fiului meu pentru o fetişcană care nu-l merită.

— Vă referiți la Cătălina Dragoş?

— Da. Într-un fel sau altul, ea a provocat nenorocirea.

Cristescu revăzu chipul diafan al balerinei. Lui îi plăcuse. Timiditatea şi modestia aproape inexplicabile pentru o fată care se ştie frumoasă şi una din vedetele Operei din Capitală îl captivaseră. Se interesă plin de menajamente:

— De fapt, ce-i reproşați Cătălinei?

Lucreția Popescu nu trebuia să-şi caute niciodată cuvintele, răspunsurile i se formulau de la sine, limpezi şi concise.

— Totul, inclusiv eventualitatea de a deveni într-o zi soția lui Dorin. Profesie, familie, educație, fizic.

— Profesie? se miră maiorul. Adică vă deranjează faptul că e balerină?... Bine, dar astea sunt prejudecăți demult depăşite. Nici măcar părinții noştri nu le mai luau în seamă.

Lucreția Popescu îşi ridică ofensiv bărbia, amintindu-i lui Cristescu de tinicheluiții care participau la turnirurile de acum patru-cinci sute de ani. Startul, când dădeau pinteni cailor, era marcat de acelaşi zvâcnet al bărbiei. Cel puțin, aşa văzuse în filme.

— Eu gândesc altfel. Prețuiesc fenomenul artă.

— ...dar mai puțin pe cei care o profesează, surâse maiorul.

— Nu. Socot însă că nu trebuie să se amestece cu ceea ce ei consideră a fi oameni de rând. În general, artiştii indiferent de ramura în care evoluează sunt egoişti, acaparatori, se consideră privilegiați, căci au har şi, în consecință, li se cuvine totul şi îşi pot permite orice. Cât despre moravuri, nu mai discut. Partenerii lor nu sunt niciodată fericiți.

— Probabil, făcu maiorul zicându-şi că e inutil să-i demonstreze cu saci de pilde contrariul, e un punct de vedere.

— Fiul meu a fost crescut în cu totul altă mentalitate. L-am educat în spiritul muncii, al corectitudinii, al austerității din toate punctele de vedere.

— S-a simțit... ăăă... fericit? întrebă Cristescu fără nuanțe, minunându-se în acelaşi timp de puterea de stăpânire a femeii. Viața lui fecioru-său era în cumpănă, iar ea dezvolta, pe ton doctoral, principii pedagogice.

— Ce înseamnă fericit? A fost un copil mulțumit, cu o existență normală. Nu i-a lipsit niciodată nimic, dar m-am împotrivit răsfățului. Din clipa însă în care fata aceasta a intrat în viața lui, s-a schimbat...

— Puteți să-mi dați câteva exemple?

— Nenumărate. În primul rând, a început să-mi ceară sume suplimentare de bani. Are o bursă de şase sute de lei, din care jumătate dă în casă, căci mi se pare firesc să participăm cu toții la cheltuieli. M-am opus categoric să-i reduc din contribuție.

Maiorul îi cercetă linia puternică a maxilarelor, gura dârză, hotărâtă.

— Cei trei sute de lei vă sunt indispensabili?

— Nu. Eu şi soțul meu avem un venit îndestulător.

— Atunci?

— N-am fost de acord cu destinația pe care o dădea acestor bani. În semn de protest, face hamalâc în Gara de Nord. Lucrează ca zilier la descărcat cartofi, fructe, varză şi ce-o mai fi.

— Asta mi se pare foarte frumos, afirmă maiorul.

— Să vă fie limpede un lucru. Mă bucur că munceşte şi mi-e indiferent dacă dă la piatră, coboară în mină sau culege porumb. Ceea ce dezaprob hotărât şi mă înverşunează este scopul urmărit.

Deşi bănuia despre ce e vorba, Cristescu întrebă:

— Care?

— S-o scoată pe baletistă la restaurante, la baruri sau să-i facă diverse cadouri, fleacuri costisitoare, pe care o fată de bun simț s-ar ruşina să le primească din partea unui student. Hm! pufni. Bar? Am fost o singură dată în viața mea şi atunci obligată, în cadrul unei recepții oficiale.

Maiorul comentă moale:

— Asemenea localuri au fost totuşi născocite pentru cineva...

— Cu astfel de specimene fiul meu nu are nici în clin nici în mânecă. Consider dezmățul drept cauza unică a tuturor relelor.

Cristescu o cerceta din ce în ce mai surprins. I se părea fantastic să audă în anul 1981 o femeie, excelentă tehniciană, diplomată a unei universități, vorbind ca o bătrână puritană a Sussex-ului sau Highland's-ului anilor 1800.

— Pomeneați mai înainte de familia Cătălinei...

— O calamitate! îl întrerupse femeia. Fata a fost lipsită de orice supraveghere, rămânând orfană de mamă. La doisprezece ani, taică-său o târa prin expresuri şi restaurante, neimpunându-i nici o disciplină. O gospodărie dezorganizată în care se mânca pe sponci, din pachete de băcănie, fără mese fixe. Dragoş venea acasă după miezul nopții, uneori însoțit de femei şi o găsea pe Cătălina jucându-se singură afară cu câinele sau ascultând muzică.

— Dată fiind situația, n-a ieşit deloc rău, aprecie maiorul.

— Talentul, asta a ținut-o pe linia de plutire. Dar ce soție poate deveni o fată care n-a văzut în viața ei o cratiță fierbând pe plită, care fumează de la cinşpe ani şi bate discotecile de la aceeaşi vârstă?

— Cred că sunteți foarte severă, conchise Cristescu.

— Sunt mamă şi vreau ca fiul meu să fie fericit. Lui îi trebuie o fată cumsecade, aşezată, eventual o colegă de facultate. Îmi cunosc băiatul. Departe de a fi un exemplar excepțional e un tânăr cât se poate de obişnuit. Cătălina nu-i de el, din orice unghi ai privi lucrurile.

— Am reținut, observă Cristescu, din ce în ce mai zăpăcit, că nici fizicul balerinei nu vă entuziasmează. Mărturisesc că sunt foarte surprins. Am întâlnit rareori tinere la fel de reuşite.

Lucreția Popescu exclamă triumfătoare:

— Păi asta e! Unde ați văzut dumneavoastră o femeie care să cumuleze ambele calități: frumusețe excepțională şi soție ideală. Am aproape cincizeci de ani, tovarăşe maior, şi n-am trecut degeaba prin viață: femeile splendide sunt totdeauna neveste îngrozitoare şi infidele. Nu le lasă cei din jur să fie altfel şi, în cel mai bun caz, înregistrează patru-cinci căsătorii la activ.

— Vă doriți deci o noră urâtă, conchise maiorul aiurit.

Lucreția Popescu îi dărui primul zâmbet.

— N-am să susțin, ca bătrânii noştri că: „nora bună are gheb şi privire crucişă”...

— Nu vă supărați! Din ce regiune e proverbul ăsta?

— ...dar, urmă fără a ține seama de întrerupere, o cadră de femeie e sigur mult mai rea. Un chip drăgălaş şi proaspăt, asta-i tot ce-i trebuie lui Dorin.

— Mda... Chestiunea e să fie şi el de acord.

— N-a fost şi consecințele n-au întârziat să se arate. Cred că-i va fi învățătură de minte.

„Bravo ei! îşi spuse maiorul. Are un optimism de fier. Nu încearcă nici cea mai mică temere, n-are nici o îndoială că fiu-său se va redresa...”

— Pentru o fetiță oarecare, n-ar fi scos nimeni jungherul, îşi continuă Lucreția Popescu teza. Sunt sigură că unul din apaşii Cătălinei, un barbar mânat de instincte primitive, a recurs la soluția extremă pentru a scăpa de un concurent.

— Vă gândiți la cineva anume?

— Eu nu-i cunosc cercul, dar în locul dumneavoastră i-aş consulta agenda. Ştiu că Dorin pomenea uneori de „pirații” care roiesc în jurul ei.

— Nu-i concludent. Tinerii folosesc cu voluptate argoul, care adeseori, s-o recunoaştem, nu-i lipsit de pitoresc.

Femeia îl privi fix:

— Credeți?

Era limpede că ea nu credea deloc. Adăugă:

— Cu bărbatu-meu, Dorin se înțelege mai bine. I-a povestit îngrijorat despre un fost client al şcolii de corecție. Cu ani în urmă, pe când era adolescent s-a făcut vinovat de tentativă de crimă. Apăsă silabisind: operase cu un pumnal.

— Ați reținut cumva numele persoanei?

— Da. Cris Gregorian.

CAPITOLUL 10

Când o văzu — siluetă de neconfundat — apărând la colțul străzii, avocatul Miclescu coborî din maşină şi-i ieşi în întâmpinare. Adina, în pelerină mov şi o pălărie înaltă ca un tricorn peste care legase un voal, aluneca pe trotuar, dând senzația că pluteşte. Avea un mers princiar — grație şi prestanță —, izbitor de la prima vedere. „Ai putea s-o recunoşti din spate, numai după pas, având de ales între alte o mie de femei", obişnuia să afirme avocatul. Adina îi întinse o mână fermă şi rece. Miclescu i-o sărută, apoi îi prinse brațul, strângând-o lângă el.

— Ah, nu! Te rog, făcu femeia plictisită. Scuteşte-mă de efuziuni lirice.

— De ce?

— Ia ghici! N-am auzit în viața mea o întrebare mai absurdă.

Miclescu îşi retrase brațul.

— Spune-mi, de fapt ce s-a întâmplat?

Îi scăpă un oftat plin de amărăciune. Femeia îl înregistră cu o tresărire a umerilor: „N-am ce-ți face".

— Îți dau voie să-ți imaginezi orice.

— Adina, eu te iubesc.

— Păcatul tău, mon cher, este că începi să iubeşti în momentul în care încetezi să mai interesezi. De altfel, te înşeli. Tu n-ai iubit în viața ta. N-ai vocație în sensul ăsta. Nu eşti vinovat. Aşa te-ai născut.

Miclescu îi prinse din nou brațul:

— Dă-mi voie să-ți demonstrez contrariul.

— De ce să-mi demonstrezi ceva care nu mă interesează? E ca şi cum mi-ai vorbi despre fenomenul Coandă. Ia pe altcineva în colimator, Vali. Cu mine nu mai e nimic de făcut.

— A intervenit cineva în viața ta?

— Da.

— Şi e... serios?

— Totu-i serios la început. Şi cu tine a fost serios. Dar ți-am mai spus. N-am suportat niciodată să fac parte dintr-o colecție. Iar tu asta eşti, colecționar. O spun toți...

Înconjurară a doua oară părculeţul de pe Luigi Cazzavillan. La geamuri licărea lumina albăstruie a televizoarelor, statuia din mijlocul scuarului părea îngrozitor de singură.

— Nu mi-am închipuit niciodată, rosti încet avocatul, că tu ai putea fi femeia care să dea importanță unor fleacuri.

— Fleacuri! Nu cunosc nimic mai important în relațiile dintre un bărbat şi o femeie decât patul. În timp ce erai cu mine, trăiai cu încă patru muieri. Explică-mi tu ce-i mai important.

— Ceea ce simți pentru fiecare din ele.

— Speculații. Vali, mă plictiseşti. De altfel, mi se pare de prost gust să-ți fac reproşuri. Încearcă să înțelegi că momentul Adina din viața ta s-a consumat. Spune-mi, ai adus?

Miclescu răsuflă adânc. Scoase un pachețel mic din buzunarul interior al trenciului. Adina îi dădu drumul în poşetă, rostind cu naturalețe:

— Mulțumesc. Cum am veşti, îți dau telefon.

— Adina! Încercă să-i prindă mâna. Mai oferă-mi o şansă.

Femeia dădu din cap şi-i întoarse spatele. Avocatul se uită lung după ea.

*

Locotenentului Moşoianu i se păru ciudată preferința lui Gregorian pentru restaurantul „Scoica”.

„Personajul nu-i în toată firea! Să schimbi un autobuz şi un troleibuz, ca să bei un vin execrabil la celălalt capăt al Bucureştiului când stai în plin centru şi ai cel puțin treizeci de birturi la îndemână, găsesc că demonstrează o imagine despre existență cel puțin originală.”

Era a treia zi de când locotenentul îl urmărea pas cu pas, dar până în seara aceea, nu observase nimic care să iasă din comun. După orele de serviciu, inginerul dejuna într-o cantină ieftină din pasajul Victoria, apoi o lua fără grabă spre casă, unde probabil se odihnea un ceas-două. Între şapte şi şapte şi jumătate ieşea obligatoriu. Făcea o plimbare — totdeauna acelaşi itinerar — sau se ducea în vizită la Coleta Miclescu. La miezul nopții, stingea lumina.

În local — multă lume, mult fum, multă gălăgie, multe sticle pe lângă mese (de ce naiba s-or fi desființat frapierele?) —, locotenentul găsi loc în apropierea lui Gregorian. Se aşeză cu faţa spre inginer încredinţat că nimic nu te desconspiră mai sigur decât o poziţie forţată, un ostentativ „mi-e absolut egal cine eşti, ce faci, şi ce părere ai despre programul N.A.S.A.”

În general, locotenentul nu atrăgea atenţia. Scund, extrem de subţire, cu ochelari în rame de sârmă care-i alunecau mereu spre vârful nasului, părea un adolescent serios, student la o facultate unde trebuie să ştii matematică. Neapărat matematică. Când era însă luat în seamă, cucerea spontan. Avea harul de a se face imediat simpatic şi maiorul îşi spunea că aceasta este una din cele mai importante calităţi pentru un bun „poliţist”. Cât ar fi de muncitor şi de talentat, miliţianul căruia îi vezi epoleţii pe obraz (şi cel mai des în privire) nu face doi bani în munca operativă.

Interesant i se păru lui Moşoianu că inginerul se aşezase lângă masa bişniţarilor. E adevărat că o făcuse firesc, neavând aerul că ar alege, totuşi, judecând după stilul şi personalitatea — discrete — ale lui Gregorian, acesta ar fi preferat în mod normal o masă retrasă, cât mai departe de un grup gălăgios.

Era de ultimă oră în informaţiile miliţiei că bişniţarii de categoria a II-a şi-au mutat fieful de la „Zorile” la „Scoica”. Spre deosebire de high-life-ul tagmei, cu sediul la „Meduza”, toţi gomoşi, importanţi, de o eleganţă britanică sau play-boy, vedete ale Rivierei franceze, băieţii buni de la „Scoica” făceau parte din altă faună. Întâlneai aici figurile dubioase, de o clandestinitate grosolană care mişună de obicei pe strada „Covaci”, şoptindu-ţi din mers „Ia Kentul, neamule!” sau „Te fac un blug imperialist!..”, asemenea „sezoniştilor” cu dever (ochelari de plastic, cocoşii-puşculiţă din lut, broşe de lemn etc.) vara pe litoral.

Printre meseni, doi bărbaţi şi o fată anemică, Moşoianu îl recunoscu pe Gigi Cimpoieru, înnobilat Gigi Song. Devenise în ultima vreme una din figurile proeminente ale Bucureştilor de gang, cu perspective frumoase. Viziunea artistică a colegilor de breaslă în legătură cu aceste perspective diferea cert de cea a miliţiei. Era un bărbat de vreo treizeci de ani, bine, cu chipul marcat de două cicatrice; nu-l mutilau, ci, dimpotrivă, îi adăugau o tuşă de virilitate, seducătoare pentru un anumit gen de femeie, care se place dominată. Un vindiac alb îi scotea în evidenţă pielea bronzată încă.

— ... de când i-a băgat ştifturile ăluia, nu mai are acces în cartier, spuse un tinerel cu şapcă ecosez. Gore s-a jurat că-l face arşice, să-l adune mă-sa cu pipeta.

Gigi îşi lăsă capul pe spate trimițând fumul spre tavan.

— Cretin! Nu te pui cu Gore! Cinci perechi de blugi falşi, başca figura cu fumegantele! Ce o fi fost în jobenul lui Titi?

Celălalt râse:

— I-o fi dat cineva în ghioc că Gore nu se prinde. Ce mai! I-au căzut ochii în gură şi acum se uită printre dinți.

Fata interveni visătoare:

— L-a înnebunit Marga, shopista. Are nevoie de lovele.

Era blondă, fără vlagă, parcă prost hrănită. În păr avea doi piepteni verzi şi o tarabă de mărțişoare. Gigi Song chemă ospătarul pocnind din degete.

— Auzi! Mâncați-aş ochii că leafa-i mică! Mai adă o baterie şi o cutie de grăunțe de la prietenii chinezi.

Locotenentul Moşoianu sorbi din pahar. Se uita la inginer cu coada ochiului. Gregorian ținea gânditor palma peste gură. Privirea părea să surâdă cuiva care nu se afla în local. Dădea impresia că nu-l interesează nimic. Un bărbat trist, plictisit, într-o seară de toamnă. Decât singur acasă...

— Uite-l pe Chevrolet! exclamă tânărul cu şapcă.

Un blond voinic se aşeză la masă, dându-şi drumul să cadă pe scaun. Era în mod evident tulburat.

— Ce-i cu ăsta? se miră Gigi. L-a văzut pe „Godzilla”?

— A fost la înmormântarea lui Trică.

Locotenentul ştia despre cine-i vorba. Cei doi, Chevrolet şi Trică, erau tovarăşi de bişniță. Lucrau în toate branşele: aur, confecții, furt de maşini, medicamente. Cu câteva zile mai înainte, Trică murise într-un accident de motocicletă. Gigi Song umplu un pahar:

— Cu apă?

— Virgin, răspunse scurt Chevrolet.

— Zi! Cum a fost?

Chevrolet suspină zgomotos. Avea ochii roşii.

— Ce să vă spun, fraților?! Nasol momentul, mişto coliva!

— Ce te aşteptai? Party la Bellu? Să vină cu casetofonul?

Chevrolet nu-l luă în seamă.

— Douăzeci şi trei de ani! Şi nu erau nici zece inşi. Neamurile, câțiva vecini, milogii din cimitir.

— Asta e! conchise Gigi. Cu miting sau fără, tot acolo ajungi! Ce faci, Vasile, nu torni?

Tânărul cu şapcă apucă sticla:

— Nu-s nici zece zile de când şi-a cumpărat biliardul.

— Aşa e, făcu Chevrolet şi-l podidiră lacrimile. Se bucura ca un nebun!

Gigi Song îi prinse umărul.

— Lasă, neică, nu mai fi aşa sentimental. Dumnezeu să-l odihnească, adăugă şi vărsă câteva picături pe mochetă. Şi la o urmă, ce? Noi l-am lăsat pe el? El ne-a lăsat pe noi...

Fata constată visătoare:

— În fond, ai dreptate...

Gregorian chemă ospătarul:

— O cafea şi nota vă rog!

Lui Moşoianu i se păru că desluşeşte în atitudinea inginerului o vagă nelinişte. Un fapt îl interesa însă cu certitudine: urmărise cu toată atenția conversația celor trei.

Vasile, tânărul cu şapcă, se ridică de la masă şi se îndreptă spre toaletă.

— Să vină o sticlă de vodcă, spuse Chevrolet. Vreau să mă îmbăt.

— Asta-i cel mai cuminte, aprobă Gigi.

În aceeaşi clipă toate luminile din restaurant se stinseră brusc. Glasuri vag alarmate țâşneau din toate colțurile sălii, ici colo se auzeau chicoteli nervoase.

Moşoianu, încordat arc, încerca să observe ce se întâmplă la masa lui Gregorian. Prin ferestrele cu perdele de pluş nu pătrundea nici o aţă de lumină. I se părea ciudat un amănunt. Gigi Song, fumător, avea bricheta la îndemână. De ce nu aprindea! Ar fi fost un gest instinctiv. De altfel, în tot localul se auzea țăcănitul specific, metalic, scrâşnetul beţelor de chibrit.

— Un scurtcircuit, anunță şeful de sală. Aveți vă rog răbdare, se rezolvă imediat.

Când lumina se aprinse, Cris Gregorian, fără să-şi fi băut cafeaua, achită nota şi se ridică. Spre stupefacția locotenentului, solnița care se aflase pe masă doar cu câteva minute înainte, acum dispăruse.

Prinse privirea lui Gigi Song care-l cerceta cu o amabilitate zâmbitoare, plină de sarcasm.

*

Bilanțul i se părea derutant. Avea în față rapoartele lui Azimioară şi Moşoianu, expertiza scrisorii trimisă de victimă în ajunul morții sale lui Nicolau — alt țăcănit, de unde mai răsărise şi ăsta? —, rezultatul cercetărilor lui Vlad de la arhivă.

Cristescu îşi zise că rar întâlnise un amalgam de fapte şi personaje mai eterogen. Nu rima nimic, nu existau interese care să coincidă, iar mobilul, rămas o enigmă, îi dădea dureri de cap. Azimioară, de pildă, părea că-şi pierde vremea de pomană supraveghind o Melanie cuminți-tă (oare?) care se plimba prin Cişmigiu surâzând florilor şi statuii Maicii Smara, vedea trei filme pe zi, iar în recreații traversa Bucureştiul luând un troleibuz sau altul. La capătul liniei, nici măcar nu cobora, mulțumindu-se să composteze alt bilet. Chestiunea în sine părea s-o distreze nespus şi ajunsese buna cunoştință a şoferilor pe care-i saluta grațios.

Întâmplarea relatată de Moşoianu părea interesantă, dar nu-l ajuta cu nimic. Iar solnița dispărută — titlu clasic de policier ieftin —, ei bine, ăsta avea să rămână categoric cel mai absurd incident de care auzise vreodată.

În ce-l priveşte pe căpitanul Vlad, nu izbutise să depisteze nimic. Arhiva era mută, numele lui Ştefan Popa nu figura în nici o fişă.

Un singur răspuns ferm: Epistola adresată lui Nicolau fusese expediată într-adevăr de victimă. Găsiseră maşina de scris în şifonierul lui Popa, împreună cu alte texte (ciudate! de un misticism furibund), iar bătaia, comparată cu aceea din scrisoarea de rămas bun, aparținea aceleiaşi mâini. Maiorul strâmbă totuşi din nas. Experții stabiliseră că Popa lucra, ca toți amatorii, doar cu două degete, respectiv arătătoarele. Or, aceasta era bătaia cel mai uşor de imitat, diferențele dintre o mână sau alta fiind aproape imposibil de depistat.

În stilul cel mai caracteristic al lui Popa era însă faptul că scrisoarea nu fusese francată. Pentru a economisi doi lei, costul timbrului, bătrânul se deplasase până la locuința lui Nicolau, depunând personal plicul în cutie.

Cristescu îşi prinse tâmplele între palme. Cel mai mult îl îngrijorau atentatul împotriva lui Dorin Popescu — agresorul dovedind o îndrăzneală puțin comună şi o lipsă de scrupule pe potrivă — şi inerția

Melaniei. Iar amănuntul, o ştia din experienţă, nu prevestea nimic bun...

Gândul, aparent fără legătură, ţâşni de la sine:

— A sosit momentul să vorbesc cu Gregorian.

Ridică receptorul.

CAPITOLUL 11

Inginerul pătrunse în biroul lui Cristescu surâzând amabil.

N-avea nimic agresiv în ţinută —, prototipul individului politicos şi în faţa ghilotinei — nu trăda nelinişte sau timiditate. Era calm şi bine-crescut. Atât.

La invitaţia maiorului se aşeză şi rămase cu pălăria pe genunchi.

— Probabil, spuse convenţional Cristescu, invitaţia noastră nu vă surprinde.

— Nu. O aşteptam. M-am mirat doar de ce întârzie... Mi-am zis că dumneavoastră ştiţi mai bine ce aveţi de făcut.

Maiorul îi întinse scrisoarea anonimă peste masă. Inginerul o parcurse calm, apoi o împături şi o înapoie cu acelaşi surâs deconcertant.

— Eram informat despre existenţa acestui denunţ.

— A, da? făcu mirat Cristescu. Asta simplifică situaţia.

În sinea lui, reflectă însă că individul avea un sistem nervos de invidiat. Puţini, auzind din mai multe surse, că sunt suspectaţi de crimă ar fi rezistat pressingului psihologic. Insul obişnuit s-ar fi prezentat singur la miliţie, agitat, speriat, cu un sac de justificări şi alibiuri.

— De când îl cunoaşteţi pe Ştefan Popa?

Gregorian îşi culcă capul pe umăr, părând să reflecteze:

— Cred că sunt opt sau nouă ani. L-am întâlnit în casa doamnei Miclescu. Mărturisesc că nu i-am acordat niciodată prea multă importanţă. Nu pentru că nu merita, nu pentru că eu m-aş socoti mai presus de asemenea relaţii, ci pentru că pur şi simplu persoana nu mă interesa.

Cristescu se uită la ţigara stinsă — „hotărât, “Amiralul” a devenit imposibil, trec la “Bega”„ — şi o aruncă în scrumieră.

— De fapt, ce vă interesează? Sau... mai bine zis, vorbiţi-mi despre dumneavoastră.

Inginerul zâmbi stingherit. Lui Cristescu i se păru că toată făptura lui trădează o anume dezarmare în fața vieții, o vulnerabilitate de pradă uşoară, de care ar putea profita oricine, chiar şi un copil. „Prototipul de bărbat care nu rezistă la lacrimile unei femei...”

— Ce anume vreți să ştiți?

— Am să vă destăinuiesc un secret, spuse maiorul, jucându-se cu bricheta. Nimic nu este mai edificator decât fişa personală a unui individ. Sincer, evident, şi nu mă îndoiesc de sinceritatea dumneavoastră...

Cris Gregorian zâmbi:

— Eu m-aş îndoi.

— ...deci mai edificator decât propriul dosar povestit de el însuşi. Nu vă ascund că am cerut informații la serviciul dumneavoastră de cadre...

— Şi?

Maiorul săltă din umeri.

— Ceea ce am aflat încape într-o batistă.

— Ce vreți să ştiți?

— Totul. Luați-o cu ziua naşterii.

— N-o cunosc. Cândva, pentru mine amănuntul era extrem de dureros. Chiar la orfelinat, fiecare avea aniversarea lui. Nu se întâmpla mare lucru, festivitățile sunt un termen necunoscut în asemenea aşezăminte, dar se făcea o prăjitură cu magiun, iar fericitul primea câteva fleacuri: o călimară, un toc, două-trei cărți subțirele, o plumieră... Probabil că sunteți informat, eu am fost singurul supraviețuitor al blocului Carlton... Mă refer la cutremurul din '40.

— Da... Trebuie să vă mărturisesc că povestea în sine mi s-a părut tulburătoare. Ce s-a întâmplat practic după aceea?

Ochii inginerului, de un căprui întunecat, cercetară peste umerii lui Cristescu.

Când cădea pe gânduri avea un aer uşor nătâng.

— Devenisem o mică vedetă. Cazul, foarte particular şi speculat intens de gazetele timpului, stârnea fanteziile şi instinctele părinteşti. Multe familii s-au oferit să mă adopte. A fost preferată o pereche de oameni nu prea tineri, foarte înstăriți: Anton şi Elisabeta Gregorian... La zece ani, eram din nou la orfelinat.

— De ce?

— Destinul, surâse inginerul, necruțătorul, inevitabilul istoriei, depinde cum vreți să-i spuneți... Bătrânul a murit în închisoare, iar nevastă-sa i-a supraviețuit doar un an.

— Exista o avere, am înțeles, observă maiorul. În asemenea condiții, se găseşte lesne un tutore.

— Cunoaşteți la fel de bine ca şi mine împrejurările anilor '50. Ceea ce a început naționalizarea a desăvârşit-o Talciocul şi Consignația. Vă amintiți avalanşa aceea de mobile şi argintărie şi tapiserii şi porțelanuri, mă rog n-are sens să le înşir pe toate, obiecte prețioase care se puteau obține la prețuri derizorii? Cu o sută de lei, lăptăreasa noastră a achiziționat de la mama o broşă splendidă, un scarabeu cu aripile stropite de briliante. Țin bine minte piesa pentru că îmi plăcea şi a fost ultimul obiect pe care l-a vândut înainte de a muri.

Maiorul clătină din cap a aducere-aminte. Fusese cu taică-său în talcioc prin '51 sau '52. Era imposibil să uiți babilonul acela de oameni şi obiecte. Întinse pe hârtii sau saci, zăceau laolaltă pantofi de bal şi cuie, doage de butoi, jobene, primusuri, mănuşi glasate, mobile de preț, servicii de porțelan, truse medievale, cărți de joc, colaci de sârmă şi dantele vechi, rulouri de tablă şi jucării mecanice, WC-uri şi colecții de fluturi, crătiți, plite, bijuterii... Fauna, la fel de fantastică, spunea despre revoluție mai mult decât orice manual de istorie...

— Uneori, reflectă Cris Gregorian, când n-am ce face, mă întreb care ar fi fost viața mea dacă, în sfârşit, soarta Gregorienilor ar fi fost mai generoasă.

— E preferabil să-ți spui că ceea ce nu s-a întâmplat nu s-ar fi întâmplat niciodată. Dacă este un cuvânt pe care l-aş exclude atunci când faci bilanțul unei existențe. Regretele nu servesc nimănui.

— Da, zise Gregorian. Un punct de vedere comod, în orice caz.

— În fond, dumneavoastră v-ați realizat.

— Dacă o diplomă universitară echivalează izbânda, sunt de acord.

— În ce condiții v-ați făcut studiile?

— La seral. Şi liceul şi facultatea. Am fost muncitor la uzinele Vulcan...

Maiorul îşi subție privirea.

— Întreaga dumneavoastră făptură trădează un scepticism cronic, un soi de demobilizare, de lipsă de încredere. Ce se întâmplă de fapt?

Ce vă nemulțumește în evoluția dumneavoastră? Iertați-mi indiscrețiile, dar încerc să vă înțeleg.

— E mult, oftă inginerul, e greu de explicat. Am să mă opresc la un singur aspect. Nu știu ce părere aveți dumneavoastră despre șansă, dar am să vă spun eu părerea unuia care s-a născut într-o zodie nefastă. În viața personală, am fost un condamnat aprioric și fără drept de apel. Mi-am pierdut părinții naturali, apoi pe cei adoptivi. Toată copilăria și adolescența mea am tânjit după ceea ce se cheamă un cămin, căldură și tandrețe. Ce spun e banal, dar nu vă puteți închipui cât de sumbru și cenușiu poate fi un Crăciun, când strada, chipurile oamenilor, sacoșele pline miros a sărbătoare. Aroma de cozonac... Râse chinuit: în asemenea zile, îmi cumpăram câteva pachețele de biscuiți „Eugenia” și mă înfundam într-un cinematograf. Aveam emoții ca nu cumva spectacolul să se suspende din lipsă de public. Zece-cincisprezece inși în toată sala... Când m-am căsătorit, mi-am închipuit că, în sfârșit, mi-a venit rândul să fiu nu fericit — termenul mă înspăimânta prin colosal, iar eu învățasem să nu nutresc pretenții nesăbuite —, dar măcar să mă simt bine, să-mi fie cald...

— Și?

Cris Gregorian își trecu degetele peste buze. Obrazul căpătă o expresie ușor crispată.

— N-aș vrea să comit o impietate, sunt lucruri care nu se spun nici măcar în șoaptă, dar ați zis că doriți să mă înțelegeți... A fost o fată bună, ceea ce cumetrele numesc cumsecade, însă știrsă și total lipsită de aspirații. Nu cred că am iubit-o. M-am căsătorit din dragoste de dragoste, dacă mă înțelegeți...

— Perfect.

— Lucrurile totuși au mers pentru că viața mă învățase să nu fiu pretențios și orice fleac mă putea emoționa: o mâncare păstrată la cald sau faptul că și-a amintit că-mi plac căpșunile cu zahăr pudră. Când a rămas însărcinată, mi-am închipuit că în sfârșit existența mea a luat un curs fericit. A intervenit după aceea accidentul...

— N-ați încercat să vă refaceți existența?

Inginerul îl privi surprins apoi începu să râdă încetișor.

— Scuzați-mă, dar n-ați înțeles nimic.

— Posibil. Explicați-mi dumneavoastră.

— Totul se reduce la o singură frază: Nu numai că m-am născut într-o zodie nefastă, dar eu însumi sunt un individ nefast.

Rodica Ojog-Brașoveanu

Cristescu se lăsă pe spatele fotoliului. Exclamă aproape indignat:

— Aceasta este o aberație!

— Eu îi spun altfel. Gândiți-vă! În toată viața mea au existat doar cinci oameni care au încercat pentru mine un sentiment sau altul. Toți cinci au pierit.

— Încercați cu al şaselea. Sunteți încă tânăr.

Cris Gregorian clătină capul:

— Nu mai am energie. Am ostenit.

— Nu se ştie ce vă rezervă viitorul. Luă scrisoarea anonimă şi o bătu cu muchia uşor de birou. Vă mulțumesc pentru sinceritate... Aş vrea să vă pun câteva întrebări legate de acest denunț. Bineînțeles, e o simplă formalitate...

Gregorian surise:

— Nu trebuie să vă scuzați.

— Vă amintiți cumva ce ați făcut miercuri, 25 noiembrie, între orele 19 şi 20?

— În detaliu, fără să-mi consult agenda.

— Cum aşa?

— În seara respectivă am cunoscut cea mai stranie femeie pe care am întâlnit-o vreodată. Dar ce spun întâlnit-o! N-am văzut, n-am auzit şi n-am citit niciodată despre asemenea exemplar.

— Mă faceți curios.

— Aveți şi de ce. Fizicul, felul ei de a fi, personalitatea, maniera de acostare toate sunt neobişnuite. Neobişnuite, extraordinare cu majusculă!

Cristescu îl asculta reflectând că nu exista nimic care l-ar mai putea smulge din apatie pe Gregorian. Poate un eveniment de excepție... Dar care? Chiar vorbind despre această femeie, într-adevăr deosebită se părea, folosind termeni mari, răsunători — excepțional, neobişnuit, extraordinar —, era la fel de calm şi blazat; nici un licăr nu-i anima privirea, glasul rămăsese agreabil, dar palid, egal, fără accidente.

— Îmi puteți da datele persoanei?

Apucă reflex pixul căutând spre obrazul inginerului. Cris Gregorian zâmbi neputincios:

— Din nefericire, mi-e imposibil.

— De ce?

— A refuzat să-mi furnizeze cel mai mic amănunt despre persoana ei. Ştiu că o cheamă Adina şi atât. La plecare, mi-a declarat limpede că nu mă va mai căuta.

Maiorul începu să bată cu degetul în masă. Scrută faţa oacheşă a inginerului fără să desluşească nimic. Omul surâdea amabil, jenat. „Îmi pare rău că nu vă pot servi...”

— Hm! Nu vă ascund că situaţia e destul de neplăcută. La ce oră v-aţi despărţit?

— În jur de ora şapte. Am făcut puţină ordine în casă şi m-am dus la doamna Miclescu.

Cristescu oftă şi îşi împreună palmele cu gestul lui caracteristic:

— Foarte ciudat... O miercuri cu două anonime...

— Poftim?!

— Două anonime: o scrisoare şi o femeie necunoscută.

— Aveţi dreptate, râse inginerul. Nu m-am gândit.

— Se pare că sunteţi victima unui adevărat complot. În ajunul morţii sale, bătrânul Popa...

— Ştiu, îl întrerupse Gregorian. I-a scris lui Nicolau, învinuindu-mă de eventuala lui asasinare.

— Cum vă explicaţi situaţia? Gregorian ridică din umeri.

— În nici un fel. Sincer, nu ştiu ce să cred. Nu-mi amintesc să fi schimbat în opt sau nouă ani cincizeci de fraze cu Popa. Dacă m-a urât — de ce? habar n-am — n-am simţit-o niciodată, n-am ştiut nici măcar că-i sunt antipatic. Sentimentul meu era că nici nu mă vede. Şi apoi, de ce să-l fi lichidat? În ce scop?

— Nu ştiu, mărturisi maiorul. Este primul caz din cariera mea în care descoperirea mobilului se află pe primul plan... Spuneţi-mi, întrebă brusc, ce părere aveţi despre Dorin Popescu?

Gregorian făcu ochii mari:

— Dorin Popescu! Cine-i ăsta?

— Unul din... prietenii Cătălinei Dragoş.

— Regret, dar nu-l cunosc.

Cristescu nu insistă. Nu poseda nici un element care să-i demonstreze contrariul. În minte, îi stăruia incidentul de la restaurantul „Scoica”. Îl frământa mai mult decât toate celelalte chestiuni abordate.

— O ultimă întrebare, domnule inginer, admiţând că asasinul lui Popa ar fi o persoană din anturajul dumneavoastră, pe cine aţi suspecta în primul rând?

Gregorian răspunse hotărât:

— Pe nimeni. Oamenii ăştia nu-s îngeri, au păcate, uneori meschinării, dar nu-l văd pe nici unul în ipostaza de criminal.

„Ce dracu nu mi-a plăcut la individ?”

Maiorul încerca un sentiment de nemulțumire, de ne-în-regulă pe care nu-l putea defini. Era ceva impalpabil, ca o umbră fugară, adiere de o clipă, impresie nedesluşită... O nuanță din glas sau privire... Un cuvânt poate. Dar care?

Avea să-l descopere mult mai târziu.

*

— Ce noroc că m-ai găsit singură! exclamă afabilă Coleta Micles-cu. De când n-am mai stat de vorbă noi amândouă?

Cătălina încercă să zâmbească. Era palidă, părea pradă unei tulburări excesive. Micleasca o privi cu atenție:

— Ce s-a întâmplat cu tine, fetițo? Dacă Vali a fost cumva măgar, spune-mi un singur cuvânt şi am să-l trag de urechi.

Nu era prima dată când fata venea plângând şi în sinea ei o compătimea. Îl cunoştea pe fiu-său îndeajuns de bine pentru a şti că nu va izbuti niciodată — nici măcar nu încerca — să facă fericită o femeie. În orice caz, Cătălina constituia o pradă mult prea facilă. „Doar o muiere inteligentă şi versată i-ar putea veni de hac, îi explicase Melaniei. Numai că din astea se nasc puține. Parcă din ce în ce mai puține. Are noroc canalia!”

O spunea însă cu tandrețe, zicându-şi că, la urma urmei, există ticăloşii mai mari decât să umbli în corsajul unei femei. Una sau zece, ce contează?...

Melania Lupu constatase amuzată:

— Un amănunt mi se pare epatant în relațiile lui Vali cu femeile: el este cel care pretinde discreție.

— Ce caraghios vezi tu lucrurile, râse Coleta. De fapt, aşa-i. Când învârți patru-cinci combinații simultan, sigur că n-ai nevoie să angajezi fanfara militară.

— Îmi pare însă rău pentru bietul băiat. Trebuie să fie extrem de obositor să suporți atâtea femei când cei mai mulți bărbați nu se pot descurca nici măcar cu una singură.

— El pretinde că nu se simte surmenat.

— Atunci sunt şi eu cu mult mai liniştită.

Micleasca o privise lung. Nu ştia niciodată dacă Melania îşi bate joc de ea sau nu.

— Întâi ai să stai jos, ai să bei un ceai cald şi pe urmă îmi povesteşti totul. Te rog, Cătălina. Eşti înghețată ca un iceberg! Nu cred că vrei să faci rost de un guturai.

Balerina îşi ascunse fața şi izbucni în plâns. Doamna Miclescu o privi consternată.

— Hai, fetițo, fii cuminte. Nu poate fi chiar atât de grav.

— ...nici nu vrea să stea de vorbă cu mine.

— V-ați certat?

Fata clătină capul. Abia respira.

— Nu. Din cauza lui Doru...

— Vali gelos?! Dar asta trebuie să te bucure, iubito! Mi se pare dea dreptul extraordinar!

Balerina strânse pumnii. Îşi ridică obrazul plâns şi doamna Miclescu se gândi că-i frumoasă ca o cadră.

— Nu înțelegeți deloc... Doru l-a amenințat pe Vali, rosti printre sughițuri. L-a văzut ieşind din locuința domnului Popa... În seara crimei. A spus că-l denunță la miliție.

Coleta o bătu uşor pe mână:

— Nu-ți face sânge rău, draga mea. Vali e avocat şi destul de matur ca să nu facă prostii. Sunt convinsă că nu există nici un motiv ca să fii îngrijorată.

Cătălina o privi fix. Plângea ca madonele, fără ca lacrimile să-i schimonosească figura.

— Alaltăieri seara, Doru a fost înjunghiat.

— Ce?! exclamă Coleta îngrozită. Nu se poate! A murit?

— E la spital, în comă.

Doamna Miclescu simți nevoia să se aşeze.

— Sunt consternată! Bietul copil... Dar nu văd ce legătură are Vali cu toată povestea asta oribilă.

— Cum nu vedeți? țipă aproape de isterie Cătălina. Doru l-a amenințat şi pe urmă, după nici o zi, primeşte un cuțit în spinare.

— Doar nu-ți închipui că Vali a făcut-o?

Balerina îşi înfipse unghiile în păr:

— Aş vrea din tot sufletul să nu mi-o închipui. Alaltăieri seara m-a luat de la spectacol.

Se întrerupse încercând să-şi tragă sufletul. Coleta Miclescu se interesa nerăbdătoare:

— Şi ce-i cu asta?

— Avea pantofii plini de var.

— Cătălina, am impresia că începi să-ți pierzi mințile. Ce naiba caută varul aici?

— Pe strada lui Vali se fac nişte reparații. E acolo o roabă cu var... Nu ştiu cine a răsturnat-o... Tot trotuarul e mânjit... Cizmele mele... la fel... abia le-am curățat.

Coleta îşi aminti — inima începu să-i bată — că-l văzuse pe fiusău dându-şi cu cremă perechea de ghete cafenii. N-o făcuse în viața lui. „Oameni ca noi, afirma când nu-l auzea decât maică-sa, sunt născuți ca să-şi poată plăti slugi...” Încercă să pară calmă:

— Cred că dai importanță unui fleac. Te întreb însă din curiozitate: Cum ai de gând să procedezi? O să povesteşti la miliție prostia asta?

Fata ridică ochii:

— Dumneavoastră ce mă sfătuiți?

Doamna Miclescu şovăi o clipă. Declară sec:

— Consultă-ți inima, draga mea.

În aceeaşi clipă îşi regretă răspunsul.

CAPITOLUL 12

Când întoarse capul, Basile Nicolau rămase cu gura căscată. Femeia care cerceta cravatele de pe axul mobil era literalmente superbă. Cu aproape o palmă mai înaltă ca el, fuselată, de o eleganță ostentativă — două vulpi argintii la un pardesiu strâns pe trup ca un corset — emana o siguranță princiară şi o aromă de Arpège. Nicolau avu imaginea Rolls-Royce-ului condus de un şofer stilat şi a palmierilor regali care reazemă faleza din Nisa. Ultima oară văzuse Franța în '37. Fusese la marea Expoziție din Paris, apoi coborâse pe Riviera... Se trezi instantaneu. În fața magazinului „Adam”, parcase o „Dacie” roşie, iar peste drum, o cucoană grasă îşi plimba pechinezul. Nu era la Nisa.

Încercă s-o acosteze. Nicolau avea un stil direct, de a cărui eficacitate nu se îndoia: complimente groase, apelative princiare care încoronau capul victimei — domniță (cel mai frecvent), contesă, marchiză —

şi obligatoriu interpelarea în extaz: „Eşti o lady! În viața mea n-am întâlnit femeie ca tine”.

Adina îi azvârli o privire peste umăr şi rosti din mers:

— Înseamnă că ai avut noroc. Bagă de seamă să nu te părăsească.

Nicolau nu era bărbatul care să se lase cu una, cu două. Adina mărise pasul şi bătrânul, scurt de picioare, făcea eforturi ca să nu rămână în urmă.

Femeia coti pe strada Brezoianu. În stânga, Cişmigiul căsca un hău de negură.

— Nu fi răutăcioasă, domniță. O persoană gingaşă ca dumneata nu poate avea decât un suflet de înger.

— Adică aşa, de inimă milostivă, să mă culc cu toți minorii născuți înainte de primul rezbel?

Nicolau se izbi cu palma peste obraz:

— Vai! Vai! Vai! încercă să râdă: Bag de seamă că-ți place să glumeşti! Nu te supăra, unde lucrezi?

— La Intercontinental.

— Funcționară?

— Curvă.

Răspunsul căzuse scurt, ca o ghiulea. Nicolau se încovoie, parcă lovit sub centură.

— P... poftim?

— Curvă. Ai auzit perfect. Când stau prost cu banii, fac şi Gara de Nord.

Nicolau se holbă stupefiat. Îşi simți gura uscată, nu putea articula cuvintele.

— Şi... cât?

— Cât, ce?

— ...Păi, şedința...

— La moşnegi trei mii. Hai, cară-te, n-ai banii ăştia!

Nicolau, sufocat, îşi umezi buzele: „Ce femeie fantastică, domnule!”

— Nu se ştie... Nu se ştie.

Paşi apăsați răsunau în spate. Nicolau nu-i auzi, pierdut în calculele precipitate „...Sar chiria şi întreținerea... Le plătesc luna viitoare... mai împrumut o mie de la Coleta... Merită! E extraordinară!...”

— Perfect, domniță! Sunt de acord. Unde...

O lovitură puternică în ceafă îi reteză vorba. Pe chip i se aşternu o expresie de stupoare. Simți cum i se moaie genunchii şi îşi pierdu cunoştința.

Adina murmură:

— Caraghiosul!...

*

Melania Lupu simulă surpriza.

— Vai, domnul locotenent Azimioară! Nici nu vă închipuiți ce plăcere îmi face să vă întâlnesc...

Era îmbujorată şi emoționată. Toca cenuşie se aranja cochet pe buclele cărunte.

„Hm! reflectă Azimioară. Ai zice că se topea de dorul meu...”

— Ştiți, am avut şi sentimentul că v-am văzut şi ieri, dar nu eram sigură. Comentam chiar cu Mirciulică. Cred că domnul acela dolofan pe care l-am cunoscut acum doi ani s-a mutat în cartierul nostru. Acesta va fi un veşnic motiv de satisfacție pentru noi.

— Mă bucur, stimată doamnă şi mă simt onorat.

Bătrâna clipi mărunt ca o păpuşă scuturată.

„E limpede, fetițo, domnul maior Cristescu şi-a schimbat metodele. Te urmăreşte pas cu pas fără să ascundă o secundă că o face. Situația aceasta nouă nu poate avea decât o singură explicație: încearcă să te i-mo-bi-li-ze-ze...”

Azimioară, față jovială pe un trup de urs, trecu neaşteptat de agil în stânga Melaniei.

— Nu v-am întrebat... Îmi permiteți să vă însoțesc?

— O, bineînțeles! exclamă fermecată. Ştiți, noi, bătrânii, avem atât de puține bucurii, iar atenția tinerilor ne emoționează. Mă duc la o prietenă, o persoană extrem de bine. Cred că o cunoaşteți...

Locotenentul îi aruncă o privire interogativă.

— Doamna Vanda Trai-Dulce. Un nume original, trebuie să recunoaşteți.

„Aha! făcu Azimioară. Vanda escroaca. Proxenetă, mituitoare, traficantă şi... mai ce?”

— Într-adevăr, o persoană foarte bine. Nu i se poate reproşa nimic decât vreo şase condamnări.

Melania Lupu îşi țuguie buzele, vag ofensată.

— Trebuie să fim îngăduitori unii cu ceilalți. Există circumstanțe în viață când nu putem acționa așa cum am dori. Sunteți prea tânăr ca să înțelegeți...

— Că doamna în cauză a fost obligată să-şi transforme apartamentul în tripou şi casă de toleranță?

— Acestea sunt amănunte pe care nu le cunosc...

— Vi le povestim noi. Avem material pentru o noapte întreagă.

— ...şi nici nu mă interesează. Când îndrăgesc pe cineva, fac abstracție de aspectele care-l favorizează mai puțin. Cred că s-ar bucura să vă ofere o ceaşcă de ceai...

Azimioară începu să râdă:

— Eu nu sunt deloc convins. Am ajuns, mi se pare...

Bătrâna se oprise în fața unui bloc. Îl privea de jos în sus, cu ochii larg căscați, aşa cum se uită copiii.

— Ați fost extrem de amabil... Am să-i spun şi lui Mirciulică.

Locotenentul se înclină reverențios şi se îndepărtă. În holul blocului, Melania Lupu rămase câteva clipe îngândurată. Prin mănuşa subțire, simțea răceala balustradei de metal.

„E interesant, draga mea... Cred că ai băgat de seamă! A intervenit o schimbare în tonul domnului Azimioară. Niciodată nu te-a contrazis atât de direct... brutal aproape... Simt că... Da, nu-mi place. Nu-mi place deloc... Te rog, ai grijă."

La etajul doi, Melania se opri, astâmpărându-şi bătăile inimii. Era un bloc de patru nivele, fără ascensor, iar bătrâna nu înțelegea rațiunea constructorilor. „Dacă ți-e uşor să urci fără lift trei etaje, nu-ți lipseşte nici la şase..."

Îşi aminti surâzând că bunică-sa locuise până la sfârşitul vieții într-o casă, pe strada Parfumului. Ocupa ultimul cat, mansardat de un foişor. Împlinise şaptezeci şi opt de ani şi mai avea adoratori... Melania şi-l amintea bine, de pildă, pe domnul Anastase Manu, fost consilier la Curtea de Casație... Un chip de imperator roman, baston de bambus, unde-şi camufla umbrela, ghetre albe. Urca din ce în ce mai greu scările până la apartamentul bunicii.

— Nataliță, pentru numele lui Dumnezeu, dacă vrei să mă mai vezi, demenajează. Cunosc eu un rând de case pe Plevnei, numai bine ce-ți trebuie. Treptele astea mă răpun.

Bunica zâmbise cu blândețe.

— Nu-ți dai seama că la vârsta mea e ultimul mijloc pe care l-am găsit pentru a mai face inima bărbaților să bată?

Vanda îi deschise radioasă. Femeia era în general bine dispusă, dar Melaniei i se păru că acum părea stăpânită de o veselie aparte. Şi, dintr-o dată, înțelese secretul personalității ei. Vanda, una din femeile cele mai tonice pe care le cunoscuse vreodată, era „universal valabilă". Da, valabilă, la îndemână, la ea acasă, aceeaşi, indiferent de mediul în care evolua. „Există oameni încântători atâta timp cât se mişcă în climatul lor favorabil. De exemplu, Coleta. Ruptă însă de mediul ei familiar îşi pierde aproape tot farmecul..."

La penitenciar, Vanda îşi păstrase tonusul vital, se adaptase imediat confortului şi eleganței locurilor, se comporta la fel de degajat ca într-un club feminin...

Avusese o viață ciudată. Fiica unui profesor de provincie, ea însăşi absolventa Liceului de fete Moteanu — de unde şi langajul spălat pe care nu ezita să-l asezoneze cu picanterii argotice —, fugise de acasă cu un aviator.

Ajunseseră în Maroc...

— De ce Maroc, n-aş putea să-ți spun nici astăzi. Îi căşunase pe peisaje exotice. După o lună, m-a abandonat într-o cameră de hotel cu ploşnițe. Nu l-am mai văzut şi n-am mai auzit niciodată ceva despre el. Mi-ar plăcea să-l reântâlnesc.

— Da, cred că ați avea o sumedenie de lucruri interesante să vă spuneți. Şi ce-ai făcut după aceea, draga mea?

— Ce să fac? Eram lefteră, îmi sufla musonul în poşetă... M-am încurcat cu un grec, căpitan de vas, care m-a adus până la Constanța. Ai mei nu m-au mai primit acasă şi o vreme am făcut trotuarul. Aşa m-a ginit comisarul meu. N-aveam condicuță... Am crezut că mă duce la întristare... Aş! La el acasă. Mi-a tras un toc de bătaie şi pe urmă m-a vârât în pat. Zece ani, pot să spun că am admirat mai mult lustra din dormitor.

Melania Lupu îşi scoase pardesiul şi se lipi de calorifer.

— Ai găsit cheile acelea, fetițo?

Vanda îi arătă din ochi mănunchiul de pe pervazul ferestrei. Spuse râzând:

— Tare aş fi curioasă să ştiu ce-ți defilează prin mansardă... Să-ți fac o cafea?

— Nu, mulțumesc. Presupun că voi avea mult de lucru şi nu prea am timp.

— Bine, cobor să te conduc.

În urma lor, telefonul sună lung.

Locotenentul Azimioară ceru încă un corn şi al doilea iaurt, prin vitrina lăptăriei se vedea perfect intrarea blocului. Trecătorii erau rari. Călcau atenți la băltoace, zgribuliți sub umbrele. O femeie tânără, înaltă, se ivi la capătul străzii. Purta un trenci strălucitor — Azimioară, nefamiliarizat cu termenii, i-ar fi zis lame — şi o pălărie cu gardini largi. I se păru că seamănă cu Greta Garbo. Aceeaşi siluetă, aceeaşi ținută, acelaşi mers princiar. Greta Garbo, aşa cum o ştia din filmele turnate înainte de război.

„Ca să vezi ce înseamnă să fii celebru cu adevărat! medită plin de nostalgie. Când ea turna “Ana Karenina” sau “Contesa Walewska” taică-meu nici nu se născuse. Iar eu, Azimioară-fiu, aş recunoaşte-o dintr-un milion de femei...”

Tânăra dispăru în blocul Vandei Trai-Dulce.

„Interesant!” îşi zise Azimioară. Lăsă o bancnotă pe masă şi fără să aştepte restul părăsi vertiginos lăptăria. Se opri în capul scării. Tocurile femeii răsunau pe trepte.

„...cincizeci şi opt, cincizeci şi nouă, şaizeci... Cu încă douăzeci urcate înainte de a ajunge eu şaptezeci. E clar! S-a oprit la etajul patru...”

Se întoarse gânditor la lăptărie şi telefonă la minister. Ospătărița îi azvârli o privire indiferentă. Înăbuşindu-şi căscatul se adresă unei colege:

— Ce timp urât!

— Da... E o vreme dură.

*

Când Basile Nicolau pătrunse în birou gâfâind, maiorul îşi zise că individul ar trebui să renunțe la sare, şpriț şi, în general, orice fel de excese. Pe chipul congestionat, aproape de vânăt, expresia era complexă: stupoare, spaimă, revoltă. Schiță un salut şi izbucni fără preambul:

— E inadmisibil... Agresiuni în plin centrul Bucureştilor! Pentru ce mai există o ordine în țara asta, o miliție?

Cristescu, obişnuit cu reproşurile — există o tendință atavică a cetățeanului de pretutindeni de a pune în cârca poliției orice neajuns; n-

o alintă niciodată, dar o blamează în gura mare pentru orice fleac —, îl consideră cu o curiozitate calmă:

— Luați loc şi fiți mai atent cu tensiunea arterială.

— Mă ironizați?

Se uită la maior sufocat de indignare. Acesta surâse.

— Nici gând. E un sfat amical... Despre ce e vorba?

— Aseară, pe strada Brezoianu, s-a atentat la viața mea. Vă place?

— Nu. Descrieți-mi, vă rog, împrejurările.

Basile Nicolau îşi drese glasul. Bărbia dublă se lăfăia pe un fular cu arabescuri stacojii, care i se păru maiorului demodat —"de pe vremea armistițiului" — şi în orice caz prea tineresc.

— Mă luasem după o cucoană, domnule, declară fără nici o jenă, îi făceam conversație...

— Înțeleg că ați acostat-o...

— E interzis?

— Dar nici recomandabil. Mă rog, continuați.

Cristescu îl cerceta curios. Nici când era foarte tânăr nu îndrăznise să „agațe" o femeie. Chiar azi avea rețineri, o repulsie organică să abordeze necunoscuți, solicitând vreo informație oarecare: cât e ceasul sau unde vine strada „Tritonilor", pe ce linie trage trenul de Bacău...

— Deci făceați conversație persoanei...

„Hm! Îi băga texte, ar fi zis locotenentul Moşoianu"... reflectă Cristescu.

— Exact! Fără motiv, se mută pe scaunul alăturat. Se aşează, atent la dunga pantalonilor. Discutam nu-i aşa, fleacuri, ca la început de cunoştință, când, deodată, mă trezesc pocnit în ceafă şi scos din circulație. Şi asta unde? Pe strada Brezoianu, domnule, în inima târgului!

— Într-adevăr, regretabil.

— Păi dacă au dat gangsterii iama în centru, ce s-o fi întâmplând prin cartiere? În „Drumul Taberei"?...

„Voie de Toblerone", surâse maiorul cu gândul la Moşoianu.

— ...în „Balta Albă"...

„White Lake"

— ...în Berceni?

„San Berçan..."

— Pentru ce plătim impozite, tovarăşe? Glasul lui Nicolau, în crescendo, ajunsese piţigăiat: Pentru ce întreținem atâtea uniforme albastre?

— În orice caz, nu ca să asigure protecția sexagenarilor amatori de aventuri galante, replică plictisit maiorul.

De obicei, evita violențele de limbaj, nu ofensa, anchetele — chiar când protagoniştii erau infractori periculoşi — le conducea cu tact, răbdare, blândețe şi umor.

Nicolau însă, crai bătrân şi penibil, îl agasa, îl agasa şi ulcerul. Începuseră crizele de toamnă...

— Nu mi-ați relatat cum arăta femeia.

Ochii bătrânului se aprinseră brusc şi când începu să vorbească, maiorul îi simți gura plină de salivă.

— Divină, domnule! Divină! Un exemplar unic. Tânără, splendidă, elegantă, de mare alură. N-am întâlnit niciodată o femeie mai... surprinzătoare. Mai neaşteptată.

Fruntea maiorului se încreți imperceptibil.

„Surprinzătoare... neaşteptată...”. Gregorian folosise aproape aceiaşi termeni în legătură cu necunoscuta care-l acostase pe chei... Simplă coincidență?

— Ce înțelegeți prin neaşteptat?

Privirea lui Nicolau, căutând să-şi definească senzația, pendulă ca ochii păpuşilor din nişele orologiilor franțuzeşti. Şi Sebastian, ceasornicarul de lângă Telefoane, avea cândva una în vitrină.

— Vedeți dumneavoastră, explică mutându-se la loc, pe scaunul inițial, există diferite peisaje. Al străzii, cel uman... Femeia asta nu se încadrează în Bucureştiul de azi. E altceva! Din altă lume, nu ştiu care, dar alta. Pur şi simplu face notă stridentă, în sens pozitiv desigur. Alura, toaleta, mersul sunt atât de personale, atât de singulare, încât personajul devine o enigmă. Nu-l poți situa nicăieri, nu ştii de unde să-l iei.

„Mda..., gândi Cristescu privindu-l cu oarecare surpriză. Ipochimenului nu-i lipseşte talentul portretistic.”

— Am admirat totdeauna frumosul feminin, conchise Nicolau şi aş putea afirma că am un ochi care nu se înşeală. Cândva am voiajat mult, am bătut plajele la modă ale timpului: Nisa, Cannes, Monte-Carlo, San Sebastian. Am văzut femei superbe, magnifice, o bucurie doar să le priveşti. Ei bine, n-am întâlnit nici una care să-i semene!

— Puneți multă căldură în descrierea dumneavoastră, surâse maiorul.

Nicolau reculă uşor:

— Ne extaziem în fața unei statui, a unui tablou. De ce am ignora făpturile vii?

— Presupun că aveți dreptate, rosti maşinal Cristescu. Da, vom face cercetări... Să nu uit, domnule Nicolau. La prima noastră discuție, mi-ați spus că pe 25 noiembrie, ziua asasinării lui Ştefan Popa, vă aflați la Timişoara.

Bătrânul, încordat, întinse gâtul.

— Întocmai. Mi-am comandat două perechi de pantofi, la Nedelcu.

— ...cizmar particular, cu prăvălie pe strada Voltaire. Am reținut. Ați stat trei zile în Timişoara.

Nicolau dădu afirmativ din cap:

— Unde ați locuit?

— La... o doamnă pe care am întâlnit-o în gară.

— Inițial, susțineați că la hotel.

— Minciuna mi s-a părut inofensivă, iar doamnei în cauză îi datoram această eleganță.

— Vă asigurăm că vom proceda cu prudență şi discreție. Mă interesează numele şi adresa.

Ochii verzui ai bătrânului căutară în lături.

— Cred că mi-e imposibil să vi le pun la dispoziție.

— De ce?

— Am constatat de la început că persoana manifestă rezerve, că evită să fie identificată şi mi s-a părut nedelicat să insist. Ştiu doar că o cheamă Ginia... de la Virginia.

— Bine, exclamă contrariat maiorul, dar ați stat trei zile la ea. Unde locuieşte?

Nicolau ridică din umeri.

— Am ieşit din casă doar ca să mă duc la cizmar şi într-o seară, ultima, am fost la restaurantul Loyd.

— Suficient ca să reperați adresa.

— Nu, surâse bătrânul. De fiecare dată, m-a condus doamna cu maşina ei personală. Nu cunosc îndeajuns oraşul ca să mă fi putut orienta.

Maiorul îl scrută cu atenție. Rosti aproape în şoaptă, articulând rar:

— E ciudat şi totodată destul de neplăcut pentru dumneavoastră. Am luat informații la Timişoara. Nedelcu este categoric, de altfel ține un registru foarte strict, declarând că ați fost la el în luna septembrie, pe ziua de 17. De atunci nu v-a mai văzut...

CAPITOLUL 13

Când pătrunse în boxa de la subsol, Melania Lupu se simți neașteptat de emoționată. Era o încăpere dreptunghiulară cu tavanul abrupt. „Ca în mansardele acelea studențești, pline de pitoresc, din cartierul latin”, gândi bătrâna care nu călcase niciodată în Paris.

Stăruia un aer închis, aproape sufocant, şi nările Melaniei tresăriră. „Miroase a praf, păianjeni şi hârtie... bătrână”. Rafturi adânci, ticsite cu ziare vechi, caiete şi dosare galbene şi roşii îmbrăcau până în tavan cele patru laturi ale boxei. Melania îşi trecu degetele peste vraful de gazete cu un sentiment de nostalgie.

— Când te gândeşti, şopti înfiorată, nimeni nu le-a atins de treizeci de ani. După domnul acela, Anton parcă a spus Vanda —, cred că a fost o persoană foarte conştiincioasă şi ordonată — sunt prima ființă care... deranjează liniştea acestei arhive. Hm, „Universul”, „Cuvântul”, „Dimineața”... Uite şi „Curentul”. Parcă domnul Țeicanu era director... Ce nostim mi se pare să-mi amintesc de toate prostiile. Țeicanu era o persoană, în sfârşit, cam... incomodă. Ştia să descopere secrete, iar acest talent îi furniza venituri confortabile. Îşi construise o grămadă de imobile... Ții minte, draga mea, cum i se spunea?... Şantajul şi etajul... „Viitorul”, „Dreptatea”, „Adevărul”... O să-mi fac vreme într-o zi să le răsfoiesc. E atât de plăcut să reântâlneşti vechi cunoştințe. Majoritatea domiciliază astăzi la Bellu, iar eu nu am încercat niciodată vreun... avânt pentru viața în mijlocul naturii.

Un mic dulăpior de perete îi atrase atenția. Trase de urechea de alamă a uşiței, amintindu-şi că avusese unul identic în bucătărie, pe vremea când fusese căsătorită cu colonelul Lupu. O expresie de încântare îi însufleți obrazul. Observă imediat registrul — un caiet gros cu coperte de carton, vârstate în negru şi verde — lângă un flacon pântecos de Cointreau, aproape plin. Alături, se mai aflau o sticlă de Martell, virgină, şi un Cognac des Ducs.

„După cum vezi, fetița mea, domnul Anton avea gusturi rafinate. Cred că nu ți-ar strica şi ție o picătură... Ştii, doar atât cât să te învioreze.”

Înfiorată de emoție, începu să răsfoiască registrul şi înțelese repede că găsise ceea ce căutase. Materialul era perfect şi clar organizat, în ordine alfabetică, pe nume, ani, număr de dosar şi tipul de infracțiune. Se aflau acolo sute de cazuri, spețe penale din cele mai diverse, de la simple găinării până la delicte internaționale.

„Sute de destine, draga mea, îşi zise Melania urmărind cu degetul numele înşiruite la litera P. Mă întreb oare dacă domnii aceştia s-or fi îndreptat... Papazoglu, Pătraşcu — Banca Marmorosh-Blank — falsificator bani, Plătăreanu — spargere, Podgoreanu — escrocherie, Poloni — deturnare de fonduri, Popescu — crimă cu premeditare — Potra — furt cu efracție — Predescu...”

Închise încet registrul, mângâindu-i maşinal marginile, colțurile de pânză cenuşie. Câteva crețuri boțiră fruntea de obicei limpede a bătrânei. Se simțea vag decepționată. Fusese aproape sigură — intuiție, o bună cunoaştere a naturii umane, anumite concluzii logice — că viața, mai bine zis tinerețea lui Ştefan Popa cochetase cândva cu acutele Codului Penal.

„Trebuie neapărat să mă consult cu Mirciulică. Poate să pară original, dar momentele când cade în transă mă inspiră grozav...”

În aceeaşi clipă, inima încetă să-i bată.

Ideea îi venise pe neaşteptate, fulger spintecând cerul cu foarfece de argint.

„Da, draga mea, asta trebuie să fie. Domnul Ştefan Popa şi-a schimbat numele. Presimt că nu te înşeli... Vei lua registrul acasă şi-l vei studia pe în-de-le-te. Este imposibil, cu mintea ta limpede, să nu descoperi tot ce te in-te-re-sea-ză... Ai grijă, fetițo! Mi se pare că devii cam îngâmfată.”

— Îmi pare bine că vă cunoaşteți! exclamă Vanda Trai-Dulce. Voi două sunteți prietenele mele cele mai bune.

Adina o învălui pe bătrână într-o privire lacomă, cuprinzătoare, care în fond nu însemna nimic. „Această tânără doamnă, traduse Melania, îi gratulează pe toți cu aceeaşi atenție, indiferent că-i vorba de tovarăşul gunoier, poştaş, sau crainicul de la televizor. Bărbații însă îşi închipuie că le e adresată personal. Pare o femeie originală şi bizară. Simplă pă-re-re, draga mea! E un stil construit, dar îți garantez că are succes. Am avut o toaletă asemănătoare în 1935... Ce-ar fi să mă îmbrac ca Maria Antoaneta? Aş da mult să văd capul domnului maior Cristescu...”

Chicoti încetişor şi Vanda o privi amuzată:

— Pari mulțumită. Ți-a ieşit pasiența?

— Încă nu-mi dau scama. Ştii că nu-mi place să mă pripesc niciodată. Ți-aduci aminte, cred, că la... Îşi coborî pleoapele, avea obrajii îmbujorați: ...mi se pare că tu îi spui pârnaie, nu gustam niciodată porridge-ul acela delicios de la micul dejun, decât după ce constatam că tu nu ai crampe.

Adina o cercetă mirată, apoi începu să râdă.

„Mă crede copil sau gaga, ceea ce nu constituie un mod prea politicos de a gândi despre cineva", conchise bătrâna, îmbrăcându-şi pardesiul.

— Ce faceți? întrebă Vanda. Plecați amândouă odată?

Melania Lupu vârî registrul în sacoşa de pânză.

— Mă tem că am lipsit cam mult de acasă şi ştii că-i de ajuns un fleac pentru ca Mirciulică să se neliniştească.

Adina o ajută să coboare scările, susținându-i uşor brațul.

— În realitate, surâse bătrâna, mă simt încă destul de sigură pe picioarele mele, dar aceasta nu mă împiedică să apreciez un gest de gentilețe, mai cu seamă când vine din partea tinerilor.

Adina zâmbi convențional, cu gândurile în altă parte. Se despărțiră în fața blocului şi Melania o urmări lung cu privirea. Peste drum un bărbat tânăr, în scurtă de piele, cu aer de pierde vară, îşi luă rămas bun de la un bărbat în vârstă care-i strânse mâna plin de entuziasm. Apoi o luă spre Popa Petre.

Bătrâna zâmbi:

„Poți paria pe orice că tânărul e de la mi-li-ție şi că o urmăreşte pe Adina. Despărțirea de domnul acela extrem de distins a fost prea bruscă. Au reacționat amândoi ca la un semnal, fără să-şi mai promită măcar că-şi vor telefona. O idee destul de bună, draga mea, când "filezi" — constat că vocabularul tău s-a îmbogățit cu termeni juridici — o persoană pe o stradă fără magazine şi unde nu poți sta un ceas fără treabă, doar dacă nu te crezi statuie..."

— Ah! În sfârşit, domnule Azimioară... Vă aştept de aproape un sfert de ceas.

Locotenentul zâmbi, oferindu-se să-i ducă sacoşa.

— Vă înşelați, doamnă. Doar două minute.

— Se întâmplă, într-adevăr, oftă bătrâna, ca eu să exagerez câteodată. Mă întreb dacă vinovată e scleroza sau doar nerăbdarea de a vă

vedea... Apropo, ce părere aveți despre moda lansată anul acesta de Yves Saint-Laurent? Se poartă pardesiele tricotate în bob de orez...

Azimioară care habar n-avea cine-i tipul şi ca toți oamenii graşi detestă lenajurile — bob de orez sau ochi de crocodil subtil, îi era absolut egal — o asigură că are o părere foarte bună. Bătrâna păru încântată. O obsedau câteva întrebări:

„De ce o urmăresc pe Adina? Oare şi Vanda e supravegheată? S-o avertizez? Există vreo legătură Adina-Vanda-Ştefan Popa? Ştiu că ai la ce reflecta, fetițo!”

Declară zâmbitoare:

— Cred, totuşi, domnule Azimioară, că eu voi rămâne la raglanul de camel-hair. Nu cunosc nimic mai elegant pentru o dimineață de toamnă...

*

Abia la al cincilea apel se hotărî să ridice receptorul. Se simțea plictisit —, nu enervant plictisit, ci moale, dulce, leneş — şi apoi de mulți, mulți ani, telefonul îi oferea acelaşi repertoriu: comunicări de la serviciu, invitații convenționale, uneori solicitudine de circumstanță din partea unor persoane extrem de politicoase ca Micleasca („mi-era teamă să nu fii bolnav, nu te mai vede omul cu anii, eşti sigur că te simți bine?”), dar cel mai adesea: „Hotel Capitol? Nu, greşeală... Scuzați...”

— Cris?

Îi recunoscu imediat vocea. Răspunse liniştit:

— Da, Adina.

Femeia râse.

— Îmi vine să cred că mi-ai aşteptat telefonul.

— Nu te înşeli.

— Ți-am spus atunci că n-am să te mai caut.

— Constat că te-ai răzgândit... Scuză-mă o secundă, vreau să-mi aprind o țigară.

— În sfârşit! Primul semn de emoție, asta ca să te pastişez.

— Dacă-ți face plăcere...

Cris Gregorian luă pachetul şi bricheta de pe comodă. Observă amuzat că degetele îi tremură uşor.

— Te ascult.

— Mi-e dor de tine.

Cuvintele răsunară şoaptă fierbinte şi inginerul îşi dădu seama că femeia vorbise cu buzele lipite de microfon „Şcoală înaltă!” Se simțea totuşi tulburat.

— Cum putem rezolva problema? Aştept propuneri concrete.

— Te aştept într-o jumătate de oră pe strada Gabriel Péry... Cunoşti, lângă Athénée Palace...

— Cunosc. De ce nu vii la mine?

— Prefer peisaje mai exotice.

— Mă duci în Baleare?

— Ai să vezi. Îmi plac surprizele.

— Mie, nu. În sfârşit, am să fiu acolo.

— Ai grijă, Cris. Eşti urmărit.

Gregorian rămase cu receptorul în mână. Îl puse în furcă încet, cu grijă, de parcă ar fi constituit un obiect de preț fragil.

„Să-l anunț pe Cristescu?”

Întinse mâna spre telefon apoi se răzgândi. Se simțea prea plictisit. Îşi trecu mâna peste barba aspră. Mai avea timp să se bărbierească.

*

— Vă rog să mă înțelegeți, tovarăşe maior. Era întins țeapăn în mijlocul trotuarului. Nu puteam să-l las.

— Înțeleg, Marinescule.

Desena distrat pe marginea calendarului un cap de girafă. Îl admiră din toate părțile, corectă urechile nu îndeajuns de ascuțite.

— Mi-am zis că poate mai trăieşte, continuă locotenentul.

— Trăia precis.

— Trăia, recunoscu necăjit. L-am zgâlțâit de umeri şi odată a sărit în picioare. „Ce faci, dom'le aici?” „Bine mersi! Matale?” „Ai căpiat? Te ții de bancuri?” „Da' ce-i interzis?”

— Şi avea dreptate, constată maiorul Cristescu pe tonul omului care nu poate contesta evidența. Nu-i interzis. Şi între timp, probabil Cosânzeana a dispărut.

Locotenentul dădu din cap.

— Am pierdut-o.

— Mda, făcu maiorul, trimițând pixul cu un bobârnac spre plumieră. Un truc vechi, clasic, dar etern valabil. Când vezi că omul trage să moară, „îți laşi baltă toate interesele...” Umanismul ne mănâncă, Marinescule!

Tânărul îl privi circumspect. Nu-i putea defini exact starea de spirit.

— Cum zici că arăta diva?

Punea întrebările indiferent, distrat, de parcă nu ar fi acordat importanță chestiunii sau ar fi cunoscut răspunsurile dinainte.

— Înaltă, spectaculoasă, neobişnuită. E ca un far. Femeia imposibil de confundat. Nu poate trece neobservată.

Cristescu zâmbi maliţios.

— Se pare că te pricepi binişor în materie. Un fapt mi se pare cert. Persoana care l-a acostat pe Gregorian, care nu s-a lăsat acostată de Nicolau şi pe care ai urmărit-o dumneata — totdeauna misterioasă — v-a sugerat tuturor cam aceleaşi adjective: neobişnuit, straniu, cu totul singulară.

— Pesemne e vorba despre una şi aceeaşi individă.

— Înclin să cred că da... Mai e de reţinut un element esenţial: Individa ţine în lesă un soi de gorilă, care folosind un procedeu sau altul o debarasează de umbre. Pe Nicolau l-a făcut K.O., dumitale ţi-a tras o cacialma de profesionist, aş zice.

— Rândul viitor n-o să-i mai meargă, vă garantez.

Cristescu îl privi lung — „în locul tău n-as fi chiar atât de sigur” dar tăcu. Tinerii nu trebuiau descurajaţi. În aceeaşi clipă, uşa se deschise şi năvăli („băiatul ăsta nu poate niciodată intra, totdeauna dă buzna”) locotenentul Moşoianu.

Maiorul îl cântări scurt şi conchise calm: „E clar! Încă unul care a feştelit-o”. Ochii i se îngustară într-un surâs de o ironie blândă:

— Ia zi, băiete! Cum ai încurcat-o?

Locotenentul clipi descumpănit în spatele ochelarilor. Şi-i ridică spre rădăcina nasului, aşa cum fac copiii, îşi trecu degetele prin părul tuns perie.

— Cinci minute, tovarăşe maior, cinci minute, atâta am lipsit şi a şi dispărut.

Maiorul luă din nou pixul şi începu să umple ochii girafei.

— Cunosc pe dinafară programul lui Gregorian, urmă Moşoianu agitat. Nu iese niciodată, dar niciodată, înainte de ora şapte. Am plecat la şase şi cinci să dau un telefon urgent şi la zece eram înapoi.

Cristescu se interesă fără să-şi ridice privirea:

— Barem ai găsit-o acasă?

Locotenentul Marinescu zâmbi sardonic. Moşoianu, fâstâcit, îşi muşcă buzele.

— Am sunat-o pe mama... O problemă de familie, vă rog să mă scuzați.

Maiorul surâse din nou. Îşi prinse bărbia în palmă, cu gestul lui caracteristic. Declară pe un ton părintesc:

— Am să-ți dau un sfat, băiete. Să nu minți niciodată mai mult de o singură dată pe zi, dacă n-ai o memorie al dracului de bună. Până acum, ai trântit două. Primo! Că ai lipsit doar cinci minute. Unicul telefon public din perimetrul locuinței lui Gregorian se află la o distanță de 300 de metri. Chiar în pas alergător, dus şi întors, plus durata convorbirii, considerând că era liber şi tot trebuie să înmulțeşti cele cinci minute cu trei sau patru. Secundo! Tovarăşa Moşoianu-senior nu se află în Bucureşti, după socotelile mele, de cel puțin o lună.

Locotenentul făcu ochii mari. Într-adevăr maică-sa se afla la o verişoară din Piatra Neamț. În curând, aveau să se împlinească şase săptămâni. Nu discutase însă cu nimeni chestiunea, pentru că pe nimeni nu interesa ce face mama lui, ce gândeşte în general despre existență, sau, în special, despre realizările din nu ştiu ce ramură a industriei naționale.

— Ai epuizat tot stocul de cămăşi curate, constată blajin Cristescu. Asta albastră a fost ultima şi e a cincea zi de când o porți. Nu te jena, băiete, am trecut toți prin situații asemănătoare. Apropo! Cel puțin te-ai asigurat că Gregorian a plecat realmente de acasă? O lumină stinsă e într-adevăr un indiciu, dar în acelaşi timp poate constitui şi un truc pentru a îndepărta filajul din meleag.

— Categoric a plecat.

— De unde ştii?

— Mi-au confirmat-o nişte puşti care băteau mingea în curte.

— Aha! Atunci înseamnă că aşa e... Ia te uită! Azimioară! Arboră o expresie încântată: Azi am înregistrat numai succese. După chip, ai veşti bune. Ardem de nerăbdare să le auzim!

Locotenentul, gras, transpirat şi pleoştit se holba la colegi, vrând parcă să înțeleagă ce se petrece în lume, în biroul lui Cristescu, cu el însuşi.

— Ia loc! îi suflă Moşoianu cu un licăr sardonic în căutătură.

— Melania..., bâlbâi Azimioară.

De astă dată, figura lui Cristescu se crispă „Acum începe adevărata dandana!”

Rodica Ojog-Brașoveanu

— Pentru numele lui Dumnezeu! Ce vrea? Ce-a făcut? Ce a mai născocit?

— A dispărut pur şi simplu din fața mea...

CAPITOLUL 14

Doamna Miclescu, în mod excepțional îmbrăcată în rochie de casă — de altfel somptuos elegantă, dintr-o mătase bleumarin cu dragoni — , picior peste picior, jucându-şi papucul cu toc înalt, îşi privea gânditoare fiul. Departe de a fi în nota obişnuită, părea obosit, preocupat, cuprins de o nelinişte aparte, însă bine stăpânită. Pentru cine nu-l cunoştea, rămânea acelaşi bărbat cu ținută impecabilă (întâlnit pe alt meridian l-ai fi luat drept funcționar superior al unei firme prospere), bine, distins şi sigur de el.

Coleta Miclescu a cărei capacitate de analiză era destul de firavă, oscilând spre zero, parte datorită unei lipse de dotare congenitale, parte, din comoditate sufletească — „de ce să scormonesc după dezagreabil, mi-ajunge plăcutul aparent” —, intui de astă dată că ceva în viața lui Vali, ceva esențial, nu este şi n-a fost niciodată în regulă. Nu se simțea în culpă, dar îşi amintea acum în mod surprinzător — de ce tocmai acum? — că are foarte puține amintiri despre copilăria şi adolescența băiatului. Ahtiată de viață mondenă (iar bărbatu-său o seconda perfect), se mulțumea să înregistreze rapoartele guvernantei şi să constate cu satisfacție, uneori la câteva zile o dată, că are un băiat frumuşel, care se dezvoltă minunat.

— Când ai pus pentru prima oară pantaloni lungi, Vali?

Întrebarea, odată rostită, i se păru de un absurd smintit. Fiu-său se uită la ea ca picat din lună. Buzele i se strâmbară într-un rictus.

— Eşti sigură că te simți bine?

Doamna Miclescu. cu tact şi grație, dar ferm, ştiuse totdeauna să se impună.

— Nu ai nici un motiv să fii grosolan, Vali. Ai astăzi ceva care-mi aminteşte de zilele când trebuia să-l anunți pe taică-tău că ai rămas corigent. Pari... neajutorat, speriat...

Avocatul Miclescu se ridică. Îşi vârî mâinile în buzunarele pantalonilor şi se apropie de fereastră. Vorbi întors cu spatele:

— Trebuie să-ți amintesc că am mai crescut de-atunci şi că am învățat să mă ajut singur.

— Oare? se întrebă Coleta, visătoare. Ți-a mers totul din plin, n-ai avut obstacole. În fond pe cine, ce ai învins tu în viață?

Fiu-său, iritat, se răsuci brusc:

— Ce te-a apucat? Tu pe cine ai învins?

— Eu sunt femeie, dragul meu, am avut noroc şi sunt la sfârşitul vieții, aşa că problema nu mai contează.

— În regulă! Ce te face să crezi că sunt un mameluc?

Doamna Miclescu oftă:

— Nimic anume, Vali. Nu te supăra, dar ca să fii mereu victorios îți trebuie ori să ai o şansă fantastică, ori să înveți să fii, adică să lupți pentru asta. Aşa îmi închipui...

Avocatul se desprinse de fereastră! I se proțăpi dinainte, cu picioarele depărtate şi genunchii încordați.

— Ascultă-mă, mamă, observ că te afli azi în dispoziție filozofică. Eu n-am vocație în sensul ăsta. Nici azi, nici altă dată. Practic, ce vrei?

Coleta îl observă cu un surâs matern. „Ce ochi frumoşi, gândi. Ochii lui Grig, dar... mai categorici...”

— Sunt îngrijorată din cauza ta.

— Poți să-mi explici de ce?

— Uită-te în oglindă şi ai să constați singur.

— Îmi cunosc fotografia. Altceva! Motive concrete!

— Tonul tău nu face decât să-mi accentueze impresia. Spune-mi, Vali, nu ai nimic să-ți reproşezi? Ceva... grav vreau să spun.

Avocatul îşi aprinse nervos țigara.

— Ce înseamnă grav în capul tău?

Doamna Miclescu pocni din degete exact ca la partidele de pocher, când, neavând carte, se întreba dacă să tragă cu două pici la culoare ori cu trei cărți la quintă.

— Grav! Bineînțeles, ceva care să-ți atragă neplăceri serioase.

Miclescu rânji:

— Ți-e frică să nu fi contractat un sifilis?

— Eşti odios de vulgar.

— Atunci la ce te gândeşti? La puşcărie, nu?

— De vreme ce-ți face plăcere, nu văd de ce n-aş spune lucrurilor pe nume. Da, mi-e teamă să nu fi făcut o prostie.

Fiu-său respiră adânc, ca omul excedat, exasperat de aberațiile altora.

— Prostii! Ai fost şi eşti nevastă şi mamă de liber profesionist. Totdeauna ai dus-o împărăteşte, natural, raportat la circumstanțele în care trăim, şi m-aş mira dacă ai făcut vreodată diferență între o hârtie de zece lei şi una de o sută.

— Am oroare să mi se scoată pe nas...

— Nimeni nu-ți scoate nimic pe nas. Ai ştiut totdeauna care este salariul lui papa şi care e plafonul meu. Cabinetele medicale particulare s-au închis în '58 şi totuşi noi am dus totdeauna aceeaşi trenă. Cam de unde ți-ai închipuit tu, aşa, atunci când îți pui părul pe moațe, că a ieşit excedentul? Vrei să-ți povestesc că fiecare sută de lei pe care ți-o pasează pacientul sau clientul e o „prostie" care te vâră la pârnaie înainte de a apuca să strănuți de două ori? N-ai ştiut lucrurile astea? Nu le-ai aflat în douăzeci şi cinci de ani? Dacă nu, dă-mi voie să nu stau de vorbă cu o debilă mintal. Dacă da, explică-mi ce vrei de la mine? Ce vrei, doamnă?

Urlase, şi doamna Miclescu, realmente neobişnuită cu violențele de limbaj şi ton, avu o mişcare de recul. Nu voia să se certe cu fiu-său şi încercă să rămână calmă.

— Mi se pare ciudat, declară cu glas nesigur din pricina efortului de a se stăpâni, că nimeni nu mi-a vorbit până acum în felul acesta. În nici un caz nu m-aşteptam s-o facă fiul meu...

Avocatul dădu din mână plictisit.

— Degeaba mă iei la sentiment. Mă scoți pur şi simplu din sărite.

Observă lacrimi în ochii Coletei şi se simți impresionat. În realitate, o iubea pe maică-sa, totdeauna se simțiseră bine împreună, şi îşi închipuia că-i singura persoană care-l înțelege cu adevărat. Oftă bătând-o uşor pe umăr:

— Scuză-mă. Cred că sunt puțin obosit.

— Nimic altceva, Vali? Eşti sigur?

— Mamă, noi am fost totdeauna sinceri unul cu altul. Te implor, spune-mi răspicat ce-mi reproşezi. Dacă o făceai de la început, ne-ai fi scutit pe amândoi de scena asta penibilă.

— Ai dreptate... Spune-mi, dragul meu, în povestea cu Doru...

Se întrerupse, muşcându-şi buzele. Nu-şi găsea cuvintele, îi era teamă de termeni tari, fără întoarcere.

Miclescu interveni nerăbdător:

— Ce-i cu limbricul ăla?

— Ai vreun amestec în... istoria aceea nenorocită?

Avocatul îşi încleştă pumnii în buzunare.

— Cine ți-a vârât în cap tâmpenia asta? Spune! Cine!

— A... a trecut Cătălina pe aici...

— Aha! O mică imbecilă neurastenică.

— Te rog, Vali, nu vorbi aşa despre omul pe care-l strângi în brațe. Mi se pare odios, nedemn de un gentilom.

— Adică ea mă poate trata de apaş, rămânând o lady...

— Destul, Vali! îl întrerupse Coleta. Spune-mi un singur lucru şi-ți promit că n-am să-ți mai pomenesc niciodată de afacerea asta. Unde ți-ai murdărit alaltăieri pantofii de var?

— Ce dracu ai cu varul?

— Pe strada unde a fost lovit băiatul, s-a răsturnat o roabă cu var.

— Aha! Deci eu sunt agresorul. Începu să strige: Dar, bine, doamnă, se construieşte în tot oraşul! Nu dai colțul fără să dai de o bina, de o schelă, de un şantier, un bloc în construcție sau de mama dracului! Cretina aia mică, bag de seamă, a început să facă pe detectiva, dar de la tine mă aşteptam la mai mult. Auzi soneria şi îşi izbi palma peste coapse de enervat: Cine paştele mă-si te caută la ora asta? Parcă-i tractir, nu casă!

Coleta se ridică.

— Linişteşte-te nu primesc pe nimeni.

Se îndreptă spre vestibul. Avocatul îşi aprinse o țigare. Izbuti abia la al patrulea chibrit. Pe celelalte, frânte din cauza enervării, le aruncă pe covor.

— A venit Cătălina.

Miclescu se răsuci ca un şarpe. Îşi uită furia zărind chipul balerinei. Era livid. În ochi, groaza ardea ca un far.

— Ce-ai pățit?

Cătălina îşi dădu drumul să alunece în fotoliu:

— A murit Doru.

*

Strada, deşi în plin centru al Capitalei, era aproape pustie. Pe trotuarul celălalt, doi tineri se țineau de mână. Râdeau mult, vorbind în gura mare.

— Când Geta a auzit că a fost cu o piele blondă la discotecă, i-a cerut înapoi toate benzile cu Mireille Mathieu. Are o fire creață...

„Hm, surâse Cris Gregorian. “Piele blondă...” Am rămas în urmă. Pe vremea mea îi zicea coajă. A făcut talpa cu o coajă până la pietroiul crăcănat. Adică plimbare cu o tipă la Arcul de triumf... De!...”

Se simți brusc luat de braț şi tresări. Adina îi întinse obrazul. Gregorian o sărută din vârful buzelor, amical.

— Ți-a fost dor de mine?

— Uite o întrebare pe care eu n-aş risca-o niciodată, zâmbi Gregorian.

— De ce?

— Nu-mi place să pun pe nimeni în încurcătură.

— Atât de puțin iubit ai fost în viața ta, Cris?

În glas vibrase o duioşie neaşteptată şi chiar dacă, în sinea lui, Gregorian se îndoia de sinceritatea Adinei, se simți totuşi impresionat. Îl iubise Lili? Habar n-avea şi se întrebase de multe ori dacă femeia aceasta avea capacitate de afecțiune sau pur şi simplu nu întâlnise bărbatul care-i trebuia. N-avea elan, era departe de a fi o entuziastă a dragostei. Acum, după zece ani de văduvie, Cris îşi dădu seama, calm, dar cu stupoare, că nu reuşea să-şi amintească o singură frază de-a ei. Una din frazele acelea memorabile care rămân în arhiva oricărei familii, după decesul unei rude sau alta: Tata avea o vorbă... Unchiul mare obişnuia să zică... De la Lili îi rămăseseră doar câteva propoziții meschine, demobilizante: „Cât a costat? S-au scumpit lemnele... A, nu acum... Te rog, sunt obosită...”

Suspină imperceptibil şi Adina îi strânse brațul cu tandrețe:

— Bietul băiat!

Gregorian se scutură râzând:

— N-o lua în tragic. Mă gândeam la altceva.

— Aş prefera când suntem împreună să te gândeşti la mine.

— Reținn. Unde mergem, iubito?

— Asta sună ceva mai bine. Am maşina parcată la Eva.

— Frumos cal, aprecie Gregorian când o văzu apropiindu-se de un „Mercedes” albastru, cu cheile în mână.

— Nu-i al meu.

— Totuşi nu mi-ai spus unde mergem.

Adina zâmbi. Conducea cu distincția studiată a tuturor femeilor aflate la volan, imitație perfectă a stilului ostentativ lansat de monştrii sacri ai Hollywoodului: înmănuşată, foarte dreaptă, cu nasul prea ridicat şi afectând o nepăsare regală cu aromă de dispreț față de toți ceilalți muritori.

— Ce importanță are atâta vreme cât eşti cu mine?

— Adică?

— Tocmai de aceea întreb. Te-ar surprinde dacă ți-aş spune că mi-ai complicat îngrozitor existența?

O privi pieziş. Adina îi susținu privirea zâmbind.

— Nu. Adică nu mă surprinde. Dar îmi pare rău.

— E simplu să-ți pară bine. Dă o declarație la miliție.

— Dragul meu, am detestat toată viața uniformele. Dar pentru tine, sunt în stare să mă sacrific.

Inginerul Gregorian o cercetă mirat.

— Nu te răzgândeşti până mâine?

Adina îl privi în ochi.

— Nu. Explică-mi totuşi despre ce este vorba?

— Îți bați joc de mine?

— Niciodată de un bărbat care mă interesează. Pe care-l caut.

— De fapt ce ştii?

— Că eşti urmărit.

— Cum ai aflat? Eu nu mi-am dat seama, deşi mă aşteptam să fiu supravegheat.

— Am să-ți povestesc altă dată. În fond, ce s-a întâmplat? Mărturisesc, eşti ultimul om despre care îmi închipuiam că ar putea avea încurcături cu miliția.

— În seara când ne-am cunoscut...

Îl întrerupse zâmbind:

— ...când te-am agățat, vrei să spui, îl corectă Adina. Nu te sfii, mie nu mi-e teamă de cuvinte.

— Ei bine, s-a comis o crimă, iar eu sunt suspectat că aş fi autorul ei.

— Destul de neplăcut. Îmi pare rău pentru tine, Cris.

— Mi-e teamă să nu fie ceva mai mult. Oricum, eşti amabilă.

— Aşa m-a învățat guvernanta.

Nu ceru amănunte. Inginerul îşi zise că ori a întâlnit prima femeie din viața lui care nu-i curioasă ori Adina dispunea de o sursă specială de informații. Îi scăpă o întrebare neaşteptată:

— Spune-mi, Adina, eşti căsătorită?

Femeia râse:

— Am aerul?

— Sincer vorbind, nu. Divorțată?

— Normal.

— De ce-i normal?

— Nu ştiu dacă ai constatat, dar nouăzeci la sută din femei — mă refer la cele între treizeci şi cincizeci de ani (restul nu mai ține de regn, devin antisex, ca şi bărbații săriți din şaizeci) — sunt divorțate. Am fost măritată exact opt luni, iar bărbatul reprezenta prima mea dragoste.

Cris râse amabil:

— Ți-a trecut cam repede.

— Niciodată.

Tonul era grav şi Gregorian, deconcentrat, îi desprinse mâna de pe volan.

— Iartă-mă, şopti sărutându-i mănuşa.

— Nu trebuia să-ți ceri scuze. Am să-ți spun despre ce este vorba. Merită să asculți, povestea e — sau cel puțin aşa mi se pare mie — inedită. Pe bărbatu-meu îl adoram. Aveam şaptesprezece ani, el douăzeci şi patru. Era avocat. Locuiam la Timişoara, într-o casă veche, pe acelaşi palier cu un tip cu relații peste tot...

Se întrerupse.

— Spune mai departe, o rugă Gregorian.

Avea sentimentul că vizionează un film cu suspans care se întrerupe exact când asasinul scoate revolverul.

Adina suspină:

— Mă gândeam la fetița adorabilă care eram atunci. Cum un moment, o singură clipă de viață te poate mutila... Tipul mă dorea. Am simțit-o chiar de la început. Odios! Un bărbat bine, dar privirea... Doamne! N-am să uit niciodată privirea aceea de fiară! Fixă, lacomă, oribilă. Pe mine mă despuia cu ochii. La şase luni de la căsătoria noastră, pe soacră-mea au arestat-o. O chestie cu cocoşei... Se mai purta pe atunci...

— Se poartă şi azi, remarcă inginerul Gregorian.

— Dinu, vreau să zic bărbatu-meu, ținea enorm la mă-sa. E adevărat că bătrâna se sacrificase pentru copii — văduvă de la 26 de ani, îți dai seama —, dar şi el era genul „băiețelul” mamei. De la un deținut eliberat, a aflat că pe maică-sa o bat crâncen. Suferea ca un animal. Nu suporta ideea, avea coşmaruri noaptea, urla şi se trezea lac de sudoare. Într-o zi...

Cris avu din nou senzația filmului întrerupt.

— Spune!

— Bref! Tipul a venit la noi, cu o propunere concretă: maică-sa va fi eliberată contra cost.

„Cât?”

„Piperat.”

„Adică?”

„O noapte cu nevastă-ta şi mâine doamna Popovici e acasă.”

— Şi?

Se simțea de-a dreptul îngrozit.

— Simplu. Bărbatu-meu m-a cedat.

— Nu se poate. Astfel de lucruri se întâmplă doar în cărți.

— A venit la noi într-o seară. S-au pilit amândoi cu Triple-Sec. Ții minte, era la modă... La un moment dat, Dinu s-a ridicat, aducându-şi aminte brusc că are de făcut unui coleg o comunicare urgentă. Noi n-aveam telefon, se obținea foarte greu pe atunci. L-am însoțit în vestibul înspăimântată:

„Eşti nebun? Mă laşi cu ăsta aici? Şi încă beat?” „E o chestie urgentă.” „Animalul mă vrea. Ai chef să sară pe mine?” A încercat să râdă. „Nu fi caraghioasă, Adina. Nu contest că eşti irezistibilă, dar trebuie să ții seama de faptul că mai există şi bărbați care nu cad pe spate când te văd. Mai există şi din ăştia, în orice caz.” A plecat.

— Şi tu? întrebă Cris.

— Era iarnă. Purtam nişte pantaloni verzi de catifea, parcă mă văd şi acuma, şi o bluză de pijama din mătase roşie. Am sărit pe geamul de la baie pe palier şi am fugit în papuci pe stradă. Amănuntele nu mai interesează. Aveam o prietenă, o bucureşteancă — sculptoriță — care locuia în apropiere. Mi-a împrumutat haine şi bani de tren. A doua zi i-am trimis o telegramă lui Dinu. Cine mă poate ceda pentru o noapte, mă poate ceda pentru toată viața. Îl văzu impresionat şi râse: Nu trebuie să plângi, dragul meu. Nenorocirea e...

— Nenorocirea... De ce nu continui?

— Că-i singurul bărbat pe care l-am iubit în viața mea. Îl iubesc şi azi.

— Nu se poate!

— Ba da. Poate că tu vei fi al doilea. Încă nu sunt sigură. Hai, Cris, am ajuns.

Gregorian, trezit brusc, se întrebă dacă nu cumva Adina fabulase artistic ca să-i abată atenția. Captivat, nu fusese atent la drum. Habar n-avea în ce cartier se află.

— Unde suntem?

Adina râse.

— În Baleare.

Când îi simți buzele, își dădu seama că de fapt nu-l mai interesează nimic.

CAPITOLUL 15

— Este straniu, declară Melania Lupu cu ochii rotunjiți, clipind precis şi ritmic ca păpuşile care spun „mama”!, dar mi se întâmplă a doua oară în viață să fiu răpită. Mă întreb dacă amănuntul acesta nu va dăuna reputației mele... De la o anumită vârstă, unele... da, cred că le pot spune excentricități, par deplasate. Ştiți, domnule, oamenii nu sunt îngăduitori. Am avut prilejul s-o constat de-a lungul anilor, căci, vă mărturisesc, am ajuns la o vârstă respectabilă, deşi lumea îşi închipuie despre mine că sunt mult mai tânără. Cred că acest amănunt se datorează faptului că am o față rotundă. Cel puțin, aşa pretindea bunica mea, care întâmplător era o persoană originală, fără ca aceasta să deranjeze pe cineva. „Un obraz rotund şi ochi zâmbitori, iată secretul tinereții veşnice.” Acestea erau, cuvânt cu cuvânt, vorbele ei şi presupun că nu s-a înşelat.

Gigi Song, în blugi, centură cu cataramă ostentativă şi cămaşă semnată — un muc de rips ieşit din tivul buzunarului iscălit cu fir de aur Christian Dior — o privi aiurit. „Ce-i cu asta, tăticu??! A picat din romanele albastre ale lui Paul Bourget?” Vag, făcând abstracție de fizic, îi amintea de mătuşa Pitty. „Pe aripile vântului”, Scarlett O'Hara, Reth Buttler... Avea cincisprezece ani când citise cartea. Locuia la tanti Violeta. Maică-sa murise, iar taică-său se încurcase cu o „tramvaistă”. Femeia lucra la I.T.B., iar Bordeianca, solidară din principiu cu familia, repudia tot din principiu orice eventuală combinație a soțului văduv. Posesivă la modul agresiv, socotea că Vasile, cumnatu-său, datorează fidelitate Nelei, chiar şi post-mortem. „O aventură acolo, înțeleg, e bărbat! Dame, vorba aia, pe toate drumurile. Dar de ce să aducă muiere în bătătură, om sărit din cincizeci de ani? Pildă pentru fecioru-său?” Făcând caz de moralitate, dar în fond lipsită de orice sentiment, şi fără nici un fel de vocație maternă, îl luase pe Gigi la ea. Cumnatu-său i-l cedase fericit. Tramvaista nu gusta genul „bou cu vi-

țel” şi o dată cu plecarea copilului se îmblânzise. Doar la chenzina a doua, când Vasile vărsa Violetei Bordeianu o pensie alimentară modică se strâmba, acuzând o migrenă bruscă. În consecință, ca represalii, folosea cheia de la dormitor...

Gigi, conştient că „puria” bagă texte — cunoştea de la Violeta amănuntele procesului în care fusese implicată Melania cu aproape doi ani în urmă —, oscila între amuzamentul gras şi încântare. Ca toți oamenii care veneau în contact cu bătrâna, excepție făcând imbecilii şi indivizii complet lipsiți de imaginație, se simți spontan captivat de personalitatea ei. Emana din toată făptura Melaniei un farmec aparte, pe care Gigi îl simți imediat, chiar dacă nu-i putea defini esența. Cândva, o făcuse maiorul Cristescu, altă „victimă” a bătrânei: „Melania Lupu — egal minte de gangster altoită pe apetituri şi obiceiuri de fetiță. Adaugă o amabilitate firească şi manierele desăvârşite, ca liant, plus motanul Mirciulică, şi-i suficient ca simpla ei prezență să-ți taie răsuflarea. Eşti căpiat şi vrăjit, în acelaşi timp”.

— Trebuie să vă mai spun, urmă Melania grațioasă şi liniştită ca într-un salon unde se croşetează bârfă subțire de cucoane şi sweatere de mohair, că fără să mă dau în vânt după aventuri, le sesizez totuşi aspectul folositor. Îți dau prilejul să cunoşti o sumedenie de persoane interesante de la care poți învăța multe lucruri noi. De pildă, nu ştiu dacă ați avut prilejul s-o întâlniți pe domnişoara Lili Buric...

Gigi Song izbucni în râs. „Gagica” i se părea un număr formidabil, prima bătrână care nu vorbea de W.S.H., colesterol şi analiza urinei. Şi culmea, o cunoştea pe Lili Buric! Închipuindu-şi-le doar alături, Gigi simțea că se sufocă de râs. Melania, distinsă, fragilă — bibelou şi desuetă ca un gramofon, Lili Buric — un zdrahon de un metru optzeci, vulgară, vopsită şi gălăgioasă ca o fanfară militară.

— În realitate, eu am mult umor, declară Melania, parcă încântată de efectul afirmațiilor ei, şi sunt obişnuită ca oamenii să se amuze în compania mea. Portarul nostru, de câte ori mă vede o ia la goană.

— De ce?

— Omului acesta nu-i place să se distreze. Cel mai bun prieten al lui este un domn cu adevărat distins, gropar la Sfânta Vineri. Bănuiesc că amănuntul acesta spune multe.

În timp ce vorbea, ochii îi alunecau discret, studiind interiorul.

„O cameră stranie, draga mea. Cât se poate de comună şi totodată bizară. Mobila este ieftină, cumpărată acum treizeci de ani, aranja-

mentul, total lipsit de gust. Nota de bizar o dă faptul că este ne-lo-cu-i-tă. Şi asta de cel puțin şapte-opt ani. Ce te face să fii atât de sigură? Dar e limpede, fetițo, şi ştii că nu-mi plac întrebările naive. Pe lada studioului se află un pachet de țigări gol, făcut ghemotoc. "Virginia", roşii. Erau țigaretele preferate ale colonelului şi pe care nu le-ai mai văzut în debite de peste două cincinale. Iar sub vaza odioasă, se află revista "Săptămâna" în format mare, aşa cum apărea la început."

— Ce spuneați, domnule? Iertați-mă, mi se întâmplă uneori să nu aud prea bine. Prietena mea, doamna Florence Miga, pretinde că aceasta s-ar datora sclerozei. Eu nu cred, căci abia am împlinit şaizeci şi cinci de ani şi patru luni. Presupun că această mică meteahnă mi se trage de la faptul că urechea e prea solicitată. Am obiceiul — nu înțeleg de ce persoanele care mă vizitează se simt enervate — să urmăresc în acelaşi timp emisiunile de la radio şi ambele programe TV. Trebuie să vă spun că am două televizoare. Înțelegeți, mi-ar fi imposibil să urmăresc un film sau varietățile de pe canalul unu, şi să scap o rubrică economică interesantă de pe canalul doi. Nu, vă asigur, ar fi peste puterile mele.

Se uită la Gigi triumfătoare: „uite ce fel de femeie sunt eu!", trecându-şi degetele prin buclele de la ceafă. Gigi Song râdea deschis, cu ochi lucioşi, fără să o scape din priviri. Avea sentimentul că niciodată în viața lui nu se distrase atât de bine. O stârni, fiindu-i parcă teamă ca bătrâna să nu-şi isprăvească numărul prea repede.

— Pomeneați înainte de Lili Buric. O cunoaşteți bine?

— Desigur. O persoană fină din toate punctele de vedere şi extrem de... competentă. Ea m-a învățat cum se deschide orice broască folosind doar o agrafă, ştiți, din acelea ieftine, se vând patru la leu, şi la danse du ventre ținând în creştet un pahar de vin. Bineînțeles, nu mă produc decât în cercuri intime. Într-un restaurant, atitudinile excentrice te pun într-o lumină nefavorabilă. Apropo, domnule... Scuzați-mă, n-am reținut cum vă cheamă.

— Gigi.

— A, Gigi! Perfect. Un nume extrem de drăgălaş. Am avut cândva un motan Gigi. L-a călcat tramvaiul şi întâmplarea m-a afectat enorm. Din superstiție, pe motanul meu de acum l-am botezat Mirciulică. Un nume mănuşă, se potriveşte perfect cu personalitatea lui. Începusem să vorbesc despre altceva. V-aş fi recunoscătoare dacă mi-ați explica motivul pentru care am fost... forțată să-l părăsesc în plină stradă, fă-

ră a-mi lua măcar rămas bun, pe prietenul meu, domnul locotenent Azimioară. Bineînțeles, compania dumneavoastră este înviorătoare şi instructivă, dar aş fi putut proceda în aşa fel, încât să-mi găsesc timp pentru amândoi.

— Toată recunoştința din partea mea, râse Gigi, periindu-şi instinctiv limbajul. Şi dacă-mi îngăduiți, mi-ar face mare plăcere să vă vizitez...

Melania Lupu dădu din palme ca un copil fericit.

— Ofer totdeauna cu bucurie un ceai prietenilor mei şi dați-mi voie să vă consider ca atare. Presimt că noi doi ne vom simți încântător împreună. V-aş ruga doar să fixați ziua şi ora pentru că detest să-mi tratez musafirii dragi cu un cake care nu e foarte proaspăt sau o frişcă trezită. Mâine, după-amiază de exemplu v-ar conveni?

Gigi o privi încurcat:

— Cred că pot dispune de timpul meu, dar nu şi de al dumneavoastră.

— Sunt sigură că nu vă înțeleg destul de bine.

— Eu..., cum să vă spun, nu reprezint decât un simplu... intermediar. Altcineva ia deciziile în ceea ce vă priveşte.

„Exact ceea ce bănuiai, fetița mea. Gigi e un băiat foarte drăguț, care promite, dar nu are încă suficientă maturitate şi experiență pentru a fi un boss. Acum, nu-ți rămâne decât s-o faci pe Scufița roşie speriată de bau-bau."

Clipi mărunt, cu ochii lărgiți de spaimă şi gura rotunjită în formă de O.

— Nădăjduiesc că este o persoană bine crescută, căci am oroare de neînțelegeri. Nu bănuiți totuşi despre ce ar putea fi vorba?

Gigi Song îşi plecă instinctiv privirea.

— Îmi pare rău, dar n-am nici cea mai mică idee. Sarcina mea era doar să vă aduc aici.

— Şi... care va fi programul meu în continuare? Ştiți, sunt îngrijorată pentru Mirciulică. Când am plecat de acasă, el era la plimbare. Acum, se simte probabil dezolat şi mă aşteaptă flămând în fața uşii. Dacă dumneavoastră ați fi dispus...

— Ce anume, doamnă?

— Doar atât! Să-i dați drumul în casă şi să-i scoateți mâncarea din frigider. E pe raftul de sus, într-un castronaş roşu cu buline albe.

Am constatat că aceasta este culoarea care-i stimulează apetitul şi buna dispoziție.

Gigi Song o privi printre gene.

„O fi gagica iscusită, dar prea mă ia de tolomac. Adică o umflu de lângă un gabor şi şmecherii de la miliție n-au reacții, sunt anesteziați? Un batalion de sticleți îi supraveghează acum locuința.”

— Credeți, întrebă bătrâna cu lacrimă în ochi şi glas, că v-ați putea găsi timp?

— Bineînțeles, doamnă, răspunse prompt Gigi. Îmi spuneți doar cum trebuie să procedez.

Melania îşi duse mâna la inimă.

— Oh! Sunt atât de fericită! Îmi luați o greutate de pe inimă. Acestea sunt cheile.

I le întinse cu mâna tremurândă. Gigi i-o sărută cu o eleganță cam țeapănă. În relațiile lui cu femeile era de obicei mai „pitoresc”. „Ura, pițipoanca! Spor în ramură şi portofel!”

— Mă lăsați singură?

— Din păcate. Vă avertizez că nu puteți părăsi locuința, oricât şi orice ați încerca. În locul dumneavoastră, m-aş odihni.

„Da, reflectă Melania după zece minute. Băiatul ştie ce vorbeşte. E o casă construită în plin câmp, probabil la 10-15 km de Bucureşti. Pot striga până răguşesc, nu mă aude nimeni. Cameră la etaj, gratii florentine la ferestre, uşă de stejar bine asigurată. Şi totuşi, draga mea, trebuie să existe o so-lu-ție! Nimic nu-i imposibil pentru tine. Deşi aş fi teribil de curioasă să aflu ce vrea “bossul”. Pentru orice eventualitate însă, studiază posibilitatea unei evadări. Cum sună proverbul acela? Înainte de a intra, ai grijă să ştii pe unde ieşi. Devii absurdă, prostuțo! Doar n-ai venit aici de bunăvoie. Acum te rog concentrează-te şi gândeşte-te. Va fi destul de captivant. Ştii, ca în “Misterul camerei galbene”. Hai, suflecă-ți mânecile, şi la treabă! Altă prostie! Ce-i cu tine, Melania? Doar n-ai de gând să speli rufe?”

Cântecul îndepărtat al unui cocoş o puse pe gânduri.

*

„Când te gândeşti, nu poți să-i reproşezi nimic şi totuşi femeia asta e profund antipatică.”

Maiorul Cristescu o întâmpinase cu un acut sentiment de dezagreabil şi îşi zise că nici măcar durerea nu izbutea s-o umanizeze. Era tot aspră, masculină, de-o siguranță agresivă şi principială. Ves-

timentația oscila între ținuta obişnuită şi doliu. Purta un pardesiu închis, iar dedesubt, un deux-pièces negru cu o bluză albă. Alături de ea, mică, pierdută într-un balonzaid argintiu, cu croială amplă, dar mereu grațioasă, Cătălina Dragoş părea un colibri speriat.

Cristescu îi prezentase încurcat condoleanțe — ca toți oamenii sensibili, în asemenea situații ar fi preferat să se afle la alt capăt de lume —, la care Lucreția Popescu răspunse țeapănă, cu buze strânse, dând din cap. Nu scosese o singură lacrimă, nici măcar un suspin şi maiorul începu să se uite la ea, cu fascinația caracteristică pe care o generează excesul de oroare.

La invitația categorică, aducând a ordin a Lucreției Popescu, Cătălina relată în fraze ciunte, sughițate, istoria pantofilor murdari de var ai avocatului Miclescu şi suspiciunile ei legate de felul în care acesta îşi folosise timpul în seara când Doru Popescu fusese molestat. Lucreția sublinia zgomotos fiecare amănunt, corija indignată orice omisiune.

— Mi-ai spus că stabiliserăți în mod precis să vă vedeți în seara aceea.

— Da... E adevărat. Dar... nu-i prima oară că nu vine la întâlnire.

— Pe mine nu mă interesează, fetițo, ce-ai făcut şi ai dres altă dată. Vorbim despre luni 30 noiembrie.

Maiorul o urmărea captivant, zicându-şi că scena nu-i lipsită de umor. În biroul lui, Lucreția Popescu preluase de fapt conducerea anchetei. Doliul femeii îi impunea însă unele menajamente.

— Trebuie să vă atrag atenția, interveni pe un ton împăciuitor că în situații infracționale, oamenii obişnuiesc să-şi ia minime măsuri de precauție. Îşi prepară alibiuri serioase şi în nici un caz nu lipsesc de la întâlniri.

Lucreția Popescu îl privi ironică:

— Nu toată lumea e la fel de iscusită.

— De-a lungul unei practici de peste douăzeci de ani, declară maiorul cu amărăciune, am avut posibilitatea să constat că, în faptele sociale valabile, oamenii nu depun nici măcar jumătate din iscusința şi priceperea pe care o dovedesc atunci când e vorba să săvârşească un delict, indiferent de natura lui. Şi apoi, omiteți un aspect esențial: Miclescu e jurist şi încă din cei mai bine cotați. În concluzie, cunoaşte cel puțin alfabetul infracțiunii.

Lucreția Popescu îşi săltă bărbia:

— Acestea sunt speculații lipsite de relevanță pentru mine. Există toate indiciile că Miclescu a atentat la viața lui Doru, că l-a ucis, ce să ne mai ferim de cuvinte...

— Indicii, dar nu probe.

— ...şi în consecință trebuie să dispuneți imediat arestarea lui!

Maiorul o cercetă, surâzând:

— E un ordin?

Cătălina se făcuse şi mai mică în fotoliu. Ținea umerii ridicați, parcă zgribulită de frig şi-i urmărea speriată, dând impresia că nu înțelege ce se petrece în jurul ei.

— O sugestie de bun simț. Completă tăioasă: Ştiu că Miclescu e un avocat grozav, ceea ce pentru mine echivalează cu o mare canalie...

— Stimată tovarăşă, o întrerupse Cristescu didactic, puteți acuza un individ, dar nu întreaga breaslă. Instituția apărării se bucură de prestigiu şi tot respectul la noi, ca de altfel pretutindeni.

— Rămân la părerea mea şi sunt gata să suport orice consecințe în cazul că nu am dreptul să gândesc ce poftesc. Deci, o mare canalie cu relații interesante şi mai ales folositoare. Completă privindu-l în ochi: Nu mă faceți să cred că aceste relații pot influența şi conduita miliției.

Maiorul îşi scoase ochelarii şi oftă:

— Înțeleg că vă aflați într-o stare de spirit deosebită şi vă rog să mă credeți că vă bucurați de toată compasiunea mea. Totuşi, luați-o ca un sfat prietenesc personal, în locul dumneavoastră, mi-aş cenzura cuvintele.

— Dar ce pot să cred, țipă Lucreția Popescu, şi Cătălina tresări, aproape să cadă din fotoliu, ce altceva pot să cred decât că au intrat în funcțiune telefoanele? Doru l-a amenințat pe domnul avocat Valeriu Miclescu că-l denunță, iar după două zile moare. Deşi s-a aflat la locul crimei, dumneavoastră îl tratați de inocent.

— Nu inocent, dar nici culpabil. În profesiunea noastră, ideile preconcepute sunt primejdioase. Nu am intenția să vă țin un curs de drept penal. V-aş aminti, printre altele, că nu-s trei zile de când îl acuzați la fel de ferm pe inginerul Gregorian.

Lucreția Popescu îşi încleştă degetele în fermoarul poşetei.

— Nu retractez nimic. Am certitudinea că Miclescu şi Gregorian colaborează strâns.

— În sfârşit, oftă maiorul închizând dosarul şi netezindu-i coperta apăsat, pot spune că nu fantezia vă lipseşte.

— Ironia dumneavoastră nu mă atinge, iar afirmaţiile mele vi le voi dovedi în curând.

— Vă aştept cu nerăbdare. Încă un sfat: evitaţi investigaţiile pe cont propriu. Nu o dată protagonişti unor atari întreprinderi s-au ales cu necazuri serioase, iar cât privesc treburile noastre, au izbutit totdeauna să le încurce splendid. Vă mulţumesc pentru bunăvoinţă.

Concediată, Lucreţia Popescu se ridică azvârlindu-i o privire neagră. Dădu scurt din cap şi se întoarse spre balerină.

— Hai, fetiţo!

Cătălina se ridică ameţită. Avea o expresie de totală năuceală şi, în alt peisaj, ai fi putut-o lua drept drogată.

Maiorul îşi prinse bărbia în căuşul palmei. Cu cealaltă mână tamburina biroul.

„Firma Miclescu et Gregorian... Hm! O ipoteză interesantă...”

CAPITOLUL 16

Când auzi soneria, Violeta Bordeianu, în capot călduros de zanana şi cu patru bigudiuri în păr, se uită instinctiv la ceas. „Cine m-o căuta?” Ca şi Cris Gregorian, era o persoană nesolicitată, dar din rezoane diferite. Pe inginer, un solitar prin construcţie, nu-l interesau relaţiile şi societatea, refuzând deliberat, ferm, dar cu delicateţe orice imixtiune în viaţa lui, în vreme ce Bordeianca era avidă de lume — în tinereţe se dădea în vânt după bâlci şi moşi —singură se plictisea monstruos, fiind dispusă la o adică să întreţină conversaţii şi cu portăreasa, lăptarul sau gunoierul.

De la şaisprezece ani nutrea un singur dor: să se mărite. Bărbaţii însă o ocoliseră în mod constant şi Coleta Miclescu, de pildă, se întrebase adeseori în ce consta misterul lipsei totale de succes a Violetei. Adevărat, trupul era mătăhălos, o namilă proptită în doi bulumaci, dar capul, de o reală frumuseţe clasică, te făcea să uiţi ce se întâmplă de la gât în jos. În plus, era titrată, avea o leafă bunicică, de care dispunea liber, nefiind grevată de nici un fel de ipoteci, domestice sau sociale. Şi totuşi nimeni şi niciodată nu-i făcuse curte în adevăratul sens al

cuvântului şi, cât s-ar fi străduit Coleta să-şi amintească, în viața Bordeiancăi nu existase nici cea mai inofensivă legătură: un bărbat care s-o scoată la un film sau să-i dea măcar un telefon.

Dacă Micleasca o suporta totuşi, aceasta se datora unui anume sentimentalism, unei nostalgii a anilor petrecuți în pension şi talentului de a asculta fără să audă şi de a auzi numai ceea ce îi făcea plăcere. Ceilalți — colegi de serviciu, vecini, cunoştințe — o ocoleau în mod statornic, unii declarându-i răspicat Coletei: „Dragă, nu vreau să mă impun, dar dacă vine Violeta, eu parolez. Trec mâine pe la tine. Viața e prea plină de dezagreabil şi am ajuns la o vârstă când vreau să fac doar ceea ce îmi place cu adevărat". Violeta consultă vizorul, deschise yala şi trase cele patru zăvoare. Avea obsesia hoților, deşi în casă nu păstra niciodată mai mult de trei sute de lei şi ăia ascunşi într-o zaharniță din bucătărie.

— Bani n-am! fu replica spontană, înainte ca nepotu-său să-i dea binețe.

Gigi Song rânji:

— În caz contrar aş fi încercat cea mai mare surpriză din viața mea.

Bordeianca trase la loc zăvoarele.

— Ce vrei?

Gigi Song se azvârli în fotoliul cel mai apropiat — stofă verde închis cu picouri negre (e practic, nu se murdăreşte, duce la tăvăleală), brațe şi picioare de lemn, o mie patru sute bucata în anii 1960 — şi o cercetă ironic.

— Mi-a fost dor de matale, tanti Violeta.

Bordeianca îi strecură o privire bănuitoare. Luă pachetul de Mărăşeşti, îşi alese tacticoasă o țigară şi începu să pufăie. Fuma ca birjarii cu capătul aprins al țigării orientat spre palmă.

— Ce vrei?

Gigi Song îi surâse serafic.

— Ce mai faci?

— Sictir! Ce vrei?

Îşi înfipse mâinile în şolduri şi nu-l slăbea din priviri. Ochii erau ai Nelei, frumoşi, cam prea frumoşi pentru un bărbat, nasul drept — al mitocanilor, Cimpoierii —, bărbia însă a lor, a Bordeienilor. Nu-şi pusese niciodată întrebarea dacă ține cu adevărat la nepotu-său, mai bine zis nu-şi analizase sentimentele. În general capacitatea de a-şi de-

canta stările de spirit îi lipsea complet, se mulțumea cu calificări generate de acel „în firea lucrurilor” şi prejudecăți: „țin la Gigi, îi băiatul soru-mi...” Sau: „mă-sa vitregă, ce pretenții să ai?”

Când acceptase tutela lui nepotu-său, Gigi avea unsprezece ani, era hărnicuț, săritor şi dotat cu un rar potențial afectiv, pe care Violeta congenital grosieră, sensibilă ca o foaie de glaspapir, îl ignora complet. Se credea extrem de generoasă — băiatul se sătura din blidele ei, avea un aşternut primenit şi mergea la şcoală, „nu la meserie” — şi de câte ori îşi amintea de aceste amănunte, simțea cum creşte în propriii ei ochi. Faptul însă că-i trata cu indiferență absolut toate dorințele, că băiatul n-avusese măcar o minge în cei şase ani petrecuți la ea, sau bani de un cinema, că în fond îl transformase în slugă fără simbrie erau aspecte asupra cărora nu zăbovise niciodată. Dimpotrivă, când simțise că o ciupeşte la coşniță — fatal! — cugetase la ce va să zică fenomenul ereditar: „De! Soiul rău, Cimpoerii!” La şaptesprezece ani, Gigi fugise de acasă. Violeta comentase scurt: „Neam de vagabonzi! La ce recunoştință te poți aştepta?” În fond, se simțise mulțumită şi de teamă ca băiatul să nu se întoarcă, schimbase apartamentul cu o garsonieră. Totuşi comunicau şi, din când în când, Gigi îi făcea cadou sume destul de importante, despre a căror proveniență, Bordeianca, prudentă şi cu o conştiință comodă, nu se interesa.

— Văd că eşti grăbită, constată Gigi, punând picior peste picior. Să-ți explic despre ce e vorba: prietena dumitale, Melania Lupu, te roagă să te duci la ea acasă. Nu trebuie decât să laşi motanul înăuntru şi să-i dai de mâncare.

Începu să râdă când văzu mina stupefiată a Bordeiancăi. Căscase gura cu o dantură perfectă la şaptezeci de ani, şi de mirare, ochii căutau spre vârful nasului. Când izbuti să vorbească, Gigi îşi frecă mâinile de satisfacție. În viața lui nu văzuse ceva mai caraghios.

— Ce tot bălmăjeşti tu acolo? Melania, potaie... Ai căpiat?

— Nu, tanti, o încredință Gigi Song, amuzându-se nespus. Dacă vrei pot să-ți repet. Doamna Melania Lupu...

Bordeianca îl întrerupse cu brutalitate:

— De unde o cunoşti tu?

— Din Parcul Libertății...

— Uite, măi băiete, scrâşni Violeta, strângând un scaun cu spătarul în formă de liră, dacă ai venit la mine ca să-mi torni obrăznicii, poți să pleci. Uşa-i în spate, o ții tot la vale! Ai înțeles?

Gigi Song îşi aprinse cu nonşalanță un Marlboro.

— Cum să nu! Adică să-mi plimb anatomia, că n-ai perspectivă. Fii blândă, n-am de gând să stărui prin împrejurimi. Uite, astea sunt cheile. Din câte am reținut, pe individ îl cheamă Mirciulică. E esențial.

— Care individ idiotule?

— Scuipi sâmburi, tanti? Ce naiba, te ştiam cucoană salon. Şi, în definitiv, nu văd de ce te oftici. Nu-ți prieşte la colesterol.

Bătrâna, furioasă la culme, abia se stăpânea să nu-l cârpească. Doar că anii când ar fi putut s-o facă se călătoriseră demult, nu era deloc sigură cum ar fi reacționat nepotu-său şi, în plus, lacomă şi avară, nu voia să piardă o sursă suplimentară de venituri. Întrebă cu glas gâfâit:

— Pe unde umblă nebuna aia de nu-şi poate hrăni singură animalul?

— A, în sfârşit! exclamă satisfăcut Gigi Song. Începem să convorbim civilizat. Dragă tanti, doamna în cauză m-a întâlnit pe stradă şi m-a rugat să-i fac acest mic serviciu. Eu, ca gentleman, m-am executat de urgență, iar matale, ca o lady de la care am luat multe pilde frumoase, nu mă îndoiesc că vei proceda la fel de prompt, aşa că bagă cărbuni, schimbă-ți coaja...

— Ce coajă, bezmeticule?

— Te duci în capot? De! Îl mai ştiu pe unul care tot aşa, ieşea în slip pe stradă şi dădea bună ziua prin tramvaie. Şi-a schimbat de curând domiciliul. Nu mi-a comunicat încă adresa, dar pariez că admiră realizările noastre de după gratii, undeva prin Berceni.

Ca să nu reacționeze, bătrâna îşi muşcă buzele:

— N-am chef să ies! De ce nu te duci tu?

— Nu-mi prieşte clima din zonă, rânji Gigi. Dar matale poate că te răzgândeşti. Scoase un plic din buzunarul canadienei şi-l puse pe masă. Ai aici cinci Ateneuri. Stimulează al dracului apetitul.

Ochii Bordeiancăi străluciră, un grohăit de satisfacție i se strecură printre buzele încă superbe.

— Bine, mă îmbrac! Asta pentru că insişti tu. Eşti un derbedeu, dar am avut slăbiciune pentru biata mă-ta.

Gigi Song trase ultimul fum şi strivi țigara în scrumiera de bronz.

— Mie-mi spui! Inimă bleagă cu cardiopatie la neamuri. Nici Bălcescu nu le trece pe dinainte.

— Ce Bălcescu, zăpăcitule?! Care Bălcescu? Ai căpiat?

Un surâs gras întinse buzele lui Gigi Song:

— Aşa îl cheamă pe tovarăşul de pe versoul albastrei. Mai învaţă, tanti!

*

De o săptămână, între şapte şi nouă dimineaţa, maiorul Cristescu studia „arhiva" bătrânului Ştefan Popa. Totala lipsă de mobil a crimei îl sâcâia până la obsesie, iar pe de altă parte, poseda suficientă experienţă — în definitiv intuiţia şi în bună măsură chiar talentul într-o meserie ţi le dă practica — pentru a fi încredinţat că asasinatul respectiv nu este semnat de un sadic, chinuit de ticuri nervoase. Iniţial, nu acordase mare importanţă kilogramelor de maculatură găsite în locuinţa bătrânului — pagini întregi, coli comerciale, file de caiet, fituici, simple adnotări — toate, dar absolut toate, trădând o obsesie mistică deja căzută în patologic. Înregistrând pasiunea religioasă a lui Popa la rubrica sminteli de senil, se mulţumise doar să răsfoiască, citind pe diagonală, sutele de texte în care nefericitul, în funcţie de dispoziţie, cugeta creştineşte pe diverse teme emiţând profeţii sinistre sau mai trandafirii asupra fenomenului viaţă. „Compunerile" (ar fi zis locotenentul Moşoianu) abundau de pilde din viaţa sfinţilor mucenici, avertismente şi ameninţări lugubre: „pedeapsă cumplită vă aşteaptă", „pregătiţi-vă să suferiţi mucenicia", „arginţi spurcaţi dobândiţi la taraba lui Mamon", „osândă ce nu va fi nici dare de taleri, nici bolişte, nici mazilire, ci trup mistuit în cuptoarele Gheenei..."

„Hm, deci nu nemţii au inventat măgăria asta, reflecta Cristescu, sesizând în acelaşi timp că panseurile lui Popa trădau o documentare serioasă şi că după toate aparenţele, preocupările biblice ale bătrânului datau de un număr considerabil de ani. Îşi însuşise perfect limbajul breslei, iar cunoştinţele în legătură cu viaţa socială şi intimă a vedetelor era de-a dreptul impresionantă. De pildă, maiorul afla acum consternat că Sfântul Grigorie Decapolitul a sălăşluit vreme de şapte ani în bordei de desfrânată, ba chiar în acelaşi pat, neîndurându-se s-o atingă, sau că Sfântul Vasile al Chesariei Capadochiei, mandatarul lui Cristos pe Terra, se hrănea doar cu dragostea de a-l sluji pe Dumnezeu, ignorând curcanii pe varză, cârnaţii sau alte chestii indigeste. Sau că oarecând, Ioan al Novgorodului, care-i poruncise dracului să-l ducă în cârcă până la Ierusalim, se îngrijea mai mult de cele sufleteşti decât de cele trupeşti şi aceasta din sfinţenie şi nu pentru că avea carchin la ficat.

Continuând să citească atent elucubrațiile bătrânului, Cristescu realiză că o mare parte din material îl constituie ciornele unor scrisori al căror destinatar rămânea însă necunoscut. Câteva fraze mai cu seamă şi care reveneau frecvent îl puseseră pe gânduri: „...mintea mi-e nevolnică, glava-i de nărod, dar darul lui Dumnezeu lucrează cu spor la întreaga mea făptură. Smerenia şi credința poruncă-mi dau să fac probăluirea acestui dar cu faptă prea plăcută Domnului. În trudnicia mea, tot ducându-mă gândul la unii ca Arie, Machedonie, Apolinarie şi Orighen şi-a încolțit dor de uriaş al pustiei şi anume să înalț sfânt lăcaş întru slăvirea Ziditorului...”

Ideea revenea, dar în alți termeni: „...din talerii Satanei, carele se cheamă a fi şi voievodul fiarelor, piatră peste piatră voi pune întru cinstea Mântuitorului şi a ostaşilor săi”.

Textul însă care i se păru cel mai semnificativ — din păcate ciuntit, grifonări pe manşeta unei reviste de provincie; bătrânul, medită maiorul, era brusc cuprins de inspirație şi atunci îşi aşternea gândurile pe ce-i venea la îndemână — era următorul:

„Cei din ceata lui Cristos, după cum mă socot, sunt mai bogați la minte decât toți cnejii oştilor drăceşti precum Avestița, Gaşpar ori Iulian Apostatul. Mi-s iscusit în tălmăcirea scripturilor, dar şi în rânduielile sataniceşti. Talerii cei mulți, îi vei împărți cu mine întru slăvirea Mântuitorului. Vrednic aşezământ lui Cristos vreau şi nu bunuri ale falei deşarte...”

Maiorul îşi trecu degetele prin păr uluit. Lăsând la o parte dorința originală a lui Ştefan Popa — asta folosind termeni blânzi — de a înălța o biserică, se întreba cine era nababul, persoană fizică, în stare să-i furnizeze capitalul necesar. Cristescu n-avea decât idei vagi în materie de construcții, dar un elementar bun simț îi spunea că o asemenea întreprindere presupunea cheltuieli de milioane. Or, printre cei care mişunau în orbita bătrânului, nu figura nici un voievod al marilor finanțe. La o trecere în revistă cât de superficială, toate personajele se excludeau de la sine. Singurul care se bucura de confort pecuniar era Miclescu, dar chiar şi acesta nu dispunea de averile lui Cresus şi, oricât de generoşi s-ar fi arătat clienții, tot nu era suficient pentru a înălța catedrale.

Maiorul încuie arhiva bătrânului în fişet. Era încredințat că a intuit just pista ce ducea la rezolvarea misterului legat de moartea lui Po-

pa. Tebuia însă reperat personajul nabab asupra căruia bătrânul făcea presiuni pentru a obține o imensă sumă de bani.

Întinse mâna după pachetul de țigări. Rămase cu ea în aer, străfulgerat de o idee. „Nu posesorul unui imens cont în lei trebuie căutat ci în valută. Da... asta este! Trebuie să..."

Îl întrerupse trilul telefonului. Recunoscu glasul nazal al lui Azimioară. (Îți vine să-i oferi mereu o batistă, afirma Moşoianu.) Investigațiile legate de răpirea Melaniei nu duseseră la nici un rezultat.

— Continuați supravegherea locuinței, dispuse plictisit Cristescu şi puse receptorul în furcă.

Săltă din umeri şi îmbrăcă trenciul.

„Măcar de-ar fi furat-o definitiv! Pariez însă că într-o zi-două, se prezintă la domiciliu, teafără şi bine dispusă, nu de alta, dar ca să nu-l indispună pe Mirciulică. Are stomahul deranjat, înțelegeți..."

Părăsi biroul, imaginându-şi cu voluptate ideile care vâjâiau acum prin mintea bătrânei, partitura ce avea s-o ofere autorului acestui bizar kidnap. Maiorul n-avea nici o îndoială că nefericitul va fi K.O. din prima rundă.

CAPITOLUL 17

Spre surpriza Melaniei Lupu, lumina funcționa, ceea ce o determină să conchidă că deşi nelocuit, imobilul — după toate aparențele o vilă — nu fusese abandonat. Cineva se ocupa de o relativă întreținere, achita impozitele şi taxele inerente.

— E şi firesc, draga mea! Medită cu voce tare semnându-se cu degetul pe praful de pe lada studioului. O casă nu poate fi părăsită fără să atragă în cele din urmă atenția autorităților.

Se plimba prin încăpere inventariind fiecare mobilă şi obiect. Erau lucruri banale, ieftine, lipsite de semnificație. Câteva rafturi cu cărți — traduceri din limba rusă din perioada anilor '50, primele volume apărute în „Biblioteca pentru toți", un volumaş cu versuri de A. Toma —, o masă la mijloc, un şifonier cu oglindă interioară. Printre umeraşele goale, atârna o rochie de stambă albastră cu buline albe şi Melania îşi aminti cu nostalgie că trecuseră treizeci de ani de când purtase o „toaletă" asemănătoare.

„Materialul şi modelul jupei sunt identice. Ții minte, draga mea, erau en vogue fustele crețe... Colonelul când te-a văzut, a strâmbat din nas: Arăți ca o bumbăcăreasă... De ce nu pui rochia ta de voile-Georgette? Cel puțin, în aia semeni cu tine... Hotărât, colonelul n-avea spirit de observație. Voile-Georgette când la modă erau stamba, docul şi lodenele. Îmi închipui că din motive de ordin practic...”

Se apropie de fereastră şi îşi lipi nasul de sticla rece. Se înserase de-a binelea, în curând avea să fie întuneric. Peisajul pustiu — ici, colo câte un copac răzleț, movilițe de pământ, şuieratul cu zvârcoliri de şarpe al vântului şi croncănit de cioară începau monotonia priveliştii — îi purta gândul spre landele pe care nu le văzuse niciodată. Le cunoştea, îşi închipuia că le cunoaşte, le „simțise” în romanele surorilor Bronte.

— Ele au fost şi au rămas cele mai bune prietene ale tale, şopti înfiorată. Ele şi doamna aceea plinuță pe care ai remarcat-o la Amara în '55. Avea un mod simpatic de a se unge cu nămol, ca şi vocea, peltică. Lucra la toaletele publice de la „Universitate” şi se simțea cât se poate de mulțumită. Mă întreb dacă a fost avansată...

Cu o mişcare îndemânatică, îşi înfipse acul de pălărie în tocă. Încercase să deschidă uşa, dar broasca nu cedase. „Probabil, îşi închipuise, doamna Lili Buric nu cunoaşte chiar toate sistemele sau nu şi-a epuizat cursul.”

Departe de a fi dezamăgită, Melania continuase să se învârte prin încăpere, oscilând asupra hotărârii ce urma s-o ia. Găsise modalitatea de a părăsi imobilul, dar ceea ce o reținea încă aici era curiozitatea: Cine o sechestra şi de ce? Decise în cele din urmă să aştepte până în zori. „Cinci sau şase dimineața, cel mai târziu, fetițo, căci după aceea se face lumină, iar tu ai nevoie de în-tu-ne-ric. Până atunci, nu văd de ce nu ai răsfoi puțin catalogul domnului Anton. Ştiu, îți lipseşte Mirciulică, dar poate că nu e rău să capeți înainte de a vă consulta împreună, o privire de ansamblu.”

Scoase registrul din sacoşă şi orientă masa chiar sub lustra cu trei brațe. Avea abajururi verzi, ca nişte farfurioare, şi fusese cumpărată desigur cu decenii în urmă. Era un model arhicomercializat, care la vremea respectivă putea fi întâlnit în sute de mii de case. Perdeaua, asortată, la fel de clasică (un crem vag, cu dungi orizontale verzi la poale) fusese achiziționată probabil în ideea unui rapel la lampă cât se poate de rafinat.

Cu gesturi încete, de parcă ar fi fost filmată, bătrâna îşi scoase toca, o puse pe un scaun, îşi scutură cu o mişcare instinctivă a capului buclele argintii.

„Încearcă să reflectezi întâi, fetiţo. Dacă ţi-aminteşti, înainte să fii smulsă din societatea atât de instructivă a domnului Azimioară, ajunseseşi la concluzia că bietul Ştefan şi-a schimbat numele. Ai suficient curaj să te avânţi pe această pârtie? Da? Perfect. Acum să raţionăm. Pentru a ţi se pierde urma — vom vedea mai târziu motivul — nu e de ajuns să schimbi numele, ci să e-va-dezi din propriul tău statut. Să te desprinzi deci de un trecut, de prieteni, de o casă, de oraşul în care ai trăit până la un moment dat. Reţine, draga mea! O-ra-şul! Logic, dacă domnul Popa a încercat să se ascundă în Bucureşti, înseamnă că venea din provincie. Este o primă concluzie care merită notată. Vei acorda deci prioritate în cercetările tale persoanelor al căror domiciliu la data când au comis o infracţiune sau alta se situa oriunde în afară de Capitală.

Un prihor buimăcit de vânt — bătrâna remarcase un castan chiar în dreapta ferestrei — se izbi cu ciocul de geam. Melania îşi ridică pleoapele şi surâse cu îngăduinţă.

— Bună seara, dragul meu... Da, sunt acasă. În sfârşit, nu chiar acasă... Îmi dau seama cât trebuie să fie de neplăcut să înnoptezi afară pe vremea aceasta. Crezi că aş putea să-ţi fiu cu ceva de folos?...

Suspină şi netezind mecanic cotorul de pânză al registrului, îşi răsuci gândurile. Încerca, legat de personalitatea lui Ştefan Popa — „ce păcat că nu i-ai dat mai multă atenţie, fetiţo!” — să intuiască omul de acum patru decenii, să fixeze coordonatele individualităţii tânărului Popa: cum arăta? ce simţea? cum gândea?

— Încă un element care nu trebuie ignorat, draga mea. Factorul vârstă. Vei exclude dintr-un bun început toate persoanele care la vremea respectivă erau trecute de treizeci de ani. Vasăzică nu uita: Trebuie să căutăm un tânăr provincial. Tot e ceva! O altă posibilitate de identificare ar fi pro-fe-siu-nea. Dacă nu te înşeli, domnul Popa a fost contabil. Hm! Nu-i grozav. Aproape oricine poate face contabilitate, dacă bineînţeles cunoaşte cele patru operaţii. Un jurist, un profesor, un medic, un militar, adică profesiunea aceasta este ca o manta extrem de comodă. Se poate ascunde oricine sub poalele ei.

Bătrâna împinse scaunul de-a-ndăratelea, proptindu-şi mâinile în marginea mesei. Duşumeaua gemu şi Melania, zâmbind la fel de politicos, îşi împreună palmele.

— Vai, scuză-mă, draga mea. Nu mi-am dat seama că te doare.

Era o animistă înverşunată, convinsă că (nemaidiscutând de plante şi animale) toate obiectele au un suflet al lor. În gospodăria ei covoarele nu fuseseră niciodată bătute (ce barbarie!), ci aspirate, nu consimțise niciodată ca parchetele să fie raşchetate (oroare! Ca şi cum ai jupui pielea de pe om), nu avea în casă decât mobile încleiate. Cuiele, oriunde s-ar fi aflat, îi sugerau imaginea lui Isus răstignit pe cruce.

— Cred, continuă să gândească cu glas tare, plimbându-se prin încăpere, că dacă o persoană e silită să-şi ia alt nume, cel nou îl va alege în funcție de circumstanțe, de caracterul său, dar bineînțeles şi de unele aspirații ascunse. De pildă, tu, fetițo, care eşti o romantică, sunt convinsă că nu te-ai opri la o Sevasta sau Filofteia. Ți-ar fi plăcut să te cheme Rozalinda, deşi n-ai nimic dintr-o iapă, Luminița — atât de gingaş! — sau Odille. Când pronunț Odille, aud susur de pârâu. Niciodată, dar ni-cio-da-tă Antigona! Parcă văd un tanc sau aud Dicke Berthele acelea oribile din celălalt război. Dar nu despre tine era vorba acum, ci de domnul Popa, un bărbat prozaic, despre caracterul căruia n-aş putea garanta mare lucru. Şi-a ales, hai să zicem ca pseudonim, ceva cât se poate de banal. Am constatat însă că de obicei, persoanele care-şi camuflează identitatea recurgând la alt nume, rămân la aceleaşi inițiale. De pildă Vasile Rădulescu va deveni Victor Radian, sau Vladimir Rotaru. Unii chiar îşi păstrează pronumele. Deocamdată însă te vei mulțumi să cauți un S.P. ori măcar un S pentru numele cel mic. Deci Sorin, Sandu, Sofronie, Sergiu, Stan, Sver, Sebastian, Solomon... De ajuns! În concluzie, trebuie să reperăm un tânăr provincial al anilor 35-40 să zicem, al cărui nume mic începe cu S.

Se aşeză din nou la masă şi începu să studieze prima pagină a catalogului. La o distanță de douăzeci de kilometri, maiorul Cristescu dădea târcoale aceleiaşi piste. Aveau să se întâlnească.

*

Cu cearşaful tras până la bărbie, Miclescu urmărea gesturile Adinei care se aranja în fața toaletei. Era doar în sutien şi bikini (nu purta niciodată furou „de ce nu şi cămaşă de noapte cu râuri?") şi avocatul îşi zise că era femeia cu cel mai desăvârşit trup pe care-l văzuse vreodată. Iubea cu patimă marea şi în afara litoralului românesc, avusese

ocazia să petreacă un număr considerabil de vacanțe în stațiunile renumite ale Rivierei franceze ori ale Coastei Soarelui. Admirase multe femei splendide, exemplare unice, de lux, dar toate, conchisese avocatul, sufereau de acelaşi păcat: din spate, erau mult mai puțin frumoase, iar cusururi pentru ochiul neavizat, imperceptibil, alterau linia unui trup, care văzut din față părea desăvârşit. La Adina, totul se acorda perfect şi cu câteva kilograme în plus, adică respectând gustul epocii, putea fi considerată sora geamănă a acelei minunate Venus desnuda a lui Velasquez.

— Ai căzut în extaz?

Adina îi azvârli prin oglindă o privire ironică. Îşi îndrepta cu pensonul muiat în tuş o geană rebelă. Se consultă câteva clipe, apoi se strecură în aşternut şi se lipi tandră de avocat. Miclescu îi îmbrățişă umerii şoptind tremurat:

— Nu reuşesc să te înțeleg deloc, draga mea.

— Asta-i foarte bine. Dacă m-ai înțelege, te-aş plictisi. Aşa cum se întâmplă cu gâsculița aia micuță, care dă din picioare pe ritm de pizzicato în re major.

Miclescu îi strânse mai tare umerii.

— Iar Cătălina? Încep să cred că asta devine o idee fixă.

— Nu sunt geloasă, te asigur.

— Ştiu, oftă avocatul. Din păcate.

Se simțea uşor ostenit; osteneala aceea dulce care urmează clipelor de trăire intensă când trupul, inima, mintea s-au confundat cu însăşi viața, cu iadul şi paradisul, cu universul, cu totul, cu nimic...

Un zâmbet incert alunecă pe buzele Adinei.

— Asta te-ar plictisi cel mai tare. Ce-au izbutit celelalte muieri din viața ta care-ți recitau din Othello?

— Nici una nu ți-a semănat, iubito!

— Textul ăsta îl aud de când purtam codițe cu funde şi mă culcam sărutând fotografia lui Alain Delon. Apropo de copilițe! Cum se simte Cătălina?

Avocatul se crispă imperceptibil.

— Adică?

— Mă întrebam, spuse visătoare Adina, cum a suportat şocul... Băiatul o iubea din tot sufletul.

— Ea nu.

— Ce importanță are? O femeie nu rămâne indiferentă în fața unei dragoste devotate chiar dacă nu s-ar vârî niciodată în patul individului respectiv. E flatată şi apoi păşeşte altfel ştiindu-şi o rezervă sigură...

Miclescu se îndepărtă puțin, ca să-i vadă obrazul.

— În definitiv, de unde cunoşti tu amănunte?

— Ştiu tot în legătură cu omul care mă interesează.

— Nu înțeleg de ce ți-ar fi stârnit interesul Cătălina. N-am întâlnit pe cineva mai searbăd şi plicticos.

Adina îi sărută bărbia:

— Prostule! Tu mă interesezi.

Avocatul simți că-i bate inima. Încercă să braveze şi întrebă pe un ton uşurel:

— De când, iubito? Rândul trecut mă asigurai, nu în termenii cei mai duioşi, de exact contrariul.

— Să spunem că eu sunt o femeie capricioasă. Te-am iubit, mi-a trecut, te iubesc iar.

— Am să încerc să mă obişnuiesc cu stilul tău, oftă avocatul. Spune-mi, draga mea, nu te-ai gândit niciodată să te căsătoreşti?

Adina începu să râdă. Cald, din piept, senzual.

— Cunoşti vreo partidă?

— Îhî ! Tânăr, întreprinzător, superb, viril şi care te iubeşte ca un nebun.

Adina acceptă jocul.

— Ciudat. Fotografia mi-e complet străină. Îl cunosc?

— Nu îndeajuns de bine. Se ridică în coate şi-i prinse capul între palme. Te ador, Adina, şi sunt în stare de orice ca să fii a mea.

— Ce înseamnă orice? Crimă? Hold-up? Nu-mi plac cuvintele mari, polițele fără acoperire.

— Iubita mea, de ce vrei să pari mai rea decât eşti?

— Pentru că sunt foarte rea.

O flacără îi aprinse ochii şi, o clipă, avocatului îi fu frică de strălucirea lor.

— Ei bine, sunt gata să te accept chiar dacă te-ar chema marchiza de Brinvillers.

— N-o cunosc pe tovarăşa. Unde lucrează?

Miclescu începu să râdă.

— N-ai pierdut nimic. Şi-a otrăvit acum vreo două sute de ani părinții, frații, bărbatul, mă rog, în total o gubernie! Avea un tic nervos şi vocație pentru genocid. Spune-mi, iubito, mă iei?

— Nu.

— De ce?

— Apropo de vocații, eu personal n-o am pe cea matrimonială şi în afară de asta n-am încredere în tine. Eşti slab. Mult prea slab pentru mine.

Avocatul se lăsă pe spate oftând. Îşi duse mâinile sub ceafă:

— Am apreciat totdeauna faptul că vorbeşti deschis, că spui lucrurilor pe nume. Concret, ce vrei?

— Apreciez amabilitatea.

Glasul Adinei se schimbase brusc, devenind tăios. Era totuşi calmă şi avocatul avu presimțirea că nu vrea să se certe cu el. „Hm, probabil interesul e imens...”

— ...Acum, continuă Adina, mă tratezi exact ca pe o târfă tarifată. De ce nu „cât”?

„Într-adevăr, aşa ar fi sunat corect, îi răspunse în gând Miclescu, şi procedezi în toate ca o prostituată. De clasă, dar tot prostituată...” Se abținu însă de la cel mai mic comentariu. O iubea prea mult, o detesta şi în acelaşi timp o adora. Nu suporta ideea s-o piardă şi ar fi fost cel mai fericit om de pe pământ dacă ar fi acceptat să-i pună un inel în deget. Fericit şi totuşi conştient de dezastrul care l-ar fi dezlănțuit în viața lui. Adina era o fiară dintre cele mai primejdioase. La instinctele şi apetitul de jivină adăuga o inteligență puțin comună şi o amoralitate care pe Miclescu, el însuşi un arhanghel, iar prin profesiune obişnuit să scotocească în cele mai abjecte cotloane ale existenței, pur şi simplu îl cutremura. Departe de a fi un om al virtuților comode cu înclinație pentru bucuriile liniştite şi viață patriarhală, jouisseur, cinic şi cu un considerabil spirit de aventură, rămânea totuşi interzis înaintea Adinei. Se întreba adeseori cu o curiozitate care friza perversitatea, cum ar trebui să arate bărbatul în stare s-o îngenuncheze pe Adina. Adică — în mentalitatea avocatului — s-o facă să-l iubească.

— Dacă te plictiseşti, rosti tăios Adina, pot să plec.

— Nu fi rea, te implor. Nu merit.

— Taci de cinci minute. Sunt obişnuită cu parteneri mai vorbăreți.

— Despre ce vrei să-ți vorbesc? Doar deschid gura şi te superi.

— Îmi făceai adineauri o propunere de căsătorie. Din câte mi s-a povestit, între doi îndrăgostiți, acesta constituie un subiect inepuizabil. Apartament în rate în Militari, mobila funcțională Dănuț, unde facem nunta, cine năşeşte, cu vremea şi răbdare un Trăbănțel...

Miclescu îi mângâie fruntea, apoi degetele alunecară mai departe spre creştet, printre pletele ruginii.

— De ce-ți bați joc de mine?

— Glumesc. M-a mințit cineva odată că aş fi spirituală.

Se lipi de avocat care înfiorat îi simți răsuflarea pe piept.

— Draga mea...

— Vali... Şi dacă aş accepta să mă mărit cu tine?

„Cât m-ar costa?" Îşi muşcă buzele. Era prea fericit. Ştia cu certitudine că va da oricât, totul până la absurdul sacrificiului. Încercă săşi stăpânească emoția.

— Glumeşti şi acum?

— Nu. Îşi culcă capul pe brațul ridicat şi declară visătoare: La urma urmelor, cred că a sosit momentul să mă cazez. Nici nu mai sunt foarte tânără. Ştii câți ani am?

Miclescu realiză surprins că nu se întrebase niciodată câți ani are. Gândindu-se acum, îşi zise că face parte dintre femeile care în prima tinerețe par mult mai mature decât sunt în realitate, având în schimb avantajul de a părea ani de zile de aceeaşi vârstă. Adina nu-i aşteptă răspunsul.

— Împlinesc treizeci şi unu.

— Mi-am închipuit totdeauna că aceasta trebuie să fie cea mai frumoasă vârstă la femei. Apogeul.

— Apogeul presupune implicit declinul. Începutul lui. Dar asta-i gargară de şuetă studențească. Bref, sunt dispusă să mă căsătoresc.

Avocatul întrebă sufocat de emoție:

— Cu mine?

— Îhî ... Cu tine.

O cuprinse în brațe strângând-o disperat. Cuvintele de tandrețe se strecurau anevoie prin ploaia de sărutări. Adina se lăsă îmbrățişată cu o linişte dulce, caldă.

— Ar putea să ți se pară nedelicat, rosti într-un târziu, nu-i momentul cel mai dibace ales, dar...

Avocatul îi simți ezitarea. O îmbie, beat de fericire:

— Spune, iubito!

— Te rog să-mi faci un serviciu.

— Poruncă! rosti cu emfază Miclescu, realizând că-i prima oară când o auzea spunând te rog.

— E vorba despre un împrumut. Suma i-ar putea speria pe unii, nu însă pe un boss de categoria ta. De altfel, insist, e vorba despre un împrumut.

— Cât?

— Un milion. Cash şi rapid.

Cifra îl pocni în moalele capului. Se aşteptase la o sumă dură — Adina nu mergea cu linguriţa şi doar cele trei pachete de Kent zilnice o costau considerabil —, însă milionul îi tăiase respiraţia.

— Te-ai speriat, iepuraşule?

Avocatul simţi ironia. Îşi umezi buzele, căutându-şi suflul.

— Mă întrebam cum pot face rost imediat de bani lichizi. Nimeni nu ţine un milion sub pat.

— Există o instituţie care se cheamă C.E.C.

Miclescu ripostă cu iritare blândă:

— Nu fi copil, Adina. N-aş depune la C.E.C. nici măcar două sute de mii. Cum dracu' să-i justific, la un venit legal de patru mii şase sute lunar?... Ascultă, poţi să-mi spui de ce îţi trebuie banii ăştia?

— Preconizez o lovitură care presupune o investiţie de capital. În maximum două săptămâni, îţi restitui banii.

„Cu alţii, puişor!”, gândi Miclescu, punând aprioric cruce şi ultimului leu, dar spuse altceva:

— Îmi închipuisem că afacerea cealaltă e mai rentabilă. La zece grame, câştigi...

— Fleacuri! îl întrerupse Adina. Dacă-ţi cer bani, înseamnă că am nevoie de ei.

— Când îţi trebuie — termen limită?

— Deci ai spus da...

Glasul oscila între interogaţie şi afirmaţie.

— Da, iubito, oftă Miclescu, pentru tine. Când?

— În trei zile, începând de mâine.

— Îi vei avea.

Calculă febril că va vinde două din cele mai preţioase icoane. Ţinea mult la ele, era un colecţionar pătimaş, iar în toate întreprinderile lui aspectul „investiţii” se plasa pe loc secund. Întâmplător avea cum-

părător imediat. Doctorul Radian îl pândea de mult cu răbdare şi tenacitate de fiară care-şi pândeşte prada. Ei bine, câştigase.

Trilul telefonului îi întrerupse calculele. Adina, nepăsătoare, parcă surdă, se întindea cu voluptate.

— Ce faci? o întrebă intrigat. Nu răspunzi?

— N-am chef. Mi-e bine...

Avocatul strânse tare pleoapele.

„Dumnezeule! În ghearele cui am picat! Un bordel întreg, cu madamă cu tot nu-i ajung nici până la călcâi... Nu-mi pasă. O iubesc."

Adina privea țintă lustra. Ochii îi scăpărau:

„Cretinul! I-am spus să nu sune astă-seară..."

Se răsuci spre avocat întinzându-i buzele:

— Te iubesc, dragul meu.

Îi suportă sărutarea simulând pasiune şi entuziasm.

„De-ar pleca şi imbecilul ăsta odată! Mi-i somn."

Apoi îi veni să râdă. „O mică partidă de picioare în aer un milion! Cred că sunt "dama" cea mai bine cotată din România socialistă. Bravo ție, fă!"

— Ce-ai spus, dragul meu?... Bineînțeles. Toată viața... Numai a ta...

La ferestre, plângea toamna.

CAPITOLUL 18

Ascultând raportul locotenentului Azimioară, Cristescu reflectă la un fenomen care i se părea lui că prezintă trei posibilități de interpretare. Tinerii sunt bizari era aserțiunea de la care pleca. Problema se punea însă dacă — primo — sunt bizari pentru că pur şi simplu optica bătrânilor, hai să zicem maturilor, care uitând originalitățile propriei lor juvenilități, s-a strâmbat — secundo — sunt realmente bizari datorită unui ritm biologic aparte sau — terțio — doar fac pe bizarii, cu teribilismul propriu vârstei.

Departe de a fi vreun „încuiat", maiorul, totdeauna elegant — eleganța aceea discretă, plină de rafinament cu trucuri insesizabile —, mai avea un principiu pe care-l considera axiomă: un individ nu trebuie să-şi considere cusururile fizice drept infirmități, nu trebuie să se

simtă complexat, dar în acelaşi timp i se părea aberant să şi le arate singur cu degetul.

Moşoianu era un tânăr excelent, realmente dotat, amabil şi cumsecade, dar după cum spunea fostul lui şef, colonelul Dăneț, „biata mumă-sa nu fusese o zână”. Era pirpiriu, mărul lui Adam se zbuciuma ca o nucă zgândărită de un şoarece, avea trăsături asimetrice, iar pe maxilare coşuri asfixiate de talc mai zvoneau despre „neliniştile adolescenței”.

— Auzi, îl întrerupse la un moment dat, sunt pur şi simplu curios: ce tot cari, domnule, în ghiozdanul ăla?

Locotenentul clipi buimăcit şi îşi apăsă ochelarii cu degetul la rădăcina nasului.

— Poftiți?!

— Spuneam că târăşti toată ziua o tolbă de poştaş. Ce ții în ea?

Moşoianu înghiți în sec.

— Costumul de judo, cărți şi... sandwichurile pentru serviciu...

— Şi ai nevoie de ele în tot momentul?

Locotenentul tăcu, dând imperceptibil din umeri. Stai şi-i explică „bătrânului” că aşa e „mişto lache” acum, să umbli cu taşca. Vezi, Doamne, în zori sau la miezul nopții, în tramvai, la cinema sau în parc cu iubita, toți suntem sportivi. Ne ducem sau venim de la antrenament.

Cristescu, pe de altă parte, în dispoziție meditativă, îşi amintea că probabil nici generațiile precedente nu fuseseră mai breze. În tinerețea lui, de pildă, pe vreme cât de aprigă, dacă purtai galoşi sau pălărie nu mai vorbim de căciulă, erai complet descalificat, umbrela constituia o ruşine, băieții ascundeau florile destinate iubitei sub haină sau în servietă, spre a nu fi tratați de fraieri.

— Mda, oftă, e în regulă, poți să continui.

— Ajunsesem la concluzii, aminti locotenentul, încă deconcertat de întreruperea lui Cristescu. După opinia mea, inginerul Gregorian este inocent, victimă a unor manevre machiavelice.

— E o certitudine?

— Da.

— Ce te face să fii atât de sigur?

Moşoianu îşi drese glasul, încercând să-şi adune gândurile.

— Îl urmăresc de o săptămână pas cu pas, îi cunosc programul pe dinafară. Existența lui e ca o carte deschisă. Şi nu-mi iese din cap un

amănunt: niciodată nu trage draperiile sau obloanele. Seara, te uiți la el în casă ca într-o vitrină.

— Mda, făcu maiorul cercetându-l cu atenție, ciudată „indiscreție”...

— Eu aş califica-o altfel. Cred că omul acesta nu are nimic de ascuns. Instinctiv, când cineva duce o existență dublă sau se ține de matrapazlâcuri, se camuflează, începe să împrumute din mentalitatea cârtiței...

— O observație interesantă, aprecie Cristescu. Ar mai fi o variantă: ca Gregorian să simuleze o asemenea atitudine detaşată, intuind raționamentul dumitale. Dar sincer să fiu, ipoteza mi se pare fantezistă, prea sofisticată şi presupunând o perversitate în modul de a anticipa judecăți cu totul şi cu totul singulare. Spune-mi e singurul argument care te determină să-l scoți pe inginer din cauză?

Pe gâtul locotenentului, mărul lui Adam făcu două salturi spectaculoase; reacție tipică şi care stârnea totdeauna amuzamentul lui Cristescu.

— Aş pleda în favoarea lui Gregorian din considerente de ordin subiectiv. Ştiu că acestea sunt cele mai primejdioase şi ridică totdeauna suspiciuni într-o anchetă, dar nu mă pot debarasa de impresia excelentă pe care mi-a făcut-o individul. Reprezintă prototipul omului cumsecade, bun până la absurd, milos. În cartier, lumea îl adoră. Vecinii, vânzătoarele de la complexul alimentar, copiii, gunoierii îi nutresc, fără exagerare, un adevărat cult. Şi asta, în ciuda faptului că Gregorian e un mare singuratic...

Cristescu zâmbi. Moşoianu avea sentimentalitatea proprie tinereții. Hm, bun... blajin... milos. Cu ani în urmă, cercetase un caz în care protagonistul făcea danii generoase bisericii şi azilelor de bătrâni, avea veşnic buzunarele pline de cofeturi pentru copiii din cartier, ducea portocale duminica la spital vecinilor sau cunoştințelor internate, în fond terți străini pentru el. S-a dovedit apoi, după un an de cercetări, că Samaritheanul acesta cu chip şi traistă de Moş Crăciun era un sadic, obsedat sexual, cu cincisprezece crime abjecte la activ.

Se reținu de la orice observație. Băiatul avea timp să se înăsprească. Nu profesa într-o seră de flori, nici într-o rezervație de iepuraşi şi cine nu-i sentimental la douăzeci de ani, la patruzeci poate ocupa perfect postul acelui misterios Monsieur de Paris, gâdele calificat al ghilotinelor franceze.

— Cineva, remarcă pe gânduri, mai precis mama lui Doru Popescu, îmi sugera că Gregorian ar conlucra cu Miclescu.

— Pe ce anume se bizuie?

— Habar n-am. Probabil îi place suspensul, nu mi-a dat nici un fel de lămuriri. Vezi, sunt încredințat că în viața acestei femei nu există nici un moment, act sau gest, pe care nu l-ar putea mărturisi. Şi totuşi, când o văd, n-am decât un singur dor: să părăsească cât mai repede biroul.

— Cum vă explicați?

— De, oftă maiorul, pare paradoxal, dar lipsa totală de cusururi e la fel de odioasă ca şi supranumerarul lor. „Iadul e pavat cu bune intenții”... Cred că aforismul poate constitui un motto de viață pentru Lucreția Popescu. Ştii...

Pocni din degete, sărind brusc la altă idee, într-un mod care-i era caracteristic. De fapt, ideile mocneau în subconştientul maiorului, nu le abandona o secundă şi discutând despre cu totul altceva, ele supraviețuiau, fundal de preocupări.

— Trei întrebări mă obsedează: De ce a dispărut solnița de pe masa lui Gregorian, cine e destinatarul scrisorilor lui Popa şi, trei, cine şi ce interes avea s-o răpească pe Melania Lupu.

Moşoianu zâmbi subțire:

— N-a existat încă dosar în care să fie amestecată bătrâna, fără să ridice întrebări-cheie.

— Dragul meu, cred că în biroul acesta nu s-a pronunțat niciodată un cuvânt mai adevărat.

— Aveți vreun pronostic în privința ei?

— Întrebarea sună a conferință de presă, râse Cristescu. Nu, n-am nici un pronostic, fantezia mea nu-i îndeajuns de nărăvaşă pentru a prevedea reacțiile şi ideile doamnei în cauză. Am însă o certitudine: ca totdeauna, vom rămâne cu gura căscată.

*

Arăta ca de obicei bizară, spectaculoasă, neliniştitoare, şi Vanda Trai-Dulce îşi zise că de fapt pe femeia asta o cunoaşte foarte puțin. Dacă stătea să reflecteze, nu ştia nimic despre existența ei, ignora parametrii aceia de ordin social elementari care-ți îngăduie să situezi un individ într-un anume cadru; cadru care la rândul său îți dă posibilitatea unei identificări măcar superficiale: Habar n-avea unde se născuse, şi cine-i erau părinții (unele zvonuri prea fantastice nu fuseseră

confirmate), dacă şi ce studiase, fusese sau nu căsătorită... Pe Vanda, aventurieră cu experiență — ce nu ştie ea despre viață, spunea adeseori, nici nu merită să fie ştiut —, n-o convinsese niciodată calificativul de femeie fatală. „Bărbații sunt ca oile şi dacă după un fund mai impertinent încep să ofteze patru inşi dintre care unul moare de gripă, se va găsi o legiune de imbecili gata să-i sacrifice liniştea şi portofelul...” În fața Adinei însă, nu se mai simțea atât de sigură, realizând cu surpriză cum vechi convingeri încep să se clatine.

Adina, într-o rochie albă de lână cu nasturi de cristal violet, îşi mângâia distrată mărgelele de la gât. Toate accesoriile, pantofi, poşetă, mănuşi păstrau aceeaşi nuanță. Pardesiul, aruncat neglijent — neglijența aceea pe care ți-o dau banii (bani mulți şi dintotdeauna) şi obişnuința lucrurilor scumpe — era cu o tuşă mai închis, bătând spre mov.

„De unde naiba le procură? se întrebă Vanda. Toaletele ei erau atente, dar niciodată sofisticate. Oricât ai fi dispusă să cheltuieşti pe cârpe, sunt lucruri pe care nu le găseşti”.

— Zii, l-ai aiurit!

Adina îşi răsuci privirea, smulgându-se gândurilor. Părul bine întins peste cap şi strâns într-un coc greu îi scotea în evidență noblețea gâtului, profilul perfect.

— Ce spuneai?... A, da. A mers mai uşor decât mi-am închipuit.

— Cât?

— Un milion.

— Era vorba doar de şapte sute de mii.

Adina ridică din umeri.

— Am avut nevoie de mărunțiş.

Vanda râse stingherită cumva. O admira, dar în acelaşi timp se simțea nelaândemână în prezența ei. Femeia aceasta, cu ferocitatea ei, îți făcea frică.

— N-a pretins să intre în combinație?

— Nici nu s-a pus chestiunea.

— Te felicit... De ani de zile mi-am închipuit că nu mai am de învățat nimic, de la nimeni. M-am înşelat.

— Fleacuri!

— Nu chiar. Miclescu nu-i orice peştişor mărunt.

— Mai mărunt decât îți imaginezi. E suficient să-l iei tare. Bruschețea, rupturile nu-s stilul lui. Le practică, ce-i drept, cu alții, dar îl

deconcertează o singură vorbă mai răstită. Îşi udă izmenele. Un micuț dur de salon.

— Am să-mi permit din când în când să iau lecții de la tine. Cât te costă milionul ăsta?

— O verighetă. Râse cinic: mi-a luat şi măsura.

Vanda o cercetă curioasă:

— Chiar ai de gând să...

— Să mă mărit cu el? Par beată? De altfel, mă îndoiesc că în două săptămâni va mai flana liber şi vioi pe Calea Victoriei.

Vanda îşi trecu degetele prin părul proaspăt coafat. Era suplu, mătăsos şi eau d'argent-ul îi dădea reflexe albastre-argintii. Un cap de marchiză, aşa cum ne-am obişnuit să vedem în miniaturile de acum două secole. Surâsul şi privirile poate nu erau prea bien-élevé...

— Ascultă, n-am dus o viață prea onestă, ca să folosesc un termen dulce, dar îți spun sincer că uneori mă înspăimânți. Nu ți-e milă de nimeni?

Adina îi aruncă o privire de gheață:

— Nimănui nu-i e milă de nimeni.

— Eu în locul tău aş fi totuşi prudentă. Am auzit pe cineva vorbind despre maică-ta. Nu ştiu dacă e adevărat...

— Dacă ai auzit îndeajuns ca să rămâi perplexă, o întrerupse Adina, e adevărat sută la sută. A fost cea mai frumoasă târfă din Crucea de Piatră. Şi o canalie de mâna întâi.

— Se pare că-i semeni, râse Vanda. Cel puțin, aşa am fost asigurată.

— Nu cine ştie cât. Dacă aş fi trăit în aceleaşi circumstanțe, mă refer la condițiile de cruntă asuprire ale regimului burghezo-moşieresc, poate că aş fi reuşit să mă apropii de ştacheta ei. S-o egalez, niciodată!

— Mi s-a spus că a murit spintecată. Douăzeci de lovituri de cuțit aplicate de un ibovnic dezamăgit. Parcă avocat... Probabil că-l socotea tot „un micuț dur de salon...”

— Îți pot completa portretul, declară liniştită Adina. Personajul era bleg, drăguț, instruit, de familie. Şi ce-i cu asta?

— Ai grijă. Destinele sunt uneori simetrice.

Adina începu să râdă. Râsul era autentic, i-o citeai în ochi. Dinții lați, albi, străluceau în toată splendoarea lor.

— Ai haz, Vanda! Ia ascultă, unde au murit părinții tăi?

— Dragă, eu sunt ruşinea familiei. Părinții mei au fost oameni onorabili, cetățeni cu vază, o cinste a urbei. Te asigur că au murit în patul lor.

— Ei bine, ai grijă să nu te mai culci niciodată. Hai să fim serioşi, fetițo!

— Când îți dă banii?

— Mâine expiră termenul. Probabil că o să-i am chiar diseară şi cu asta episodul avocat Miclescu se încheie definitiv.

Vanda îşi netezi mecanic poalele fustei plisate.

— Dacă-l umflă gaborii, s-ar putea să ciripească despre povestea cealaltă. Nu ne-ar fi moale.

— Slavă Domnului, încep să te recunosc, râse Adina. Toată seara te-ai exprimat academic. Fii liniştită, n-o să ciripească. E îndeajuns de bun avocat ca să realizeze ce înseamnă complicitatea într-o istorie legată de aur. O fi el neinteresant, dar nu cretin.

— În fond, cine te interesează?

Adina rămase câteva clipe pe gânduri. Declară cu zâmbetul omului care se miră de propriile lui slăbiciuni:

— Celălalt...

— Care celălalt?

— Cris.

Vanda dădu din mână „fleacuri”.

— Cu Gregorian e altceva.

— Nu-i deloc ce-ți închipui tu. Îmi place. Şi-mi place mult.

Privirea Vandei deveni ură. Şi glasul căpătă alte rezonanțe:

— Mie în schimb nu-mi place! Inima şi afacerile nu întocmesc niciodată bordei împreună.

Adina surâse visătoare.

CAPITOLUL 19

Când Violeta Bordeianu se întoarse acasă, constată cu neplăcută surpriză că în fața blocului se plimba Basile Nicolau. Patrula cu aerul acela specific al omului ostenit de aşteptare, dar resemnat şi decis să rămână în continuare. Bătrâna se simțea mai mult decât plictisită. Avusese o zi proastă din toate punctele de vedere. Întâlnirea cu

nepotu-său o iritase, iar excursia până la locuința Melaniei o scosese de-a dreptul din fire. Suferea de reumatism poliarticular şi picioarele — pacostea ei dintotdeauna — o dureau crâncen de parcă cineva i-ar fi înfipt drugi de fier înroşiți la foc în pulpele bolnave. Ce o irita la culme era că sacrificiul îl făcuse pentru un motan afurisit, o jiganie infectă, pentru care nu nutrea nici un fel de simpatie „şi nici pentru smintita de stăpână-sa", de altfel. Se răzbunase destul de meschin, arzându-i un picior între coaste, scuipându-i în mâncare şi lăsându-l pe întuneric, ceea ce Melania nu făcea niciodată. „Mirciulică este traumatizat, bezna îl îngrozeşte. Când sunt silită să plec fără el, îi las televizorul deschis şi aplicele din antreu aprinse..." Înainte de a părăsi garsoniera Melaniei, Bordeianca făcuse o inspecție generală. Ignorase bibelourile, albumele, fotografiile — „izmeneli de fată bătrână chit că a trăit peste treizeci de ani cu colonelul, alt mameluc" —, îşi vârâse nasul în cămară — „hm, macaroane, supe în plic, biscuiți şi acadele, provizii de putoare" —, inventariase toate sertarele: batiste, danteluri, mănuşi desperecheate, monede cu efigia lui Mihai, timbre vechi de pe vremea lui Ferdinand.

„Capie!", fu concluzia Violetei şi plecase trântind uşa.

De cum o văzu, Basile Nicolau îşi dădu seama că a picat prost. Bătrâna mormăi un delicat „nu dai pe la mine cu anii, acum îți căşună, intră dacă tot ai venit", şi o luă înainte, legănându-şi şoldurile de vacă.

— Coană Violeto, începu Nicolau, împreunându-şi mâinile în chip de rugă. Vin la domnia ta...

Bătrâna, descălțându-şi pantofii comozi, deformați de monturi (apăsă cu boturile pe ştaif, evitând ca toți oamenii graşi aplecatul peste stomac), îl repezi:

— Ia-o pe scurtătură că mă țin şalele, picioarele şi oboseala.

Nicolau, deconcertat, se făcu mic în fotoliu.

— Dacă te deranjez, prefer să vin altă dată.

— Care va să zică două deranjuri. Prefer să te îndur acuma.

— Dragă Violeto, reluă Basile Nicolau, dregându-şi inutil vocea. Suntem prieteni de peste treizeci de ani.

— I-auzi! se hlizi Bordeianca. Azi mi-o spui întâiaşi dată.

Nicolau ridică degetul, parcă vrând să înțepe tavanul:

— Marile sentimente sunt mute!

Pe chipul frumos al bătrânei se lăți un zâmbet:

— Mă iubeşti, fecior?

— Dar, bineînțeles. Noi, cei care facem parte dintr-o anumită clasă, trebuie să fim... a, solidari, liantul fiind afecțiunea şi sentimentul că aparținem unui anume clan. A fost destrămat de evenimente, de istoria care, nu-i aşa, e nemiloasă, dar în ciuda vicisitudinilor, rămânem un tot, un întreg. Cei puțini care am supraviețuit trebuie să fim împreună. Încheie patetic: Ca un zid!

— În fața cui zid? Şi din ce clasă facem noi parte? Noi amândoi! Eu, Violeta Bordeianu, fiică de boieri vechi şi tu, un Nicolau oarecare, feciorul unui nimeni, vătaf — că asta a fost tac'tu — pe moşiile noastre!

Bătrânul se tamponă cu batista nelinişitit. Încercă să râdă.

— Aprigă limbă ai, coană Violeto, dar îți cunosc inima şi tot cutez să-ți îndrept rugăciune.

— Aşa! zâmbi satisfăcută Bordeianca. Dă-i drumul, te ascult cu amândouă urechile.

— Cred că am intrat într-o încurcătură...

— Muiere? Mă aşteptam.

— A, nu, nu! Cu totul altceva. Un fleac, nimic serios, nu-i aşa, dar e bine să fim prudenți.

— Dacă era fleac, nu mi te foiai în izmene.

Basile Nicolau înghiți în sec.

— Fie cum zici dumneata, coană Violeto. Chestia e legată de asasi... Cuvântul îl fripse parcă şi se corectă: De moartea lui Ştefan. Am făcut, da... am dat la miliție unele declarații inexacte.

Bătrâna deveni atentă. Se aplecă înainte cu ochii salivând de curiozitate.

— Ci zi odată!

— Am afirmat că în ziua cu pricina am fost la Timişoara...

— Să-ți comanzi pantofi, ştiu.

— De fapt, n-am fost. Asta-i problema.

Răsufla uşurat de povară şi acum se uita la bătrână cu o intensitate care oscila între spaimă şi nădejde.

— Aha! pricepu Violeta Bordeianu. Şi ăia au cercetat, bineînțeles.

Basile Nicolau dădu din cap.

— De ce i-ai mințit?

— Nu ştiu, coană Violeto. Ochii îi jucau în lacrimi. Mi-a luat Dumnezeu mințile! Apucasem să vă spun acelaşi lucru şi vouă, atunci la Coleta, şi aşa am ținut-o. N-am luat problema în serios, mi-am zis că-i o simplă formalitate...

— Cap de nătărău! Vroiai să te făleşti, să faci pe dandy-ul?

— Da... Cred că da... Iartă-mă... Adică, în sfârşit... Acum, ce să fac?

Plângea de-a binelea şi Bordeianca îl măsură cu dispreț. „Craidon bătrân, de mahala şi pe deasupra căcăcios.” Lacrimile îi făceau silă, ca în general toate dovezile de slăbiciune. Nu plângea niciodată.

— Şi de fapt unde ai fost?

Nicolau dădu din umeri, zâmbind printre lacrimi.

— Acasă, în pat. Crizele mele de spondiloză... Nici nu puteam să mă mişc.

— Hm! Adică te țineau şalele. Şi mai umbli după dame. Halal amant! De la mine ce vrei?

Nicolau începu să se agite. Îşi pipăi febril buzunarele şi scoase din buzunarul de la piept un plic.

— ...Să nu uit. Permite-mi, coană Violeto, să-ți ofer un mic cadou, nu-i aşa, ca între prieteni. Te auzii rândul trecut la Coleta că eşti cam strâmtorată...

— Mă mituieşti! rânji bătrâna.

— A, nu, nici gând. Socoteşte-l, dacă vrei, un împrumut. Pot aştepta oricât, nu mă grăbesc.

— Ba prefer să-l socot cadou. Şi acum, sloboade-ți gândul. Mi-ai dat peşcheş, ce vrei să fac?

— Să le zici ăstora de la miliție că am fost aici, la dumneata.

— Ca ibovnic?

Bătrânul, necontrolat, se cutremură. O singură clipă avu senzația că ține în brațe sacul ăsta de osânză, cu oase de cămilă.

Ura aprinse făclii în ochii Violetei Bordeianu. Cunoştea privirea, reacția, mişcarea specifică de recul. O întâlnise la toți bărbații pe care încercase să-i ademenească în aşternutul ei.

— Nu... Nu îndrăznesc, coană Violeto. Adică eram în vizită, ca vechi prieteni...

— Aha! Şi ce le explici? Care-i rezonul pentru care i-ai mințit? De ce nici unul din noi n-a pomenit de vizita ta, în declarațiile de până acum? Nu eşti prea isteț, băiete!

Bătrânul o privi speriat.

— Nu ştiu, să căutăm împreună. Ți-am zis că nu îndrăznesc... Dar poate că asta-i ideea cea mai bună. Mintea dumitale, bineînțeles... Da-

că le-am sugera că... În sfârşit! Noi doi... Am pretinde că-i vorba de o legătură mai veche, dar ne-am jenat să... Explodă: Să mărturisim!

Violeta Bordeianu îşi încrucişă mâinile peste pântece. Ochii îi străluceau de satisfacție şi era limpede pentru oricine — nu şi pentru Nicolau, speriat şi emoționat — că se distra copios.

— Care va să zică doi guguştiuci! Nătâng, netot, dar tot mai dă ceva din capul tău. Hai să batem palma. Bazilică, tată, aşa rămâne! Dacă nu m-am compromis la douăzeci de ani, s-o fac barem la jumătatea sutei şi un pol.

Nicolau se ridică. Era caraghios, îndoit de şale şi cu genunchii țepeni. Ținea mâinile împreunate în dreptul buzelor:

— Mulțumesc, coană Violeto! Nici nu ştii cât îți sunt de îndatorat.

— Aceasta om vedea-o după ce trece primejdia... Adăugă îndoită: Dacă o trece... Lămureşte-mi însă o chestiune: Ce naiba căutai pe douăşcinci noiembrie, spre ceasurile opt dinspre seară la porțile lui Ştefan? Se uită cu satisfacție sadică la Nicolau care începuse să tremure: Nu de alta, dar în aceeaşi seară şi la aceeaşi oră, mă aflam prin preajmă.

*

„Draga mea, cred că a sosit timpul să te întorci acasă. Este ora şase fără un sfert dimineața — ce oră imposibilă! N-ai pretext să bei un pahar de şampanie, ştii, e indecent, iar pe stradă, nu pot să-mi dau seama de ce, dar toată lumea e extrem de nervoasă şi pare grăbită — şi presupun că-i cazul să te întorci acasă. Mai presus că persoana care te-a... mă rog, invitat aici, nu-i prea politicoasă. Mi se pare inelegant din partea unui bărbat să te facă să aştepți. Desigur că nu-i un monsieur şi nu văd de ce ți-ai face scrupule. Mai aminteşte-ți că l-ai invitat la ceai pe domnul Azimioară, iar domnul Cristescu s-ar putea să fie îngrijorat din pricina ta.”

Melania Lupu se apropie de o oglindă ieftină, înrămată în lemn bronzat. Spânzura între şifonierul cu trei uşi şi un tablou pictat în maniera lui Gogu Zaharescu, acum vreo cincisprezece ani, celebru şi cu dever mare printre piețarii din Obeur şi mahalagiii cu gust subțire. „Oroare, pur şi simplu, fetițo! Cine se poate extazia dinaintea unui crap răposat pe o farfurie de la Horezu? Şi de ce se vede în fund o coloană grecească, n-am să pricep niciodată...”

Îşi puse din nou toca, dădu un fulg de pudră pe obraz şi făcu un pas înapoi, cercetându-se cu ochi critici. Îşi mânji degetul cel mic în găoacea etu-ului de ruj, aproape epuizat. „Un strop de roşu pe buze

înviorează, fetițo, iar dimineața, în zori, după o noapte nedormită, nu arăți extraordinar, nici chiar dacă te cheamă Sophia Loren. Cu atât mai mult dacă ai împlinit şaizeci şi cinci de ani...

În realitate, oamenii în vârstă ar trebui să fie mult mai grijulii cu ținuta lor decât cei tineri. Când îi văd cu vată în urechi şi părul în şuvițe îngălbenite — codițe de şobolan — şi pantofi decupați la monturi, mi-e ruşine că sunt contemporană cu pacea de la Versailles.

Când se desprinse de oglindă, ochii — violete presate într-un album — străluceau ca înstelați. Se simțea într-o dispoziție excelentă, proaspătă ca zorii unei zile de mai şi pusă pe şotii.

„Ştiu ce chef ai avea, draga mea. Să te dai cu trotineta... Îl ții minte pe Tudorel? Era un năzdrăvan şi jumătate. Totdeauna punea o sfoară la colțul străzii şi tu veneai de-a berbeleacul. Am auzit că a ajuns pompier, deşi nu mă aşteptam să evolueze aşa de bine. Avea veşnic coatele şi genunchii juliți..."

Scoase agenda din poşetă, rupse o filă şi începu să grifoneze cu creionul dermatograf. Ținea vârful limbii afară, cum fac copiii când trudesc la temele de caligrafie, aşa cum făcuse şi ea acum aproape şaizeci de ani, sculptând bețe şi cârlige pe tăblița de ardezie cu şnur şi burete ca o portocală de şvaițer.

Stimate domn, vă mulțumesc pentru grațioasa dumneavoastră ospitalitate, dar guvernanta mea — o domnişoară bătrână din Lièges cu o slăbiciune irezistibilă pentru guleraşele de dantelă şi evantaiele spaniole (oh! avea o sumedenie!) — m-a învățat că nu-i frumos să abuzez. În consecință, aştept să-mi întoarceți vizita. Vă asigur că sunteți scutit de formalitatea cărții de vizită cu colțul întors şi că vă aştept oricând vă face plăcere la o ceaşcă de ceai şi o felie straşnică de cake. A dumneavoastră, Melania Lupu.

Rezemă hârtia de o vază veche şi îşi frecă satisfăcută degetele fragile.

„Cred că ai făcut o compunere destul de frumuşică, fetițo. În orişice caz, e clară, iar domnul acesta necunoscut, care ținea să stea de vorbă cu tine, va pricepe de la bun început că eşti o persoană politicoasă şi că nu ai nimic de-a face cu ciufuții aceia care trag zăvorul şi sting lampa când le bat musafirii la uşă. Bun, acuma nu te mai făli, doar ştii că nu-mi plac oamenii semeți..."

Se gândi totuşi, făcând ghemotoc paginile vechii reviste „Săptămâna" şi căutând din ochi alte hârtii, eventual o cârpă (nu ezită să

ia fața de masă) că infatuarea, desigur discretă, în limitele bunului simț prezintă şi aspecte pozitive.

„În fond, un individ încrezut este un om mulțumit din toate punctele de vedere de soarta lui. De pildă, eu n-aş vrea să mă schimb cu nimeni. Şi, dacă ar fi să mă mai nasc o dată şi m-ar întreba bunul Dumnezeu cine aş vrea să fiu, i-aş răspunde că tot eu. Dă-mi voie, Melanie, să-ți spun că aceasta nu-i o probă de îngâmfare, ci dimpotrivă. Cred că ți-am explicat situația destul de clar, căci, slavă Domnului, nu faci parte dintre aceia care dacă nu înțeleg din primul moment un lucru, nu-l mai înțeleg niciodată...”

Se chinui câteva minute, încercând să deschidă geamul. Espanioleta, nefolosită ani de zile, înțepenise.

— A ruginit, draga mea, spuse tare, vârându-şi degetul lovit în gură. Ah! În sfârşit, o gură de aer proaspăt. Ce bine că nu eşti un frigurilă ca Mirciulică... Cauți ceva, iubito!

Ah, da, ghemotocul de hârtie!

Îl strecură între fereastră şi pântecele gratiilor de fier forjat, împreună cu fața de masă şi, idee de ultimă clipă, o pernă brodată chilim cu chenar de catifea.

— Cred că Dumnezeu răsplăteşte faptele bune, fetițo. Dacă nu teai fi dus săptămâna trecută la cimitir — mormântul arăta scandalos, fie vorba între noi, draga mea, iar colonelul, sunt încredințată, începuse să se simtă neglijat —, nu aveai acum cutia de chibrituri la tine...

Frecă un băț şi în clipa următoare o flacără puternică țâşni strecurându-se şerpeşte printre gratiile ferestrei. Melania Lupu începu să râdă bătând din palme fericită.

— Ce spectacol minunat, draga mea! Nu ştiu de ce, dar îmi aminteşte de pomul de Crăciun.

Ochii albaştri sclipeau de tinerețe. Se simțea Fetița cu chibrituri.

*

— Ia te uită! râse Gigi Song, măsurând balerina din cap până în picioare. Lume nouă. Pot să-ți spun că nu arăți faimos.

Cătălina îşi ridică privirea. Era fierbinte şi, în chip ciudat, irisul părea că se dilatase, înghițea corneea şi tânărul avu impresia că obrazul fetei e găurit: două guri de gheenă.

Îi împinse un scaun şi cu gesturi neaşteptat de gingaşe o ajută să se aşeze. Erau prieteni demult, copilăriseră pe aceeaşi stradă împreună cu Doru Popescu, Vlăduț, Andy...

Pe la cincisprezece ani, îşi închipuise că e îndrăgostit de ea. Îi împletea cununițe de margarete, o lua de la şcoală după orele de studiu, îi tăiase odată, fără să simtă, o şuviță de păr şi-i făcea, sau îi adapta, tot pe ascuns, versuri: „Eşti o floare, / eşti un crin / eşti parfumul cel mai fin...” Sau, când plecase pentru doi ani la Institutul de coregrafie din Leningrad. „Foaie verde mărăcine / Cât de mult țin eu la tine / Foaie verde de mărar / Să ne despărțim e amar”.

O cercetă scurt şi colțurile gurii îi zvâcniră. Cătălina arăta cu adevărat prost, părea îmbătrânită şi pierduse ceea ce lui Gigi Song i se păruse totdeauna a fi însuşirea ei cea mai de preț: o puritate plină de strălucire. În realitate, nu încetase niciodată să țină la ea şi chiar când se îndrăgostise de Andreea — o pasiune mistuitoare, crudă, smintită, de care Gigi prefera să nu-şi aducă aminte — continuase să se gândească la ea. Un sentiment bizar, mixtură de afecțiune, camaraderie, nevoie imperioasă, spontană, niciodată solicitată, de a o proteja.

Îi prinse mâna şi o mângâie pe fruntea boltită.

— Ce-i cu tine, fată? Nu te-am văzut niciodată într-o dispoziție mai nasoală.

Cătălina, la capătul puterilor, începu să plângă. Gigi o luă în brațe.

— Nu merită să plângi pentru nimic, Cătă! Ia zii lui tetea! Cine te-a vârât în bernă! Care mocofan?

Balerina se ghemui la pieptul lui Gigi, izbucnind în hohote. Plângea cu disperare, disperarea aceea specială, dramatică, a momentelor grave din viața unui individ. O simțeai că vrea să moară, în stare de actele cele mai nesăbuite.

— Miclescu? întrebă Gigi, mângâindu-i uşor părul.

Fata dădu din cap. Se lăsă aşezată pe canapeaua tapisată într-un creton cu flori portocalii. Era o garsonieră obişnuită, pe care Gigi o mobilase parcă intenționat în chipul cel mai banal posibil. Originală era doar biblioteca, în care surprindea eterogenul, asociațiile bizare trădând fie autodidactul cu lecturi lipsite de disciplină, fie prototipul de individ risipit, cu nenumărate starturi, colecționar de curse abandonate. Pe un singur raft, conviețuiau de pildă, o revistă de şah, un tratat de bridge, un manual de istorie a muzicii, două romane din celebra colecție „Masca”, o „Biblie”, un volum de socialism ştiințific.

— Ascultă, Cătălina, bărbatul ăsta e o bestie şi te-am avertizat chiar de la început. Te-a avertizat şi bietul Doru...

Balerina îşi ridică obrazul răvăşit de plâns.

— Nu-mi pasă. Îl iubesc.

— În regulă. Încerc să mă obişnuiesc cu ideea că ai ghinion şi idei fixe. Care-i chestia acum? Umblă după altă dameză? Nimic nou, personajul e obsedat.

— Îl iubesc îndeajuns de mult ca să mă bucur de fericirea lui.

Gigi Song fluieră fals admirativ:

— Nici prin minte nu-mi trecea că ai o inimă atât de spațioasă! Practic, ce te frământă?

— Spune-mi tot ce ştii despre el. Tot, absolut tot. Te implor!

Îşi strânsese pumnii la piept, iar în privirea dilatată i se citea o aşteptare plină de teamă. Gigi, circumspect, îşi subție privirea.

— Vrei o caracterizare. Ei bine, gagiul este cea mai mare canalie pe care am cunoscut-o vreodată. Ticălos, ipocrit, laş, turnător, trişor! O râmă abjectă.

Balerina îşi scutură pletele blonde.

— Nu mă interesează adjectivele. Spune-mi ce legătură e între Vali, moartea lui Doru şi blestematele alea de pachețele...

Gigi Song nu-şi reprimă tresărirea. Scoase o țigară şi o aprinse cu mişcări voit lente, de parcă ar fi vrut să câştige timp.

— Pachețelele! Ce pachețele, draga mea?

— Ah! țipă Cătălina izbindu-se cu pumnul în genunchi. Nu sunt chiar atât de proastă pe cât credeți. Ştii bine la ce mă refer şi sunt incapabilă să nu fac corelații îngrozitoare.

— Ca de pildă...

— Doru e victima combinațiilor voastre scârboase. Tu şi Vali lucrați de un an de zile cu aur!

— Ilustrul nostru avocat ți-a povestit chestia asta?

— Îndrăzneşti să-mi spui că nu-i adevărat! Uită-te în ochii mei!

— Ai halucinații.

— Nu! V-am văzut împreună. Cunosc pachețelele gălbui. Vali le ține în sertăraşul secret de la birou. L-am deschis în lipsa lui... Căutam scrisori...

Vorbea sacadat, printre suspine, ochii îi ardeau.

— Cretinul! scrâşni Gigi Song.

— Tu eşti mai breaz? Am văzut aceleaşi pachete la tine!

— Ia te uită! De unde ştii că erau aceleaşi?

— Am murdărit două din neatenție cu dermatograf violet. Mă grăbisem după spectacol şi nu apucasem să mă demachiez. Probabil am dus mâna la ochi şi m-am mânjit, în fine, nu are importanță.

Gigi Song strivi nervos țigara.

— Şi s-a întâmplat demult chestia asta?

— Acum două luni.

— A! țin minte! Când am făcut viroza aia... Mi-amintesc că nu se găsea chinină şi...

— Isprăveşte! urlă Cătălina. Sunt gâscă, incultă, nu ştiu decât să dau din picioare, dar nu oarbă!

— În definitiv ce vrei?

Balerina respiră adânc, trecându-şi palma peste fruntea înfierbântată.

— Aveam încredere în Doru. Ochii i se umplură din nou de lacrimi. El a fost singurul meu prieten adevărat, singurul om care m-a iubit sincer.

— Sunt de acord cu tine. De ce l-ai fentat?

Fata dădu din cap cu tristețe.

— De ce mai întrebi?

— Scurt! I-ai povestit probabil toată tărăşenia şi cum nenorocitul avea o fantezie zurbagie a ajuns la concluzia că ne ocupăm cu trafic de aur „en gros” şi a început să facă pe detectivul. Unde te crezi, iubito, la Chicago? Şi încă ceva! Admițând că m-aş ocupa de cocoşei, şi alte chestii zornăitoare, mă crezi atât de imbecil, încât să mă încurc într-o combinație care mă poate costa capul cu o hahaleră ca Miclescu?

— Socotelile ți le-ai făcut fără mine. Am convingerea că l-ați lichidat pe Doru ca să nu vorbească. A făcut prostia să-i spună lui Vali ce ştie, l-a amenințat probabil.

Gigi Song o întrerupse, scuturându-i umărul cu violență.

— Eşti nebună?! Ce înseamnă l-ați lichidat?

— L-ați ucis! țipă Cătălina scoasă din minți. Voi, împreună, ca să-i închideți gura.

Gigi Song făcu un pas înapoi. Declară neaşteptat de calm:

— Te înşeli, draga mea. În afacerea asta, Miclescu a lucrat fără complici. Printre altele, trebuie să-ți spun că sunt măgulit că mă vezi în ipostaza de asasin. Pentru liniştea ta, te informez că dispun de un alibi infailibil. În ziua cu pricina, la ora fatidică, dădeam o declarație la miliție, în legătură cu o găinărie oarecare.

Rodica Ojog-Brașoveanu

Cătălina îl privi înspăimântată.

— Ce vrei să spui? Adică Vali l-a...

— Exact ce ai înțeles, drăguță! Maestru' Miclescu l-a asasinat.

CAPITOLUL 20

— Ce faci, Cris? Ai început să mă neglijezi...

Coleta Miclescu îi arătă cu mâna un fotoliu şi se îndreptă instinctiv spre bar. Gregorian o cercetă atent. Părea foarte bătrână şi din câte îşi putea aduce aminte era pentru prima oară că o vedea necoafată. Un tiv alb răsărea discret la rădăcina părului, dar, în mod obişnuit, până să ajungă la coafor, Coleta şi-l masca, punându-şi peruca sau un turban.

Cris se opri circumspect.

— Ascultă, te deranjez? Între noi nu încap fasoane. Am şi eu zile din astea albastre în care n-am chef să văd pe nimeni, aşa că nu te formaliza.

Exploziile de entuziasm, de altfel sincere, ale Micleascăi când îşi întâmpina musafirii făceau parte din nota obişnuită, constituind una din trăsăturile cele mai seducătoare ale personalității ei.

— Nu mă deranjezi, Cris. Tu nu mă deranjezi niciodată. De când te cunosc, te-am considerat copilul meu.

Gregorian îi sărută mâna şi întrebă surâzând cu blândețe:

— Sentimentală?

— Plictisită.

Încă o noutate, reflectă inginerul. Coleta avea grijă să nu se plictisească şi era de neconceput să petreacă o seară singură, fie că ieşea în oraş, fie că primea vizite.

— S-a întâmplat ceva cu Vali?

Coleta tresări atât de vizibil, încât Gregorian descumpănit, avu sentimentul că a omis o gafă de care nu-şi dădea seama.

— Ce să se întâmple?

— Nu ştiu... Am întrebat... Iartă-mă, dar îmi pari foarte schimbată. Crezi că te pot ajuta cu ceva?

Doamna Miclescu zâmbi chinuit:

— Can I help you? Ce îngrozitor de convențional pot suna unele întrebări...

— Eu nu sunt convențional.

— Ştiu Cris. Spune-mi, îl vezi pe Vali în stare de ceva rău? Cu adevărat rău?

— Ce-ți trece prin minte?

— Am constatat, urmă visătoare, că ne cunoaştem foarte puțin unii pe alții. Nu-i de ajuns să fii mamă ca să-ți intuieşti fiul în parametrii săi reali, sau să-i înțelegi toate actele... Straniu mi se pare că a trebuit să împlinesc şaptezeci de ani ca să pricep un lucru elementar...

Altă noutate! Coleta nu şi-ar fi mărturisit vârsta în ruptul capului şi ajunsese un adevărat as în evitarea datelor de referință. Performanță, căci conversația ei era volubilă şi spontană şi arareori se cenzura. Niciodată nu afirma de pildă, „m-am căsătorit în anul '34 sau '35", pentru ca în altă împrejurare să mărturisească „m-am măritat la douăzeci de ani..."

— Ştii, Cris, am încredere în sinceritatea şi în judecata ta... Pe de altă parte, inerent cunoşti mai multe despre Vali decât mine... Bărbații nu se ascund unii de alții, cel puțin în principiu...

Îşi frânse degetele şi pocnetul uscat al falangelor şocă urechea lui Gregorian. Doamna Miclescu îi căută privirea şi inginerul izbucni aproape răstit:

— Nu te mai uita aşa la mine! Pur şi simplu nu pot să îndur. Spune-mi limpede ce se întâmplă şi eventual pot să te ajut. Aşa, bâjbâim. Auzi! Părerea mea despre Vali! Bună, natural, altfel îl ocoleam, nu eram prieteni.

— Sincer... Dar te rog foarte sincer, crezi că ar fi în stare de crimă?

Inginerul se holbă, nevenindu-i să-şi creadă urechilor:

— Coleto, eşti nebună!

— Oare? Mi-e aşa de teamă...

— Înseamnă că adineauri ai avut dreptate. Nu-ți cunoşti deloc, dar deloc, propriul fiu. Se aşează lângă ea şi-i prinse mâna între palmele uscate şi răcoroase. Ascultă, draga mea, n-am să afirm niciodată despre Vali că ar fi o pildă de moralitate sau că mi l-aş putea închipui zugrăvit pe ziduri de biserică. Sfântul Vali... Fecioru-tău este un jouisseur egoist care în general profesează principiul „trăieşte, dar lasă şi pe alții să trăiască", iar dacă asta nu e posibil, atunci trăieşte şi anfişează-te de ceilalți. Are găinăriile lui şi trebuie să-ți spun că în re-

lațiile cu femeile e departe de a fi un gentleman. Lucrurile astea le ştii şi tu, eu nu vin cu nici o noutate.

Doamna Miclescu tăcea, privind țintă la franjurile covorului, un ispahan în nuanța miezului de harbuz.

— În concluzie, urmă Cris, Vali va şti totdeauna să-şi conducă îndemânatic barca, neținând prea mult seama de cei din jur, dar acte de canalism propriu-zis nu va comite niciodată. E prea comod, prea prudent şi ține prea mult la existența confortabilă pe care o duce pentru a o juca la zaruri. Sunt absolut încredințat de tot ce ți-am spus.

— Mersi, Cris, oftă Micleasca.

Inginerul o cercetă surâzând:

— Şi acum dă-i drumul, draga mea. Ce te determină să crezi că Vali a început să-l facă pe zmeul zmeilor? Sau pe cavalerul ăla din basmele englezeşti, un tip malefic. În fine, am uitat cum îl cheamă...

— Dă-l în mă-sa! Auzi, n-aş mărturisi nimănui lucrurile astea, Cris. Am încredere în tine. Vali are coşmaruri îngrozitoare. Îl văd cum se chinuieşte, cineva îl torturează, iar în timpul ăsta mărturiseşte lucruri teribile...

— Ascultă, spuse Gregorian, eşti sigură că nu exagerezi?

Doamna Miclescu dădu din cap:

— Sunt sigură. Şi mai e ceva... Am găsit în biroul lui Vali agenda de anul ăsta a lui Ştefan. Se agață de brațul inginerului: Cum a ajuns la el? Ce poate să însemne asta?

Glasul avocatului intrat fără ca cei doi înfierbântați de discuție să-l fi simțit răsună liniştit din spatele lor:

— Că tu-mi dai brânci să cad în prăpastie. Mulțumesc, mamă.

*

Când Azimioară dădu buzna în birou, şiroind de sudoare şi agitat, maiorul Cristescu se propti cu nădejde în masa de lucru. Întrebarea explodă înainte ca locotenentul să fi apucat să-şi reia suflul:

— Repede! Ce-a mai făcut? A furat statuia Libertății? Un tramvai? Ne trimite complimente şi o felie de cake din Marte? A fost aleasă Miss Nud Cannes 1981?

Azimioară scutură violent din cap.

— S-a întors.

Cristescu, sleit de emoție, se lăsă pe spătarul scaunului.

— Mă aşteptam. Ca să fiu sincer, n-am fost nici o secundă îngrijorat. Nu s-a născut încă ăla care s-o sechestreze pe Melania Lupu. Ți-a

povestit cum a petrecut în excursia, chermeza, picnicul — în fine, găseşte ea un termen drăgălaş — respectiv?

— N-am stat de vorbă cu ea. Noutatea mi-a comunicat-o acum Marinaş. El supraveghează locuința. Mi-a spus că primul lucru a fost să-l scoată la plimbare pe Mirciulică. În lesă, bineînțeles. După voce, am avut impresia că se simte puțin zăpăcit.

— Ei bine, băiatul încă nu-i oțelit. Din întâmplare, noi am mai văzut câte ceva...

De fapt, mărturisindu-şi-o anevoie chiar lui însuşi, se simțea uşurat. Bătrâna aceasta exercita asupra lui un farmec irezistibil şi chiar dacă primea cu crampe ancheta cazurilor unde era amestecată, ultimul lucru de pe lume pe care şi l-ar fi dorit fiind noi meciuri Melania — Cristescu, încerca pentru ea un bizar, dar profund sentiment de afecțiune. În realitate, n-o tratase niciodată ca pe o infractoare şi era încredințat că „năzbâtiile" ei sunt generate de imaginația zburdalnică a unei persoane cu vocație certă pentru aventură şi farsă.

Sub multe aspecte, Melania rămăsese o fetiță — simțeai nevoia să-i pui o păpuşă sau un iepuraş în brațe — şi, ca mai toți indivizii rămaşi puri chiar la maturitate, adora poveştile cu zâne. Contrastul — infantilismul plin de farmec şi grație şi mintea scânteietoare cutreierând mereu cărări neumblate — realiza o personalitate dintre cele mai originale, care fascina.

Când Melania fusese condamnată, Cristescu se simțise sincer necăjit, în timpul executării pedepsei îi expediase câteva pachete „anonime" şi se bucurase din inimă cu ocazia amnistierii.

Se gândea la ea cu duioşie şi spera — cu credință foarte debilă — că anul petrecut la „întristare" îi va vârî mințile în cap. Alteori, în clipe de nostalgie, reflecta că moartea ei la un moment dat îl va afecta serios. Cu Melania avea să dispară una din figurile cele mai discret pitoreşti ale Bucureştilor contemporani.

„În fond îşi spuse cercetându-l maşinal pe Azimioară şi constatând tot maşinal că s-a mai îngrăşat, deocamdată n-a făcut nimic, nu-i pot reproşa nimic. Zi însă că am căpătat un tic nervos şi că mi-e imposibil când îmi iese în cale, să-mi imaginez o Melanie potolită, care să nu răsucească simultan vreo zece combinații trăsnite care la rândul lor să nu genereze alte cinşpe dandanale."

— Au scăpat-o pompierii, aruncă brusc Azimioară sigur de efect

— Pompierii! se holbă maiorul. Ei, da, ce-i drept, pe ăştia îi scăpase până acum. Favoriții eram noi. Cum se simt băieții? Au avut un şoc?

— Căpitanul echipei dădea semne că se va restabili.

— Hai, spune cum s-a întâmplat!

— Azi-dimineață la şase, au primit un telefon că într-o vilă la paisprezece kilometri de Bucureşti a izbucnit un incendiu. Practic, e vorba de o casă cu două nivele, ridicată în plin câmp, de fapt complet izolată, nu ştiu ce-o fi fost în capul proprietarului inițial. Focul a fost observat de un vecin — cel mai apropiat — care-şi are gospodăria la vreo cinci-şase sute de metri depărtare. Băieții au vârât cărbuni, dar până să ajungă, focul cuprinsese aproape jumătate din imobil.

— Hm! făcu maiorul. Probabil că Melania a întâmpinat situația cu mult calm.

Locotenentul îşi mângâie obrazul gras de parcă ar fi vrut să-i definească exact conturul.

— Cred că nimeni nu se poate aştepta la altceva din partea ei. Au găsit-o citind versuri de A. Toma „un poet destul de direct după părerea mea", după care s-a scuzat amabilă. Vă reproduc textual (şeful echipei are o memorie remarcabilă şi în plus se pare că întâlnirea cu Melania n-o va uita prea curând): „Vă rog să mă scuzați că v-am deranjat, dar am impresia că domnul care m-a invitat, m-a uitat, iar eu am început să mă plictisesc. Ştiți, fac parte dintre persoanele incapabile să nu depună o activitate, iar aici nu era prea mare lucru de făcut..."

— Îi seamănă leit! exclamă maiorul, ridicându-se brusc. Nu mai am răbdare, mă duc s-o văd.

Azimioară îl urmări în timp ce-şi îmbrăca pardesiul. Cristescu era febril, degetele i se încurcau în nasturi şi în cele din urmă renunță să se mai încheie.

Ridică din sprâncene, camuflându-şi zâmbetul.

„Ai zice că-i e dor de ea..."

Nu se înşela prea tare.

*

Avocatul Miclescu aduse banii într-o valijoară. O depuse pe consola din holul Adinei, o deschise ostentativ şi aprinse aplicele de cristal. Se simțea obosit, marcat de emoțiile ultimelor zile, dar chipul îi era

aprins de o satisfacție febrilă, în care un fizionomist atent ar fi putut descoperi o doză considerabilă de nesiguranță.

Adina în peignoir de mătase chenăruit cu pene de struț cercetă conținutul trusei cu o privire indiferentă. O agasa aerul jalnic triumfător al avocatului: „Uite de ce sunt eu în stare, să vedem ce mai spui acuma!” şi observă caustic:

— Te simți de parcă ai fi Harun-Al-Raşid, nu-i aşa? sau Aladin, adică nu, ăla era cu electricitatea, nu cu creițarii.

Miclescu, dintr-o dată pleoştit, încercă s-o ia în brațe.

— Mă simt exact ceea ce sunt. Un muritor de rând care adoră o zână şi încearcă după puteri totul ca s-o mulțumească.

— Destul de puțin.

Bărbatul rămase cu gura căscată. „E smintită? Ce vrea? Să sparg Banca Angliei?”

— Nu... nu verifici?

Adina se uită la el de parcă atunci l-ar fi văzut prima oară.

— Vali, eu cred că tu te-ai tâmpit. Nu-ți mai priesc excesele erotice sau clima. Vrei să m-apuc acum să număr un milion de Bălceşti? Am cântar, ştiu exact ce greutate trebuie să aibă conținutul puşculiței.

— A, da, perfect, râse silnic Miclescu. Nu-mi trecuse prin cap.

— În general, am impresia că traficul de acolo e cam anemic.

Avocatul îi îndreptă o privire rugătoare.

— De ce eşti rea, Adina? Nu mai izbutesc deloc să te înțeleg.

— Detest bărbații penibili. Îmi aduci un bacşiş şi-ți închipui că pentru asta am să sparg tavanul cu capul sărind în sus de bucurie.

De astă dată, nervii lui Miclescu cedară. Alb ca varul, explodă cu glasul înecat de furie:

— Îți bați joc de mine? Un milion — un mi-li-on e bacşiş? Drept cine mă iei? Unde îți închipui că trăieşti? Ce vroiai? Să-ți umplu piscina cu aur?

Femeia zâmbi. Un zâmbet cinic:

— De ce nu? La valoarea mea...

Miclescu îşi ascunse fața în mâini.

— Dumnezeule! Ce femeie! Ce femeie!!

— Aşa zic toți bărbații care mă văd. Presupun că o spui cu admirație.

— Eşti infernală! În viața mea, dar ce a mea, ia un milion de inşi şi întreabă-i dacă au întâlnit o bestie ca tine!

Un surâs sardonic strâmbă buzele Adinei.

— Ştii, s-ar putea să mă consider ofensată. Şi chiar mă simt. Cred că-mi convine ipostaza.

Stătea picior peste picior şi prin haina de casă se strecura genunchiul gol, lustruit, ca o bilă de biliard. O imagine fugară trecu prin mintea avocatului „Genunchii ei, două pisici leneşe...” Unde dracu' citise chestia asta? Dintr-un salt, fu la picioarele Adinei:

— Iartă-mă iubita mea...

— Nu mă cheamă Sfântul Petru.

— Adina, nu dau un singur surâs de al tău pentru două mii de sfinți şi mucenici. Te ador şi nu aştept decât să ne căsătorim. Rămâne să stabileşti tu data. Când, iubita mea?

Răspunsul femeii îl izbi ca un foc de revolver:

— Niciodată!

Ochii avocatului, întâi dilatați de stupoare, alunecară instinctiv spre consolă, spre valiza ticsită cu bani. Imperturbabilă, Adina surâse disprețuitoare. Un dispreț nimicitor:

— Poți să-i iei înapoi.

Miclescu avu un moment de ezitare. Cu obrazul sfâşiat de emoții contradictorii, lăsă privirea în pământ.

— Nu, hotărât, nu te înțeleg.

— Am mai auzit chestia asta. Ce Dumnezeu, schimbă repertoriul!

Îl pândea ca pe o pradă. „Bărbatul trebuie îngenuncheat, să-ți simtă carâmbii cizmelor. Să fii îndeajuns de deşteaptă ca să-l stăpâneşti. Doar ca sclav e suportabil...”

Era o axiomă pentru Adina şi, chiar dacă Miclescu n-o mai interesa (urma ca şi Gregorian să fie sacrificat în cel mai scurt timp, dar acolo cu alte convulsii de afecțiune), proceda ca atare în virtutea inerției.

Zdrobit, cu sufletul plin de ură, dar conştient în acelaşi timp că Adina e femeia, crucea vieții lui, chiar dacă l-ar conduce spre ghilotină, avocatul se ridică, nesigur pe picioare.

— Trebuie... trebuie să plec.

— Cum crezi, căscă Adina.

În ochii lui Miclescu se aprinse un firicel de nădejde.

— Pot... Vrei să mai rămân?

Adina surâse ceva mai îngăduitor. Nu trebuia asmuțit prea tare. Ar fi fost în stare de cine ştie ce neghiobie. Iar toată combinația presupunea câteva zile de răgaz încă.

— Nu m-ar deranja.

Buzele lui Miclescu începură să tremure. Inima i se umflă de gratitudine, o simțea gata să plesnească. Nici dacă i-ar fi instalat o coroană pe cap, nu ar fi fost mai recunoscător.

După un scurt moment de ezitare, Adina se îndreptă spre dormitor.

*

— Vanda?

— Cine altcineva ar putea fi?

„S-a pilit, gândi Adina. De obicei, pune întrebări mai inteligente."

— S-a făcut!

— Milionul?

Vocea era vag alterată de neîncredere.

— Da.

— Eşti formidabilă.

Adina replică impasibilă:

— Ştiu.

— În consecință...

— Intrăm în lichidare.

— Dumnezeule! Cât poți fi de necruțătoare. Ştiu că aşa trebuie, totuşi mă cutremur...

— Ai grijă, nu sta pe balcon.

Vanda râse:

— M-a mințit cineva că mi-e scris să mor cu capul pe pernă şi popă la căpătâi. Şi cred. Chestia asta ajută la ten... Cu cine începi?

Adina şovăi o clipă.

— Încă nu m-am hotărât.

— Grăbeşte-te! Trebuie să acționezi rapid.

—Cu viteza luminii.

CAPITOLUL 21

— Doamne, ce surpriză!

Melania Lupu se extazie ca de obicei, bătând din palme. Şi tot ca de obicei, Cristescu, privindu-i mâinile fragile, încercă temerea că degetele subțiri, aproape descărnate, s-ar putea preface în aşchii.

— Mirciulică va fi grozav de emoționat.

Maiorul tăcu. Era genul de afirmații — tipic pentru bătrână — care-l interziceau.

„În situații din astea, îşi zicea, n-ai decât două posibilități: ori să sictireşti, ori să surâzi convențional — termenul uzual — de fapt, tâmp..."

Se decise pentru a doua variantă şi chiar marşă pe mâna bătrânei.

— Sper că în general se simte bine.

— Oh, domnule maior, ştiți, vine o vârstă când pretențiile nu trebuie să fie chiar atât de mari. E destul, şi în primul rând creştineşte să nu cădem în spinarea altora. Mirciulică, presupun că v-am mai spus-o, împlineşte toamna asta şapte ani. O vârstă respectabilă, dar pot afirma că se îngrijeşte îndeajuns de conştiincios de sănătatea lui... Suntem doi oameni maturi, domnule maior, şi în consecință, capabili să apreciem acest amănunt la justa lui valoare.

Maiorul, incapabil să nu calculeze că era cu cel puțin douăzeci de ani mai tânăr decât Melania, se grăbi să aprobe:

— Bineînțeles. De altfel, ce mai faceți?

— Colosal spre formidabil.

Cristescu răsuci capul orientându-şi urechea spre bătrână, ca şi cum n-ar fi auzit bine.

Melania, întotdeauna de o politețe ireproşabilă, cu un limbaj spălat, delicios prin întorsăturile amabile de frază şi desuetudinea lui — aroma sulfinei din scrinul bunicii —, folosea dintr-o dată expresii care țineau de blugi, discotecă, şuşanea.

— Hm, da... Folosiți termeni neaşteptați.

Melania Lupu surâse fermecător:

— M-am gândit că e bine să-mi împrospătez langajul. Nu văd de ce aş rămâne în urmă în privința asta. Am televizor, frigider, citesc în ga-

zete despre excursii care se fac tot mai frecvent în lună, lucruri despre care nu se pomenea în tinerețea mea. Nu văd de ce vocabularul meu ar rămâne contemporan cu cel al domnilor Averescu şi Carp. Aceasta ar fi o dovadă de mărginire din partea mea.

Cristescu dădu din mână ca omul care recunoaşte că nu are argumente.

— E un punct de vedere.

— Am simțit totdeauna că mă înțelegeți. Vă pot oferi o ceaşcă de ceai?

Maiorul ar fi preferat o vodcă — afară era frig, umed, mirosea a tufănele şi a oraş; totdeauna considerase toamna drept anotimpul cel mai urban —, dar obişnuia să ia „aperitive” în companii mai puțin gingaşe.

Se uită la Melania. Era neschimbată, mereu proaspătă şi, ca totdeauna, cu o notă şic şi înviorătoare în ținută. La rochia sobră, de un cenuşiu intermediar, asortase un cordon îngust, mov. Trei violete, de catifea, răsăreau discret din buzunarul de la piept.

— Am auzit, începu Cristescu, realizând că se simte scandalos de bine în compania bătrânei, că ați avut o aventură destul de neplăcută.

— Da... Este straniu cum persoane ca mine, care nu-şi doresc decât linişte, o seară agreabilă la televizor, o conversație instructivă cu prieteni buni, o prăjitură gustoasă sau taclale cu Mirciulică, se trezesc dintr-o dată eroii unor întâmplări insolite. N-am iubit niciodată aventura, iar la vârsta mea o iubesc şi mai puțin.

Îl privea în față, deschis, cu ochi de fetiță. Maiorul, ca totdeauna incapabil s-o repeadă, îşi coborî privirea.

— Cândva, vă plângeați de monotonia zilelor care nu vă aduc nimic nou.

— Probabil, nu ştiam ce vorbesc. Vedeți, oamenii apreciază foarte greu sau prea târziu ceea ce au. Nu afirm că... escapada de alaltăieri nu mi-a făcut oarecare plăcere...

„Escapada! gândi Cristescu. Trebuie să recunosc că e inegalabilă în găsirea termenilor amabili. O răpeşte un gangster în plină stradă, o sechestrează într-un “ranch” părăsit, o alta chiar tânără, ar fi făcut infarct sau cel puțin o superbă criză de isterie, iar prietena mea Melania consideră toată chestia drept o excursie la iarbă verde...”

— ...ştiți, continuă bătrâna, e necesară o schimbare din când în când, iar eu nu mai ieşeam demult din Bucureşti. Desigur, nu mă refer la sejourul petrecut într-unui din „camping-urile” pe care le admi-

nistrează instituția, poate întreprinderea — nu sunt obișnuită cu termenii — unde lucrați.

Cristescu își drese glasul.

— Stimată doamnă...

— Oh! îl întrerupse bătrâna. Cât puteți fi de oficial! Dat fiindcă ne cunoaștem de atâta vreme, ați putea să-mi spuneți simplu, Melania. În nici un caz tanti. Mi-amintesc că pe vremuri, soțul meu frecventa o... anumită casă. Nu, nu, între noi nu existau secrete, și mai consider că tot ce e omenesc e și firesc. Ei bine, această casă era patronată de o doamnă foarte distinsă în particular. Doar că „salariatele" și... invitații, mă rog, îi spuneau tanti. N-am nimic împotriva nici unei profesiuni, totuși simt că pentru unele din ele, nu am nici o vocație.

„Melania patroană de bordel! se minună Cristescu. Beată nu-i — Mirciulică, de, ca bărbat, e singura persoană care bea în casa asta —, sclerozată nu-i. Ce dracu' a pățit?!"

Se hotărî să-și păstreze cumpătul:

— Eu sunt dintre oamenii aceia care-și schimbă mai greu obiceiurile. Până una alta, îngăduiți-mi să vă vorbesc ca și până acum. Stimată doamnă, deci, interpretările în general pot diferi. Din punctul meu de vedere, escapada dumneavoastră de alaltăieri, n-a fost prea fericită.

— O! Serios! N-aș fi zis niciodată. Îmi pare bine că nu mi-a trecut prin minte asemenea idee, căci cu siguranță m-aș fi speriat. La vârsta mea, șocurile sunt periculoase, precum bine știți.

Maiorul, cu mâna la gură, o aștepta să isprăvească. O cercetă — ca totdeauna — mai amuzat, mai agasat. „Te-ai fi speriat pe dracu'! Vreau și eu să-l cunosc pe ăla în stare s-o facă și mâine îi frec parchetul cu glaspapir!..."

O aștepta să-și consume „numărul" și își reluă ideea:

— Nu are importanță cum definim situația. Mă preocupă altceva: cine și de ce avea interes s-o facă! V-aș fi infinit recunoscător dacă m-ați putea ajuta în sensul ăsta.

Melania păru consternată. Avu un gest de neputință. Maiorul interveni, punând, ceea ce considera el a fi ultima carte în joc:

— Ne cunoaștem de trei ani...

— Și două luni, ciripi veselă bătrâna. Ar trebui chiar să sărbătorim evenimentul. Cred că mai am pe undeva o sticlă de șampanie...

— ...și vreau să vă spun, că deși m-ați pus nu o dată în încurcătură, sau tocmai de aceea, v-am apreciat inteligența fină, capacitatea

corelațiilor subtile, logica imbatabilă. Vă rog ca măcar o singură dată să renunțați la jocul de-a v-ați ascunselea. Spuneți-mi onest ce gândiți. Gust enorm genul fetiță cu surprinzătoare izbucniri de inteligență — îl arborați cu infinită grație —, dar de data asta vă cer în mod cinstit ajutorul, vă rog să-mi întindeți mâna.

Melania, sincer impresionată, „da, draga mea, acesta este domnul maior Cristescu, numai suflet şi spontaneitate", îl cercetă cu blândețe.

— Credeți într-adevăr că o bătrână neputincioasă ca mine v-ar putea fi de folos?

— Ştiți la fel de bine ca şi mine că nu sunteți şi nu veți fi niciodată bătrână. Vârsta — minți, căci era de părere exact contrarie — nu-i o chestiune de buletin, ci de tonus biologic. Cât despre neputincioasă, dumneavoastră râdeți înaintea mea de o asemenea eventualitate.

— Acestea sunt amabilități, dar recunosc, mie-mi place gentilețea şi ador complimentele. În consecință...

— Mă interesează punctul dumneavoastră sincer de vedere. Ce părere aveți despre asasinarea lui Ştefan Popa şi ce legătură are cu răpirea dumneavoastră?

Ochii bătrânei alunecară spre registrul fostului comisar. Îl puse pe noptieră cu gândul să-l studieze temeinic mai târziu. Îşi răsuci privirea spre maior şi expresia i se îndulci:

"Îmi pare rău pentru el... Vezi, draga mea, dacă ți s-ar îngădui să-ți alegi vârsta preferată — rândul trecut te gândeai la identitate — şi s-o mai trăieşti o dată, ultima pentru care ai opta, ar fi cea mijlocie, hotărât şi cea mai imposibilă. Nu mai eşti tânăr, nu eşti bătrân. Regreți ce-ai lăsat în urmă, ți-e frică de ce va veni. Senectutea o simt cu adevărat oamenii ce nu i-au trecut încă pragul şi aceasta din pricina fricii. Vârsta mijlocie — cred că domnul Cristescu a împlinit patruzeci şi şase sau patruzeci şi şapte de ani — e cumplită! Presupune grijile cele mai mari, obligații complexe, panica ambițiilor... „Nevastă-mea are neplăceri cu colecistul, băiatul dă treapta a doua, am auzit că sunt cinci pe un loc, am spondiloză cervicală, trebuie neapărat să mă duc la Felix! Şi când te gândeşti că abia acum doi ani făceam plajă la Mamaia şi scoteam limba ălora care frecau ghiolul la Eforie Nord... trebuie s-o operez pe mama, are piatră la vezică, şi tata a început să scârțâie... Trebuie să mă interesez de loc de veci... Nu-i delicat, dar asta-i situația... Am împlinit patruzeci şi opt de ani... Alții, „mult mai tineri", îmi sunt şefi. Dacă până la cincizeci nu salt, adio!" Asta e, draga mea.

Vârsta de mijloc care te situează între obligații trecute, prezente şi spaimă pentru viitor. Când ajungi însă la vârsta mea, de obicei nu mai contează nimic. Ambiții, pofte, nerealizări au dispărut. Te interesează doar rezultatul analizei urinei şi să nu te înşele administratorul când fixează plata întreținerii. Destul de trist şi asta, dar cel puțin nu mai eşti atât de ocupat...”

— Încerc, după cum m-ați rugat, începu Melania cu o voce care-i amintea lui Cristescu clinchetul orologiilor franțuzeşti, să fiu extrem de... deschisă. Încă nu-mi dau seama de ce domnul acela a avut interes să mă invite la dumnealui...

Maiorul, împotriva tuturor principiilor de anchetă, o întrerupse:

— Ce vă face să credeți că este vorba de un domn şi nu de o doamnă?

Bătrâna surâse aşa cum ştia ea că-i stă bine:

— Nu cunosc nici o cucoană — mă refer la cercul meu — care să aibă atâta cutezanță şi spirit de întreprindere.

— Faceți vreo legătură între crimă şi răpire?

— Da.

— Care?

Bătrâna schiță un surâs:

— Legătura există, e o certitudine pentru mine. Sensul, însă, scopul îmi scapă. Nu reuşesc să înțeleg în ce şi întrucât îl deranjez pe... asasinul lui Ştefan.

— Considerați deci că este vorba despre una şi aceeaşi persoană?

Nările Melaniei palpitară:

— În această privință, nu am nici un dubiu.

Maiorul, cu permisiunea bătrânei (o înclinare îmbietoare a capului), îşi aprinse țigara.

— Cine credeți că l-a ucis pe Ştefan Popa? Nu vă cer altceva decât o simplă părere.

Melania Lupu îl cercetă scurt. O privire fugară, caracteristică, zbor de rândunică retezând o felie de cer.

„Ar putea să fie fiul meu... Dacă nu mă speriam atunci, la Constantinopol, aş fi avut azi... Copilării, Melanio! Ce Dumnezeu! Doar ştii că ceea ce nu s-a întâmplat, nu merită nici măcar pomenit...”

— Cine? repetă Cristescu.

Era curios să cunoască părerea Melaniei. Chiar falsă, per a contraria, îi putea sugera o pistă.

— Nu ştiu.

— Trebuie totuşi să aveți un punct de vedere.

Melania Lupu îşi muşcă buza inferioară. Avea un roz de copil sugaci.

— E o simplă supoziție, pe care n-ar trebui s-o luați în considerație decât cu titlu de inventar... În locul dumneavoastră...

— Da?

— Mi-aş îndrepta cercetările spre Cris...

— Credeți că inginerul Gregorian e asasinul?

— N-am spus asta. Dar atu-ul se află în manşeta lui. Fie că o ştie sau nu... Scuzați-mă, dar Mirciulică s-a întors.

Se auzea într-adevăr un zgândărit de gheruțe — maiorul se gândi la zahăr tos strivit sub talpa ghetelor într-o bucătărie — şi bătrâna crăpă uşa. Mirciulică, dintr-un salt, se instală pe fotoliu şi se încovrigă, adormind aproape instantaneu.

Asta nu mai are nevoie de "Noapte bună, copii!" gândi maiorul. Hm! Cris Gregorian, ciudat...

CAPITOLUL 22

Cine e destinatarul elucubrațiilor mistice ale bătrânului Popa, cine e maharajahul, misteriosul mandarin în stare să subvenționeze construcția unei biserici, mânăstiri, eventual Catedrală? (În privința aceasta se pare că Ştefan Popa nu se decisese, în scrisori referindu-se la toate trei genurile de lăcaşe.)

Chestiunea îl obseda pe Cristescu până la senzația de greață fizică, iar ideea că necunoscutul nabab e deținător de valută forte, devenise o certitudine. Vreme de o săptămână făcuse cercetări în trecutul celor cinci protagonişti ai dramei, încercând să detecteze circumstanțe speciale datorită cărora unul sau altul din personaje ar fi putut deveni posesor de fond valutar.

Ca mai puțin suspect din acest punct de vedere se situa în primul rând Basile Nicolau. Nu ocupase funcții importante — de altfel nu avusese serviciu niciodată —, iar meditațiile de matematică deşi îi aduceau un venit cochet în timpul verii, adică în plin sezon, câştigând chiar sume considerabile, nu-l făcuseră milionar.

Rodica Ojog-Brașoveanu

Nimeni nu şi-a construit palate din predarea ecuațiilor diferențiale, a calculului integral sau a altor chestii misterioase — Cristescu nu era familiarizat cu termenii, iar pe tinerii nefericiți îi compătimea din tot sufletul —, chiar dacă prețul meditațiilor atinsese cifre de-a dreptul aberante: trei sute de lei şedința.

Provizoriu, trebuia exclusă şi Violeta Bordeianu. Dusese o existență modestă, funcționară mijlocie, nu călătorise niciodată, iar Cristescu se îndoia că văzuse nu Turnul Eiffel, dar măcar mânăstirile din Nordul Moldovei, sau Cheile Bicazului. Olăneşti şi Covasna erau pentru bătrână singurele centre subliniate cu roşu pe harta lumii.

Mai interesantă părea din acest punct de vedere Coleta Miclescu. Fusese soția unui excelent medic, cu mare vogă şi înainte şi după război, iar investițiile în aur şi valută constituiau un procedeu curent de asigurare a averii printre profesionişti de succes.

Şi totuşi, reflecta maiorul, „nu-mi dau seama cum un cabinet medical, oricât de bine ar merge, doar dacă pe firmă nu scrie Christian Barnard, ar putea constitui sursa unei averi de milioane”. Nu trebuia exclusă nici ipoteza că Popa, smintit, să fi exagerat dimensiunile prezumtivului fond.

Aceleaşi considerente erau valabile şi pentru avocat. Valeriu Miclescu, fără îndoială câştiga foarte bine, dar cheltuia pe potrivă, iar cea mai mare parte din venit o investea în obiecte de artă.

Rămăsese Cris Gregorian şi o idee neaşteptată îl determină pe maior să-l considere dacă nu favorit, cel puțin extrem de interesant, ca eventual deținător de valută. Îl convocă la birou şi din nou rămase surprins de liniştea — resemnare şi blând scepticism —acestui bărbat. Ca totdeauna era îmbrăcat extrem de corect, o corectitudine puțin țeapănă în peisajul vestimentar contemporan, când oameni în toată firea cu pântece şi chelie se îmbrăcau la fel ca fiii lor: pantaloni cambrați şi ştampilați, bluze trăsnite, şepcuțe jokeu de un ecosez strident.

După câteva fraze convenționale, Cristescu intră direct în problemă.

— Am vrut să discutăm despre o împrejurare mai... deosebită din viața dumneavoastră. Sunteți unul din puținii supraviețuitori ai catastrofei de la Carlton.

Inginerul Gregorian surâse:

— Din păcate şi cea mai interesantă. Mă refer la împrejurare. După un asemenea „debut”, aveai dreptul să te aştepți la un itinerar de viață mai spectaculos.

— O spuneți cu infinită tristețe.

— E deprimant, domnule maior, să realizezi că în patruzeci de ani, tot ce ți s-a întâmplat mai puțin comun se datorează unei catastrofe, că în rest n-ai absolut nimic de povestit, şi că pe cei din jur nu-i interesează legat de viața ta decât o singură întâmplare, unde de fapt a acționat mâna destinului. Această mână a destinului le asmute imaginația şi o curiozitate care nu seacă niciodată.

Maiorul luă pixul oprit la marginea dosarului şi mâzgăli ceva de parcă ar fi vrut să verifice mina.

— Nu din curiozitate am abordat chestiunea şi nu vă ascund că, înainte de a vă fi cunoscut, am studiat arhiva fostului sanatoriu Saint-Vincent de Paul, apoi cea a orfelinatului unde ați fost „găzduit" până la înfierea dumneavoastră. Din păcate, referințele sunt sărace, lipsa detaliilor aproape scandaloasă.

Inginerul îşi drese glasul:

— Îngăduiți-mi o întrebare, domnule maior. Nu văd legătura dintre o întâmplare, chiar singulară, petrecută acum patruzeci de ani şi asasinarea lui Ştefan Popa.

— Veți înțelege mai târziu. Deocamdată, rămânem la luna noiembrie 1940.

— Ce anume vă interesează?

— Orice amănunt, cât de mic, care ne-ar putea conduce la refacerea identității dumneavoastră reale.

Inginerul căscă ochii şi Cristescu îşi zise că omul îl crede nebun.

— E absurd! Pe vremea aceea nu împlinisem un an, iar după cum ştiți, investigațiile amănunțite ale autorităților, alimentate şi de romantismul cazului meu, n-au dus la nici un rezultat. Ce vă pot spune eu astăzi în plus?

— S-o luăm metodic. Analizând toate circumstanțele, se impun două concluzii: Părinții dumneavoastră naturali erau la vremea respectivă oameni avuți, poate chiar foarte bogați. Rezultă din faptul că locuiau la Carlton, un hotel extrem de costisitor şi din, hai să-i zicem „opulența" leagănului în care ați fost găsit.

— Da, fu de acord Gregorian. Supoziția a fost emisă chiar în epocă şi, în principiu, cred că-i valabilă.

— A doua concluzie, care mi se pare aproape certitudine, continuă Cristescu ridicând arătătorul, ar fi că părinții dumneavoastră erau cetățeni străini.

— Şi această ipoteză a fost luată în considerație. Până acum, nimic nou.

— Mda, făcu maiorul privindu-l pe gânduri. M-am întrebat dacă nu cumva dumneavoastră n-ați aflat ceva în plus. În asemenea situații se fac investigații personale, de multe ori mult mai eficace decât cele ale organelor competente. Există o curiozitate legitimă, încăpățânată, devorantă a individului fără identitate de a şi-o descoperi. Cunosc persoane — situația era frecventă mai ales după război — care au consumat ani de zile, nebănuite resurse de energie şi inteligență, kilograme de timbre expediind scrisori în toate colțurile lumii şi la toate organismele în stare să le întindă o mână de ajutor, pentru a-şi descoperi mama, un frate sau chiar un vechi coleg de bancă. M-aş mira ca dumneavoastră să nu fi procedat la fel.

Cris Gregorian surâse cu tristețe. Scoase pachetul de țigări şi bricheta. Maiorul constată că o manevra cu mâna stângă. Şi nodul de la cravată şi-l aranjase cu aceeaşi mână. „În realitate, sunt mai mulți oameni stângaci decât ne-am putea închipui..."

— Scuzați-mă, ce spuneați?

— Unde să mă fi adresat, domnule maior? Ce să cer Crucii Roşii Internaționale? N-aveam nici măcar un nume de care să mă fi legat. Bineînțeles, m-a frământat şi pe mine chestiunea, mai ales în adolescență, îmi visam părinții — de obicei oameni fără chipuri — îi întrebam, îi imploram să-mi spună cum îi cheamă. Acelaşi vis, ani de zile, care revine uneori şi azi. Când urmau să-mi răspundă ori mă trezeam, ori eu asurzeam subit, eram incapabil să-i aud. Vorbeați de investigații... Le-aş fi făcut dacă aş fi avut cel mai mic indiciu de la care să plec. Poate că eu sunt un bărbat lipsit de imaginație, dar oferiți-mi dumneavoastră un singur exemplu de ceea ce aş fi putut întreprinde.

Maiorul oftă, ca omul care nu poate contesta logica interlocutorului.

— Adevărat, situația nu era simplă. Există totuşi mii şi mii de cazuri când persoane considerate pentru totdeauna dispărute au fost regăsite.

Îşi amintea mai ales de o situație dramatică şi totodată ilară prin absurdul ei. Doi frați gemeni despărțiți de război care s-au căutat frenetic vreme de treizeci de ani au descoperit că locuiesc în acelaşi oraş şi acelaşi cartier, la o distanță de câteva străzi.

— Am auzit şi eu, spuse Gregorian, dar oamenii aceia aveau un nume, un statut, cândva o adresă. Eu nu posedam nimic decât un medalion.

Îşi pipăi instinctiv pieptul şi Cristescu presupuse — firesc — că-l poartă şi azi.

— În cadrul Crucii Roşii Internaționale există o secție unde sunt declarate toate persoanele dispărute...

— Sunt de acord, îl întrerupse inginerul, dar ne ciocnim de acelaşi impediment: Cum îi chema pe părinții mei.

— Dumneavoastră n-o ştiți, dar nu omiteți că oamenii aceştia, să-i presupunem de naționalitate străină, veneau totuşi de undeva. Aveau o patrie, o cetățenie, cunoştințe, rude. Dispariția lor a fost categoric semnalată, mai ales că, după aparențele logice, dispuneau de o solidă platformă socială. S-ar fi putut face diverse corelații...

— Scuzați-mă că vă întrerup iar... Nu uitați că în Europa izbucnise războiul, lumea era confruntată cu probleme mult mai grave. Iar ulterior — începu să râdă — hai să fim serioşi, tovarăşe maior! Ți-era teamă să şi zâmbeşti în fața anumitor portrete, nu discutau doi amici pe stradă fără să se întoarcă mereu să vadă dacă nu-i aude cineva, iar pentru unul ca mine o excursie la Paris era de neconceput. Vreau să-l văd pe ăla care în condițiile astea se apuca să poarte corespondență cu diverse instituții domiciliate în vest.

— N-aş vrea să vă închipuiți că vă fac reproşuri pentru că n-ați investit mai mult în cercetările dumneavoastră, declară maiorul. Am plecat însă de la energia consumată în cazuri similare şi-mi închipuiam că, de-a lungul anilor, ați izbutit totuşi să aflați câte ceva. În consecință, nu-mi puteți oferi nici un punct de reper...

— Din nefericire...

Cristescu simți în glasul inginerului o umbră de şovăială şi insistă:

— Orice detaliu, cât de nesemnificativ aparent, mi-ar putea fi de un imens folos...

— Nu ştiu... Îmi vine în minte acum o întâmplare, dar nu cred să scoateți mare lucru. Prin '60 sau '61 eram inginer stagiar şi locuiam la căminul pentru nefamilişti.

— În Bucureşti?

— Da. Într-o seară, când m-am întors acasă, portarul mi-a dat un plic. M-a izbit atunci un amănunt: destinatarul este inginer Cristofor Gregorian şi nu Cristian cum sunt trecut în acte şi cum m-au botezat de fapt surorile de la sanatoriu.

— Ciudat, într-adevăr, aprecie maiorul, aplecându-se peste masă. Şi?

— În plic, evident o foaie de hârtie, râse Gregorian şi câteva rânduri. Le țin minte ad-litteram: Tinere cunosc fapte şi situații care presupun că te vor interesa. Dacă eşti curios, mâine seară, la ceasurile opt sunt la bodega Cluj, de pe Calea Rahovei, a doua masă din stânga. Asta-i tot.

— Cine semna?

— Nimeni. Intrigat, a doua zi m-am dus la birt. Am aşteptat degeaba până la ora închiderii.

— Bănuiesc că ați încercat să luați informații de la portar.

— Bineînțeles! N-a putut să-mi furnizeze nici o informație în legătură cu aducătorul plicului. Îl găsise înfipt în stativul pentru corespondență. Încă un detaliu, scrisoarea era netimbrată.

— O mai aveți? Aşa ceva se păstrează de obicei.

— Când trăia nevastă-mea, ne-am mutat de două ori. Avea slăbiciunea „triatului", casa i se părea veşnic plină de boarfe şi hârțoage. Cred că atunci a aruncat-o. În orice caz, s-a pierdut.

— Păcat..., suspină Cristescu. Credeți că dacă ați vedea azi un text scris de aceeaşi persoană, l-ați identifica?

Inginerul îl privi încurcat.

— Nu ştiu. Nu m-a preocupat niciodată scrisul oamenilor decât în măsura în care e lizibil sau nu. Pot încerca însă...

— O să vă rog mai târziu. Spuneți-mi, ce ați gândit dumneavoastră despre acest incident?

Gregorian surâse şi îşi aprinse o țigară.

— M-am lăsat purtat pe aripile fanteziei şi mi-am închipuit că omul acesta mi-a cunoscut părinții. Şi mi s-a părut mai mult decât probabil că de fapt, numele meu de botez real este Cristofor. L-a scris pe plic din neatenție, mecanic — ani de zile s-a gândit la mine, ca la Cristofor — sau intenționat.

Maiorul dădu din cap:

— Corect.

— Mi-a mai fost limpede că expeditorul este un om în vârstă. Apelativul tinere aparține şi ca limbă şi ca frecvență unei anumite generații.

— Aşa e. Bizar mi se pare că a aşteptat atâția ani ca să intre în scenă — face impresia că în toată această vreme v-a urmărit — şi că hotărându-se în sfârşit să vorbească, se răzgândeşte aproape simultan.

— M-am gândit, spuse Gregorian, la eventualitatea că individul să fi murit pe neaşteptate, destinul fiind cu mine în cazul acesta de o

consecvență feroce. Mi-a fost scris să nu-mi cunosc în veci adevărata identitate.

— Posibil, spuse Cristescu maşinal. Îl preocupa un amănunt: plicul era netimbrat... Vă mai reţin doar câteva clipe, domnule inginer...

Luă din birou una din ciornele bătrânului Popa şi o strecură între alte şase hârtii scrise de el însuşi, Azimioară, Moşoianu, colonelul Ionaş. Le răsfiră dinaintea inginerului:

— Dacă ar fi să identificaţi scrisul necunoscutului, oricât de vag vă amintiţi de el, la care dintre mostre v-aţi opri?

Gregorian îşi puse ochelarii şi studie îndelung fiecare foaie de hârtie. Zăbovi, ezitând câteva clipe, asupra caligrafiei colonelului Ionaş — lui Cristescu îi veni să râdă —, apoi indică fiţuica bătrânului Popa.

— Nu am certitudinea, dar cred că nu mă înşel afirmând că aceeaşi mână a scris biletul, acum douăzeci de ani.

*

— Da, chiar el, spuse Cristescu bătând cu capătul pixului în masă. Bineînţeles că v-am recunoscut...

Glasul răguşit al Violetei Bordeianu bubuia în microfon şi maiorul îndepărtă receptorul de ureche.

— Vreau să vă informez că alaltăieri a venit la mine Basile Nicolau şi m-a rugat să vă declar că seara de 25 noiembrie am petrecut-o împreună.

— Iar realitatea este probabil alta, presupuse maiorul.

— Desigur. În ziua respectivă, nici măcar nu l-am văzut. Am socotit de datoria mea, o datorie cetăţenească, nu-i aşa, să vă aduc situaţia la cunoştinţă.

Vocea bătrânei emana satisfacţia plină de vanitate a individului care aşteaptă dacă nu o decoraţie cel puţin felicitări călduroase.

— Vă mulţumesc, doamnă. Aţi procedat cât se poate de bine...

— Aşa mi-am închipuit şi eu. Trebuie să ştiţi că vă stau totdeauna la dispoziţie. „Litera şi spiritul legii”, îşi aminti ea de o rubrică radio, sunt pentru mine sfinte...

Cristescu puse receptorul în furcă, aproape tremurând. Îi era greaţă.

*

Avocatul o primi în picioare, cu mâinile în buzunare — se vedeau prin stofa pantalonilor pumnii încleştaţi, gata să tabere —, fără invitaţiile de rigoare: „Ia loc”, „să te ajut să te dezbraci”...

Cătălina, zgribulită în pardesiul devenit prea larg, îl privea cu ochii storşi de plâns. Impresionată era mai cu seamă crisparea dureroasă a gurii. Miclescu o măsură scurt.

„Cum dracu' a putut să mă inspire vreodată cretina asta? Şi nici măcar în pat nu-i mare lucru de capul ei. Chip de înger! prefer demonii...”

Se gândi la Adina cu o dureroasă strângere de inimă. De două zile nu primise nici un semn de viaţă, apelurile telefonice (ajunsese s-o sune din oră în oră, chiar şi la jumătate de ceas) rămâneau fără răspuns.

— Ce vrei să-mi spui? o întrebă brutal. Repede, fără isterie, cişmea de lacrimi şi suspine artistice!

Balerina îl privi înspăimântată, muşcându-şi buzele.

— Nu merit, Vali, să-mi vorbeşti aşa. Te iubesc mai mult decât pe mine însămi...

— Cunosc litania, altceva?

Cătălina se frânse, căzând în genunchi.

— Cum te-ai schimbat! Doamne, cum te-a putut schimba! Femeia aceea e un diavol...

Pe avocat îl surprinse imaginea. Cu câteva clipe înainte doar o văzuse pe Adina în aceeaşi ipostază.

— Un diavol! repetă fata lăsându-şi fruntea pe covor.

— Căruia nu meriţi nici să-i legi şireturile. Fiindcă e o generoasă, totuşi s-ar putea să-ţi permită să-i speli W.C.-ul.

O rănea conştient, fără să fie nici măcar prea furios, din pură plăcere. O plăcere sadică.

— Vali!

— Nici un Vali! În definitiv, ce vrei? Nu te iubesc, să-ţi intre bine chestia asta în capul tău de păsărică. Ţi-am promis ceva? Mi-am luat vreo obligaţie? Pe măsură ce vorbea, se monta tot mai mult ridicând glasul, care atingând acute îşi pierdea timbrul în general plăcut. Nimeni, tu, taică-tău sau Cristos nu-mi puteţi reproşa ceva! Eşti majoră, ai umblat după mine cu limba scoasă, iar eu, slavă Domnului — apăsă cuiul în rană —, ţi-am plătit şi răsplătit serviciile.

Fata tresări biciuită, străfulgerată parcă de o revelaţie.

— Te ştiam crud, incorect, lipsit de orice sentiment...

— Câtă perspicacitate!

— ...dar nu meschin şi odios. Nu ţi-am cerut niciodată nimic!

— Ai primit totuşi, ceea ce e acelaşi lucru.

— Am să-ți restitui totul... Vali, n-am venit pentru mine, adică... nu ca să mă primeşti înapoi.

Ochii i se umplură iar de lacrimi. Era conştientă că dacă ar lua-o acum în brațe, ar uita, ar ierta totul. Începu să tremure doar la gândul că i-ar putea simți din nou brațele înlănțuindu-i trupul.

— De ce ai venit?

— Pentru tine. Eşti în primejdie, ți se aruncă două crime în spinare.

Miclescu se interesă sarcastic:

— Au început milițienii să ți se destăinuie? Îți fac confidențe?

— Am vrut să te avertizez. Gigi mi-a spus tot şi, la o adică, nu te vor cruța. Te detestă şi va fi fără milă.

— Dacă am ajuns la mila unui limbric...

— Fii atent, Vali, te implor!

— În fond ce-ți pasă! Sunt incorect, meschin, odios. Societatea trebuie asanată de asemenea personaje.

— Te iubesc, Vali, chiar dacă eşti canalie.

Îl privi lung, concentrat, întipărindu-şi în minte, ca de rămas bun, toate trăsăturile chipului aspru al avocatului. Întoarse spatele şi părăsi precipitat apartamentul.

În urma ei, Miclescu scuipă ca un surugiu, apoi şterse covorul cu talpa ghetei de antilopă.

CAPITOLUL 23

Când țârâi soneria, Vanda Trai-Dulce visa că se află la Veneția. Auzea vâslele gondolierilor pălmuind apa, iar undeva, în lagună, un glas specific cânta cu aplicație şi credință „O, sole mio!” Ulterior, avea să constate, că la etajul superior se chefuia îndrăcit, iar vecinii, uitând robinetul de la cadă deschis, îi inundaseră baia.

Aprinse instinctiv veioza şi tot instinctiv se uită la ceas. Două noaptea. Sări speriată din pat şi trase capotul pe ea, încurcându-se în mânecă.

„Miliția!” fu primul gând, apoi, persoană avizată, îşi aminti că descinderile după ceasurile şase seara erau interzise. Când dădu ochii cu Adina, rămase perplexă:

Rodica Ojog-Brașoveanu

— Ai căpiat, surioară? La ora asta ți-ai găsit să dărâmi uşile oamenilor?

— N-am dărâmat nici o uşă, replică amuzată Adina, am sunat şi atât.

— De ce n-ai telefonat? Dacă eram cu un crai?

Adina începu să râdă, scoțându-şi pelerina neagră.

— Nu te-am văzut roşind nici în situații mai picante.

Vanda luă o gură din paharul de vodcă pregătit la îndemână, lângă pat, şi simți că începe să se dezmeticească.

Adina surâse ironic:

— Aşa ți-a recomandat medicul?

— Ai ghicit. Iar sticlele goale să le sparg în capul oaspeților de oră mică. Şi, acum, explică-mi şi mie ce ți-a căşunat. Arăți — indică toaleta neagră, cizmele cu carâmbi, pălăria (un cloş tot negru care-i ascundea complet ochiul stâng) — ca un apaş. Să dea dracu', dacă eram sticlete, te agățam doar pentru moacă suspectă.

— Draga mea, făcu Adina mângâindu-şi brațele până la cot, rămân la ideea mea că dacă tot eşti filat, e mai bine s-o ştii. Şi, ca s-o ştii, ideale-s străzile pustii.

— Eu am învățat altfel la şcoală. Ce-ai acolo?

Adina aruncase neglijent valijoara lui Miclescu de parcă înăuntru s-ar fi aflat schimburi pentru delegație scurtă, peria de dinți şi cosmeticele.

— Banii.

Ochii Vandei se aprinseră. Nu-i venea să creadă.

— Toți?

— Îhî.

— Extraordinar! N-aş fi zis că o să marşeze până la urmă. Îl cunosc de mult...

— Nu mă cunoşti pe mine.

Vanda schiță o reverență:

— Fetițo, îmi scot pălăria. Dacă aş avea mai multe...

— Ai deschide un raion la Bucur-Obor. Uite ce voiam să-ți spun, Vanda. Eu acum o să mă cam dau la fund. Mi-am făcut numărul, ce urmează e treaba voastră. Mi-aştept onorariul la umbră şi basta! Te avertizez însă că „dulăii" trebuie să-i am în maximum o săptămână.

— Şi cu proştii ăia doi ce faci?

— Miclescu s-a vârât singur în hazna, e intrat până la gât, nu mai are nevoie de brânci. Iar cu Cris, să nu-ți faci probleme. N-o să vă deranjeze.

Vanda o scrută încordată, întrebându-se în ce măsură putea avea încredere în ea. Valiza cu bani însă, faptul că Adina n-o dezamăgise niciodată îi stârniră un puseu de optimism.

— În regulă, fetițo. Merg pe mâna ta.

— Nu uita, o săptămână, sublinie Adina.

— Nu uit niciodată. Spune-mi, spre ce meleaguri însorite te îndrepți?

Adina zâmbi:

— Cât mai spre vest. Vă sfătuiesc să faceți acelaşi lucru.

— Îți închipui că n-am inventat tot circul ăsta ca să-mi cheltuiesc banii la Eva. Tu ai vreo treabă aranjată? Cum ajungi... dincolo? Ne-ai putea da eventual o idee?

Ochii întunecați ai Adinei sclipiră. Şovăi o singură secundă:

— Îmi pare rău, Vanda. Persoana e dispusă să mă servească numai pe mine.

— Nu-i nimic. Îți urez noroc.

*

Înfăşurată într-un capot de lână albă, Melania Lupu ciripea veselă în bucătărie. Budinca de tăiței abia scoasă din cuptor aromea apetisant şi Mirciulică, trezit din somn, se strecură prin uşa întredeschisă.

— Miroase a Crăciun, dragul meu, nu-i aşa? Asta îmi aduce aminte de parfumurile copilăriei: portocale, stafide, vanilie, ienibahar... Oare de ce o fi dispărut ienibaharul din bucătăria modernă?... Ai răbdare, Mirciulică, ai să fii mulțumit de porția ta. Te rog doar să nu te lăcomeşti şi să ai răbdare. Ştii că mâncarea prea fierbinte îți provoacă indigestii... Hai în casă.

Încăperea era spațioasă, mobilată în stilul bătrânei. Din vechea locuință, păstrase doar tablourile, câteva bibelouri, două-trei piese stil şi pendula. Îi plăceau schimbările şi nimic n-o anima mai mult decât să plimbe mobila de colo-colo. Aceasta îi dădea senzația de noutate şi, fără a trăi complexe de vârstă, o făcea să se simtă mult mai tânără.

Scoase din scrin o sticluță de Jamaică şi umplu un păhăruț, vărsând o cantitate aproximativ egală şi în farfurioara motanului.

— Ai ghicit, Mirciulică, astăzi avem o mică sărbătoare. Prietena ta, dă-mi voie să ți-o spun la ureche, este o isteață şi jumătate şi încă o dată nu s-a înşelat în presupunerile ei.

Îşi zări chipul în oglindă şi se amenință cu degetul:

— Melanie, ştii bine că nu-mi place să te făleşti! Fie, pentru o singură dată am să te iert, dar bagă de seamă să nu devină un obicei... Vai, Mirciulică! L-ai şi băut? Ce spui?! Ai mai vrea o picătură. Pentru că astăzi e o ocazie deosebită, îți permit să abuzezi, dar nu mi-ar plăcea să te văd turmentat.

Ridică ea însăşi paharul în fața oglinzii, îşi trimise o sărutare „Te felicit, fetițo" şi începu să bea cu înghițituri mici. Mirciulică, turtit, o privea de pe sofa cu un singur ochi.

— Da, dragul meu, nici de data asta nu m-am înşelat şi aceasta pentru că am folosit o bună metodă de lucru. După cum ştii, când am început să studiez registrul domnului Anton — conține două sute cincisprezece nume —, mi-am propus să caut o persoană care să întrunească trei particularități: să fi fost tânăr în jurul anilor '40, din provincie, iar inițialele vechiului nume să fie un S şi un P. Trebuie să ştii că am găsit unsprezece persoane care se încadrau în aceşti parametri. Procedând prin triere, l-am descoperit pe Ştefan Popa care până în 1946 purta numele de Stan Pietraru. Semnalmentele fizice din catalog corespundeau — nu, nu există şi fotografii în registru —, iar genul de delict pentru care fusese pedepsit rimează perfect cu personalitatea lui Popa. A fost legionar şi încă una din căpetenii, participând direct la asasinarea lui Armand Călinescu. De fapt, mi-am închipuit totdeauna că în trecutul lui se ascunde ceva îngrozitor... Cine-s legionarii? Adevărat, eşti mult prea tânăr ca să fi auzit de ei... Nişte persoane extrem de vulgare, dragul meu, şi cu instincte antropofage. Cum spunea colonelul, „o adunătură de animale, care după ce că-s canalii mai sunt şi mitocani..." În orice caz, era un bărbat abil şi cu şansă... Nu, nu colonelul, Mirciulică, ci Ştefan Popa. Încearcă să te concentrezi. A izbutit să evadeze din închisoare, iar presupunerea domnului Anton era că fusese ajutat de doi paznici care cochetau cu Mişcarea. Cu un astfel de trecut, evident că îți schimbi numele... Da, am certitudinea că este vorba de una şi aceeaşi persoană. În caracterizarea destul de detaliată a personajului, figurează două amănunte extrem de semnificative: legionarul Stan Pietraru avea preocupări mistice, purta cu ostentație o cruce la gât, iar porecla lui era...

Făcu o pauză, gustând suspensul. Cuvântul explodă, căscând şi celălalt ochi al motanului:

— Era... era... Părintele! Mai trebuie să amintesc că biata căpăţână a lui Ştefan zornăia de liturghii, sfinţi, cădelniţe, în sfârşit un întreg magazin de obiecte bisericeşti? Hm! Ai adormit! Frumos, n-am ce zice, când te afli în societatea unei doamne.

Traversă odaia în pas de dans şi se opri la geam. Începuse să fulguiască, pe stradă apăruseră câteva umbrele. Bătu din palme fericită:

— Ninge!

Scoase capul pe fereastră, încercând să prindă cu limba fulgii de zăpadă.

*

O dată cu pachetul de ţigări, locotenentul Moşoianu scoase un pliculeţ format carte de vizită. Îl răsuci nedumerit „cum dracu' a ajuns ăsta la mine?!" şi se refugie lângă un stâlp spre a nu împiedica traficul pietonilor. Instinctiv, îşi apăsă ochelarii la rădăcina nasului.

Avocatul Miclescu a vândut două icoane în valoare de un milion. Întrebaţi-l ce a făcut cu banii.

Nedumerit reciti textul. Scrisul era fin, cultivat şi după toate aparenţele, necontrafăcut. Încercă să-şi amintească figurile care se aflaseră în preajma lui în troleibuzul supra-aglomerat — „acolo mi l-au pasat, precizamente" —, dar îşi dădu seama că e inutil. Băgă în buzunar plicul şi se îndreptă grăbit spre prima staţie de taximetre.

*

Cristescu se uită la avocat, încercând să-i descifreze figura. Acuza o oboseală marcată, iar trăsăturile agreabile căpătaseră acum un relief nou, care era departe de a-l avantaja. Altfel, se comporta cu aceeaşi naturaleţe, era degajat, extrem, aproape ostentativ de sigur pe el. În buzunarul sacoului cenuşiu înflorea, cu toate colţurile afară ca nişte urechi ciulite, după moda anilor '30- 40, o batistă albă cu chenar lat, bleumarin. Ceru permisiunea să-şi aprindă o ţigară şi maiorul îl invită cu un gest. Declicul fin al brichetei trăda o marcă bună care se asorta cu pachetul Pall-Mall. Fără să fie adeptul metodelor de intimidare, de astă dată Cristescu pe de o parte plictisit, pe de alta încercând să-l ia prin surprindere, îl abordă fără menajamente:

— Mă întreb ce motiv aţi fi avut să-l asasinaţi pe Ştefan Popa.

— Asta mă întreb şi eu. Conchid însă că suspiciunile dumneavoastră mă vizează în mod serios.

— Suficient ca să vă simțiți îngrijorat. Vă enumăr doar câteva din „nedumeririle” pe care le generați. În seara asasinării lui Popa nu erați la Ploieşti, ba dimpotrivă, ați fost văzut ieşind din locuința victimei, iar în noaptea când a fost atacat Doru Popescu, se pare că vă găseați prin împrejurimi.

— Deci două crime. Nu vi se pare prea mult?

— Foarte mult. A doua ar fi însă consecința celei dintâi. Băiatul acela ştia cam multe despre dumneavoastră.

Avocatul stinse țigara înainte de a fi ajuns la jumătate, îşi revizui ținuta, de parcă s-ar fi aflat la bară, şi chiar îşi drese glasul ca înaintea unei pledoarii.

— Pomeneați de „nedumeriri” tovarăşe maior şi termenul e prudent. Ştiți foarte bine că nici o instanță dintr-o țară cât de cât civilizată, o instanță dreaptă şi nepărtinitoare nu poate condamna o persoană pe baza „nedumeririlor” unui anchetator.

— Nu-mi faceți teoria probelor. Suntem amândoi jurişti, aceasta e o chestiune limpezită între noi mai de mult. Deocamdată, eu personal n-am formulat nici o învinuire.

— Trebuie să înțeleg că au făcut-o alții. Iar acuzațiile emise de persoane private nu mă interesează.

Cristescu îl privi lung. Surâse şerpeşte:

— Chiar dacă aceste persoane private pot deveni martori ai acuzării?

Miclescu ridică din umeri şi începu să râdă.

— Admițând că aş fi comis două crime, cred că aş fi fost destul de inteligent s-o fac fără asistență.

— Omiteți factorul întâmplare şi mai uitați — sunt dezolat, dar e o constatare fără echivoc — că sunteți colecționar de resentimente. Un individ care detestă depune energia şi încăpățânarea unui batalion de polițişti când îşi urmăreşte victima.

— Vă referiți probabil la nefericitul acela... Tânărul Popescu. Regret sincer ce i s-a întâmplat, dar nu cred că puteți lua în serios afirmațiile unui băiețandru aiurit, sufocat de gelozie.

— Din păcate, declarațiile lui Doru Popescu coincid cu ale altora.

— Cine ar mai fi? Balerina, o nevropată.

— Iar Lucreția Popescu are un neg pe obrazul stâng. Cu epitete nu puteți spulbera mărturii care mi se par cel puțin importante. În sfârşit, pentru a trece la altă problemă, încercați vă rog să vă amintiți exact

unde vă aflați şi cum v-ați petrecut timpul în seara asasinării lui Popa; de asemenea în noaptea când Doru Popescu a fost grav molestat.

Miclescu surâse sarcastic.

— Mă voi ocupa de chestiunea aceasta chiar mâine dimineață.

Cristescu îl cercetă lung. Îşi mărturisi sincer gândurile:

— Vă admir stăpânirea de sine şi mă întreb în acelaşi timp pe ce mizați atât de sigur. Oricum, acel ceva trebuie să fie de bronz.

— Acel ceva se numeşte inocență. Mă ştiu total străin de ambele afaceri, neîntinat ca un crin. Am să vă fac totuşi o mărturisire. Este adevărat că în seara asasinării lui Popa, am trecut pe la el. Mă rugase insistent să vin, vrând să mă consulte într-o anumită problemă. Mi-am închipuit că-l interesează un consiliu juridic. Când l-am găsit mort, am înțeles că probabil chestiunea era mult mai gravă.

— De ce ați omis până acum să-mi relatați acest fapt?

Miclescu râse.

— Teama de încurcături, şi crima nu e dintre cele mai nevinovate, nu constituie un monopol. Cât priveşte tânărul Popescu, mi se pare de-a dreptul aberant să se facă cea mai mică corelație între acest eveniment nefericit şi persoana mea. A încercat să mă şantajeze pe teme fanteziste, dar nu i-am dat nici cea mai mică importanță. Sunt obişnuit să mă lupt cu rechini. Peştişorii mărunți îmi stârnesc mila.

„Fanfaronadă tipică, traduse maiorul. Fraze mari, rotunde, goale."

Şi din nou se simți plictisit.

— Am înțeles. Să trecem la cealaltă chestiune. Suntem informați — dumneavoastră înşivă în conformitate cu dispozițiile legale ați înştiințat organele în drept — că ați vândut două icoane de preț.

— Perfect adevărat, recunoscu avocatul.

Ceva imperceptibil pâlpâi scurt în vocea lui Miclescu. Maiorul se lăsă pe spate ciupindu-şi uşor bărbia.

— Prețul obținut a fost de un milion.

— Dacă cifra v-a fost furnizată de doctorul Radian înseamnă că-i un mincinos.

— Nu-i mincinos, clătină din cap maiorul, şi de altfel, suma corespunde prețurilor practicate la bursa neagră a artei, când au loc asemenea înstrăinări. Dar nu aceasta face obiectul discuției noastre. Cu titlu informativ, nu-i aşa, în ce ați investit această sumă?

Tonul avocatului se ridică devenind vag agresiv:

— Sunt obligat să vă răspund?

— Ştiți bine că nu. Îmi explic însă anevoie asemenea discreție.

— Cred că am dreptul să fac ce vreau cu banii de care dispun. Milionul l-am oferit unei femei.

Părea animat de o hotărâre bruscă şi Cristescu încercă să profite de situație. Surâse.

— O norocoasă, presupun... Întrebă mieros: Mi-ați putea spune şi cum o cheamă?

Măselele avocatului pârâiră. De trei zile o căuta zadarnic: acasă, la telefon, pe străzi. Simți că-şi pierde mințile şi abandonă orice prudență.

„Putoarea! Barem să clacăm amândoi!"

— De ce nu! Adina Varlam. Strada Doctor Băleanu, nr. 15.

Cristescu îşi coborî privirea şi nu spuse nimic.

*

Cu autorizația Procuraturii, locuința Adinei Varlam fu deschisă. Era un apartament elegant în care, fenomen extrem de rar, simplitatea se însoțea în mod desăvârşit cu rafinamentul. În ciuda ordinii perfecte, după o scurtă inventariere, maiorul Cristescu realiză că femeia părăsise în mod definitiv casa. Căminul era plin de scrum — fuseseră probabil arse toate hârtiile considerate compromițătoare —, în secreterul florentin nu se găsea nici un document care rămâne în general acasă chiar când deplasarea e preconizată pe termen lung: carnete de C.E.C., certificat de naştere, diplome etc.

Garderoba uluitor de bogată (te puteai crede în magazia unui teatru) părea intactă. „Fireşte, zâmbi maiorul, când ai pus mâna pe un milion nu te mai încurci la drum cu geamantane barosane şi cufere." Şi-o putea lesne închipui pe Adina părăsind locuința cu o valijoară: un schimb, trusa de cosmetice, bijuteriile.

De pe consolă, surâdea enigmatică (totdeauna ni se pare enigmatic zâmbetul unei femei frumoase pe care nu o cunoaştem) fotografia format tablou a Adinei. Atât Azimioară, cât şi Marinescu o recunoscură lesne. Era strania necunoscută care izbutise să se debaraseze de umbra lor.

CAPITOLUL 24

Vanda Trai-Dulce îl primi pe maior cu entuziasm de zile mari, ca pe o veche cunoştință.

— Ura, şefule! Arăți cam pleoştit.

— De, Vando, sezonul ploios. Dumneata cum o mai duci?

— Ceac-pac! Am tras la umbră şi admir peisajul.

Cristescu îşi roti ochii prin încăperea spațioasă, fără mobilă. Arătă cu bărbia spre masa şi scaunele improvizate din lăzi şi începu să râdă:

— Neckermann?

— Aş! Naționalizarea.

— Nu chiar aşa de rău, surâse Cristescu, oprindu-se în fața stivelor de cartuşe Kent, lăzilor de whisky şi a unei duzine de pungi aurii de cafea.

— Produse imperialiste, replică Vanda. Nu face să-ți spurci ochii.

— O luaşi politic. Cu bişniță din asta te ocupi acum?

— Îmi pare rău, şefule, dar nu mă aşteptam să mă iei în bombeu. Ce-s minoră, să-mi ruinez escarpenii pe strada Covaci?

— De unde le-ai rostuit?

— Dăruială de la craii mei. Ți-oi părea comică, dar mă mai poftesc unii de mândruță.

Ochii Vandei scăpărau malițioşi şi maiorul râse. Se cunoşteau de cel puțin douăzeci de ani, o anchetase de vreo cinci-şase ori, şi de fiecare dată îl amuzase capacitatea escroacei de a se exprima în două limbi. Mânuia cu aceeaşi uşurință argoul şi limba cultă.

— În regulă, Vando. Aştept să mă chemi la nuntă.

— Şi mâine, dacă mi-eşti nănaş.

Maiorul întrebă brusc:

— Unde-i Adina Varlam?

Privirea femeii se concentră. Avu un scurt moment de şovăială şi Cristescu îi ghici gândul. Nu ştia cum să procedeze: Să recunoască ori să conteste că are habar de existența ei. Ridică din umeri.

— Nu mi s-a spovedit.

„Mda, gândi maiorul. Vanda n-a fost niciodată fată proastă. De vreme ce am abordat-o direct, înseamnă că ştiu destule şi ar fi fost inutil să pretindă că n-a auzit niciodată de ea.”

— Când ai văzut-o ultima oară?

— Acum o săptămână.

— Ți-a spus unde pleacă?

— Nu. Adina nu-i din femeile care fac confidențe.

În stilul care o caracteriza, schimbase dintr-o dată şi tonul şi limbajul.

— Ce soi de afaceri învârteați împreună?

Vanda ridică din umeri:

— Nici un fel de afacere. Adina dispune de prea mult ca să-şi bată capul cu ce plăteşte mâine întreținerea. N-o interesează combinațiile.

— Cu ce se ocupă?

Femeia începu să râdă:

— O vezi pe Adina înscriindu-se la „Brațele de muncă" şi semnând condica la şapte dimineața? Ai haz, şefule!

— Dar?

— Nu-s paturi în tot Bucureştiul ăsta pentru câți bărbați ar vrea s-o aibă. E de-ajuns să pocnească din degete.

— Am înțeles. Spui că nu ştii încotro s-a îndreptat...

— Nu. Poate o fi având rude prin provincie...

— Vando, femeia asta şi-a părăsit definitiv casa.

Escroaca presupuse moale:

— Atunci prin străinătate...

*

Maiorul Cristescu dădu dispoziție ca semnalmentele Adinei Varlam să fie trimise tuturor organelor de miliție din țară. În asemenea situații, un infractor inteligent, iar Adina se părea că face parte din specie, se dă o vreme la fund, aşteptând să treacă momentul fierbinte. Problema este găsirea unui adăpost sigur. Cei mai mulți preferă case particulare, aparținând de obicei unor prieteni considerați de nădejde, alții se ascund în locuințe de vară. Greşeală, căci acestea sunt în general părăsite în timpul anului, iar ivirea unui locatar atrage imediat atenția localnicilor. Cei mai abili preferă peregrinarea din oraş în oraş.

Cristescu dădu dispoziție să fie supravegheate gările tuturor localităților trăgând nădejde că Adina nu se cazase încă. Îşi părăsise locuința doar cu o zi înainte. O trăda agenda de birou rămasă la marți 1 decembrie: azi era miercuri 2...

În legătură cu Adina, maiorul mai făcuse o descoperire interesantă. Cercetând fişele ministerului, constatase că, în urmă cu cinci ani, fusese amestecată într-o afacere cu valută şi aur. Speciale i se păreau datele biografice: Se născuse în 1945, fiind fiica unui cafegiu turc, Selim Septar. Urmase liceul la Constanța, apoi absolvise o şcoală de artă decorativă. Avusese şase căsătorii (asta abia până în 1975, contabilizase Cristescu întrebându-se câte s-or mai fi adunat). Soții făcuseră parte din categoriile sociale cele mai diverse, alcătuind un pal-

mares bizar: şef de sală la restaurantul Lido, un profesor unitar, un medic dentist, un mecanic auto, un recepționer, iar ultimul fusese inginer. Lucrase un singur an ca decoratoare de vitrine.

„Hm! conchise maiorul. Nu s-ar putea afirma că femeia aceasta a dus o viață monotonă...”

În cursul aceleiaşi zile, Cristescu mai primi o comunicare interesantă. Locotenentul Moşoianu raportă că Vanda Trai-Dulce luase legătura cu Sile, specializat cândva în facilitarea trecerilor frauduloase de graniță.

„Alta care vrea să spele putina. Am sentimentul că ne apropiem de deznodământul afacerii...”

Spre seară, primi telefonul Melaniei Lupu. Batrâna se scuză bineînțeles că-l deranjează şi că-l roagă dacă, din nou bineînțeles, are timp, să-i facă o vizită. S-ar fi deplasat ea, dar îi este imposibil, căci din cauza unui pantof incomod („iertați-mă că vă dau amănunte atât de intime”), i s-a umflat un picior, iar ce-i mai grav, lui Mirciulică i s-a redeschis bronşita.

Cristescu, deşi covârşit de lucru, acceptă. O cunoştea prea bine pe Melania ca să nu-şi dea seama că nu-l solicită în mod gratuit: o bătrână care n-are ce face, amatoare de conversație într-o seară ploioasă de noiembrie. Şi iarăşi, nu era femeia care să inventeze importanță unor fleacuri.

Îl primi în stilul ei inimitabil, marchiză (aşa cum ni le închipuim în conformitate cu imaginea popularizată de teatru şi cinema) din secolul al XVIII-lea. Îi oferi ceaiul cu grația ei caracteristică, se interesă cu convingere despre sănătatea maiorului, de buna dispoziție a locotenentului Azimioară, dacă la minister le dau căldură, ce părere are despre căsătoria prințului Charles cu Lady Diana.

Cristescu îndură cu talent tot preludiul, întrebându-se ce urmează. Când în sfârşit, Melania începu să se joace cu mărgelele de la gât, îşi dădu seama că va intra în subiect.

— Domnule maior, începu cu glas uşor voalat de emoție, la vârsta mea, se admit unele mărturisiri. Trebuie să vă spun că țin foarte mult la dumneavoastră.

Cristescu simți că-i vine amețeală.

„Dacă m-a chemat să-mi facă o declarație, cred că mă pocneşte damblaua!”

— Sunteți o persoană distinsă şi trebuie să ştiți că eu am avut totdeauna o slăbiciune extraordinară pentru această însuşire. De altfel, noi doi ne-am înțeles foarte bine şi, dacă au intervenit uneori mici neînțelegeri, acestea s-au datorat unor circumstanțe care n-au nici o legătură cu sentimentele noastre.

„Doamne sfinte! se cruci Cristescu. Un Rembrandt şi un Goya subtilizați, o statuie de aur gata să-şi ia zborul peste graniță, un an de puşcărie, asta numeşte ea mici incidente! Cum or fi arătând în capul ei alea mari?!"

— Am apreciat de asemenea delicatețea dumneavoastră şi caracterul de excepție. De aceea m-am gândit, după modestele mele forțe, să vă dau o mână de ajutor.

Maiorul îi privi instinctiv brațele fragile şi mormăi ceva care aducea a mulțumiri.

— Întâmplător, continuă Melania, după cum bine ştiți, am fost amestecată în istoria dezagreabilă de care vă ocupați acum. Mi-a făcut o nespusă plăcere să vă revăd şi, chiar de la început, mi-am propus să vă fiu de folos. Străduindu-mă, cred că am izbutit oarecum.

Cristescu, circumspect — „ce drăcie o mai fi născocit?" — îşi subțire privirea.

Melania, sigură de succes, îl cerceta cu ochi scăpărători.

„Nu crede un singur cuvânt din ce spui, draga mea. El şi bunica sunt singurele persoane din viața ta care au ghicit că eşti o mincinoasă. Ei bine, îi vei oferi o surpriză..."

— Întâi vreau să vă pun o întrebare.

— Vă ascult, doamnă.

— Sunteți informat că numele de Ştefan Popa este fals?

Maiorul îşi încreți sprâncenele.

— Adică?

— Numele real al bietului bătrân, căci în realitate toți oamenii răi sunt nişte nefericiți, cel puțin aşa îi socotesc eu, era Stan Petrescu, o căpetenie legionară.

— De unde dețineți această informație?

Melania Lupu oftă mulțumită şi începu să-i relateze toate amănuntele legate de descoperirea ei. Cristescu o asculta cu atenție, întrebându-se crispat ce urmăreşte în fond. Informația putea fi verificată (dacă se dovedea reală, deschidea o pistă nouă anchetei), interesant era însă unde voia bătrâna să ajungă.

— Cred, reluă Melania încântată de mulțumirile lui Cristescu, mereu prevăzător, dar politicos, că vă mai pot oferi o idee. Nu ştiu precis cine m-a răpit de lângă domnul Azimioară... Apropo, trebuie să-i spuneți că l-am găsit în avantaj, a slăbit şi cred că se poate mândri cu silueta dumnealui.

Colțul buzei lui Cristescu zvâcni. Chiar ieri îl auzise lamentându-se că dieta doctorului Atkins e „vrajă". Reuşise să se mai îngraşe cu cinci kilograme în ultima săptămână.

— Părerea mea este însă că m-au furat pentru că s-ar putea ca eu să cunosc unele amănunte care... În sfârşit, incomodează.

Maiorul n-o slăbea din priviri: „Care-i realitatea? Minte? De ce? Nu minte? Şi, iarăşi, de ce?"

Ştia că Melania e o femeie deosebită, de o bunătate îngerească, dar cu fantezii de gangster. Încă nu-i putea sesiza jocul.

— Care ar fi acele amănunte?

— Ştiți, m-am gândit şi eu... Pe Ştefan l-am cunoscut acum douăzeci şi cinci de ani în casa Coletei. Ca să fiu absolut sinceră, nu l-am îndrăgit niciodată. N-avea conversație, era ursuz, iar la pocher devenea de-a dreptul imposibil. N-aveai voie să scoți o silabă, în timpul jocului. Împărțit cărți, pe trei, pe şase, pe nouă, decartat, câte bucăți? Personal, domnule maior, nu înțeleg de ce trebuie la o masă de joc, să te comporți ca la un parastas... Fiindcă veni vorba, ieri vecinii mei au avut o pomenire. Patruzeci de zile de la decesul socrului... Au pus şi casetofonul. Bănuiala mea este că a fost un parastas dansant.

Cristescu începu să râdă şi Melania, indignată de fason, continuă:

— A fost deci mult mai vesel decât la partidele noastre obişnuite... Ceva mi s-a părut totdeauna ciudat, domnule maior!

— Anume?

— Cum de nu-şi dau seama unele persoane că sunt indezirabile. Eu, una, când mă aflu într-o vizită, simt doar după respirația gazdei când sunt de prisos.

— N-am nici cea mai mică îndoială, surâse maiorul.

— Ei bine, probabil că Ştefan era complet lipsit de intuiție. De altfel, Violeta... Cum care Violeta? Bordeianu! Îi seamănă perfect, dar nu despre ea discutam acum. Fără să pretind că l-am detestat pe Ştefan, în orice caz nu era un personaj după care să tânjesc. Din câte îmi amintesc, i-am formulat în toată viața mea o singură invitație — aşa m-a învățat guvernanta că-i frumos — şi totuşi mă vizita cel puțin o

Rodica Ojog-Brașoveanu

dată pe lună. Un supliciu, vă asigur! Într-o zi... Ah! mi-amintesc, sărbătoream aniversarea lui Mirciulică şi i-am oferit o cupă de şampanie „Zarea". În realitate, a fost mai mult de o cupă, căci a doua zi în chiuvetă am găsit două sticle goale. Ştiți, ca să scot etichetele. Uneori, când rămânem fără bani, eu şi Mirciulică recurgem la acest procedeu. Vindem toate sticlele din casă. Ştefan se amețise, sunt încredințată, căci pe omul acesta eu nu l-am văzut niciodată zâmbind. Or, atunci râdea din orice fleac şi cu acest prilej am constatat că proteza lui nu era ceea ce ar fi trebuit să fie. Adică, vreau să spun că clămpănea.

Melania făcu o demonstrație concretă şi Cristescu râse cu poftă. Realmente, bătrâna era inegalabilă.

— Îmi pare bine că sunteți bine dispus. În bolile de stomac, starea de spirit contează enorm.

Maiorul, din ce în ce mai amuzat, se interesă surâzând:

— De unde ştiți că am ulcer?

— Oh! răspunse bătrâna. Dar e foarte simplu. Ne cunoaştem de trei ani...

— Şi?

— Am constatat că de câte ori vă enervați sau încercați o emoție oarecare, duceți automat mâna la stomac. Acesta este un gest specific. Cardiacii îşi pipăie inima, hepaticii ficatul. Eu de pildă, care am avut oreion când eram copil de cinci ani, căci nu-mi amintesc să fi fost vreodată bolnavă de altceva, îmi ciupesc urechea. Ştiți, mi s-ar părea inechitabil ca toată lumea să sufere de ceva, iar eu să fiu sănătoasă tun.

— Presupun că procedați foarte corect. Vorbeați de vizitele lui Ştefan Popa.

— Nu uit niciodată despre ceea ce vorbesc. Aceasta nu pentru că nu am scleroză, ci pentru că probabil subiectele mele de conversație sunt extrem de reduse.

Evident, se alinta, dar Cristescu, nerăbdător, nu încercă să o contrazică.

— Spuneam deci că la aniversarea lui Mirciulică, Ştefan s-a amețit. I-am propus la un moment dat, ştiți, ca divertisment, căci era departe de a fi un causeur amuzant, să jucăm Popa-prostul. Am fixat ca miză un kilogram de jeleuri.

Se opri uitându-se fix la maior: „Ce părere ai?"

Cristescu n-avea nici o părere şi bătrâna urmă.

— A pierdut şi i-am zis: „Aştept jeleurile”. „Care jeleuri?” Părea căzut în transă. „Păi pe ce am jucat? Te-am bătut, eşti Popa-prostul şi plăteşti...” S-a uitat la mine cu o privire de nebun: „Nu, nu eu plătesc”. „Dar cine?” A rânjit: „Her Stengel junior”. „Cine-i ăsta, Stengel?” Dintr-o dată s-a redresat, şi-a scuturat tot trupul. „Nimeni, nimic, prostii de-ale mele.”

Melania făcu o pauză, trecându-şi degetele albe prin blana motanului, care i se urcase pe genunchi.

— Poate că incidentul mi-ar fi ieşit din minte, dar întâmplarea face ca pedichiuristul bunicii mele, care era un bărbat foarte demn — purta favoriți à la Franz Josef şi ghetre albe cu nasturi de sidef — să se numească tot Stengel... Sper că nu vă plictisesc, domnule maior.

„Acum iar se răsfață”, gândi Cristescu şi se grăbi s-o asigure:

— Dimpotrivă, doamnă, vă ascult cu cel mai mare interes.

— Sunt încântată. Nu-mi plac oamenii care ascultă fără să audă, deşi, recunosc, uneori am şi eu obiceiul acesta detestabil. Din nefericire, nu toată lumea are lucruri interesante de povestit... Cam la vreo două săptămâni după aniversarea lui Mirciulică, eram la Coleta în vizită. Bineînțeles, nu lipseau nici Violeta, Ştefan, Basile, iar mai târziu a venit şi Cris. Comentam oroarea aceea de film care se numeşte holocaust. A venit vorba despre doctorul Mengele, medicul de la Auschwitz, apoi despre Comandantul lagărului... Coleta, care citeşte foarte mult, avea un lapsus şi nu izbutea să-şi amintească numele persoanei. Nu ştiu ce mi-a venit şi am sugerat la întâmplare: „Poate Stengel...” Ei bine, domnule maior, nici dacă aş fi tras cu puşca, aşa pe neaşteptate, Ştefan n-ar fi reacționat mai... cum să vă spun, îmi lipseşte termenul, mă rog, violent. A tresărit de era să cadă de pe scaun şi dacă o pereche de ochi ar putea ucide, ei bine, eu demult aş fi fost moartă...

— Da, extrem de interesant, spuse Cristescu. Şi după aceea?

Melania surâse:

— Nu există nici un după aceea. Poate că ceea ce v-am povestit eu e lipsit de importanță, totuşi nu mă pot împiedica să fac o legătură între moartea lui Ştefan, acest nume şi răpirea mea. Rămâne ca dumneavoastră să apreciați...

„Da, reflectă Cristescu, ridicându-se, s-ar putea să existe o legătură...”

De altfel, avea încredere în intuiția Melaniei, în discernământul şi capacitatea ei de a corela amănunte aparent lipsite de relevanță, în finețea observației.

Se despărțiră în termeni deosebit de călduroşi, Melania insistând ca maiorul la următoarea vizită să-l aducă neapărat şi pe locotenentul Azimioară. „Mie şi lui Mirciulică ne plac oamenii care mănâncă cu poftă. Ne stimulează apetitul...”

După plecarea lui Cristescu, bătrâna trecu în baie, unde îşi făcu toaleta de noapte. În timp ce-şi demachia obrazul, îşi trimitea bezele în oglindă:

— În realitate, Melanie, tu eşti o fată cumsecade, iar ziua ți-e plină de fapte bune. Cred că meriți acum un cornuleț cu nucă... Ah! Eşti o uitucă şi jumătate! Trebuia să-i vorbeşti domnului maior de Pangastrin. Este un medicament admirabil. Doar după trei pastile, Mirciulică a devenit mult mai vioi. Ții minte? Se urca pe şifonier şi se arunca în cap... Un plonjon de toată frumusețea...

CAPITOLUL 25

Azimioară aştepta în picioare, gândindu-se că nevastă-sa îi promisese pentru prânz ciolan cu fasole. Era mâncarea lui preferată şi, până a se însura, fusese încredințat că ciolanul cu fasole, ca şi ciorba de burtă şi tuslamaua nu pot fi preparate cumsecade decât la birt.

— Melania Lupu, zâmbi maiorul, pretinde că ai slăbit. Cred că trebuie să-i trimiți flori pe chestia asta... În sfârşit! Ia legătura cu Neagu de la arhivă. Mă interesează registrele de stare civilă de la toate primăriile din Capitală pe perioada 1940-1941. Vezi dacă nu e înregistrată vreo căsătorie sau naştere pe numele de Stengel. Sper că aveți noroc, altfel trebuie să luați şi provincia...

*

Adina Varlam fu reperată în gara Constanța. Cristescu insistase ca aici supravegherea să fie foarte strânsă, mizând pe mai multe considerente. În primul rând, un infractor care încearcă să dispară alege centre supraaglomerate, împestrițate de turişti dacă e posibil — Constanța oferea din plin acest avantaj —, instinctiv preferă locuri cunoscute, unde se descurcă topografic şi poate recurge la serviciile rudelor

sau prietenilor. În plus, portul prezintă tentația unei eventuale forțări de frontieră. Adina își schimbase complet genul și Azimioară abia o recunoscu în biroul maiorului. Renunțase la stilul sofisticat și la moda retro, își tunsese părul și-i întunecase nuanța. Rămăsese bineînțeles o femeie interesantă, dar era departe de apariția spectaculoasă care stârnea vâlvă pe Calea Victoriei.

„Nici un elefant călărit de un cimpanzeu n-ar întoarce atâtea capete", obișnuia să spună despre ea Vanda Trai-Dulce.

Ceea ce ușura considerabil lucrurile, gândi Cristescu, cercetând-o cu mult interes, era faptul că la percheziție, în valiză se găsise material compromițător suficient pentru întocmirea a trei dosare penale, nu unul: sume considerabile în lei, valută și aur.

Acum arăta liniștită — femeia asta, aprecie Cristescu, știe să-și stăpânească minunat nervii —, frumoasă fără ostentație și judecând după machiajul discret și îmbrăcămintea aproape austeră, se simțea limpede că se străduise să pară cât mai neînsemnată.

— V-ați părăsit locuința marți 1 decembrie și ați ajuns la Constanța abia pe 2. Care e motivul?

— N-am găsit bilet de tren. Nici măcar la personal. A fost meciul ăla nenorocit: Farul cu nu știu ce echipă din München.

— Puteați totuși să vă urcați și să plătiți o amendă.

— Am vrut să evit orice complicații, cât de mărunte, cu autoritățile.

„Corect, aprecie Cristescu în sinea lui, deși pentru un fleac din ăsta nu se ajunge la miliție."

Adina răspundea sobru, nu părea deloc intimidată și după o experiență de douăzeci de ani, Cristescu realiză imediat cu ce fel de infractor are de-a face: prea inteligent ca să nu-și dea seama că a pierdut partida. În consecință, subterfugiile, inexactitățile, slalomul între minciună și adevăr devin inutile, pun zadarnic la încercare nervii partenerilor.

— Susțineți că nu cunoașteți persoana care vă dădea dispoziții.

— Nu, dar fără îndoială, dacă nu-i vorba despre un interpus, era un bărbat.

— Cum v-a racolat?

— Prin telefon. După cum v-am mai spus, toată legătura noastră a funcționat numai în acest mod.

— Practic ce v-a propus?

— Inițial, să fiu un soi de curier. Le găseam, mă refer la pachețelele respective, în locurile cele mai neașteptate. Eram doar anunțată că „marfa” se găsește în cutia poștală, în urna decorativă de piatră de la intrare, în spatele unei anumite icoane dintr-o biserică sau alta și așa mai departe. De fiecare dată, locul se schimba. Pachețelele respective plus ce-mi furniza Miclescu și Gigi Song le predam Vandei.

— Mda.., apreciez sinceritatea dumneavoastră.

Adina Varlam râse scurt:

— În general nu aceasta este însușirea mea de căpătâi. Acum n-am altă soluție.

— Ați declarat că erați plătită în valută.

— Da, banii îi găseam în plic închis, totdeauna la cutia de scrisori.

Cristescu fu străfulgerat de o idee ciudată:

— Ați păstrat din întâmplare vreun plic?

Adina îl cercetă nedumerită.

— Cred că-l am pe ultimul, în valiză.

— Mă întreb, spuse maiorul bătând ușor cu coupe-papierul în sticla de pe birou, de ce ați acceptat o combinație atât de riscantă. Sunteți o femeie care dispune de mijloace, hm... speciale pentru a-și asigura o viață mai mult decât confortabilă. N-ați lucrat decât un an în toată viața și, din câte am putut eu băga de seamă, ați dus-o magnific.

— Îmi place, zâmbi Adina, acel mijloace, hm... speciale. Adevărat, n-am dus lipsă de gentilomi dispuși să-mi plătească din larg întreținerea și chiar mai mult decât atâta. Accentuă: Dar plăteau în lei.

— Ce aveați de gând să faceți cu valuta?

— Să plec în Occident.

— Concurența în genul de... activitate pe care-l practicați e cam mare acolo.

Femeia râse.

— Cred că sunteți un campion al eufemismelor. Intenționam să mă reprofilez. Am treizeci și cinci de ani, o vârstă la care, ca femeie întreținută, ca să nu folosesc alt termen, nu mai ești competitivă. Deci nădejdile mele se îndreptau spre altceva.

— Adică?

— Am absolvit o școală de artă decorativă. Mă gândeam să deschid acolo un soi de întreprindere pe profil, dar pentru asta aveam nevoie de capital.

— E o pasiune bruscă? Aici n-ați practicat decât un singur an.

Adina Varlam dădu din mână: lucruri atât de simple nu mai trebuie explicate.

— Aici! Ce să fac cu arta decorativă aici? Să aranjez chiloți de damă într-o vitrină sau panouri cu purceluşi prosperi ținând un morcov în gură pentru aprozare? Cine angajează la noi un decorator ca să-şi amenajeze casa?

— Şi dincolo?

— Sunt destui, iar dacă ai dever, afacerea devine extrem de rentabilă. Nu-i totul să dispui o mobilă într-un colț sau altul. Trebuie să decorezi locuința în funcție de personalitatea individului. Unuia i se potriveşte un interior stil Ludovic al XIV-lea, altuia gen businessman american, iar celuilalt stil Tudor. Pe dumneavoastră de pildă, vă văd foarte bine într-un interior George al III-lea. Aveți distincție şi multă alură.

— Iau act, zâmbi maiorul, căruia nu-i trecuse niciodată prin minte să se întrebe cum i-ar sta într-un castel din Sussex sau într-un ranch din Arizona.

— Toate acestea, concluzionă Adina, presupun o cultură serioasă, mult bun gust şi simț psihologic. Or, aşa ceva se plăteşte.

— Am înțeles... Să ne întoarcem deocamdată pe meleaguri autohtone şi anume la inginerul Gregorian. Ce vi s-a cerut practic în legătură cu el?

— Să-i fac cunoştință cu orice chip şi să-l rețin blocat miercuri 25 noiembrie între orele 18 şi 19,30. Asta a fost cel mai simplu.

— Ați mai primit şi altă dată dispoziții în acest sens?

Adina îşi scutură părul tăiat scurt. Nu-i venea rău, o întinerea, dar în schimb pierduse din „deosebit”. Ca ea, aşa cum arăta acum, se mai vedeau destule pe stradă.

— Nu. A doua oară l-am convocat din proprie inițiativă. Bărbatul acesta îmi place sincer.

Cristescu „recapitulă” figura inginerului. Simpatic, agreabil, manierat. În special ultima dintre calități este apreciată de femei, ca după aia să spună că „tipu-i prea bleg”. Oricum, după părerea maiorului, Gregorian făcea parte din categoria persoanelor pe care nu le observi, sau le uiți imediat.

Adina repetă cu voce caldă:

— Îmi place chiar foarte mult.

— Nu suficient totuşi ca să-l scutiți de basme. Aveți o fantezie bogată.

— Nu ştiu la ce vă referiți.

— La „vânzarea” a cărei victimă ați fost acum douăzeci de ani. Fetița inocentă cedată unui sadic...

De astă dată, Adina râse cu toți dinții. Erau splendizi, lați, o dantură care nu putea să aparțină decât unei femei inteligente.

— Când ai de-a face cu sentimentali, trombonul merge la sigur, efectu-i garantat. Am verificat-o în nenumărate rânduri.

Locotenentul Azimioară îşi vârî capul pe uşă. Văzându-i expresia, maiorul simți că nu mai are răbdare să aştepte. Se adresă Adinei, ridicându-se în picioare:

— Deocamdată atât!

Sună subofițerul de serviciu şi, înainte de a se închide uşa, exclamă:

— Ei? Ce-ați făcut?

— Am găsit! spuse fericit locotenentul. Aproape că nu-mi vine să cred.

— Ce?

Azimioară scoase o hârtie din mapă şi începu să citească:

— Municipiul Bucureşti — România, Primăria Sectorului I (Galben) Oficiul stării civile. Extras din registrul stării civile pentru noi născuți. Cristofor, sex bărbătesc, de religie catolică, locul naşterii Bucureşti în sanatoriul Sfânta Elisabeta din Şoseaua Kisselef nr. 8 pe data de 28 aprilie 1940 ora 19,35. Declaratiunea a fost făcută de tatăl copilului — Hugo Stengel. Mama — Valentina Stengel, casnică, este născută Racoviceanu.

Ochii maiorului străluciră:

— Bravo, băiete!

*

Interogatoriile Vandei Trai-Dulce şi al lui Gigi Song îi luară maiorului mai puțin timp. Fapta lor avea să alcătuiască obiectul altui dosar, unde avea să figureze şi avocatul Miclescu, tangentând doar întâmplător cazul bătrânului Ştefan Popa.

Vanda, femeie încercată, cu vastă experiență infracțională, îşi privea situația cu resemnare. „Calmul marelui dezastru”, traducea Cristescu în general asemenea stare de spirit, dar Vanda nu avea simțul tragicului, aşa că expresia nu i se potrivea.

— Credeam că te-ai astâmpărat, comentase Cristescu cu oarecare amărăciune.

Nu era un anchetator ranchiunos şi-i părea sincer rău pentru Vanda. Femeia aceasta avea reale calităţi şi ar fi putut găsi destule mijloace ca să ducă o viaţă comodă fără a necăji paragrafele Codului Penal.

— Dacă-mi inventai matale o rentă, şefule, trăgeam pe dreapta şi mă înscriam la Universitatea Populară, secţia balet.

— Ţi-ai fi putut găsi ceva de lucru.

— Ce?! Să vând loz în plic prin birturi? Sau lumânări şi să dau cu aspiratorul prin biserici?

De fapt, înţelese Cristescu, Vanda reprezenta o curea de transmisie între furnizor şi beneficiar. Ceea ce primea de la Gigi Song şi Adina (deci implicit şi avocatul Miclescu) îi preda concubinului ei, Doxa, zis şi Tic-Tac. Acesta, la rândul lui, transmitea întreaga marfă unui căpitan de vas francez care făcea curse regulate Marseille — Constanţa. Individul recepţiona marfa, remuneraţia făcându-se în valută. Nu, milionul de care-l tapaseră pe Miclescu era combinaţia lor, adică a Vandei, a Adinei şi a lui Tic-Tac. Banii urmau să fie investiţi într-o afacere de ceasuri.

„Hm! reflectase Cristescu. On reviens toujours au premier amour...” Care era sursa aurului nu ştia nici Vanda, nici Gigi. Tânărul, ca şi Adina (pe care n-o cunoştea), primea „materialul” în chip asemănător: un glas bărbătesc îl aviza asupra „adresei” care evident era totdeauna alta.

Acelaşi glas îi dăduse dispoziţie s-o răpească pe Melania Lupu şi s-o sechestreze în imobilul părăsit din împrejurimile Capitalei. Îl ajutase un amic, Sică Ţambal — cântă la restaurantul Marea Neagră —, care condusese maşina. Scrisorica relativă la milionul obţinut de Miclescu din vânzarea icoanelor, el o vârâse în buzunarul lui Moşoianu. O iniţiativă proprie. „Şi-a bătut joc de Cătălina în mod barbar. Măgarul trebuie să plătească într-un fel...”

Apoi gândul i se întoarse la Melania Lupu.

— Cum se simte?

Ochii lui Gigi Song scânteiau de plăcere.

— Bine.

— Mă bucur, şefule! În viaţa mea n-am întâlnit un număr mai senzaţional. Când o vedeţi, spuneţi-i că-mi pare rău dacă am supărat-o şi că-i mai valabilă decât o sută de japiţe nedate în pârg...

Cristescu, obişnuit cu succesele bătrânei, surâse:

„Melania! Smintita, fermecătoarea, inegalabila Melania...”

*

În dimineața următoare, maiorul, într-o dispoziție excelentă, îşi convocă la prima oră colaboratorii. „L-a lăsat ulcerul şi viața e iar portocalie”, presupuse locotenentul Moşoianu; „a scos-o pe zăpăcita de Melania din zar!”, îşi închipui Azimioară.

Când îl văzură aprinzând o țigară — lux de zile mari — gândurile li se încrucişară în eter: „E clar!”

— Băieți, azi aveți program de vizite. Trebuie să-i vedeți „acasă la ei” —, începu să ridice câte un deget — pe Violeta Bordeianu, Basile Nicolau, Miclescu, Coleta Miclescu, Gregorian, Cătălina Dragoş...

— Ați omis-o pe Melania, observă Azimioară.

Cristescu începu să râdă.

— Ai dreptate. N-ar fi rău să treci pe la ea. Te pomeneşte mereu, are multă afecțiune pentru dumneata, şi, aspect importantisim!, te afli în grațiile lui Mirciulică. Da. Ce vă spuneam?... Deci vizitați-i pe toți — îi împărțiți între voi cum vreți — şi vă faceți luntre şi punte să-mi aduceți de la fiecare o probă de salivă.

De uimire, ochelarii lui Moşoianu se repeziră spre vârful nasului. Azimioară, placid, se mulțumi să contemple tabloul din spatele lui Cristescu. Îl ştia pe dinafară, până la cel mai mic amănunt, dar tot nu izbutea să priceapă despre ce este vorba.

— Mă mulțumesc cu mucuri de țigară, completă maiorul. Mai complicat e cu nefumătorii, respectiv balerina şi Nicolau. Dar găsiți voi un truc! Sunteți băieți deştepți!

„...şi firi sentimentale! completă în gând Moşoianu. Truc! Am să-l rog frumos pe Nicolau să-mi împrumute proteza...”

CAPITOLUL 26

Afară, noiembrie ploua cu tristețe, aromă de tufănele şi mult gri. Maiorul trăsese draperiile de la birou şi aprinse lampa, obicei care acasă o scotea din sărite pe nevastă-sa. „Nu suport lumină electrică în timpul zilei...”

Cristescu, încredințat că o face din spirit de economie (exasperanta economie care de fapt era zgârcenie curată), de îndată ce nevastă-sa pleca de acasă, aprindea toate luminile încercând satisfacții de copil năzdrăvan. „Ce-mi pasă că e zece dimineața, dacă afară-i beznă?”

În fața lui, Cris Gregorian, mereu stăpânit, dar parcă mai îngândurat, privea fix un mic glob pământesc încastrat într-un cub de cristal.

Maiorul, trist — nu-i făceau plăcere asemenea scene şi nu încerca niciodată satisfacția vânătorului triumfător —, îl cerceta, zicându-şi că inginerul era ultimul om despre care şi-ar fi închipuit că ar putea comite o crimă.

„Ori eu sunt legat la ochi şi incapabil să descifrez o figură, ori Lombroso bate câmpii la modul cel mai voios! De altfel, dacă te-ai lui după teoriile amicului, n-ar mai fi nevoie de poliție. Din zece suspecți, într-o crimă, pun degetul pe ăla cu falca mai abruptă şi cuie în priviri. Exact ca în filmele proaste! Asasinul şi spionul au mutre vrăjmaşe şi-i ghiceşti după primii metri de peliculă consumați...”

— Când ați aflat că vă numiți Cristofor Stengel?

Gregorian tresări, dar nu speriat, ci ca un om trezit din somn.

— Da... Exact acum unsprezece luni. Mi-a făcut o vizită — ne cunoaştem de la Micleşti — şi a fost primul lucru care mi l-a spus. „Te cheamă Stengel. Tată-tău a fost reprezentantul firmei Krupp în România, iar maică-ta... Ei, cu maică-ta, e o poveste mai tristă. Pentru mine...”

Făcu o pauză şi respiră adânc. Maiorul aşteptă în tăcere. Sunt momente când anchetatul nu trebuie îmboldit.

— Trei sau patru fraze, spuse Gregorian, al căror sens nu l-am prins la început. Totul venea pe neaşteptate, erau ani de zile de când enigma, misterul identității mele nu mă mai preocupa. Popa a văzut că-s complet zăpăcit şi a luat-o pe îndelete. De fapt, povestea începe cu mama... A cunoscut-o în 1936 la Bârlad, oraşul ei natal, şi din prima clipă a iubit-o ca un nebun. Folosesc propria lui expresie şi cred că, într-adevăr, a divinizat-o, căci vorbind acum, după patruzeci de ani, despre ea, ochii îi erau înecați în lacrimi, glasul răsuna ca un vaiet. Nu fac literatură, domnule maior, şi credeți-mă, eu care l-am cunoscut pe Ştefan Popa, în fond o bestie, urla cruzimea în toată făptura lui, m-am simțit impresionat. Izbutise să-mi transmită în cuvinte searbăde, cu incoerență — n-a fost un orator — toată intensitatea patimii încercate cândva şi a cărei flacără aveam impresia că încă îi pârjolea sufletul.

Rodica Ojog-Brașoveanu

Cristescu, un romantic, se interesă în şoaptă:

— Era frumoasă?

Întrebarea îi scăpase. Trăia cu impresia de ireal, avea sentimentul că ascultă un basm.

— Mi-a arătat o fotografie de pe vremea când mama se afla în ultimul an de liceu. Mi se pare ciudat că n-am simțit nimic. Hotărât, natura umană prezintă mistere de nepătruns. Mă uitam la ea ca la o străină, îmi repetam „e mama” şi nu simțeam nimic... Aşa, ca straniu amănunt psihologic.

„Nu chiar atât de straniu, medită maiorul. Când te obişnuieşti să nu ai ceva sau pe cineva, nu poți să-l recunoşti sau să vibrezi. Ca şi cum ar veni unul acum la mine cu o poză, “uite-l pe fiu-tău”, pe care nu-l am, şi eu să încep să plâng. Deşi poate nu-i chiar acelaşi lucru. În sfârşit, divaghez...”

— Nu ştiu, îl auzi pe inginer, dacă azi ar trece drept frumoasă, dar atunci probabil că da. Era în gustul acelor ani, o figură drăgălaşă, dulce a la Norma Shearer, femeia bibelou ce se cere ocrotită. Cred că transmitea o puritate plină de grație, un ce suav, care-i amețeşte îndeobşte pe bărbații foarte virili şi am impresia că ăsta a fost genul lui Popa. I-a făcut curte vreme de doi ani, timp în care mama părea nehotărâtă.

— Cu ce se ocupa Popa?

— Nu ştiu exact, dar cam în perioada respectivă a intrat în Mişcare. Tot atunci a apărut şi Hugo Stengel, care prezenta o partidă strălucită. Bine situat, chipeş, tânăr. A cunoscut-o pe mama la un bal şi în zori i-a cerut mâna. Mama a acceptat imediat. Popa — şi l-am crezut — a încercat să se sinucidă. Fapt este că, peste noapte, dragostea lui s-a transformat într-o ură nimicitoare. Ură pe fond de adorație, dar nu mai puțin crâncenă.

Maiorul îl urmărea crispat de atenție. Cu două ceasuri înainte, pe când mai contesta a fi autorul asasinării lui Popa, fusese alt om. Desigur, acelaşi bărbat bine crescut, calm — aceasta părea a fi însuşirea fundamentală a inginerului —, fără excese verbale, dar succint, în defensivă inteligentă şi acuzând o vioiciune a spiritului pe care aspectul saturnian şi falsa melancolie — în fond indiferență totală față de tot ce nu intra în sfera intereselor sale — nu te-ar fi lăsat s-o bănuieşti vreodată.

„În definitiv, ce probe aveți împotriva mea?”

„Sunteți stângaci, nu-i aşa?”

„Şi?”

„Pe Ştefan Popa l-a asasinat o persoană stângace. Sârma-laţ din jurul gâtului a fost răsucită spre stânga, deci invers decât ar fi procedat marea majoritate a oamenilor.”

„Absurd! Nu-s singurul stângaci din România!”

„Dar singurul din anturajul lui Popa.”

„Este unica dumneavoastră probă?”

Gregorian se întrerupse uitându-se reflex la pendula mică din biroul maiorului. Bătea de ora 12...

— Reproduc strict relatarea lui Popa. După căsătoria părinţilor mei (cred că sunteţi prima persoană faţă de care folosesc acest termen), le-a urmărit viaţa pas cu pas. Cam şapte-opt luni pe an călătoreau prin Europa, în funcţie de afacerile lui Hugo Stengel, restul anului îl petreceau în România. Fiind o pereche mondenă şi de o anumită proeminenţă socială, lui Popa îi era uneori de ajuns să urmărească rubrica de „specialitate” din ziarele timpului. Aşa a aflat despre naşterea mea, le cunoştea toate deplasările şi, uneori, răzbit de suferinţă ieşea în calea mamei. Ca s-o blesteme! „Era însărcinată cu tine, se vedea de la o poştă, trebuie să fi fost cel puţin în şapte luni. Am aşteptat-o la Şosea, pe Aleea Trandafirilor. Am prins-o de mână: Să-i dea Dumnezeu lui fecioru-tău —parcă ştiam că ai să fii băiat — norocul meu. Iar de tine şi şoacăţ, praf şi pulbere să se aleagă!”

Gregorian vorbea cu patimă, retrăia după patruzeci de ani groaza femeii, emoţiile, tulburarea ei. Le rememorase şi în momentul strangulării bătrânului.

„Îi răsuceam cablul în jurul gâtului cu voluptate, cu o plăcere perversă, aproape sexuală...”

“În general, constatase Cristescu, aveţi, hai să le zicem, accese de perversitate. De exemplu, dumneavoastră sunteţi autorul anonimei trimise la miliţie în care vă desemnaţi drept asasinul lui Popa. Rafinament — sunt nevoit să mă repet — pervers, căci vă simţeaţi invulnerabil. Aţi mai avut grijă să nu vă fabricaţi un alibi plecând de la ideea că un individ când îşi premeditează crima, are grijă să-şi pregătească cinşpe martori şi încă vreo douăzeci de probe concludente care să-l scoată din cauză. Dumneavoastră, animat probabil de acelaşi viciu, i-aş zice un cinism al curajului, şi substituindu-vă judecăţii anchetatorului „cine n-are alibi, în mod normal, nu e vinovat” — când avem de-a face, repet, cu o crimă premeditată, „intelectuală” —, aţi împins farsa şi mai departe. Aţi mobilizat-o pe Adina Varlam să vă „ocupe” seara discret şi

de aşa manieră, încât să vă fie imposibil să demonstrați viitoarei anchete cu ce vă ocupați în momentul crimei.”

„Nu vreau să devină un refren, rânjise Gregorian, dar aveți probe?”

„Am!”

— Când s-a întâmplat catastrofa de la Carlton, părinții mei tocmai se întorceau dintr-un voiaj mai lung în străinătate. Bunica murise cu un an în urmă, iar bunicul doar de câteva luni. Mama a avut un şoc şi Hugo Stengel — de ce oare nu-mi vine să-i spun tata? — s-a gândit că e bine ca mama să schimbe peisajul. De aceea nimeni nu s-a interesat de mine ulterior. Practic, nu mai aveam nici un fel de rude. O întâmplare care se leagă de altă catastrofă, întâmplată cu zeci de ani înainte... În urma anunțurilor din ziare, Popa a venit la sanatoriu să mă vadă. Dispunea de suficiente date, cunoştea destule amănunte pentru ca să nu aibă nici o îndoială că sunt copilul soților Stengel. A plecat de la sanatoriu fără să dea cea mai mică deslușire. Furia lui neagră era că cei doi, murind, scăpaseră prea ieftin. Avea să se răzbune pe mine tăcând... Şi a tăcut... Singurul om din lume care putea să-mi decidă destinul.

— Ce l-a determinat totuşi până la urmă să vorbească? Chiar după patruzeci de ani?

— Pare bizar, dar, ținând seama de caracterul paradoxal al lui Ştefan Popa şi de evoluția lui, fenomenul se simplifică. Sunteți probabil informat de activitatea bătrânului în sânul mişcării legionare. Eu cunosc amănuntele de la el. În afară de participarea sa la asasinarea primului ministru Armand Călinescu, mai avea o serie de crime la activ. Îmbătrânind, asediat de obsesii mistice care oscilau spre patologic, l-au apucat remuşcările şi i-a trăsnit ideea că unicul mijloc, fantastic, de a-şi răscumpăra păcatele în fața lui Dumnezeu este să construiască o biserică. Fondurile aveam să i le procur eu, fiul omului de afaceri Hugo Stengel. În consecință, a început să-mi expedieze o ploaie de scrisori, adevărat serial, unde, amestecând afacerile cu preceptele religioase, îmi explica necesitatea imperioasă a unei asemenea întreprinderi.

— De ce s-a gândit tocmai la dumneavoastră?

— După cum v-am precizat, se pare că... În fine, tatăl meu era un om cu o excelentă situație materială. Acum doi ani, Popa a făcut o excursie în R.F.G. Acolo a luat legătura cu prieteni vechi de-ai familiei mele, care i-au explicat că averea lui Stengel zace într-un safe la o bancă din Zürich. Socotind dobânzile acumulate în patruzeci de ani, contul trebuie să fi atins o cifră cel puțin interesantă. În consecință,

Popa s-a gândit că o parte din aceşti bani ar putea fi vărsaţi în contul lui Dumnezeu. Astfel, dădea cum spune francezul, două lovituri cu aceeaşi piatră. Îşi răscumpăra greşelile tinereţii legionare şi, pe de altă parte, se compensa într-un fel şi faţă de mine. Generos, mi-a explicat că nu are pretenţie decât la o sumă suficientă pentru a ridica un lăcaş bisericesc „impozant”.

Maiorul se uită la ţigara care i se stinsese între degete. O clipă se gândi s-o reaprindă, dar se răzgândi şi o puse în scrumieră, strivind-o inutil.

— Totul mi se pare de domeniul fantasticului! Cum aţi fi izbutit să asiguraţi respectiva bancă asupra autenticului identităţii dumneavoastră şi cum v-ar fi putut sili Popa să-i cedaţi o parte din sumă?

— Nu avea importanţă identitatea mea. Banii au fost depuşi într-un cont cu număr secret. Cine cunoaşte acest număr încasează banii. Popa îl cunoştea.

— De unde?!

Gregorian săltă din umeri:

— Asta nu mi-a spus-o niciodată. Se eschiva, iar eu n-am insistat. Pe mine, în fond, mă interesa numărul.

— Şi l-aţi aflat?

— Nu înainte de-a fi încheiat un act prin care mă obligam să-i „restitui” o sumă considerabilă de mărci.

Ochii lui Gregorian sclipeau şi Cristescu realiză că pe bărbatul acesta, aparent placid, singurul lucru care îl putea anima erau banii. Nimic altceva, dragostea, o idee, un ideal, n-avea rezonanţă în fiinţa lui. Aceeaşi sclipire particulară a ochilor „aproape lubrică”, o constatase când inginerul îi dăduse amănunte cu privire la beneficiile ce se pot obţine din traficul cu aur.

„Cine vi-l furniza? se interesase maiorul. Dispuneţi de cantităţi considerabile.”

La percheziţia locuinţei lui Gregorian, doar în coşul de gunoi — o pubelă de metal cu fund dublu — găsiseră peste un kilogram de bijuterii.

„Un cetăţean portughez stabilit în Grecia. Îi convenea să realizeze traficul prin România, acest soi de activitate infracţională la scara respectivă fiind la noi aproape necunoscută şi în consecinţă, atenţia propriilor autorităţi şi a Interpolului mai modestă.”

„Cum l-aţi cunoscut?”

„I-am fost recomandat drept o persoană de încredere de către un prieten din copilărie care a emigrat în Grecia.”

„De ce v-ați complicat existența introducând în combinație atâția curieri? De obicei, se lucrează mai discret...”

„Cantitatea de marfă era prea mare pentru a risca. Dacă m-aş fi mulțumit cu serviciile unei singure persoane, iar aceasta ar fi fost prinsă, pierdeam enorm. De altfel, Adina, Nicolau, Miclescu şi Gigi nu se cunoşteau între ei. Coincidența a făcut ca avocatul şi Adina să se încurce ulterior, iar sub plapumă — surâsese cu resemnare — nu mai există taine...”

Privirea inginerului se fixă din nou asupra globului de pe masa lui Cristescu. Avea atitudinea şi expresia unui individ care aşteaptă cu răbdare sosirea trenului. Plictisit, dar nu agitat sau nervos.

— Nu înțeleg un lucru, spuse maiorul. De vreme ce bătrânul Popa se afla în posesia numărului secret, care-i motivul că n-a acționat singur? Putea încasa întreaga sumă fără ca dumneavoastră să aveți habar că a existat vreodată pe lume un Stengel şi contul său bancar.

Gregorian râse încetişor.

— Nu i-o îngăduia conştiința! Aici e hazul! Toată povestea asta isterică, absurdă, care-i poartă semnătura, a fost inventată de o căință sinceră.

— Şi dacă dumneavoastră ați fi plecat singur, fără să-l avertizați?

— Imposibil. Era cu ochii pe mine şi m-a amenințat că la cea mai mică tentativă de „a spăla putina” fără el, mă denunță autorităților noastre. Practic, şantaj!

„Şi de aici la crimă, e un singur pas” reflectă Cristescu.

Îl omorâse pe bătrân, cu sânge rece. După ce se despărțise de Adina luase un tramvai şi se deplasase la locuința bătrânului. Se strecurase în garsonieră prin fereastra băii care dădea în curtea interioară, apoi în spatele bătrânului şi-i prinsese grumajii în lațul de sârmă. Trecuse după aceea pe acasă să se schimbe şi la fel de calm se dusese la partida de pocher a Coletei Miclescu. Cu cronometrarea timpului — una din preocupările majore ale unui infractor, în special în materie de crimă — nici măcar nu-şi bătuse capul, de vreme ce efortul lui constase în a nu-şi confecționa un alibi. Întâlnirea cu Adina o preconizase ca rezervă, în situație limită. Strâns cu uşa de o eventuală anchetă, ar fi găsit mijlocul să sugereze numele şi adresa femeii...

Tot el îl molestase şi pe Doru Popescu, fără intenția însă de a-l ucide, ci doar pentru a îndrepta cercetările pe o pistă falsă. Din toate punctele de vedere, Miclescu ar fi avut interesul să se debaraseze de tânăr. Inexactitățile din declarațiile făcute erau menite să camufleze alte matrapazlâcuri.

Insistând asupra felului în care o persoană sau alta din „cercul" Coletei Miclescu fuseseră implicați în cazul Ştefan Popa, maiorul ceruse explicații privind răpirea Melaniei Lupu.

„Pe mine unul, nu m-a înşelat niciodată femeia aceasta. Toți o consideră nătângă şi ramolită. Departe de aşa ceva! E plină de perspicacitate şi are o intuiție ieşită din comun. În ultima vreme, se uita cam mult la mine şi cu o anumită privire. În plus, mi s-a părut că ştie prea multe. La o întâlnire în casa Coletei, a pronunțat numele Stengel. Şi era limpede că nu o făcuse în mod întâmplător. Popa a avut un şoc atunci, eu am reuşit să mă stăpânesc mai bine."

— Imobilul în care a fost sechestrată Melania Lupu aparține unui oarecare Gheorghe Lepădat.

— Da, un fost coleg de liceu, care a decedat acum cinci ani. Moştenitorii încă nu s-au gândit să-l fructifice. La modul concret e părăsit, nu şi oficial. Taxele şi impozitele sunt plătite la zi.

„Ce scop urmăreați răpind-o pe bătrână?"

Gregorian şovăise:

„S-o sechestrez circa şapte-opt zile, până aveam să dispar..."

„Cum?"

„Mi s-a promis un paşaport fals..."

„Sunt încredințat că ați fi lichidat-o..."

„A, nu, de ce? Femeia aceasta mi-e realmente simpatică..."

— Încă o chestiune! spuse Cristescu. Erați, în principiu, posesorul unei averi considerabile. De ce v-ați mai băgat într-o combinație atât de riscantă ca traficul de aur?

— În primul rând, cu aurul mă ocupasem înainte ca Popa să intre în arenă. În al doilea rând, mi-era teamă ca nu cumva respectiva bancă din Elveția, aşa cum au procedat şi altele, să nu-mi fi „confiscat" contul, dată fiind perioada foarte mare de timp în care nimeni nu-l reclamase. Adică mi-era frică de prescripție, deşi bătrânul, care pretindea că se interesase, mă asigura de contrariul.

Continua să se uite la globul încastrat în sticlă şi la un moment dat, lui Cristescu îi trecu prin minte că inginerul ar avea poftă să i-l

fure. Când îl întrebase asupra rațiunii pentru care subtilizase solnița de la restaurantul „Scoica”, răspunsese simplu: „Sunt cleptoman”.

Cleptoman, inventariase maiorul, pervers, cu o patimă patologică pentru „arginți” şi extrem de abil. Abil şi totuşi greşise...

Înainte de a trece la mărturisiri, Gregorian îi ținuse piept cu un calm dârz.

„Lațul înfăşurat pe stânga nu constituie o probă suficientă.”

„Vă pot oferi mai multe, dar mă mulțumesc cu ceea ce numim noi proba K.O. Scrisoarea trimisă bătrânului Popa era impecabilă, nu prezenta nici un fel de amprente, maşina la care fusese bătută aparținea bătrânului. Ați greşit însă cu plicul. Când l-ați închis, reflex, aşa cum procedează marea majoritate a oamenilor, ați folosit propria dumneavoastră salivă. Fie că ați muiat degetul în gură, fie că v-ați trecut limba peste tivul de clei. Aceeaşi greşeală ați repetat-o cu plicurile destinate Adinei Varlam şi cu scrisoarea adresată bătrânului Nicolau.

Gregorian tresărise, apoi zâmbise, jucător care ştie să piardă. Fair-play...

„Ați câştigat!”

„Aşa mi se pare...”

Dar se simțea trist.

CAPITOLUL 27

— Trebuie să vă spun, domnule maior, că mă simt o persoană foarte importantă, ciripi Melania Lupu.

Se plimbau la Şosea. Cristescu, galant, îi ținea delicat cotul, privindu-i cu duioşie profilul distins. Vorbea cu însuflețire şi era de-a dreptul încântătoare, cu obraji proaspeți — gerul îi fardase cu un roz de bomboană fondantă — ochi scânteietori şi o tocă de lutru, aşezată cam ştrengăreşte pe buclele argintii.

Când şi-o aranjase, la oglindă, se sfătuise cu Mirciulică.

„Ce crezi, dragul meu? Nu par cam frivolă? Ştii, am socotit totdeauna că acest gen de persoane nu sunt prea inteligente. Când un bărbat se uită la o femeie trebuie să fie ațâțat de presupuneri, nu să aibă certitudini... Dar tu eşti încă prea tânăr ca să înțelegi aşa ceva...”

— Trebuie să vă mărturisesc că atunci când m-ați invitat la o plimbare, m-am simțit extrem de emoționată, cât pe-aci să vin de-a rostogolul, cum se exprimă portăreasa noastră.

Maiorul începu să râdă.

— Când veți cunoaşte persoana în stare să vă clintească măcar, vă rog să mi-o prezentați. Îmi plac unicatele.

— Mi-e teamă că dumneavoastră aveți o părere prea bună despre mine. Asta discutam chiar şi cu Mirciulică. Apropo, regretă că nu ne-a putut însoți, dar frigul îl indispune.

Cristescu îşi imagină o clipă scena: Melania, el şi motanul în lesă. Moşoianu şi Azimioară ar fi fost în stare să aştepte o săptămână, bătuți de crivăț, numai ca să le înregistreze trecerea.

— Nu ştiți câtă plăcere îmi face să mă aflu în compania dumneavoastră. De fiecare dată m-am întrebat, adică de ce noi doi nu am putea fi buni prieteni.

Maiorul zâmbi.

— Eu mi-am închipuit că suntem. Iar acum, mi-ați dovedit-o cu prisosință.

— Oh! Nu trebuie să faceți caz de un mic serviciu lipsit de însemnătate, altfel nu mi-aş mai putea închipui că suntem camarazi. Mi se pare că am o idee. Dumneavoastră, domnul Azimioară — e atât de drăguț şi de dolofan — Mirciulică şi cu mine am putea alcătui o echipă foarte veselă. Trebuie să ne gândim serios la această posibilitate.

Treceau prin fața restaurantului „Bordei” şi Cristescu o invită la un aperitiv cald.

— Dar asta-i adevărată escapadă! se bucură bătrâna. De fapt, începusem să simt frigul... Considerați că dacă aş comanda o țuică fiartă aş putea fi socotită cam prea... emancipată?

Nu, maiorul nu considera.

Coborâră treptele restaurantului. Melania se opri brusc, trăgând adânc aerul în piept. Nările fine palpitară, ca aripile unui fluture.

— Nu credeți că viața e frumoasă, domnule maior? Am constatat-o din ziua în care am primit prima păpuşă.

O cioară țâşni dinte ramurile unui copac pitic, spintecând peisajul de argint cu un croncănit scurt. Melania găsi că-i politicoasă şi o salută cu amabilitate:

— Bună ziua, draga mea.

Apoi intrară în restaurant.

CUPRINS

PROLOG 1
CAPITOLUL 1 3
CAPITOLUL 2 10
CAPITOLUL 3 21
CAPITOLUL 4 27
CAPITOLUL 5 37
CAPITOLUL 6 45
CAPITOLUL 7 51
CAPITOLUL 8 58
CAPITOLUL 9 65
CAPITOLUL 10 75
CAPITOLUL 11 81
CAPITOLUL 12 89
CAPITOLUL 13 98
CAPITOLUL 14 105
CAPITOLUL 15 113
CAPITOLUL 16 120
CAPITOLUL 17 126
CAPITOLUL 18 135
CAPITOLUL 19 141
CAPITOLUL 20 151
CAPITOLUL 21 159
CAPITOLUL 22 164
CAPITOLUL 23 172
CAPITOLUL 24 179
CAPITOLUL 25 187
CAPITOLUL 26 193
CAPITOLUL 27 201
BIBLIOGRAFIE AUTOARE 204

BIBLIOGRAFIE AUTOARE

Rodica Ojog-Braşoveanu s-a născut în Bucuresti; tatăl ei a fost avocat. A urmat primele clase la şcoala „Maison de Français" şi a continuat studiile la liceul „Domniţa Ileana" („Eminescu"). În 1955 a început cursurile Facultăţii de Drept din Bucureşti, dar a fost exmatriculată în 1956 din motive politice. După un an de muncă necalificată la fabrica de medicamente „Galenica" a reluat studiile de drept la Iaşi. După terminarea studiilor de drept a început să profeseze avocatura.

În 1969 a debutat cu un scenariu la televiziune, iar primul roman poliţist «Moartea semnează indescifrabil» l-a scris la insistenţa soţului ei, actorul Cosma Braşoveanu şi l-a publicat în 1971 la editura „Albatros" - colecţia „Aventura". În urma succesului publicistic a renunţat la avocatura, după şapte ani de practică şi s-a dedicat scrisului. Până în 1999 a publicat 35 de romane, în majoritate poliţiste, dar şi câteva istorice şi unul ştiinţifico-fantastic.

A fost, incontestabil, marea doamnă a policer-ului românesc, dar, la o atentă şi savuroasă recitire a operei sale constatăm reale calităţi de scriitoare psihologică. Primul televizor l-a cumpărat în 1990, pentru a putea urmări evenimentele din Piaţa Universităţii. Până atunci nici nu a vrut să audă de un asemenea aparat considerând că „ Televizorul omoară conversaţia".

Din punct de vedere stilistic, romanele din seria istorică sunt absolut unice, limbajul folosit coborând direct din autentice cronici. De remarcat dozarea de mare finețe a arhaismelor, astfel încât lectura oferă delicii intelectuale autentice.

Rodica Ojog-Braşoveanu a publicat romane poliţiste, istorice şi alte povestiri, care sunt prezentate în ordinea publicării:

Romane politiste

- *Moartea semnează indescifrabil, 1971*
- *Cocoşatul are alibi, 1973*
- *Ştafeta, 1981*
- *Crimă prin mica publicitate, 1991*
- *O bombă pentru revelion, 1999*
- *Coşmar, 2004*
- *Enigmă la mansardă, 2004*
- *Poveste imorală, 2004*
- *Telefonul din bikini, 2004*
- *Necunoscuta din congelator, 2006*
- *Răzbunarea sluţilor, 2006*
- *Apel din necunoscut, 2007*
- *Cutia cu nasturi, 2007*
- *Anchetă în infern, 2009*
- *Un blestem cu domiciliul stabil, 2013*

- *Ciclul Melaniei - prin unicitatea ei Melania este un hoț fără să fure, o escroacă fără să înșele, este acel personaj care, deşi încalcă repetat legea, o face cu atâta candoare şi inteligență încât farmecă cititorul. Maiorul Cristescu are „norocul" de a ancheta cazurile în care Melania este implicată*
- *Bună seara, Melania!, 1976*
- *Anonima de miercuri, 2000*
- *Cianură pentru un surâs, 2004*
- *Melania şi misterul din parc, 2004*
- *320 de pisici negre, 2004*
- *Dispariția statuii din parc, 2004*
- *O toaletă a la Liz Taylor, 2007*

Romane de spionaj *cu Minerva - Minerva Tutovan este o femeie atipică, extrem de inteligentă, foarte puțin atractivă şi cu un incredibil spirit de observație, care se simte foarte bine în propria piele. Umorul specific romanelor Rodicai Ojog Brasoveanu este obținut în romanele din această serie nu numai din situațiile în care este pusă Minerva - şi originalele ei reacții- dar şi din cuplul pe care îl face cu locotenentul Dobrescu.*

- *Panică la casuța cu zorele, 1977*
- *Nopți albe pentru Minerva, 1982*
- *Minerva se dezlănțuie, 2001*
- *Violeta din safe, 2004*
- *Spionaj la mânăstire, 2007*
- *Omul de la capătul firului, 2007*
- *Plan diabolic, 2007*
- *Stilet cu şampanie, 2007*

Romane istorice *- Ciclul logofătului Andronic*

- *Logofătul de taină, 2002*
- *Ochii jupâniței, 2003*
- *Letopisețul de argint, 2004*
- *Vulturul dincolo de Cornul Lunii, 2004*
- *Agentul secret al lui Altin-Bey, 2008*

Romane istorice (altele)

- *Al cincilea as, 2004*
- *A înflorit liliacul, 2004*
- *Întâlnire la Elysée, 2004*
- *Să nu ne uităm la ceas, 2006*

Povestiri

- *Bărbații sunt niște porci, 2000*
- *Grasă şi proastă, 2006*
- *Povestiri de noapte bună*